

**Ji bo Azadiya Netewa Kurd û Serbixwebûna Kurdistanê
Kürdistan'ın Bağımsızlığı ve Kürt Ulusunun Özgürlüğü İçin**

**WEŞANÂ
NAWENDÎ YA
PARTIYA
RIZGARIYA
KURDISTAN**

rızgari

**Bij Têkosîna Rizgariya Netewî û Civakiya Kurdistan
Yaşasın Kürdistan'ın Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi**

**KÜRDİSTAN
KURTULUŞ
PARTİSİ
MERKEZ
YAYIN ORGANI**

MARKSİST ÖĞRETİ, SSCB PRATIĞI, "YENİDEN YAPILANMA" üzerine...

(Teorik/İdeolojik saptamalar - program eleştirisi)

22-23

www.arsivakurdi.org

www.arsivakurdi.org

WEŞANE QEDROYE ,BE DRAF TE BELAVKÎRÎN/KADRO YAYINI ,PARASIZ DAĞITILIR.

rızgari

PARTIYA RIZGARIYA KURDISTAN
KURDISTAN KURTULUŞ PARTİSİ
(r ı z g a r i)
WEŞANÊ NAWENDÎ YA/
MERKEZ YAYIN ORGANI

Gulan-Mayıs/1990

Hejmar-Sayı:22-23

Navnîşana Pêwendîyên Navnetewî/
Uluslararası İlişki Adresi:

Post Box :105 / 4019 BASEL
SCHWEİZ

BU SAYIDA / DIVI HEJMARIDA:

- *Başyazı: "KÜRTLERİN İNSANI HAKLARI ve KÜLTÜREL KİMLİK" Üzerine.(sh:7-31)
- *Siyasi Yorum. "2000'e DOĞRU DERGİSİ"-NİN A.ÖCALAN İLE RÖPORTAJI'NIN BİZE ANLATTIKLARI.(sh:32-58)
- *MARKSİST ÖĞRETİ,SSCB PRATIĞI ve "YENİDEN YAPILANMA" (Teorik-İdeolojik saptamalar / program eleştirisi) (sh:59-128 -gelecek sayı da devam edecek)
- *bir değerlendirme: BİR TARİHTİR YAŞANAN.(sh:129-137)
- *İŞGALE ve TERÖRE KARŞI KİTLESEL DİRENİŞ ! Nusaybin, Cizre... (sh:138-145)
- *CEZAEVLERİNDEKİ YOLDAŞLARIMIZDAN MESAJLAR..(sh:146-220)

- *HALEPÇE'Yİ UNUTMAYACAĞIZ.. Resim.
(sh:220)
- *Z.ADSIZ ARAMIZDAN AYRILDI. (sh:221-223)
- *HABER. "Helsinki Azınlıklar Alt Komitesi ve Kürtler".(sh:224-226)
- *HABER. İsviçre'nin Lozan Şehrinde Sempozyum.. (sh:227-229)
- *Siyasi Yorum. "HELSİNKİ AZINLIKLAR ALT KOMİTESİ VE KÜRTLER" toplantısı üzerine.. (sh:230-243)
- *PARTİ BİLDİRİLERİ... (sh:244-268)
EK/PROGRAMA SİYASİ. (Rüpel:17-31)

AÇIKLAMA :

22. sayımızın baskı formları bazı nedenlerle tamamen imha olduğundan, 22. ve 23. sayıları birleştirmek zorunda kaldık. Bu nedenle, bazı yazıları yer darlığından dolayı çıkarmak zorunda kaldık...

* başyazı *

"KÜRTLERİN İNSANİ HAKLARI ve KÜLTÜREL KİMLİK" Üzerine.

I
"Konferans" Oluş
biçimi ve Sonuç
Bildirgesi

14-15 Ekim 1989 tarihinde Paris'te Bayan Mitterand'ın himayelerinde, "Fransız Özgürlükler Vakfı" ve Paris "Kürt Enstitüsü"nü'n ortaklaşa düzenledikleri "KÜRTLER, İNSAN HAKLARI ve KÜLTÜREL KİMLİK" adı ile bir "konferans" yapılmıştı. Bu "Konferans" ile ilgili geçen sayımızda kısa bir haber vermiştik. Daha geniş haber ve yorumlarımızı bu sayımızda vereceğimizi açıklamıştık. İki sayımızın birleştirilmesi nedeni ile biraz gecikme oldu. Ancak, son zamanlarda bu tür konferanslar (toplantı ya da Sempozyumlar) arka arkaya yapılmaya (*) başlandı. Her ne kadar birbirinden "farklı" gibi gösteriliyorsa da, belli bir programın devamı olarak sürdürülmektedirler. KUKM açısından üzerinde ısrarla durulması gerekmektedir.

(*) Daha önceki dergimizde sözünü ettiğimiz Paris "KÜRTLER, İNSAN

Burada Paris "Konferansı" ile ilgili bazı sonuçlar üzerinde duracağız..

İlk girişimleri başkaları tarafından başlatılan Paris "Konferansı", daha sonra, Fransız devlet yetkililerinin "Paris Kürt Enstitüsü"nü öne çıkarmaları ile, ilk girişim amaçlarından çok farklı bir alana çekildi.. Fransız Devleti'nin "Kürt Siyaseti"ne uyarlı bir çerçevede yürütüldü.

Toplantı, Kürdistan'ın dört parçasından ve SSCB ile Amerika'dan gelen unsurlar tarafından izlendi. Ancak, uluslararası düzeyde beklenen ilgiyi görmedi.

Toplantının muhteva ve biçimi üzerinde, toplantıdan önce KUKM içindeki siyasal güçler tarafından bazı eleştiriler yapıldı. Paris "Kürt Enstitüsü"nü "konferansa" çağrı davetiyeleri, siyasal örgütleri dışlayan ve ancak "belli" kişileri davet eden bir muhtevadaydı. Ayrıca, Kürt Sorunu da, "Kültürel Haklar" temelinde ele alınıyordu. Bu konular Kürdistanlı örgüt yetkilileri tarafından eleştirildi. Partimiz de bu tavrı onaylamadı. Kişi olarak toplantıya çağrılan Avrupa sekreterimiz toplantıya katılmadı, durumu eleştirdi. Bu konudaki görüşlerini de

HAKLARI ve KÜLTÜREL KİMLİK konferansı ile, Ocak 1990'da Kopenhag'ta **"HELSİNKİ AZINLIKLAR ALT KOMİTESİ ve KÜRTLER"** konulu toplantı ve son zamanlarda (Nisan 1990) Lozan'da yapılan **"KÜRT HALKININ DURUMU HAKKINDA SEMPOZYUM"** toplantılarının haber ve yorumları dergimizin ileri sayfelerinde verilmiştir.

Kürdistan Press'le yaptığı röportajda açıkladı. (Bak: K.Press, Ekim/19-89. Bu açıklama metni de dergimizin ilerideki bölümlerinde verildi.)

Bunlar dışında, önemli bir olay da Güney Kürdistanlı **Caş**'ların toplan-
tıda konuşTURULMAK istenmesidir. Bunun gibi K. Kürdistan'dan da K.
İnan gibi unsurların çağrılı olması da gereken tepkiyi gördü...

"Konferans"a katılanlar, iki gün boyunca sırasıyla çeşitli konularda
tartışTılar. Bu konuların tümü "**KÜRTLERİN İNSANİ HAKLARI**" ile
ilgiliydi.. İlginç olan yan ise, "Türkiye'de Kürtlerin Durumu Üzerine"
SHP Milletvekilinin konuşmasıydı. K. Kürdistan'da öncülük iddiasında
olan iki yapının kişi olarak çağrılı temsilcileri ise, tali konuları ele
aldılar. Örneğin; "Türkiye Cezaevlerinin Durumu" ve "Türk Hukuk
Sistemi" gibi.. Böylece, "Kürtlerin Durumu" üzerinde SHP Milletvekili'-
nin konuşmasına razı olunmuştu..Bu konular da belki kendi başlarına
önemli konulardır. Ancak, toplantının niteliği içinde ise, tali birer
konudurlar. Ve siyasal örgüt temsilcilerinin temel olan sorunu tartışma
zorunlulukları vardır. Bu konuda **KUKM**'nin temel ve vazgeçilmez
ilkelerinin gündeme getirilmesi görevi başkasına devredilemezdi..

Yukarıda da açıkladığımız gibi, "**Caş**'lar da gizlice toplantı binasına
getirilerek, konuşTURULMAK istendi. Irak Kürdistanı Cephesi adına
itiraz edildikten sonra tartışmalar çıktı. Paris "Kürt Enstitüsü"nü'nün
adamları oldukları bilinen bazı unsurlar tartışmalara müdahale ettiler
ve bu olay da teeki ile karşılandı. Ancak, **Caş**'lar konuşTURULMADILAR...

Toplantıya bir grup tarafından hazırlanan (çoğunluğu Türk "Sol"u olan ve aralarında bazı Kürt unsurların da bulunduğu grup) ve Kürt Sorunu'nu UKKTH çerçevesinde ele almayı öngören "Sonuç Bildirgesi" taslağına rağmen; önceden Fransızca hazırlandığı belli olan ve Kürt Sorunu'nu "KÜLTÜREL KİMLİK ve İNSAN HAKLARININ İHLALI" düzeyinde ele alan "Sonuç Bildirgesi" dağıtıldı...

"KÜRTLER, İNSAN HAKLARI ve KÜLTÜREL KİMLİK" konulu "KONFERANS"ın Fransızca olarak dağıtılan **Sonuç Bildirgesi** şunları içeriyordu:

"Çeşitli ülkelere bölünmüş bir halk olan Kürtlerin, yaşadıkları ülkelerin herbirinde, sadece ve sadece yasal demokratik ve politik haklarını savunma ve kültürel kimliklerini koruma istemlerinden dolayı trajik bir yazgıya boyun eğdikleri gözönüne alarak;

-Kürt halkının yaşadığı ülkelerde insan haklarını savunmakla görevli sabit bir misyonun, tüm demokratik ülkelerin parlamenterlerine açık ve bu yönde hareket etme görevini Fransız Özgürlükler Vakfı'na bırakmış, bir misyonun oluşturulması yoluyla çalışmalarını sürdürmeyi istediğini;

-Kürt halkının temsilcilerinin konuşmak üzere Avrupa Parlamentosu'na, Avrupa Konseyi'ne ve Tüm uluslararası toplantılara çağrılmasını istediğini;

-Ulusal kanunların kimyasal silahların yapımını yasaklamasını ve aynı şekilde, uluslararası kanunları çiğneyerek biyolojik ve kimyasal

silah kullanan ülkelere karşı, ekonomik ve diplomatik yaptırımlar empoze etmek için hükümetlerin uluslararası bir anlaşma imzalamalarını istediğini; beyan eder.

-Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda ve tüm uluslararası toplantılarda gözlemci statüsünü elde etmek amacıyla, Kürt halkının bütününü temsil eden bir organizasyonun derhal oluşturulmasını tavsiye eder;

-Profesör Saharov'un girişimiyle, Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri'nden, uluslararası barışın garantörü olarak, Kürt Sorunu üzerine özel bir Genel Kurul oturumu toplanmasını ister;

-Mülteci Kürtlerin dramatik durumuna dikkat çeker, bu halkın istemleri ve beklentileri dikkate alınarak kendilerine aktif ve sonuç alıcı bir desteğin götürülmesini ve özellikle hümanist bir yardımın sağlanması amacıyla HCR (Kızıl Haç Merkezi) ile görüşmelerin acilen tekrar başlatılmasında ısrar eder, HCR'nin (Kızıl Haç Merkezi) özel bir oturumu bu soruna ayrılabilir;

-Yerinden edilen Kürt nüfuslarına layık görülen yazgıyı kınar ve ilgili devletlerden uluslararası hukuk kurallarına saygı göstermelerini, hümanist bir yardıma ihtiyacı olanlara bu yardımın teminini talep eder;

-Birleşmiş milletler Örgütü Genel Kurulu'nun 8 Aralık 1988 tarihli 43/131 No'lu kararına uygun olarak, tarafsız bir şekilde hareket

eden, gerek hükümetlerarası gerekse hükümetlerdışı örgütlerin, bu zoraki göçün kurbanlarıyla serbestçe temas kurmalarını ister.

-Konferans, Kürtlerin İnsani Haklarını Koruma İsveç Komitesi'nce Stockholm'de 1990 Temmuz'undan önce yeni bir toplantının örgütlenmesini duyurur."

Yukarıda açıklanan "Soruç Bildirgesi" çerçevesinde toplantıyı herşeyi ile olumlu bulan yaklaşım dışında 2 görüş daha ortaya çıkmıştı. Ancak bu görüşler azınlıkta kaldılar. Bunlardan biri;

Uluslararası düzeyde sorunun ele alınmasını olumlu buluyordu, ancak, Kürt Sorunu'nun "İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" olarak değerlendirilmesini eleştiriyordu.

Diğer bir görüş te, sorunun "Kültürel Kimlik" düzeyinde ele alınmasını KUKM'ne karşı bir komplo olarak niteliyordu. Fransız Hükümetinin "Kürt Politikası"na toplantının alet edildiğini vurguluyordu. Bu son görüş oldukça cılız kaldı...

(...)

Paris "Konferansı" aslında bütün boyutları ile teşhir edildi. Özellikle K. Press'in ciddi çabaları sonucu bütün detayları ile gündeme getirilebildi. Ancak, bizim açımızdan üzerinde durulması gereken bazı boyutlar vardır. Bunları tartışmak zorundayız. KUKM'nin içinde bulunduğu

durum ve büyük devletlerin çıkar hesaplarının bir kabus gibi üzerimize çöktüğü bu dönemde, Kürdistan Sorunu'nu aşağı düzeylere çekme fırsatını kimseye tanımamak, kadrolarımızın uyanık ve duyarlı olmalarını sağlamak görevi ile karşı karşıyayız. Teorik ve ideolojik bir çöküntünün yaşandığı bu günlerde, "konferans" ve "Sempozyum"ların daha bir çok tekrarı olacak. Ağır siyasal bunalım döneminin atlatabilmesi için ısrarla ve kararlılıkla mücadelemizin temel ve vazgeçilmez hedeflerini korumak, elde edilmiş mevzilerin terkedilmemesini sağlamak gerekiyor. Mücadeleye her yandan saldırı ve komploların olduğu muhakkak. Başka ilişki ve bağlantılar içinde, amaçlarına uygun olmayan "konferans"ların değişik görevlerle sürdürüleceği de gözlemleniyor. Özellikle Türkiye'deki "legalleşme" ve "ehlileşme" operasyonunun içinde bazı kişi ve kurumların kendi devlet çıkarlarını bu platformlarla ört-bas ettikleri de açıktır..

Dünya'da bugün reel sosyalizmin derin bir bunalıma düştüğü ve kendi iç sorunları ile uğraştığı günler yaşanıyor. Dünya düzeyinde ulusal kurtuluş Mücadelelerine statüko'ların ve sistem'lerin devamından yana öneriler yapılmakta ve programları dayatılmaktadır. Böylece, ulusal kurtuluş Mücadeleleri yalnız ve çözumsuz bırakılmaya çalışılmaktadır.

Iran-Irak Savaşı, emperyalistlerin istedikleri doğrultuda sonuçlandırılıp, Güney Kürdistan'ın Kurtarılmış Alanları'ndaki siyasal güçler,

maddi dayanakları ile birlikte sökülüp, muhacir'liğe zorunlu kılındılar. Doğu Kürdistan'da Kasım-Lo'nun ölümü ve I-KDP'deki bölünme ile Kürt hareketi büyük oranda etkisizleştirildi. Kuzey Kürdistan'da reaksiyoner akımlarla iç dinamikler tahrip edilerek, Kürt ulusunun silahlı direniş geleneği yıkılmaya çalışılıyor. Ve Tampon Bölge Planları ile, zorla göç programlanıyor. GAP güvencesi için alan askerileştiriliyor..

Bir yandan da Avrupa'da kolu kanadı kırılmış ve durmadan küçölüp, parçalanan bir yığın grup, kendi yapılarını korumak için KUKM'nin temel hedeflerini pazarlamaya hazırlanıyorlar.. TC'nin "legalleştirme" ve "ehilleştirme" programına uygun "demokrasi" platformları KUKM'nin önüne çıkarılıyor... KUKM'nin son on yıllık ivmesinde büyük bir düşüş ve bunun doğal sonucu olarak ideolojik-teorik ve siyasal bunalım had safhaya varmış durumdadır..

Kürdistanlı siyasal güçlerin dağınıklığı ve KUKC gibi temel bir araç'tan yoksun oluşları,bağımsızlıkçı diplomatik ilişkiler ağı'nın örülemediği, "ben merkezci", ilkesiz,pragmatik ilişkilerle bir bütün olarak olumsuz şartlarda olduğumuz açık. Üstüne üstlük,dünya devletleri (demokratik !) tercihlerini Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletlerden yana belirlemişken; Paris'te "Kürtler, İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" adı ile yapılan "konferans";doğal olarak Fransa devletinin denetim ve himayesinde bir konferans olacaktı...

KUKM'nin içinde bulunduğu olumsuz şartlarda, emperyalist ve sömürge-
ciler "yeni" programlarla çıkıp, "Kürt Siyasetlerini" değiştirmeye
yönelik belirli adımlar atmaya başladılar ! Gerek uluslararası şartlar,
gerekse Kürdistan'daki siyasal güçlerin içinde buldukları süreçte
organize edilen Paris "Konferansı"; KUKM'nin çekilmek istendiği
noktayı ve üzerinde oynanmak istenen oyunları açıkça göstermektedir.
Bunun teşhir'i ve bundan sonra (sık sık yapılacağı izlenimi olan)
yapılacak bu tür toplantıların muhtevasını kavrayıp, alternatif siyaset-
ler oluşturabilmek açısından ciddi olarak incelenmesi gerekiyor. Bu
ve benzeri toplantılar, birer tehdit aracı olarak KUKM'nin önünde
durmaktadır...

III

a)

"Konferans"

h e d e f

şaşırtmıştır.

"Konferans'ın tartışmaları ve Sonuç Bildirgesi incelendiği zaman
görüleceği gibi, Kürdistan Sorunu "Kültürel Haklar Sorunu" olarak
ele alınmış ve bu düzeyde tartışılmıştır. Dünya demokratik kamuoyu'-
na da bu düzeyde sunulmuştur. Bu yaklaşım, Kürdistan Sorunu'nu
sömürgeci devletlerin bir iç sorunu olarak ele almış, KUKM'nin çok
ihtiyaç duyduğu uluslararası desteği onun aleyhine biçimlendirerek,
temel hedeflerini dışlayan bir yaklaşımdır. Bu, elbette ki, bilinçli ve
programlı bir yaklaşımdır.

Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi eylemini, sömürgeci devletler bizzati-

hi emperyalist programlar ve onların denetimlerinde gerçekleştirmişlerdir. Fransız emperyalizmi bu program ve denetim işinde direkt rol oynamıştır. 1938'e kadar Kürdistan'ı fiili işgal altında tuttukten sonra, çıkarlarını güvenceye alarak, yine programlı biçimde Kürdistan'dan çekilmiştir. Yerine ise, Suriye Sömürgeci Devletini bırakmıştır. Kuzey Kürdistan'daki Ulusal Direniş'lerde Kemalistlere destek vermiş, Ulusal Direniş'lerin kırılmasında fiili rol oynamış bir güçtür...

Bu nedenlerle, Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin çökertilmesi ve hedeflerinden saptırılması; en az Kürdistan'ı paylaşmış sömürgeci dört devlet kadar Fransız Emperyalizmi'ni de ilgilendirmektedir. "Konferans" ta, Kürt Sorunu'nun sömürgeci devletlerin bir iç sorunu düzeyine indirgenmesi de, işte bu siyasetin bir sonucudur. Bununla hem Kürdistan'daki muhalefet'i biçimlendirip denetlemeyi hedef almaktadır. Bu, onun uzun vadeli çıkarlarını çok ilgilendirmektedir. Orta-doğu'da gelecekteki istekleri, ona bağlı ve bağımlı bir oluşumu gerekli kılmaktadır. Hem de, kendi demokratik kamuoyunu bu anlayış temelinde biçimlendirip, KUKM ile kendi demokratik kamuoyu arasına setler çekmeyi hedeflemektedir.

Görülüyor ki, öne çıkarılan yüzü ne olursa olsun, "konferans" KUKM açısından bir hedef şaşırtma eylemidir..

b)
Kürt Ulusu'nun
yerine başkaları
geçmiştir.

Kürdistan tarihi, Kürt ulusunun kaderini belirleyen konferans, anlaşma ve toplantılarda bir taraf olarak temsil edilmemiş olmasının örnekleri ile doludur. Paris "konferansı"nda da KUKM'nde temsil hakkına sahip olan siyasal örgütler dışlanmış; siyasal, örgütsel ve askeri dayanakları bulunmayan güçler ortaya çıkarılmıştır. Bu güçler kendilerini Kürt Ulusu'nun yerine koyarak, onun temsilciliğine soyundurulmak istenmiştir.

KUKM'nin temel dinamikleri ve güvencesi olan, alanda vuruşa vuruşa bu günlere gelen, mücadelenin her türlü acı ve cefasını çekmiş olan siyasal örgütlerin dışlanması, örgütsel kimliklerini sergilemelerinin ve mücadelenin siyasal boyutunu ortaya koymalarının engellenmesi; Kürdistan'daki statüko'nun korunmasına yönelik bir eylemdir.

Siyasal mücadelede temel araçlardan biri olan, siyasal örgütlenmelerin tasfiyesi ve işsiz hale getirilmesi, siyasal mücadelenin kendisinin tasfiyesinden başka bir anlama gelmez. Görülüyor ki, "Konferans"ı düzenleyen emperyalist metropollerdeki siyaset cambazları, sömürgecilerin vahşet ve kanla çökertmek isteyipte başaramadıkları siyasal örgütlenmeleri, Avrupa batakhanelerinde atraksiyonlarla çökertmeye çalışmaktadırlar. Böylece, KUKM'ni etkisizleştirip, istenilen programların dayatılması ve kabullendirilmesi sağlanmaktadır. Emperyalist ve sömürgeci siyasetlere yatmayan siyasal örgütlerin etkinliği -zayıf ve Tek Bir Taarruz Cephesi'nde olmasalar bile- dayatılacak programların

uygulanabilirliğini zorlaştıracak ve engelleyecek tek etkidir.. Siyaset cambazları bunu çok iyi bilmektedirler...

"Konferans"ı programlayan "Kürt Ulusunun Dostları", gerek Irak'taki "Kürt" cahşları getirip konuşurmak, gerekse Kuzey Kürdistan'dan bir kısım "Kürt" cahş'larını -K.Inan gibi- davet etmekle, Kürt Ulusuna karşı jenosit ve imha eylemleri yapan sömürgeciler ve onların eyleminde aktif rol oynayan işbirlikçilerin meşrulaştırılması güdülmüştür.

Uluslararası demokratik kamuoyu karşısında HALEPÇE ve sonraki katliam,sürgünlerle teşhir olan Irak sömürgecileri ile işbirlikçileri; 12 Eylül Harekatıyla uluslararası tepkileri üzerine çeken TC sömürgecileri ve işbirlikçilerinin aklanmaları hedeflenmiştir.

Kürt ulusu karşısında aklanmayan, aklanamayacak olan bu düşman güçlerin, programlarının uygulanmasının getireceği tepkileri kavrayan emperyalistler, "Dostluk" görüntüleriyle KUKM'ni içerden yıkıp, yozlaştırma eylemini yeğlemektedirler. Büyük bir ustalıkla sömürgecilerin imha ve jenosit eylemlerine olan tepkileri, Cahş'larla gündemden düşürmeye ve sömürgeci parlamento üyelerini "Kürt Ulusunun meşru temsilcileri" düzeyine sıçratarak kamufle etmeye çalışmaktadırlar.

18.

c)
İşbirlikçi Kürtler
meşrulaştırılmış-
lardır.

İlginc olan da, bu mizanseneye, toplantıya katılan (özellikle Kürt olanlar) konuşmacı ve izleyicilerin tepki göstermemiş olmalarıdır.

Uluslararası düzeyde Kürt Sorunu'nun "çözümü"nde aktif bir rol oynamak isteyen Fransız emperyalizmi, ince diplomatik manevralarla, "Kürt Sorunu" karşısında programını uygulamada hazır bir "Kürt" kesimini bulmakta da zorluk çekmedi.

Avrupa tüketim toplumunun içinde biçimlenmiş, çürümüş değerleriyle ve ne idüğü belirsiz anti-örgüt "Kürt" aydınları ile; KUKM karşısında siyaset üretilerek küçülüp gericileşen; emperyalist ve sömürgeci siyasetlere kendini dayatarak siyaset yapmayı ulusal kurtuluş mücadelesi ile özdeşleştirme ihanetine hazır bir kesim hemen bulundu...

Paris "Kürt Enstitüsü" gibi asıl görevi; KUKM'ne diplomatik yardım yapmak, Kurtarılmış alanlarda üretimin güçlendirilmesi için uluslararası kamuoyu'nda siyasal çalışmalarla oluşturduğu maddi ve manevi değerleri KUKM'nin kullanımına sunmak; ülkelerinden rızaları hilafına ya da rızaları ile ayrılmış olup Avrupada bulunan Kürt topluluklarını (mülteci, işçi, öğrenci vb..) asimilasyona karşı kapalı tutmak ve bürokratik yardımlarda bulunmak çalışmalarıdır. Oysa, P"KE" bu görevi olan çalışmaları bir yana bırakıp, KUKM'nin güvenceleri olan siyasal güçleri dışlayarak, kendini ve hiç bir pazarlık gücüne sahip olmayan -KUKM'nin siyasal güçlerine destek olmadan öte bir fonksiyon taşıyamayacak olan- güçleri, Kürt ulusunun temsilcileri gibi göstermiştir.

Ve P"KE", kendisini emperyalist metropollerin varoşlarında "Maddi" bir güçmüş gibi görüntüleyerek (1), emperyalist güçler ve oynanan "Siyaset Oyunu"nun kuklası duruma bilerek düşüp, bu görevi gönül rahatlığı ile oynamıştır..

Enstitünün konferans çağrısına (belli kişiler örgüt kimliği dışalanarak çağrılmışlardır) karşı alınan tavırlar, UKM verdiği iddia eden siyasal Kürt Örgütleri açısından ciddi zaaf lar içermektedir.

Partimiz ve K.Press yöneticileri dışında (çağrıyı protesto ederek, katılmamışlardır) tüm çağrılı kişilerin (birçok örgüt ve parti yöneticisi olan kişiler) cevapları olumlu olmuş ve hiç bir tepki de gelmemiştir. Çağrılı olanlar "Konferans"a katıldılar. Hiç bir irade kullanmadan istenildiği biçimde davranarak, istenilen düzeyde konuşmalar yaptılar. Üstelik KUKM'nin temel sorunlarını SHP milletvekillerine bırakarak, "Türk Hukuk sistemi" (TKSP Genel Sekreteri K. Burkay'ın konuşmasını istedikleri konu) ve "Cezaevlerindeki Durum" (PKK temsilcisinin konuşmasını istedikleri konu) tali konularında konuşmayı kabullendiler.

Yer yer cılız bazı sesler çıktı. Ancak, sonuçta "Konferans"ın amaç ve niteliğine müdahale edilmedi ve "Konferans"ın meşrulaşması da sağlanmış oldu.

IV

"Konferans" karşı-
sında Siyasal Örgütlerin eksik ve
zaaf ları.

Siyasal örgüt temsilcilerinin bu tavırları incelendiği zaman bazı tespitlere varabiliriz:

a)
İlkesizlik
ve
kararsızlık.

Çıkış sürecimizden beri, Rızgari olarak, ilkeler üzerinde ısrar ettik ve kararlı biçimde ilkelerimizi savunduk. Bu davranışımız, bir çok alanda "yalnız" bırakılmamızı da getirdi. Ayrıca, birçok "demokratik" platformlardan da atıldık !..Biz, inatla bu tavrımızdan taviz vermedik, veremedik. KUKM'nde basit düzeylerde seyreden protesto vb.. için verilecek ilke tavizleri, elbette ileride büyük programlar karşısında teslimiyeti dayatan önerileri kabullenmeyi getirecekti..

İlkelerimiz üzerindeki ısrarımız, Paris "konferansı" ile oynanmak istenen oyuna alet olmamayı da gerekli kılmıştır. Ve bunun karşısında alternatif programlarımızı açma ve uygulamada bize bir klavuz görevi yapmıştır. Çünkü, KUKM'nin asgari hedefi olan ülkenin askeri işgalden arındırılması, ülkenin ve ulusun birliğinin sağlanması, sömürgeci ilişki ve bağımlılıklara son verilmesi, dolayısıyla Bağımsız, Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan'ın yaratılmasıdır. KUKM içinde olduğunu iddia eden tüm siyasi güçlerin temel dayanakları ve varlık koşulları budur.. Paris "Konferans"ı bu temel mücadele hedefinden vazgeçmeyi getiren sonuçları ile hayati bir zaaf olmuştur..

Kürdistan'ın sınıflı bir toplum ve Kürtlerin de bir ulus olmaları gerçeği; Kürdistan'da ulusal demokratik mücadelenin verileceği gerçeğini de gösterir. Ancak, Kürdistan'da demokrasi mücadelesini egemen ulus "Solları"nın kendi ülkelerine layık gördükleri "demokrasi" mücadelesine tabi kılmak, Kürdistan'ın demokratikleşmesini engellemektir. Bu, ilkesizlik ve teslimiyetin ta kendisidir.

Dün egemen ulus "Solları" ayrı örgütlenmemizi kabul etmedikleri için "Kürt Ulusal Hareketine" karşı çıkıyor diyerek eleştirilirken, Kürdistan'ın meşru temsilcisi olarak kendini sunanlar; bugün sömürgeci burjuvazinin "biraz demokratlaşması"nu stratejik hedef olarak önlerine koyarlarsa, egemen ulus "solu"nun bile gerisinde kalırlar...Evet, bu ilkesizliğin sergilenmesinden başka bir anlama gelmez.

KUKM içinde olan güçlerin, Kürdistan'da demokrasi mücadelesi veremeleri, herşeyden önce kendileri için varlık koşuludur. Buna kendilerini layık görmeye alışmalıdırlar. Bizim için demokrasi mücadelesi, ülkemizin askerî işgalden arındırılması, iç dinamiklerinin onarılması, tüm sınıf ve tabakaların özgür biçimde örgütlenme şartlarının yaratılması, köylünün toprak sorunu'nun çözümlenmesi, emperyalist ve sömürgeci ilişki ve bağımlılıkların kırılması vb...'yi kapsar. Yoksa, sömürgeci burjuvazinin biraz daha "insancillaşması" ya da "ehlileşen" ve "legalleşen" "Sol"un burjuva demokrasisi kavgasının Kürdistan'daki demokrasi

mücadelesi ile bir ilişkisi yoktur. Bunun birini diğerine peşkeş çekerek demokrasi mücadelesi olmaz..

Elbette ki, sömürgeci devletlerin getirdikleri yeni ilişki biçimlerini dışlayamayız. Bu gelişmeleri mücadele sürecinde ayırtederek, bu devletlerdeki uygulamalar ve gelişmeleri elbette KUKM'ni yüklenen güçler hesaplayacaklar ve buna uygun taktikler belirleyeceklerdir.. Ancak, Kürdistan'daki demokrasi mücadelesinin temel stratejik hedefleri buna uyarlanamaz.

KUKM'nin stratejik hedeflerini emperyalist ve sömürgeci devletlerin değişen biçimsel uygulama ve atraksiyonlarına bağlayanlar, uluslararası düzeyde Kürdistan Sorunu'nu "kültürel haklar", zulüm, işkence vb.. ile özdeşleştirenler, Kürdistan Sorunu'nu sömürgeci devletlerin bir iç sorunu olarak yansıtmaktan başka bir şey yapmamaktadırlar. Dün egemen ulus "Sol"ları karşısındaki ilkesizliklerini, bugün emperyalist siyaset cambazlarının karşısında sergileyerek, KUKM'nin tahrir edilmesi eylemini ısrarla sürdürmektedirler. Ki, Türk "Sol"unun Paris "konferansı"ndaki tavrı, "Kürt Ulusu KKTE'dir" diyerek, KUKM'ni yüklenildiğini iddia edenlerden daha radikaldir..

KUKM'nin kendini dışlayan düzeylere ve Kürt Ulusunun köleleştirilmesinin meşrulaştırılmasına hizmet eden "uluslararası düzeyde tanıtıl-

maya" ihtiyacı yok. Tersine, uluslararası düzeylerde gerçek talepler ve temel haklarıyla kendini tanıtmaya ,desteğe ihtiyacı vardır.

Kürt ulusunun asgari demokratik talebini gündemden düşürmek ve "haklar" düzeyine indirgemek; gelişmeler karşısında Kürdistan siyasetlerinde değişiklik yapmaya mecbur kalan emperyalistleri rahatlatmak demektir. Emperyalistlerin kendi demokratik kamuoylarını KUKM'nin temel ve vazgeçilmez taleplerine karşı programlar düzeyinde biçimlendirmelerine yardımcı olmak demektir. Bu da, batı demokratik kamuoyu ile KUKM arasına set çekme eylemine katılmayı getirir. Batı emperyalistleri, "Kürt dost ve şahsiyetleri" eliyle, Kürdistan Sorunu'nu "Kürtlerin Kültürel Hakları" düzeyinde Avrupa kamuoyuna sunarak, kamuoyunu bu düzeyde biçimlendirdiklerinde; sömürgecilerin en ufak bir siyaset değişiklikleri karşısında -allayıp,pulladıkları Kürt Dili'nin serbest bırakılması gibi- KUKM bu kamuoyu karşısında terörist damgası ile tecrit edilecektir. Bu,nasıl önlenecek? görüldüğü kadarıyla, ilkesiz,programatik ilişkilerle bu işi götürmeye çalışanların böyle bir sorunu yoktur. Gündemleştirdikleri düzey ve talepler, kendi program hedefleriyle çatışsa, kendilerini inkar etse bile onları ilgilendirmiyor..

Avrupa'da emperyalist kırıntılarla oyalanıp, Kürdistan'daki tabana -eğer varsa- siyasi "çalışma" gösterileri yaparak KUKM'ni pazarlayanlar,grup yapılarını koruma dışında bir sorumluluk taşımamaktadırlar. "Ben merkezci" bu yapılanmalar, KUKM'ne ödeteceklerini sandıkları bedel ve sonuçları önceden kabullenmişlerdir..

b)
Örgütsel kimlik
ve
Kürt Ulusu'nu
temsil hakkı.

Eğer,bugün uluslararası düzeyde Kürt Sorunu gündemin ilk sırasını almışsa ve emperyalistler ile sömürgeciler program değişikliğine gitmeye çalışıyorlarsa;bunun, Kürdistan'daki siyasal örgütlenmelerin verdikleri mücadelenin bir sonucu olduğundan kuşku duyulamaz. Böyle-ken, KUKM'nin güvencesi olan ve pazarlık gücüne sahip siyasal örgüt-lerin,kendilerini dıştalayan,onların temsil ve söz hakkı sahipliğini ortadan kaldıran bir düzeyi kabullenmeleri; KUKM'nde şimdiye kadar izlenen ilkesiz ilişkilere bir yenisini - siyasal örgütlerin kendilerini inkarı- daha eklemiştir.

Kürdistan'daki siyasal güçlerin etkisizleştirilme operasyonu,önce Doğu ve Güney Kürdistan'daki güçler üzerinde denenmiş -İran/İrak Savaşı sonrası- ve bu güçlerin düştükleri olumsuzluklar Kuzey Kürdistanlı siyasal güçleri de etkilemiştir.

Gelişmeler karşısında yeni siyasetler üreterek çözücü olamayışın paniği içine düşen K.Kürdistanlı siyasal güçler de, batılı emperyalist-lerin atraksiyonları karşısında "yelkenleri indirmiş"lerdir.. Böylece inkarları'nı getirecek düzeyleri meşrulaştırarak, KUKM'nin siyasal güçlerinin dıştalanmasını onaylamışlardır. Bu davranışlar bir bütün olarak Kürt Ulusu'nun umudunu yıkmış, kitleleri örgütsüzlüğe götüren düzeylerin oluşmasına neden olmuştur.. Meydana gelen bu durum, gelecekte onarılması zor tahribatlar yaratacak ve her şeyi ile kendini mücadeleye vermiş örgüt militanları; "öncüleri" tarafından nasıl

yalnız ve araçsız bırakıldıklarını göreceklerdir. Bu, örgütsel araçların nasıl etkisizleştirilebileceğini göstermesi açısından da ibret vericidir..

Tüm bu anti-örgüt ve ilkesiz yaklaşımların doğal sonucu olarak, sömürgecilerin yeni kuklaları "seçkin Kürt şahsiyetleri"ni "Kürt Sorunu"nun temel "çözücüler"i ve Kürt Ulusunun kavgasını veren "etkin" güçler olarak baş köşeye koymuş ve "meşru temsilciler"i düzeyine oturtmuştur. Böylece, KUKM önderliğinin, sömürgecilerin bu kuklaları ile özdeşleştirilmek istenmesine de göz yumulmuştur.

Muhtevaları itibariyle Kuzey Kürdistan'daki tüm sömürgeci uygulamaların Yasama ve Yürütme Yetkisi'ne sahip TC. Parlamentosu'nun meşrulaştırılması görevini yüklenen, sömürgeci parlamentonun bu "değerli" evlatlarının talepleri, elbette sömürgecilerin kabullebileceği talepler olacaktır.. Kürdistan'daki -sömürge ülkelerin hiç birinde olmayan- ulusal inkara karşı çıkıp, TC. Sömürgecilerinden, bir İngiliz, bir Fransız, bir Irak sömürgecilerinin uygulamalarını talep eden -"Kürtçe serbest olsun, Kürtler Türk değil vb..."- bu kesime tüm yiğitlik payeleri verilirken; aynı taleplerin koruyucusu ve kollayıcısı -Kürt Ulusal Hareketine karşı- olan Cahş'lara tepki gösterilmesi de anlaşılır gibi değildir..

Eğer, sorun "Kürtlerin Türk ya da Arap olmadığı, Kürt Dili'nin serbest konuşulması vb..." ise, Güney Kürdistan'daki "Kürdistan Valisi Kürtler" bu "hakları" Güney Kürdistanlı Ulusal Kurtuluşçu Güçlere

karşı bile "koruyorlar"!.Bu ulusal hainlere gösterilen haklı tepki karşısında, benzer taleplerin sahibi -yarının kollayıcıları- TC. Parlamentosu'nun bu "değerli" evlatları "seçkin Kürt şahsiyetleri"ne ödül ve payelerin verilmesini, KUKM'nin hedefleri açısından kavramak ve kabullenmek mümkün değildir.

Bu çifte standart, ancak Irak sömürgeci kurumlarının "lanetli", TC. Sömürgeci kurumlarının -"Faşist" Devlet kurumları- ise, "kutsal" olduğu kabullenilerek açıklanabilir!.. Kürt Sorunu'nun bu çerçevede tartışılıp sunulması, net ve açık biçimde, emperyalist ve sömürgeci programları pazarlık konusu bile yapmadan kabullenip hayata geçirmek demektir. Bunun bilinçli ya da bilinçsiz yapılması ise, eylemin muhtevasını değiştirmemektedir, Sömürgecilerin programlarına pazarlıkla yatmanın, pazarlıksız yatmadan nitel bir farkı da yoktur..

Ayrıca,Avrupa'da sefalet edebiyatı ile diplomasi ve uluslararası tanıtım yaptığını sananlar, sömürgeci TC. Parlamentosu'nun yeminli üyelerini meşrulaştırırlarken; siyasette kendilerine dayanak olarak seçtikleri sefalet edebiyatı kaynaklarını da ortadan kaldırmaktadırlar. Ya bunun bilincinde değillerdir ya da uluslararası ilişkiler ve diplomasiyle işlerini bitirmek üzereler...

"Faşist",sömürgeci, baskıcı vb... bir devletin parlamenterleri, uluslararası düzeyde kendi sömürgeci bir ulusun "temsilciliği"ni yüklenip, sömürge ulus adına "diplomasi" yapıp tekrar sömürgeci parlamentoda-

ki k o l t u ğ u n a d ö n e b i l i y o r s a ; T C ' n i n " f a ş i s t " l i ğ i y a d a s ö m ü r g e c i - l i ğ i n d e n k u ş k u d u y m a k g e r e k ! V e ş i m d i y e k a d a r y a z ı l ı p - ç i z i l e n l e r i g ö z d e n g e ç i r m e k g e r e k l i . . . B u n u n , e n a z ı n d a n , s e f a l e t e d e b i y a t ı y a p t ı k l a r ı A v r u p a k a m u o y u k a r ş ı s ı n d a y a p m a m a k g e r e k i r l i . . . Ç ü n k ü , y a r ı n m u t l a k a b u n u h a t ı r l a t ı p , k u l l a n ı l a n s e f a l e t e d e b i y a t ı n ı n b i l e m a d d i t e m e l i n i " o l m a d ı ğ ı " n ı b i r ş a m a r g i b i b u i n s a n l a r ı n k i ş i l l i ğ i n d e K U K M ' n i n " y ü z ü n e " v u r a c a k l a r d ı r . . .

TC.Parlamentosu'nun "değerli" evlatları "seçkin Kürt şahsiyetleri", sömürgeci TC'nin yönetip-yönlendirme siyasetinde küçük bir değişiklik yapması ile yöntem değiştireceklerdir. Bu tür toplantılara da gelmez olacaklardır. Bunlarla yapılmış ilişki ve bağlantılar, siyasal güçler için önemli birer zaaf olarak çok tehlikeli sonuçlar getirecektir. Bütün bunları, parlamenterlerin sömürgeci TC. ile bağlantıları, ve Türkiye'de uygulanmak istenen "legalleştirme" ve "ehlileştirme" programından çıkarmak öyle zor bir iş değildir..

Eğer bütün bunlar Avrupa'daki siyaset cambazlarını ilgilendirmiyorsa, demek ki, yıllardır bir nakarat gibi tekrarladıkları "ülkeye giderek" en azından TB"K"P'nin sağ'ında ya da solu'nda önlerine konulacak programlarda kendilerine düşecek bir yerler var demektir... Hiç olmazsa TC. parlamentosunun üyeleri "değerli" evlatların son zamanlarda çevirdikleri "legal parti" içinde bir yer edinebilirler. Ama, onlar çoktan bu işten vazgeçtiler, sesleri-solukları kesildi, kestirildi...

Eğer, bütun bunlar değilse, "seçkin Kürt şahsiyetleri"ne yüklenen bu "görev" ve payelerin KUKM'nde yarattığı tahribatlar karşısında seyirci kalmak ve bizzatıhi onları meşrulaştırmanın adı nedir?

Bunlar, KUKM'ni yürütmek iddiasında olan siyasal örgütlerin, tek bir merkezden diplomasi yapmaları bir yana, ayrı ayrı bile -Kürt Ulusu'nun meşru temsilcileri- olsa diplomasi yapıp Kürt Ulusu'nu temsil etme gibi hayati ve temel araçların inkar edilmesi demektir...

Sonuç olarak.

Paris "Konferansı" Kürt Sorunu'nun uluslararası düzeyde olumsuz yanları ve Ulusal Kurtuluşçu Güçlerin dağılıklığı nedeniyle KUKM üzerinde bulanıklık yaratmış, emperyalist ve sömürgecilere uluslararası düzeyde daha rahat manevra olanakları sağlamıştır.

KUKM, henüz uluslararası düzeyde kabullenilmemektedir. Tek merkezden yönetilip-yönlendirilen bir yapıya kavuşmadığı gibi; ülkede pazarlık gücüne sahip etkin siyasi-askeri örgütlenme aşamasına da varamamıştır..

Bu nedenlerle, KUKM'ni yüklenen ve yürüttüklerini iddia eden siyasal yapılar, Avrupa'daki en küçük bir ilişki ve oluşum karşısında hemen heyecanlanmakta, ilişki sürdürmek uğruna tüm temel ve vazgeçilmez tezlerini bir yana bırakıp, günün geçici çıkarlarına dört elle sarılmak-

tadırlar. Böylece, emperyalist ve sömürgecilerin manevra alanlarını daraltma çalışmaları ihmal edilerek, şimdiye dek izlenen ilkesizlikve örgütsel inkar da yaratılmış olmaktadır.

Unutulmamalıdır ki, yıllardır Kürdistan'da dişe-diş vuruşan, sömürgeci zindanlarda ve mahkemelerde direnen, Kürdistan'ın dört parçasındaki kan bağına sağlayan militan ögeler'e sahip siyasal güçlerin -tüm eksik ve aksaklıklarına rağmen- varlıkları ve mücadeleleri, emperyalist ve sömürgecileri Kürt Sorunu karşısında program değişikliğine zorunlu kılmıştır. Kürt Sorunu'nu daha etkin biçimde uluslararası düzeyde tartışma gündemine sokmuştur.

Ancak, ulusal kurtuluşçu güçlerin zaafı nedeniyle, emperyalistler,sömürgeciler ve "Sosyalist" devletlerin Orta-Doğu'da statükonun korunmasından yana -Ki,bu Kürdistan'ın parçalanmışlığının korunmasından başka bir anlam ifade etmiyor- tavır ve siyasetlerini teşhir ederek, KUKM'nin temel ve vazgeçilmez stratejik hedefleriyle uluslararası düzeye sıçratılması başarısız olmuştur..

KUKM'ndeki siyasal güçler, zaf ve eksikliklerini tespit ederek, KUKM'nin tesfiye edilmesi tehditlerini ortadan kaldırmak göreviyle karşı karşıyadırlar. Bu görev için, bugün erken yarın ise,geç olacaktır.

Bu nedenle, emperyalist ve sömürgeci siyasetlere karşı direnmek ve onların karşısında yeni siyasetler üretmek, acil bir sorun olarak kendini dayatmıştır.

Orta-Doğu'da haritaları değiştirecek, tüm uluslararası kabullenme ve programları alt-üst edecek olan bir mücadelenin, her alanda olduğu gibi uluslararası ilişkilerde de bağımsızlıkçı bir anlayış ve diplomasi yürütmesi gereklidir. Elbette bu tür ilişki ve diplomasiğin önüne zorluklar çıkacaktır. Ancak, KUKM içindeki güçler, bu zorluklara karşı ısrarla direnmek ve bunları göğüslemekte tereddüt geçiremezler. Ve KUKM'nin temel ve vazgeçilmez ilkeleri ile uluslararası ilişkilerini oturtmak zorundadırlar.

Ülkede ayakları oturmuş, pazarlık gücüne sahip bağımsızlıkçı bir çizgi izleyen ulusal kurtuluşçu güçlerin, bu ilişkileri oluşturması ve ilkelerle hareket etmesi olanaksız değildir.

Şimdilik söyleyeceklerimiz bunlardır.

**"2000'e DOĞRU" DERGİSİ'NİN A.ÖCALAN İLE RÖPORTAJI'NIN
BİZE ANLATTIKLARI**

Sorun yalnızca bir insanın, bir "lider" in kendi kendini kanıtlama sorunu olsaydı, bu röportaja diyeceğimiz bir şey olmazdı. Ama, sorun, bir ulusun ve ülkenin bağımsızlık ve özgürlüğü sorunu'dur. Dört parçaya bölünmüş, asker postalları altında inim inim inletilen bir ulusun; yüzlerce yıllık mücadelesinin, kavgasının sorunu'dur.

Tarihi ve her şeyi kendisi ile başlatan ve bitiren çarpık düşüncenin olduğu boyut;Kemalist ideoloji'nin etkisinden kurtulamamış,kendisine "sol" diyen dar grupçu anlayışla; Kürdistan değil, "Kürt Sorunu"nun, "ulusal özerklik", "insan hakları" temelinde tartışıldığı bir dönemde; "2000'e Doğru" da çıkan röportaj Kürdistan Sorunu'nu çok farklı ve seviyesiz yerlere çekmiştir. Bu röportaja tavirsiz kalmak mümkün değildir.

Bugün karanlıkta kalan,aydınlanmamış tek bir nokta yoktur. Ülkemizin ve ulusumuzun sorunları açısından her şey apaçık ortadadır. Karanlıkta kalan bir şey varsa, o da kendisini "dünyanın merkezine" koyan hastalıklı "lider"lerin durumu ve ilişkileridir. Bizim açımızdan sorun; Kürdistan'ın bağımsızlığı ve Kürt ulusunun özgürlüğü sorunudur. "Ulusal özerklik","birlikte yaşamak" vb... gibi sömürgeci metropollerde planlanan oyunlar çok tehlikeli yerlerde durmaktadır. Özellikle son yıllarda sık sık tartışılan "Kürt Sorunu" ile bu röportaj'ın yakın bağlantıları vardır.

I

PKK'nin Kürdistan Sorunu'na yaklaşımı Oportünizm'dir.

Bu röportaj ile A.ö. Kürdistan Sorununu bağımsız Kürdistan anlayışından Misak-ı Milli sınırları içinde "Kürt Sorunu" derekesine düşürmüştür. Örneğin röportajın ikinci bölümünde D. Perinçek'in sorusunu A.ö. şöyle cevaplıyor;

"Geliyorum. Birlik, eşitçe birbirine benzeyenlerin yan yana gelip aralarında kurdukları bir ilişkidir. Eşit olmak, ekonomide, politikada ve ulusal haklarda eşitlik, gelişmiş bir birliğin temelidir. Bu birlik iyidir ve sağlamdır. Bu birlik özlüdür ve saygı değerdir. (2000'e Doğru, sayı:43, Sh:12)

Bu belirleme A.Ö.'nin düşüncesinin özünü vermektedir. Zaten D.Perinçek soruyu;

"Ben sizin programınızı soruyorum, yani sizin PKK olarak amacınız nedir?" şeklinde sormuştur. Yani, A.Ö. programdaki amacını belirlemiş olmaktadır. Oysa, Kürdistan PKK'nin de konumlandığı Suriye de dahil olmak üzere 4 sömürgeci devlet tarafından parçalanmıştır. Amaç; bütün ulusal ve sınıfsal güçlerimizi birleştirerek, ülkemizin askeri işgalden arındırılması ve sömürgecilerin kovularak, bütün ilişki ve bağımlılıklarına son verilmesi olmalıdır. Bu mücadelede elbette Proletarya da yerini alacaktır. Bağımsız ve birleşik, demokratik bir Kürdistan'ın kuruluşunun sağlanması, bağımsız devletin oluşturulması sürecinden sonra ancak enternasyonalist birlik te gündeme gelebilir.

Röportaj ilerledikçe A.Ö. kafaları daha da karıştırıyor. D. Perinçek'in "Peki, Kürtlerin de iktidar sahibi, söz sahibi olduğu devrimci birliğin biçimi ne olabilir" sorusuna karşılık A.Ö. şunları söylüyor;

"Bir defa şu şartın kesin olması gerekir. Kürtler güç sahibi olacaktır. dikkat ederseniz, ben 'Kürtlerin diline özgürlük' falan demiyorum. Bir halkın birliğe yaşayabilmesi için, güç sahibi olması gerekir. Dedim ya, kimliğini kabulün ölçütü nedir? İktidar olmasını, siyasi güç olmasını, kabul etmektir. Siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel örgütlenme olmadan birlik olmaz"..Sormak

gerekir; sömürgeci Şoven Türk Devleti, Kürtlerin ayrı,siyasi, askeri örgütlenmesine nasıl izin verecektir? Eğer kastedilen "devrimci Birlik","ilerici-devrimci güçlerin iktidarındaki Türkiye'de olacaksa, o zaman ayrı iki orduya, ayrı siyasal örgütlenmeye ne gerek var. Türk halkının "kafasına vura vura" birleşecek olan bu anlayış; sosyalist ya da demokratik bir Türkiye de iki ayrı halk ordusu ile nasıl idare edecek ? Bu düşünce, ezen ulus şövenizminin düşüncesi ile aynı doğrultudadır.

Eğer varsa yoksa birlik deniyorsa, o zaman bunu enternasyonalist temelde ele almak gerekir. Bilindiği gibi enternasyonal de komünistlerin birliğidir. Komünistler enternasyonal çatısı altında "kendi ülkelerinin" çıkarlarını değil,proletaryanın genel ve vazgeçilmez çıkarlarını korur ve geliştirirler. Komünist Enternasyonalde karşı çıkar ilişkileri değil,proletaryanın çıkarları işler.Peki, bugün yeryüzünde "Komünist Enternasyonal" ilişkileri var mıdır? Hayır. Bunun yerine "Sosyalist" devletlerin karşılıklı çıkar ilişkileri, sosyalizmin "ana"sını koruyayım diye, verilen ulusal kurtuluş mücadelelerini görmemezlikten gelen,emperyalist sistem ile olan antagonist çelişkileri törpüleyen bir anlayış egemendir. Değil Komünistlerin Birliği, sosyalizmin genel buhranı yaşanmaktadır. Tüm bunlara rağmen,mazlum Kürt ulusundan "Enternasyonalist" olmasını istemek ve beklemek biraz ayıp olmuyor mu? Kürt ulusunu kurtarmak iddiası ile yola çıkanlar,herşeyden çok ulusunun istem ve çıkarlarını savunmak ve kollamakla yükümlüdürler. Kişilerin subjektif görüşleri ile hayatın maddi gerçeği bir değildir. "En büyük birlikçi","en büyük enternasyonalist" olunabilir. Ama,mücadeleyi "ben buyum" diye bağımsız,birleşik,demok-

ratik bir Kürdistan olma yolundan çıkarmayı gerektirmez. Hele hele, Kürdistan Sorunu'nu Türkiye'nin bir iç sorunu'ymuş gibi göstermeyi hiç gerektirmez. Orta-Doğu'da güçlü bir komünist Enternasyonal ancak, **Bağımsız, demokratik ve birleşik bir Kürdistan**'ın kurulması ve merkezi bir Kürdistan Proletarya partisi'nin yerini alması ile mümkün olabilir. Bu birlik ilkelerden taviz vermeyen bir birlikle ancak gerçekleştirilebilir.

Eğer A.Ö. "en büyük birlikçi" olduğunu iddia ediyorsa, ilk önce kendi ülkesinin birliğini sağlamak ve buna tekabül eden Merkezi Kürdistan Komünist Partisi'nin örgütlenme mücadelesine destek vermelidir. Bunun içinde önce sömürgeci ilişki ve bağımlılıklardan kopması gerekmektedir..

Röportaj baştan sona okunursa görülecektir ki, PKK şefi A.Ö., Kürdistan Sorunu'nu sadece Türkiye'deki "demokrasi" mücadelesi açısından düşünüyor. Her ne kadar yayın organlarında, kendisinden başka bütün güçleri anti-bağımsızlıkçı, teslimiyetçi, reformist vb... görüyor ve tek bağımsızlıkçı olarak da kendilerini lanse ediyorsa; gerek M. A. Birand ve gerekse D.P ile yaptığı röportaj da (diğerlerinde de) bizzat dolaylı ya da dolaysız olarak TC devlet yöneticilerine görüşme teklifinde bulunuyor. Sorunun "siyasi" çözümü için önerilerde bulunarak, "büyük kurtarıcı" rolü üstleniyor. Örneğin;

M.A. Birand'la 16 Haziran 1988 tarihinde yaptığı röportajda, Birand'ın "Türk güvenlik güçlerini yenemezsiniz. O zaman nedir amacınız?"

sorusunu aynen kabullenerek, şöyle cevaplıyor:

"Türkiye'yi yönetenler, bu sorunu köklü kavrayışla tartışmalıdırlar. Devletin politikacısı, askeri, sivilî var. Tarihi bir olguyu görebilmeli, sonrada kendilerini cesaretli, hoşgörülü bir tartışmaya sokabilmelidirler. Eğer kendilerine güvenleri varsa, daha ileride sorunun politik çözümüne kendilerini hazır duruma sokabilirler. Bunun için de örgütlenme özgürlüğü sağlanmalı, siyasal mücadele yöntemlerine yasak ve zor dayatmalardan vazgeçilmelidir. Biz bu gelişmelerin sınırlı şekilde geliştiğini görürsek ateş keseriz."

Yine, Nisan 88 tarihli Serxwebûn'da (sayı:88) bay Ücalan şöyle bir belirlemede bulunuyor:

"...örneğin ileride yeni bir Kürtçü parti kurma izni mi çıktı, bunu da çok iyi kullanabiliriz. Veya gerçekten bazı reformları dayatmak istediklerinde, bunları da eğer devrimle iyi bağlantılandırırırsak, bundan sadece devrim kazanç görecekdir..." (sahife :12)

Haziran 89 tarihli Serxwebûn'da da;

"Türkiye devleti bazı reformları mı dayattı; o reformlar içine hemen sızmalı ve o reformlarla bağlantılar kurulabilmelidir. Bağlantıların kurulabilmesi demek; reformlar içinde yutulacağı anlamına gelmez. Tersine 'o reformcu yaklaşımları devrimin hizmetinde kullanılmasını bileceğim' demektir. Bu konuda Lenin'in çok iyi bir yaklaşımı vardır. Bunlarla uzlaşmada ustadır. Lenin döneminde içine girilen uzlaşmacılık doğrudur. Fakat tehlikesi vardır. Tehlikesi de 'kullanayım' derken, 'kullanılma' durumuna düşmedir. Eğer bu

tehlikeye karşı uyanık davranılırsa, reformcu bir yaklaşım geliştiğinde; gider bizzat ilişki de kurarız,görüşmelerde yaparız. Hatta bu yılları da alabilir. Unutmayalım ki,böyle bir uzlaşma zeminini bizde yakalarsak bundan devrimi yararlandırırız. Bu hususta bir gazeteci (M.A.Birand kastediliyor) görüş sormak istediğinde biz; 'sizinkiler böylesi gerçekleri tartışmaya varırlarsa buna hazırız' dedik. (...) Sizin ordunuz dursun,biz de silahları kullanmayalım. Buna hazırız dedik..." (Sahife:9)

"2000'e DOĞRU"nun röportajının 4. bölümünde ise, D.Perinçik'in;

"Örneğin Türk Hükümeti dese ki,'ben bir referandum yapıyorum,Kürtlere ne istediğini soracağım,sende serbest propagandanı yap?'"

sorusunu,A.Ö. şöyle cevaplıyor;

"Dese ki, 'serbest siyasi çalışma olacak,serbest örgütlenilecek ve ateş kullanılmayacak', o zaman biz,bu temelde görüşme yöntemlerini devreye sokabiliriz... Demokratik partiler çıkar ve iktidara gelirlerse halklarımız arasında eşit ve özgür temelde birlik,devlet gücünün paylaşılması, parlamento, hükümet, ordu meselelerinin demokratik çözümü gündeme gelebilir. Açık ki,biz öyle kör ve a-politik değiliz. Bu yönleri içeren ve güçlendirmek isteyen bir politikaya sahibiz."(Sayı:44,sahife:...)

(...)

Aktardığımız bu alıntılardan da anlaşıldığı gibi, A.Ö. Kürdistan Sorunu'nu artık "Kürt Sorunu" düzeyine indirgemıştır. Sorunun çözümünü bizzat TC'deki

"demokratik gelişme"ye bağlamıştır. Eğer, TC'de "demokratik bir hükümet" oluşur ve Kürtlere bazı "haklar" verilirse, PKK ateşi kesecek, güle-oynaya bu "demokratik" ortamda top koşturacaktır...

A.Ö.'nin bu belirlemeleri tesadüfi değildir. Temsil ettiği düşüncenin gelip dayandığı yerdir. Sürecine de uysundur. Bugün "Kürt Sorunu" tartışması oldukça boyutlanmıştır. Bürokratından Cumhurbaşkanına, işçisinden aydınına kadar herkes bu sorunu tartışıyor (!).. Yalnız Türkiye'de değil, Avrupanın sosyal-demokratları, "ilerici-demokratik güçleri", hatta ABD vb...'deki bir takım mihraklar bir koro halinde bu sorunu "bağır-çağır" konuşuyorlar. Hem de yeni keşfedilmişçesine !.. Fakat, tartışılan ve tartışılan "Kürt Sorunu", "İnsani Hakları", "Kültürel Özerklik", "Birlikte Yaşama" gibi alt düzeylerde ele alınıyor. Kürdistan Sorunu temelinde ele alınmıyor. Sorun, sömürgeci devletlerin iç sorunu gibi gösterilip, tanıtılmak isteniyor. Dünya kapitalizminin Orta-Doğu planı'nın bir parçasıdır. Çünkü, Kürdistan Devrim, Orta-Doğu'daki emperyalist zincirleri parçalayacak, devrim ateşini diğer bölge halklarına da sıçratacak bir potansiyel ve özelliğe sahiptir. Böyle bir devrim, burjuvazinin korkulu rüyasıdır. N.Bora'nın dediği gibi; sorun kültürel özerklik doğrultusunda çözümlenirse, burjuvazi bir taşla iki kuş vurmuş olacak. Birincisi;bağrında devrimci dinamikler taşıyan Kürdistan Sorunu kapitalist rasyonaller içinde dizginlenmiş olacak. İkincisi;GAP ile zenginleşen bölge,doğacak yeni tüketim pazarı ile burjuvazinin tatlı düşü olacaktır..

Bundan dolayıdır ki, "orda-burda" "Kürt Sorunu"nun"İnsan Hakları ve Kültürel Özerklik" temelinde tartışılması garibimize gitmiyor. Sesi soluğu kesilmiş

eski "Kürt bezirganları"nın birdenbire ortalara çıkışları, iflah olmaz anti-Kürt'çülerin "Kürt dostu" kesilmeleri, TB"K"P'nin durumu ve gerek bu ve gerekse diğer röportajlarında PKK şefinin durumu, geliştirilmek istenen sürecin birer parçalarıdır.

Herkes bu süreçte yerini almıştır. PKK da yerini almaya çalışıyor...PKK'nın da Türk burjuvazisine "tıpış-tıpış" gidip anlaşmaya (!) -teslim olmaya-varması uzak bir ihtimal değil. Zaten, liderleri bunu defalarca "saygı değer" basın mensupları aracılığı ile açıklamıştır. Bunun için gerekli olan zemini de oluşturmaya özen göstermektedir. Ancak, PKK'nın bu gidişini engellleyen iki önemli nokta bulunmaktadır.

Birincisi; PKK tabanı ile ilgilidir. PKK tabanı ve kadrolarının çoğunluğu bağımsızlıktan yanadır. Ya da öyle görünmektedir. Her ne koşulda olursa olsun, sömürgeci TC ile anlaşmaya karşı bir tavır içindedirler. Bu dönemde -dönemlerde- PKK lider kadrosunun anlaşma masasına oturması, PKK'nın dağılması sorununu gündeme getirecektir.

İkinci nokta ise; KUKM'nde devrimci-radikal düşüncenin -özellikle Rızgari hareketinin- düzen sınırları içine çekilerek dizginlenememesi, "terbiye edilememesi"dir.. Çünkü, PKK'nin dışında bir silahlı mücadele alternatifi'nin olması, PKK'nin bu çarnaçar gidişine engeldir.

Bu söylediklerimiz, röportajlardan, PKK yayın organları Serxwebuñ ve Berxwedan gazetelerinde çıkan yazılardan elde edilen bir sonuçtur. Gerçi, "sol oportünizm" in ve "narodnizm" in gidip geleceği yerin bu aşama olduğu önceden yazılıp

çizilmişti. Röportajlar da çıkan düşünceler ile durum inkar edilmeyecek biçimde gün ışığına çıktı. Kürt Ulusu'nun özgürlüğü ve Kürdistan'ın bağımsızlığından yana olan tüm güçler bu konu üzerinde dikkatle durmalıdırlar.

Gelinen süreç çok önemli ve aynı zamanda tehlikeli bir dönemdir. 20-30 yıllık uzun ve dış-dış mücadele ile gelinen ideolojik-teorik düzeyimizin tuzla-buz edilmesini; Kürdistan'dan işgalci orduların kovulmasını değil, sömürgeci devletlere "demokratik" yönetimler getirerek, "kardeş kardeş" yanyana yaşama düşüncesinin egemen kılınması tehlikesini taşımaktadır.

Bugün her şeyden çok, **Bağımsız-Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan** istemenin ve bunun mücadelesini vermek gerekirken; kendinden başka herkesi "hain", "işbirlikçi", "reformist" vb...konumlarda niteleyen PKK ve lideri, neden "faşist" dediği sömürgeci güçlere "anlaşma, barışma ve birleşme" mesajları iletiyor? Neden MİT olduğunu açıkladığı ve 'onun dışında herkesle' görüşebileceğini belirlediği Hürriyet Gazetesi ile çarşaf çarşaf röportajlar yapıldı? Bu röportajlarla bütün ilişkiler deşifre edilerek, hatta "kamp" yerlerinin "krokileri" ve özellikleri ele verilmedi mi? Çünkü, kendini dünyanın merkezine koyan "ben merkezci", "en iyi, en doğru, en gerçek ben'im" diyen, hiç bir düzeyde tatmin olamamış hastalıklı "lider"liklerin, KUKM gibi zor, çetin ve uzun bir mücadeleyi sonuna kadar götürmeleri olanaksızdır. Götürebilecekleri yer geldikleri aşamadır...

II

PKK Gerçekleri saptırıyor.

Bu röportajdan çıkardığımız diğer bir sonuç da,PKK'nin ve liderinin iflah olmaz bir yalancı olduklarıdır. Siyasette yalancılığı temel alan geleneklerinden hala kendilerini arındıramamış olmalarıdır.. Siyasette yalancı araç olarak kullanan bu anlayış, "işine geldiği yerde, çıkarına yarayacak şekilde" kıvırtmasını da çok iyi biliyor. Bunu, yayın organlarında çıkan yazılardan, A.Ö.'nün "demeçleri"nden hep birlikte göreceğiz Ancak şunu hemen belirtelim ki,devrimci ya da Marksist siyaset uyguladıklarını iddia edenler, kendilerini sınıfın ya da ulusun yerine koymamalıdır. Mücadeleye karşı namuslu olmasını bilmelidirler ve bu doğrultuda davranış göstermelidirler..

PKK şefi,Kürdistan'da 70'lerden bu yana verilen ideolojik-teorik mücadeleyi red ve inkar ediyor. Kürdistan tarihini,ideolojik-teorik mücadelesini kendisiyle başlatıyor. Eğer, PKK ve şanlı "önder"i zamanında gelmeselerdi,Kürt ulusu "başşağı" giderek batacaktı ! Ve tarih sahnesinden silinecekti...

"PKK gerçeğinin ortaya çıkışı ve gelişimi neden her düzeyde önderliksel olmak durumundadır? Çünkü ortaya çıktığı zeminde herşey başşağıdır. Orada herşey düşmüştür. Yine, orada ortaya çıkan ve 'ben'im diyen 'önder'im diyenlerin,karanlıkta uçuşan yarasalar,bataklıkta ötüşen kurbağalar gibi ses çıkardıkları

rı, toplumun en tortu yanını oluşturdukları bilinmektedir." (Serxwebûn, Kasi-
sım/88, sayı:83, sh:14)

Yine;

"Parti hareketinin çıkışına kadar olan süreci başaşağı gidiş, ulusal tükeniş ve çağdaş bir ulusal hareketin geliştirilmesine dair umutların oldukça azaldığı bir dönem olarak değerlendirdik. Bu dönemde ortaya çıkan bir çok akım aslında işbirlikçiliğin sınırlarına bile ulaşamayan, meseleyi basit ailesel-kabilesele çıkarılardan öteye götüremeyen hareketler durumundadır..."

"Halk yığınları derin bir uykuda ve karanlık bir ortamda yaşıyorlardı. Toplum-sal özgürlüğe gösterdikleri ilgi, hayvanlarına karşı gösterdikleri ilginin yüzde biri kadar bile değildi..." (Serxwebûn, Özel Sayı:13, Ağustos 88, Sh:2-3)

Bu enteresan görüşlere benzer bir açıklama da "2000'e DOĞRU" ya verilmiş röportajda yer alıyor. Bu sakat anlayışı sürdüren A.Ö. şunları açıklıyor:

"...yoğun bir inkar süreci yaşanmasına rağmen, hala ulusal gerçekleri az çok duyumsayan, özellikle aydın gençliğin ilgisi, bu ilginin giderek bilince dönüşmesi ve bu bilincin giderek bir direnme olayıyla kendisini dışa vurmasıdır PKK.." (Sayı:43, sh:19)

Bu mantık, yığınlara "sürü" gözüyle bakan ve kurtarıcının "kahramanlar" olacağı anlayışını yansıtmaktadır. Tarihte duran bu anlayışın temsilcilerinin nasıl ağır yenilgilere uğradıkları ve mücadeleye nasıl zarar verdiklerini unutmamak gerekir..

Koskoca tarih tüm çıplaklığı ile ortada durmaktadır.

A.Ö. kendi dışındaki bütün olayları ve gelişmeleri inkar etmektedir. Örneğin; DDKO'ları ve KOMAL'ı yok saymaktadır. Buna tekabül eden süreci ve mücadeleyi de bir sihirbaz edası ile hemencecik ortadan kaldırmaktadır. Ne kadar inkar ederse etsin bunlar boşuna çabalardır. Bütün mücadele perspektifi kendine özgü yanları ile ve olumlu-olumsuz yönleri içinde yerini tarihte almıştır. Geçmiş olmayan bir hareketin geleceği de olamaz. Kitlelere güvensizlik ve tek tek "kahraman"ların kurtarıcı olacağı anlayışı oldukça dar ve tehlikeli bir anlayıştır. Herhalde PKK şefinin DDKO savunmalarından da "haberi yok"tur. Tüm baskılara rağmen gerek DDKO'lar ve gerekse Komal yayınevi Kürdistan Sorunu ve tarihiyle ilgili gerekeni yapmışlardır. Bunlardan PKK şefinin haberinin olmaması mümkün değil. Çünkü, kendileri de Kürdistan tarihi ile ilgili ilk bilgilerini KOMAL'dan ve diğer yayınevleri'nin çıkardıkları kitaplardan,kaynaklardan almışlardır Bu kuru bir böbürlenme de değildir. Gerçeğim ta kendisidir. Lafın gereği olarak da söylemiyoruz. Nitekim, M.DOGAN (PKK Merkez Komitesi üyesi ve kurucusu olduğu kendileri tarafından açıklandı.) savunmasında, kendisine sorulan "hangi şeyleri okudun?" sorusuna hakim önünde şu cevabı vermiştir:

"... '19. Yüzyılda Kürdistan Üzerinde Mücadele',Halfin adlı biri tarafından yazılmış, Komal yayınları tarafından çıkmıştı,okudum. Mehmet Emin Zeki'nin

'Kürdistan,Kürtlerin Tarihi' üzerinde olan bir yazısı vardı. 'Kürtler ve Kürdistan' diye çıkmıştı,okudum. (...) 'Avukatsız Halk Kürtler' diye bir eser vardı.onu okudum. (...) Bazil Nikitin'in 'Kürtler' adlı eserini okudum.."
(M.Doğan, Savunma, Toplu eserler, sh:277)

PKK önderleri Kürdistan tarihi ile ilgili bilgilerini;

"mesleği ihanet ve uşaklık olanların" çıkardıkları yayınlardan almışlardır.

Buna rağmen saldırı ve tecavüzlerine de devam etmektedirler. Örneğin Rizgari ile ilgili görüşleri şudur:

"Rizgari (böyle yazıyorlar),aman bana rizgari demeyin,çünkü ben 'Kürdistan Press'im diyor. Hangisine inanalım. Önce KOMAL'dınız. Sonra Rizgari oldunuz. Arkasından senatör olmayı,Doğu partisi kurmayı hedeflediniz. Arkasından tek kişi olarak dört parçada Kürdistan Komünist Partisi kurma 'saçmalığı' ile ortaya çıktınız. (...) Şimdi de kendinize başka ad takıyorsunuz. Adınız önemli değil,mesleğiniz önemli; hep ihanet ve uşaklık..." (Berxwedan ,Haziran 87, Sayı:35, sh:20,21,23)

PKK şefi de D.Perinçek'in;

"hangi kitapları okudun?" sorusuna doğru dürüst cevap vermiyor. Çünkü, Kürdistan tarihi ve sorunları ile ilgili okuyacağı kitapların büyük bölümü KOMAL'ın yayınladıkları ve diğerleri de KORAL, YÖNTEM,ÖZGÜRLÜK YOLU vb.. yayınevlerinin yayınladıkları kitaplardır. Ki, o da eger okumuşsa bunların adını vermesi

gerecektir. 80'lerden önce Kürdistan tarihi ve sorunları ile ilgili tek bir yapıtı olmayan PKK -ki şimdi de doğru dürüst bir yayını yoktur- ideolojik gidasını aldığı yapılara neden bu kadar saldırıyor ? Hem "ulu" önderlerinden M.DOĞAN Kürdistan ve tarihi ile ilgili ilk bilgilerini KOMAL yayınlarından alsın, hem de KOMAL'ın mesleği "ihamet ve uşaklık" olsun... Bu büyük bir çelişki ve inkar'dır. Yalan'a dayalı dargrupçu anlayışın beyinlere ne derece kazındığını ve telkin edildiğini göstermesi açısından ibret vericidir.

PKK'nin kendi kendisi ile olan çelişkisi gittikçe daha da derinleşiyor.

PKK programının "Kürdistan'daki Durumun Genel Özellikleri" başlıklı bölümünün b şıkında şöyle deniliyor:

"Kürdistan emperyalizme bağımlı dört ülkenin (Türkiye,İran,İrak,Suriye) ayrı ayrı sömürgeleştirdikleri klasik sömürge bir ülkedir. Emperyalizmin bu sömürgeci devletlere uyguladığı yeni-sömürgecilik ile,bu devletlerin Kürdistan'da uyguladığı klasik sömürgecilik tam bir uyum halindedir."(sh:22-23, ikinci baskı,1981)

Evet aynen böyle demektedir. Kürdistan'a klasik sömürge demektedir...

Bu yanını bir tarafa bırakalım. İşin kıvırtılan yanına, oportünizmine gelelim.

A.Ö. D.Perinçek'in röportajı'nın 4. bölümünde sorulan;

"Suriye,İran,İrak devletleriyle belli ilişkileriniz var. Öte yandan bu ülke-

ler Kürtlere Milli baskı uyguluyor. Bu soruna bakışınız nedir?" sorusunu şöyle cevaplıyor:

"(...)

Bize en büyük dış destek, Suriye'nin desteğidir. Suriye 72 örgüte ne diyorsa bize de onu diyor; 'ülkemizde misafir kalabilirler'. Misafir kalabilmek en büyük destektir.(...)

Bu anlamda Irak Mücadele Cephesi'ndedir. İran ve Suriye ise, cephe gerisi durumundadırlar. Fakat etkileri oluyor. Burada onların çıkarları söz konusudur."

(...)

"Biz,Suriye ve İran'ın tutumlarını daha değişik görüyoruz. Suriye ve İran'ın bölgedeki anti-emperyalist tutumlarını, kendi anti-emperyalist tutumlarımızla bağdaştırmaya çalışıyoruz..."

PKK şefine sormak gerekiyor: geçen 1-8 yıl içerisinde kapitalist-emperyalist sistem ile sosyalist blok yer mi değiştirdi? Yoksa,biz görmeden 1981'e kadar emperyalizme bağımlı olan sömürgeci Suriye devleti'nde gizliden bir "devrim"le anti-emperyalist,anti-sömürgeci bir yönetim mi işbaşına geldi? Bizim bildiğimiz 80'deki Hafız Esad'la şimdiki (1989) Hafız Esad aynıdır. Bu yadsınmaz çelişki PKK'nin Ortadoğu bataklığında,KUKM'nin temel ve vazgeçilmez ilke-leri'nden yana hareket etmediğini,tersine;günübürlük ve kendi çıkarlarına göre hareket ettiğini gösteriyor. Eğer, bugün sömürgeci Suriye Devleti PKK'yi "k a p ı

dışarı" ederse, o zaman Suriye Devleti tekrar -büyük ihtimalle ve PKK'nin yapısına uygun olarak- sömürgeci olacaktır herhalde l.

Bugün Suriye'deki durum PKK açısından daha da beter bir hal almıştır. İşi o kadar ileri götürmüşlerdir ki, Suriye Muhaberat (İstihbarat Örgütü) kimliği ile Suriye Kürtlerine zorbalık yapmaktadırlar. Suriye Devleti'nin hoşlanmadığı Kürtleri sorguya çekerek, onlara işkence yapabiliyorlar l.. Son zamanlarda işi öldürmeye kadar vardılar. Ayrıca, Suriye gümrük kapılarında Muhaberat ile birlikte pasaport kontrolü yapma durumuna kadar gelmişlerdir.. Bütün bunları Suriye Devletine iyi görünmek hesapları içinde seve, gönüllü olarak yapmaktadırlar...

PKK'nin son zamanda İran'a yaklaşımı da aynıdır. "İran İslam Devrimi" bir çırpıda anti-emperyalist olmuştur. Elleri Kürt ulusunun kanı ile ıslanmış Mollaların, "anti-Amerikancı" gösterileri "İrangate" skandalı üzerinde yükselerek anti-emperyalist oluvermiştir. A.Ö.'ün birdenbire "İslam Teorisi"ndeki dönüşü de orta yerde durmaktadır. Bu gelişmeler tam da PKK'nin İran'da "kamp kurma" izninin çıktığı döneme denk düşmektedir. İlginç tesadüfe bakınız l.. Ama, hayat tesadüflerle değil, karşılıklı ilişki ve etkilenmelerle örülüyor.. Açıktır ki, PKK gerici İran yönetimi'yle arayı bozmamak için açıkça yaltaklanıyor... Önceden söyledikleri ne olursa olsun, şimdi böyle düşünüyor.."O gün o gündü, şimdi bugün" mantığı ile PKK, dinci eğilimleri öne çıkarmak ve bu yönde örgütlenmeler yaratmakta hiç tereddüt etmiyor. Kürdistan için sömürgeci devletlerin öngördüğü programın içine düşmüştür. Onunla çakışmaktadır. "Gerici ve barbar" Homeyni birdenbire "devrimci" oldu, PKK yayın organlarında övülmeye başlandı...

Bu PKK'nin genel yapısıdır. Örneğin; I-KDP ile ittifak yapmadan önce PKK'liler cezaevlerinde dahi "Bawe İdris cahşe" sloganları ile halay tutuyorlardı. I-KDP'ne söylenmeyen kalmamıştı. Ne zaman ki I-KDP'ye sığınmak zorunda kalındı, o zaman PKK/I-KDP ittifakı gündeme geldi. İttifak döneminde I-KDP'yi dost güç saydılar. Hakkında hiç bir eleştiri yapmamaya özen gösterdiler.

"Hunerkom III. Kongresine bir çok dost güç, temsilci ve mesajlarla katkıda bulundular; dayanışma gösterdiler.." tarzında yayın organlarında övgüler yapıldı. "ERNK Avrupa Temsilciliği, Serxwebûn, I-KDP Almanya Temsilciliği..." imzalı bildiriler yayınlandı. (Berxwedan, Temmuz 1985, Sayı:12, sh:2)

Şimdi ise, A.Ö. şöyle diyor:

"...KDP, -I-KDP kastediliyor- gizliliği asla sömürgecilere karşı değil, halka karşıdır. Özellikle baştan kendisi gönüllü MİT'in denetiminde bir örgütlenmeye yönelirken, bunu görülmemiş sahtekarlıkla gizlemiştir..." (Serxwebûn, Nisan 1989, Sayı:28, Sh:12)

A.Ö. devam ediyor;

"...dahası var. tam da bu dönemde I-KDP, PKK'ye düşmanlığını ilan ederek, Türk Faşizmiyle görüşmelerini sıklaştırdı. Ve bazı hususlarda anlaşmaya varıldı..." (Serxwebûn, Mayıs 1987, Sayı:65, sh:18) diyerek, I-KDP'ni MİT ajanı bir örgütlenme olarak ilan etmektedir. YNK ile olan ittifakı da böyledir. YNK ; ittifaktan önce "Fransız ve İngiliz Emperyalistlerinin ajanı" idi. PKK ile ittifak yapınca, hemen yurtsever güç oldu. Bir süre sonra aralarındaki ittifak bozulmaya yüz tuttu ve YNK bu kez "Amerikan Emperyalizminin Ajanlığı"na "terfi etti"rildi... Bu mantık nasıl anlaşılabilir !...

Aslında burada yatan mantık bizce bellidir. Tıpkı bir "ben-merkezci" anlayıştır. Kendisi dışında herkesi,ama herkesi,"ajan","provakatör","teslimiyetçi" gören ve bu kavramları istediği zaman istediği biçimde kullanabilen "özgür" bir anlayıştır. Kendisi tüm bunlara karşı "tanrı" tarafından gönderilmiş "kurtarıcı"dır. Nitekim, son zamanlarda dinci mihraklarla "flört" ve iç-içe geçme operasyonları içinde "Bismillahirrahmanirrahim" başlıklı bildirimler de yayınlanıyor. Ve bu bildirimlerde; ERNK imzası kullanılıyor. En son yayınlanan "ERNK Suudi Arabia" imzalı bildiride "Allah Apo"yu bizim başımıza gönderdi, başımızdan eksik etmesin. Amin" denilmektedir...

PKK'nin "ajan,provakatör,bilmem ne takımı" eğer "kurtarıcı"ya gidip,onun koruyucu "kanatları" altına girerlerse;hiçbir yapısal değişikliğe ve köklü dönüşüme gerek olmadan hemen "devrimci-yürtsever-demokrat" güçler olup çıkabilirler. Bu "kurtarıcı"nın içindeysen eğer,istersen "itirafçı","teslimiyetçi" ol hiç önemli değildir. Sen en "doğru"sun !... "Kurtarıcı"nın dışında namuslu olmak,hayatını mücadeleye adanmak para etmiyor !... Sen her zaman alındaki PKK'liler tarafından rahatlıkla "nakşedilmiş" "ajan,provakatör ve teslimiyetçi"sin. "Alında"ki lekeyi silmek için tek yol vardır: Bu "kurtarıcı"ya sığınmak...

III

PKK koyu dar grupçu bir anlayışa sahiptir.

PKK ve şefi KUKM'de kendinden başka güç tanımamaktadır. Herşeyi başlatan

odur. Onun dışındakiler ise "O'na karşı sürekli planlar düşünen,sömürgecilerin yararına çalışan,karanlık gruplar"dır. PKK'nin bütün "yazıp-çizdikleri"nde sürekli bu konu işlenir. PKK, kadrolarını,militalarını,sempatizanlarını ve sıradan halk kesimlerini bu şekilde "eğitir", yönlendirir. Ancak, bu röportajda "lanetli Kürt halkı" da dahil olmak üzere, PKK, KUKM'nde kendinden başka hiç bir güç tanımadığını göstermiştir. Kendini sınıfın ve ulusun yerine özgürce koyarak, "benim ben" demektedir. Kürt ulusu ve diğer siyasal güçlerin dışında bu "işler" i başaracağını iddia etmektedir.

Bakınız PKK neler diyor:

"1970'li yılların başından itibaren,Kuzey-Batı Kürdistan'ın tümünde,sıfırdan başlayıp büyüyen,en basitten en karmaşığa doğru giden, adım adım gelişen bir ulusal kurtuluş müadelesi başlar. Bu mücadele giderek halkı kucaklar,örgütünü yaratır,önderliğine kavuşur ve günümüzde ise,dünya'yı etkileyen ve düşmanın ödünü patlatan bir devrimci direniş savaşı düzeyine ulaşır. Böylece Kürdistan'da bir devrim hareketi başlar ve toplumsal yaşama gire gire gelişir. Ve bütün bu gelişmelerin ardında tek bir imza vardır: PARTİYA KARKEREN KURDİSTAN ! " (Serxwebûn Özel Sayı:10, sh:49)

Ancak,hayat maddidir. Maddi olan gerçektir. Gerçeklerle oynanmaz. Nasıl ki, tarihle oynanamadığı gibi.. Tarih üzerinde tahrifat yapmak,gerçeklerle oynamamak burjuva ideologlarının işi olsa gerek.

"Çünkü, grup anlayışı hep kendisinden sorumludur. O,her zaman diğerlerinin bitip tükendiğini,yok olduğunu,ama kendisinin geliştiğini varsayar ve böyle sunar. Ve bir

kere grupçu anlayışın tırnakları beyinlere saplandı mı,artık orada her boydan gericiliği,oportünizmi,sonsuz başışlamayı,hoş görmeyi,her türden hataları ve yanlışları örtbas etmeyi görmek olağandır. Çünkü, grup anlayışı kendine ölçü olarak doğru olanı,devrimci olanı yapacak ve yaratacak olanı değil; şakşakçılığı,pışışlamayı arar. Kuru gürültüyü ve kölece kabullenmeyi arar. Ancak,bunları arkalar. Ancak, bunlara hayat hakkı tanır. En masum bir eleştiri bile,diğer gruptan olmaya yeterlidir. Dolayısıyla en masum bir eleştiri sahibi bile hemen yok edilmelidir ve yok edilir. Bunun için t a n t a n a l ı bir literatür kullanılır. Zaten ideolojik çarpıklık egemen kılınmıştır. Onlar, 'şöyle böyle'dirler. Mademki, 'şöyle böyle' olanlar,burada korunuyor, öyleyse,'şöyle böyle'leri koruyanlara aramızda hayat hakkı tanımamalıyız. Varılan yer küçüldükçe küçülen ve kendisi ile özdeşleşen siyasal İsteri nöbetleri içindeki tekke dervişliğidir." (Rızgari,Sayı:8, sh: 9-10)

IV

Kısaca PKK ve Kürdistan'da yaratılan durum.

PKK, KUKM'ne verebileceği ve verilebilecek tüm zararları vermiştir. KUKM açısından dezavantaj bir örgüt'tür.

Kürdistan'da siyasal örgütlenme kırılmıştır. Kürdistan köylüsü,proleterî,küçük-burju-

vası,lümpeni,bir bütün halinde Kürt ulusu'nun örgütlenmesi TC militarizminin soğuk süngüsü ile yüzyüze gelmiştir. Kürdistan örgütlenme alanı olmaktan çıkarılmıştır. Tc militarizmi en küçük köye,mezraya kadar Kürdistan'ın her tarafına ajan-muhbir ağını yerleştirmiştir. Ordusunun 2/3'ünü,özel TİM'leri,birlikleri tüm dünyanın gözünün içine bakarak Kürdistan'a yerleştirmiştir. Sömürge Valiliği kurmuştur. Kürdistan'da terör estirmektedir. Demokratik kuruluşlardan,ilerici güçlerden hiç biri TC'den hesap sormamaktadır. Çünkü, "bölgede çoluk-çocuk-kadın öldüren caniler" var. "Bölge halkını bunlara karşı koruyorum" diye bir savunma mekanizması geliştirmiştir. Bunun için gerekli "malzemeyi" ele geçirmiştir. "Kurşun adres tanımaz" diyerek, kime "yaradığı" belli olan anti-devrimci eylemlerin,her ne kadar özeleştirisi "verildi"yse de,bu hiç inandırıcı olamamıştır. Olsa bile önemi kalmamıştır. Nitekim, D.Perinçek ile A.Ö.'nin röportajının henüz yayını devam ederken, bir katliam daha olmuştur. Kadın-çocuk 20'den fazla insan öldürülmüştür ! Alışılmış biçimiyle radyo,basın,televizyon olayı yine PKK'nin eylemi olarak kamuoyuna sunmuşlardır. Şimdi, PKK ve şefi istenildiği kadar "biz yapmadık" desinler, ne önemi var.. PKK yapsın yapmasın, olan KUKM'ne olmaktadır. PKK'yi aşan sömürgeci oyunlar,ipleri sömürgeci güçlerin ellerine vermiştir. Sömürgeciler ve işbirlikçileri, istedikleri olayı istedikleri gibi kullanarak,yönlendirmekte ve kamuoyu oluşturmaktadırlar...

TC Devleti gelişen (!) olaylara daha da kan vererek, istediği düzeyi ayakta tutmaktadır. Böylece, KUKM'ni kontrol altına alabilmiştir. Kürt ulusunun silahlı mücadeleye karşı olmasını işleyerek,bir ölçüde de başarılı oluyor..

İşin diğer yanı ise, Kürdistan Sorunu'nu, benzer devletlerin içinde buldukları düzeye çekmek ve o biçimde tutmaktır. Bu, TC'ye Avrupada'ki akıl baba-

l a r ı tarafından öğretilmiştir.

TC, AT'ye girmek istiyor. TC'nin AT'na girebilmesi için topluluğun koyduğu kural-
lara uyması ve istenilenleri yerine getirmesi gerekir. Bunlar, topluluk üyesi devlet-
lerin kendi içlerindeki "azınlık" ve "demokrasi" sorunu'nu çözmüş olmaları zorunlu-
luğudur. Örneğin; İspanya, İngiltere vb... gibi devletler TC'ye bu konularda ısrarla
dayatmaktadır.. Peki, TC bu sorunları nasıl çözecek ? "Demokrasi"yi kurabilmek
için yasal bir Komünist Partisi gerekiyor. TB"K"P bu hususta tam zamanında
TC'nin "imdadına" yetişti.. Diğer soruna gelince; onun da çözümü vardır.. Sorunu
kabullenmek gerekiyor. Bundan sonrası ise, düşmanın en zayıfını seçip,mücadeleyi
onunla özdeşleştirmek ve ona göre yönlendirmeye gerek gösteriyor. Daha sonra,
gerekli askeri ve polisiye tedbirleri yerleştirmek ve Kültürel bazı haklar vererek
sorunu en az zararlı biçimde örtbas etmek... Bu iş de tamamdır. Kürtlere bazı
kültürel haklar verilebilir.. Örneğin;Radyo televizyon yayını, Kürtçe konuşma
serbestisi, Gazete çıkarma özgürlüğü, okul vb... gibi. Program budur. Bu program
için bir tarafta da "çocuk-çocuk ve masum insanları ,bazende askerleri öldüren""te-
rörist" bir hareket olmalıdır...Aynen İrlanda ve Bask Sorunları gibi ..Böylece,
yasal "Komünist" partili, "azınlık Sorunu" -Kürt Sorunu'dur bu (!)- nu çözmüş
" d e m o k r a t i k " bir Türkiye gönül rahatlığı ile AT'ye girebilecek !..

Burada çelişkili gibi görünen bir durum ortaya çıkmaktadır. TC iktidar erki bazı
Kültürel özerklik verirse, PKK anlaşma masasına oturur mu ? -Ki, bu aynı zaman-
da PKK Şefi'nin önerisidir..- Yoksa çizgisinde devam ederek "terörist" bir grup
olarak mı kalır ? Açıktır ki,bu, Kürdistan'da alternatif Bir silahlı mücadele-
nin (Pazarlıksız,danışksız,kontrolsüz ve bağımsızlıkçı) boy verip,filizlenmesine direkt

bağlıdır...

Sonuç Olarak;

KUKM kimsenin tekelinde değildir. Kimse istediği biçimde, kendi zevkine göre, tatmin duyguları için bu mücadeleyi kullanamaz ve bununla oynayamaz... Yeni yeni "insan sevgisi", "sevilmesi için mücadele" aracı seçilemez !.. Kürt Ulusu, emperyalist bağlantılar içindeki sömürgeci devletler tarafından parçalandığı için "lanetli" olamaz.. Tersine, özgürlüğü için mücadele eden, bu uğurda yüzbinlerce evladını yitiren, vatansız kalan ve herşeye rağmen "canını-dişine" takarak mücadele eden bir ulustur. Kürt Ulusu'nu başkalarına sevdirmenin gereği yoktur. Bunun için de "savaşılmaz"..

Kafalarımızı biraz arındırırsak; gelinen süreci daha iyi kavrayabiliriz. PKK de aklını başına devşirmelidir. Sömürgeci ilişki ve bağımlılıklardan hem kendini hem de mücadeleyi kurtarmalıdır. Ciddi birliktelikler için adım atmalı, grup çıkarını ortadan kaldırmalıdır. Bu süreç ağır sorumluluklar getirmektedir. Vebali büyük olacaktır. Kürdistan bugün ağır bir provakasyon ile karşı karşıyadır. Bunu iyice bilelim ve ona göre hareket edelim.

Bugün iki yol ayrımı ile karşı karşıya bulunmaktayız.

Birincisi; Misak-ı Milli sınırları içinde "Bazı Kültürel Haklar" türünden oluşumları kabullenerek düzen sınırları ve Türkiye'nin "demokratikleşmesi" temeline direkt

bağlı bir sürecin içine çekilmek, orada erimek, erilmek.. İşte, D.Perinçek ve "2000'e Doğru"nun yaptığı tamı tamına buna uygundur. Bu program devletin kabul-
lendiği ya da kabullenir görüldüğü bir program'dır. Devlet bunun "çözümü"nü
sancısını çekmektedir. Bu tür röportajlarla D. Perinçek'te bazı çevreleri ikna
görevini yüklenmiştir..

(D.Perinçek bunun dışında elbette kendi bağlı bulunduğu odağın hesapları gereği
bu tür "legalleştirme" amaçları gütmektedir. SP'nin -Sosyalist Parti- diğerlerinden
-en azından TBKP'den- önce Kürdistan'a "demir atma" telaşı da gözardı edilme-
melidir. Bu ayrı bir tartışma konusudur ve gerektiği zaman D.Perinçek ve bağlı
bulunduğu ideolojik-teorik yapı KUKM açısından ele alınacaktır.)

**İkincisi; Bağımsız, Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan için tüm mücadele güçle-
rinin birleştirilmesi ve KUKM'ni bağımlılık ilişkilerine sokan bütün sömürgeci
bağlantıların düşman kabul edilerek kesilmesi gerekmektedir..**

İşte, KUKM'nin siyasal güçlerinin iki seçeneği budur.

Partimiz Ulusal kurtuluş Mücadelemize katılan, destek veren, dayanışma içerisinde
olan bütün güçleri (devletler, partiler, kişiler) dost saymaktadır. Ulusal Kurtuluş
Mücadelemize karşı olan ve gelişmesini, gürbüzleşmesini engelleyen bütün güçleri
düşman olarak görmektedir. Bu programa bağlı olarak ilişkilerinde şu çizgiyi
izlemeyi hedeflemektedir.

Partimiz, dünya'da hiç bir blok'a bağlı ve bağımlı olmadan , eleştirici ve bağımsızlıkçı bir çizgi izler,

Partimiz, ulusal kurtuluş mücadelemizin hedeflerine saygılı olan,içişlerimize müdahale etmeyen,hiç bir talepte bulunmaksızın karşılıksız yardımda bulunan,diplomatik destek veren devletlerle resmi ilişkiler kurar..

Biz ikinci seçeneği her yanı ile sürecimizin başından beri seçmişiz. Diğer siyasal güçlerinde bizim yolumuzdan gelmeleri için var gücümüzle mücadele etmekteyiz. Her ne pahasına olursa olsun KUKM'nin bağımsızlıkçı çizgisine hanel getirmeyeceğiz. Çünkü, sorun grup düzeylerini değil, bir bütün olarak Kürdistan'ın geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Pazarlıklar içinde, taviz ve çıkarlarla götürülen bir mücadelenin sonu yoktur...

D.Perinçek'in A.Ö. ile yaptığı röportajın bize anlattıkları bunlardır.

MARKSİST ÖĞRETİ, SSCB PRATIĞI ve "YENİDEN YAPILANMA"
(Teorik-ideolojik saptamalar/program eleştirisi)

Giriş

Nasıl ki, 1917 Devrimi dünyayı sarsan bir deprem olduysa, şimdi SSCB'de onun tersine yine bir deprem olmaktadır. O zaman, "dev" bir ülke dünya burjuvazisinin ve kapitalizminin nasıl yedeğinden çıkarıldıysa, şimdi de yedeğine takılmaktadır... Takıldı da. Bunun elbette nesnel koşulları vardır. Dünya kapitalizmi'nin evrensel boyutları içindeki ilişki ve bağımlılıkları, ekonomik durum ve üretim mallarının tekeli, kapitalizmin (modern burjuva toplumun) zorunlu yasaları, yeniden "dev" bir ülkeyi -hem de dezavantajları ile- burjuvazinin yedeğine takmaktadır...

1917 "depremi" bizi yakından ilgilendiriyordu. Bu, "Yeniden Yapılanma" felaketi de bizi yakından ilgilendirmektedir. Hem üzerinde bulunduğumuz **UKM** açısından, hem de sömürünün bütün biçimlerine karşı durma zorunluluğundan bizi ilgilendirmektedir.

Biz, sınıflı bir toplumun ve kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu Kürdistan'da **UKM** perspektifinde durmaktayız. Bu perspektif, sosyalizmin her sendelemesi ve her çürümesi düzeyinin etki alanına düşecektir. Doğal olan bir süreçtir

bu. Bu nedenle son gelişmeler bizi yakından ilgilendirmektedir.

Biz, KUKM sürecinde, ülkemizin askeri işgalden arındırılması ve sömürgeci ilişki ve bağımlılıklara son verilmesi eyleminde Yurtsever-Demokrat siyasal güçlerle Sosyalist siyasal güçlerin ortak Tarruz Cephesi'nde yerimizi almışız. Bu yapı içinde sosyalist muhtevanın ağırlıklı olarak hem şimdiki mücadeleye denk düşen ve hem de ilerideki mücadele aşamasında devşireceği kadrolarla Kürdistan proletaryasının sorunlarını gündemleştirmesi görevdir. Bu nedenle de sosyalizmdeki son gelişmeler bizi çok ilgilendirmektedir.

Bağımsız, Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan'ın kendi özgür iradesi ile katılacağı Enternasyonalist düzey için de görevlerimizin bilincindeyiz ve bu nedenle de son gelişmeler bizi ilgilendirmektedir.

Yıllarca Marksizm yaptığımız, u t a n g a ç komünizm oynadığımız (pardon Sosyalizm !), kendimizi ulusun ve sınıfın yerine koyup, örgütler, partiler oluşturup, "Enternasyonalizm" kavgası ile emekçilere ve ulusumuza ağır faturalar çıkardığımız için ilgilendirmektedir. Ve de günlerce "Marksist Tarifler" le dünyayı ve toplumu açıklayan "tarifname"lerle oynadığımız için.. En önemlisi, genç beyinleri bu yönde "eğitip", örgütlendirdiğimiz için... Şimdi ise, durum çok vahimdir..

Bu nedenlerle sorunu yakından kavrama ve bunun karşısında a ç ı k ve k e s i n bir duruş saptama kararında olmalıyız.

Emperyalist saldırı ve kuşatmalar altında, Çarlık Despotizmi'ni yerle bir eden Sovyetler, o müthiş gelişmenin d i y e t i 'ni 70 küsur yıl sonra burjuvaziye ağır ödedi.. Psikolojik baskı ve savaş tehdidi altında sosyalizmin dünyanın her yanına "ihracı" iyi de halledilemedi. Belli çerçevelere sıkıştırıldı. Bugün meydana gelen durum ile burjuvazi üzerimize üzerimize gelmektedir. Bir adı ile "Doğu Bloku" olarak adlandırılan "devletler" de bu gelişmenin etkisi altında, sanki kurulu saatler gibi - biri hariç - tapır tapır döküldüler. O üstü kapalı "dev" in yaşanmış dişleri ortaya çıktı. Biz mazlum uluslar ve dünyanın tüm Marksistleri şaşkına döndü. Günah çıkaran, suçlayan, yeniden gözden geçiren ve mücadeleyi bırakmayıp çözüm arayışı ile herkes ç a n h ı r a ş bir mücadelenin, rehabetin ya da "fırsat bilmenin" telaşına düşüldü. Bu ne bir yenilgi ne de zafer'dir. Hele hele ortası hiç değil. Bu bir k a o s 'tur. Her seferinde olduğu gibi yine aşılacaktır... Aslında meydana gelen sonuç büyük oranda belliydi.. Kapitalizme "nefes aldirmayan" unsurlar yavaş yavaş dağıldı !

"Gorbi" emperyalistlerin gözdesi oldu. Şimdi, SSCB'nin biraz olsun tartışması yapılabilecektir .

Geçmişte u t a n g a ç bir biçimde kenarından kıyısından geçilen tartışmalar ve anti-sosyalizm propagandasının baskıları altında nesnel bir değerlendirmeye fırsat bırakılmamıştı. Bunlara rağmen, bir takım tespitler de yapılmıştı. Özellikle 1978-79 yıllarında Rızgari'nin düzenlediği "MARK-SİZM'İ ÖĞRENELİM KAMPANYASI" sürecinde, eğitime giren birçok unsurun en çok sordukları sorular arasında SSCB'deki durum gelmekteydi. Düzenlenen 69 sorunun cevapları metninde, "SSCB'deki uygulamanın sosyalizm olmadığı ve sosyalist sistem diye bir şeyin kalmadığı, parçalandığı; 'Doğu Bloku' adı altında bir ekonomik sistemin olduğu"nu belirleyebilmiştik. Daha sonraki açıklamalarda da işin farkına varıldığını gösteren belirlemeler vardır. Ancak, hiç bir zaman Pro-sovyet ya da karşıtı Pro-Çin, Pro-Arnavutluk yanlısı olmamaya gayret gösterdik ve eleştirici olduk. Bugün ise, Sorunun Gobaçov Sorunu olmadığını daha net olarak görüyoruz ve UKM'miz açısından "sosyalist" olarak adlandırılan -Arnavutluk da dahil- devletlerin ulaştığı oldukları düzey karşısında duruşumuzun ne kadar doğru olduğunu ibretle gördük...

Bugün içinde bulunulan K a o s 'u büyüttükçe büyüten emperyalistler sloganlarını yenilediler:

"Sosyalizm öldü, yaşasın kapitalizm..."

(...)

Evet, her şey insan içindi. Bugün dünya televizyon ve basını'nda görüntülenen -bilinçli- insan manzaraları bize her şeyi anlatıyor ! Tür olarak en bencil yaratığın, insanın bünyesine uygun olan değerlerin bir sentezi olarak kapitalizm; özel mülkiyetin, daha fazla kazanmanın, rekabetin, yaşamak için öldürmenin felsefik yapısını maddileştiriyor. Buna uygun ekonomi siyaseti ile kendine bu canlı varlığı seçiyor... İnsan, "teknik araçları en iyi kullanan bir köle"dir. Sosyalizm, bu "köle"yi değiştirip, dönüştürememiş, kendine uygun i n s a n t i p i yaratamamıştır. Ortada kalan ve melezleşen insanlar şimdi kapitalizmin eline teslim ediliyor ! "Doğu"dan "Batı"ya kaçan ya da koşu koşu gelen "ilkel insan"lar, süslü-püslü marketlerin, pazarların, mağazaların, galerilerin kapılarında eşyaları "kapış-kapış" alıveriyorlar. Çikolata ve parfüm meraklarını gideriyorlar!..Ve şimdi herşey kapitalizm'e uygun insan içindir. Dört tarafı koşulsuz duvarlarla çevrili, gelişmesine olanak tanınmayan, her kıpırdanışında kafasına vurulacak insan içindir. Kurallar kapitalizm'indir, ona uyan insanlarla, ona emreden insanlarla yeniden sosyalizm değil, kapitalizm kurulabilecektir... Onlar "diktatörlükleri" tanıdılar, şimdi de kapitalizmi tanıyacaklardır..

(...)

Sorunu kavrayabilmek ve belli sonuçlar çıkara-

bilmek için, öncelikle Marksizm'in öngördüğü öğretiyi bilmek gerekecektir. Bu konudaki tesbitlerin yapılmasından sonra SSCB'deki 1917 pratiğini inceleyebiliriz.. Bu bilgilerimizin tazelenmesinden sonra "Yeniden Yapılanma ve Açıklık" programının nesnel bir eleştirisi ve tartışmasına girebileceğiz. Eğer Marksizm ve Lenin'in SSCB pratiğini kavrayamazsak, bugüne kör bakarız. Ve burjuva reklamları ile oluşturulan kamuoyunu aşamayız. Bu da gerçek olmaz. Sorun uygulanmayan ya da özel koşullara özgün biçimlerle uygulanmış bir olgunun sonuçlarını tartışabilmektir. Meydana gelen başarısız Marksizm değil, uygulanmayan Marksizm olarak durmaktadır..

I

MARKS ve MARKSİST ÖĞRETİ

5 Mayıs 1818'de Prusya'nın küçük bir kasabasında doğan Marks, ilk ve orta öğrenimini tamamladıktan sonra, Bonn ve Berlin Üniversiteleri'nde Hukuk öğrenimi gördü. Tarih ve felsefe ile ilgilendi.

62

Bu dönemler Marks'tan "Hegelci bir idealist" olarak bahsedilir.

Üniversite öğreniminden sonra profesör olmak ümidi ile çok çaba sarfeden Marks, bu amacına ulaşamadı. Önünde gerici hükümet vardı..

Daha sonraları Marks, Hegelci'lerin önde gelen isimlerinden Bruno Bauer ile ilk yayını çıkarı. Ancak, 1842 yılında çıkardıkları bu yayın, 1843 'te durduruldu. Aynı yıl yurt dışında yayın yapmak üzere Paris'e gitti. Burada çıkardığı dergi ise, ancak bir sayı yayın yapabildi...

Paris'te Engels ile birlikte devrimci birçok grubun kaynaşması içinde yerini alan Marks, küçük burjuva sosyalizmine karşı amansız mücadele verdi. Açık bir ifade ile Komünizm'in teori ve taktiklerini geliştirmeye girişti. Bu döneme denk düşen FELSEFE'NİN SEFALETİ adlı kitabı, o zamanlar küçük burjuvazinin ve anarşizmin ideologu olan PROUDHON'un öğretisini paramparça etti...

Yeri gelmişken belirleyelim; Marks'ın öne sürdüğü tezlerin arasında ikisi başlıbaşına önem arzeder. Ki, bunlardan biri, FELSEFE'NİN SEFALETİ adlı kitap'ta öne sürdüğü Proletaryanın ekonomik mücadelesi ve ekonomik örgütlenmesi'dir. Diğer de, MANİFESTO'da belirlenen proletaryanın siyasal görevleri ile ilgilidir. Bu iki tez Marksist öğretinin belkemiğini oluştururlar..

Marks, 1847 baharında KOMÜNİST BİRLİK adlı gizli propaganda derneğine katıldı. Birliğin 2. Kongresi'nde genel istek üzerine Engels ile birlikte KOMÜNİST MANİFESTO'yu kaleme aldı. 1848'de Londra'da tamamlanan metin, Birliğin 2. Kongresi'nde karar altına alınmış olan metindi. Bu metin genel olarak;

- Yeni bir dünya anlayışını,
- Toplumsal hayatı kucaklayan tutarlı bir materyalizmi,
- En geniş ve en derini gelişim öğretisi olarak diyalektiği,
- Sınıf mücadelesinin teorisini,
- Proletaryanın, yani önerilen Komünist toplumun yaratıcısının dünya tarihindeki devrimci rolünü açıklıyordu...

a- Manifesto

Manifesto Proletarya kavramı ile;"kendilerine ait hiçbir üretim aracına sahip olmadıklarından,yaşamak için iş güçlerini satmak durumunda kalan

modern ücretli emekçiler sınıfı"nı kastediyordu. (*)

Mücadele ise Manifestoda şöyle belirleniyor: "Özgür insan ile köle, patrisyen ile plep, bey ile serf, lonca ustası ile kalfa, tek sözcükle ezen ile ezilen savaş halindedir." Ve devam ediyor : "bu sınıfların(abç) hemen hepsinde, alt derecelenmeleri görmekteyiz".. Manifesto'ya göre, "bu keskin savaştır" ve bu savaşın sonunda da "tüm sanayi ordularının önderi, modern burjuvazi egemenliği alacaktır. Burjuvazi şimdiye kadar saygı duyulan ve saygılı bir korku ile bakılan bütün mesleklerin kalelerini söküp attı. Doktoru, Avukatı, Rahibi, Şairi, Bilim adamını kendi ücretli emekçileri durumuna getirdi." Dolayısıyla egemen sınıfların hemen hemen bütünü, sanayinin ilerlemesi ile birlikte proletaryaya doğru itilmektedirler. En azından bunların varlık koşulları tehlikeye girmektedir. Öz olarak olmasa bile, biçim olarak proletaryanın burjuvazi ile savaşı önce "ulusal" bir savaş olacaktır. "Her ülkenin proletaryası elbette herşeyden önce kendi burjuvazisi ile hesaplaşmalıdır.." (abç)

İkincisi, Manifesto, Komünistlerin proletarya ile ilişkilerini ayrı bir önemde ele almıştır:

(*) Engels'in 1888'deki İngilizce baskıya önsözü metninde Proletarya kavramı böyle geçiyor.

Komünistlerin "öteki işçi sınıfı partilerine karşı ayrı bir parti oluşturamayacakları"ni belirtmiştir. Ayrıca, "proleter hareketi biçimlendirmek ve kalıba sokmak (abç) üzere kendilerine özgü hiçbir(abç) s e k t e r ilke getiremeyeceklerini, öteki işçi sınıfı partilerinden yalnızca bazı konularda ayrıldıklarını" da vurgulamıştır.

Üçüncü olarak da Marks'ın komünistlerin özellikleri ile ilgili şu belirlemesinin altını çizmeliyiz:

"Genel olarak mülkiyetin kaldırılması değil, özel mülkiyetin kaldırılması komünistlerin görevidir"..

Komünist Manifesto'da süreç içinde bazı değişimler olmuştur. Bilindiği gibi, Manifesto, komünizmin ilkelerini belirlemektedir. Proletaryanın siyasal mücadelesindeki yöntemleri göstermektedir. Gerek Marks zamanında ve gerekse ondan sonraki süreçte meydana gelmiş değişiklikler, koşullara bağlı olarak onun diyalektik olarak gelişmesini göstermektedir..

Birçok dilde yayınlanmış olan Manifesto'nun 1872 Almanca Baskısının önsözünde şu belirlemeler yer almaktadır:

"Koşullar son 25 yılda ne kadar değişirse

değişsin, Manifesto da ortaya konulan ilkeler bu gün ve her zaman ki kadar doğrudur. Yer yer bazı ayrıntıların gözden geçirilmesi (abç) gereklidir. İlkelerin hayata geçirilmesini belirleyecek olan, her yer ve her zaman o sırada hüküm süren tarihi koşullardır. (abç) Sanayinin son 25 yılda attığı dev adımlar ve işçi sınıfının örgütlenmesi, gelişmesi ve Paris Komünü gözönüne alınacak olursa, ikinci bölümde önerilen devrimci önlemlerin bazı yerleri günü doldürmüştür. (abç) Komün, özellikle kanıtlaadığı "işçi sınıfının hazır devlet aygıtına el koymakla yetinip, onu kendi amaç ve doğrultusunda kullanamayacağı" olmuştur. Ayrıca, sosyalist edebiyatın Manifesto'daki eleştirilerinin de bugün yetersiz kaldığı açıktır. Çünkü, yalnız 1847 yılına kadar ki sosyalist edebiyat ele alınmaktadır. Komünistlerin çeşitli muhalefet partilerine karşı tutumuna ilişkin görüşler ve siyasî durum da tepeden tırnağa kadar değişmiştir. Bu görüşler ilke olarak doğru olmakla birlikte, pratik gününü doldürmüştür. Bu ilkelere, değiştirmeye hakkımız olmayan tarihi bir belge olarak bakabiliriz.."

Burada şu önemli noktaları ayırt edebiliriz:

Bir kere, Ayrıntı da olsa, bazı konuların

yeniden "gözden geçirilmesi" mümkün ve gerekli görülmüştür. Bu gereklilik, "her yerde ve her zaman geçerli olan koşullar" yüzündendir. "Somut koşulların somut tahlili" de budur. Özel koşullara özgün biçimler uygulanması zorunludur. Bu, aynı zamanda ilkelerin hayata geçirilebilmesinin bir garantisidir. Bazı önlemler gerekebilecektir ! Bu, "şimdiye kadarkilerin gününü doldurduğu"nu göstermektedir (ondan sonra da gününü dolduran "önlemler" olabilecektir)..

İkinci olarak, özellikle varolan (mücadele edilen) Devlet aygıtına el koymak yetmiyor. Onu, sosyalizmin yararına kullanmak esas alınmalıdır. Bu aygıtı el-koyarak yetinmek, elbette yeniden "elden çıkarma"yı da getirecektir.

Üçüncü olarak, sosyalist edebiyat yetersiz görülmüştür. Çünkü, ele geçirilen birçok yapı, eskinin gelenek ve göreneklerini "hortlatır" ve bunun için yeni, gelişkin, çözücü bir edebiyat geliştir-meli ve devamlı yenilenmelidir..

Son olarak da, diğer partilerle ilişkiler yetersiz sayılıyor. Çünkü, bunlar yaşarken, onlarla ilişki kaba kuvvet kullanılarak ortadan kaldırılamaz ve bunlar yok sayılmazlar..

Yine, 1882 Manifesto'nun Rusça basımının önsözünde ise şu açıklama var:

"...

Manifesto ilk çıkışında Rusya ve Amerika'dan hiç söz etmemektedir. O dönem Rusya Avrupa gericiliğinin son büyük yedek gücünü oluşturmaktaydı ve Amerika da, göçler yoluyla proleter güç fazlasını yutuyordu. Her iki ülke de Avrupa'ya hammadde sağlıyor, sanayi ürünlerinin satışı için pazar oluşturuyorlardı. Bu dönemde her iki ülke de şu ya da bu biçimde Avrupa düzeninin temel direği idiler..

Oysa, bugün durum çok farklıdır. Amerikaya göçler bu ülkeyi dev bir tarım üretimi için uygun duruma getirmiştir. Bu ülkedeki rekabet Almanya'daki büyük ve küçük toprak mülkiyetinin temellerini sarsmaktadır. Sonra bu göçler, Amerika'nın çok zengin sanayi kaynaklarının Avrupa ve İngiltere sanayisi'nin tekeline kırarak bir güç ve işlenebilen duruma getirmiştir. Her iki durum da Amerika'yı devrimci biçimde etkilemektedir. Küçük ve orta çiftçilerin toprak mülkiyeti dev çiftçilerin rekabeti sonucu çökmektedir. Bu çöküşün yanı sıra, müthiş bir sermaye yoğunlaşması ve ilk kez bir proletarya kitlesi gelişmektedir

1848-49 Devrimi sırasında Avrupa prensleri, burjuvaları yeni yeni uyanmakta olan proletaryadan biricik kurtuluş yolunu Rus müdahalesinde görür-

yorlardı.. Çar Avrupa gericiliğinin başı ilan edilmişti. Şimdi Çar Devrimin savaş tutsağı ve Rusya ise, Avrupa'nın devrimci eyleminin öncüsüdür"

Böylece, emperyalizmin kalesi olan ve dünya halklarının baş belası durumuna gelen, sosyalizmin yayılmasının en önemli engelini oluşturan ABD'nin durumu netleştirilmemişti. Ve Amerika'da gelişen "proletarya" henüz bile kıpırdamış değil...

Yine bunun gibi Devrimin gerçekleştiği Rusya'daki durum, sanayi toplumları için önerilen sonuçların tersine, feodal bir yapının parçalanması ile gerçekleşmişti. Bunun gibi Rusya'nın Avrupa'daki durumu da net değildi..

Nitekim, Manifesto'nun amacı, "Modern burjuva mülkiyetinin kaçınılmaz bir biçimde çöküşünü ilan etmek" olarak açıklanmıştı.. Rusya'da, o zamanlar henüz yeni yeni gelişen burjuva toprak mülkiyeti'nin hemen yanibaşında ise, toprağın yarısından fazlasının köylülerin ortak mülkiyeti olduğunu görmekteyiz. Büyük ölçüde zayıflamış olmakla birlikte, ilkel bir toprak mülkiyeti biçimi olan Rus köy topluluğu doğrudan doğruya Komünist ortak mülkiyete geçebilir miydi? Yoksa bunun tersimi olacaktı? Batı'nın tarihi evrimini oluşturan ayrı çözülme sürecinden geçmesi mi gerekecekti?

"Eğer Rusya Devrimi batıda bir proletarya devri-

mine ışık yakar, böylece bu iki devrim birbirini tamamlarsa, günümüz Rusyası'ndaki ortak mülkiyet Komünist bir gelişmenin başlangıç noktası olabilir",

şeklindeki açıklama ile Manifesto sorulara belli ölçüde cevap veriyordu. Rusya'da toprak mülkiyetinin büyük bölümünün köylülerin elinde olduğu gerçeği net olarak açıklanamamıştı. Bunun kamu mülkiyetine geçmesi oldukça zor şartlara bağlıydı. Öyle de oldu. En sonunda "Proletarya Diktatörlüğü" köylülerden topraklarını zorla alan bir yönetime ulaştı..

b- Burjuva Toplum Yasası

Marks, kapitalist modern burjuva toplumun ekonomik işleyiş yasasını ortaya koyarak, kapitalist toplumda meta üretimi'nin egemenliğini savunmuştur. Meta üretimi'nin tahlilini yaparak, kapitalist toplumu irdelemiştir.

Marks'a göre meta, "insanın ihtiyacını karşılayan, bir başka şeyle değiştirilebilen şey"dir.

Bilindiği gibi, bir şeyin yararlılığı, onu bir kullanım değeri yapar. Belli bir miktarda kulla-

nim değerinin bir türünün, belli miktardaki kullanım değerinin bir başka türü ile değişebilme oranı esas değer'i oluşturur. Bu değişim ve kullanımda ortak olan insan emeği'dir. Ancak, değeri belirleyen bu emek değildir. Değer toplumda ortalama olarak harcanan gerekli emek ile belirlenir.

Emek, insan gücünün harcanması olarak s o - y u t 'tur. Özel ve belirli bir amaca yönelmiş insan gücü ise s o m u t 'tur..

Bütün diğer mallar için genel eşdeğer rolü oynayan özel bir mal vardır: bu, para'dır. Para'nın ortaya çıkışı ile değişimin ve meta üretimi'nin en yüksek ürünü meydana gelmektedir. Böylece, bireysel emeğin toplumsal niteliğini pazar'la birleştiren bir araç olarak para, tek tek üreticiler arasındaki toplumsal bağı da gizlemeye başlamıştır.

Belli bir aşamada para, meta üretimi'nin gelişimi içinde sermaye'ye dönüşür. Böylece, meta üretimi'nden ayrı olarak para-meta-para sistemi, yani, karla satma amacı ile satınalma gerçekleşir.

Marks, dolaşımdaki bu paranın ilk değerindeki artışına "artı-değer" demiştir. İşte, bu noktada paranın büyüme süreci başlamaktadır. Parayı elinde bulunduran, artıdeğer için özel niteliğe sahip bir meta bulmak zorundadır. Bu özel niteliğe sahip meta, Marks'a göre insanın "emek gücü'n-

den başka birşey olamaz"..

Para sahibi, yani sermaye, emek gücünü satın alınca bunu kullanır. Emek belli bir zaman kendine ödenen maliyet için çalışır. Ancak, bundan fazlasını üretir. Bu fazlalık devamlı sermayeye akar. Burada sermayenin emeği sömürsü ortaya çıkar. Emeğin sömürsü yalnız değişen sermaye üzerinden saptanabilir. Çünkü, sermayenin tümü, değişen ve değişmeyen sermayenin organik bütünlüğü ile ele alınmaktadır. Sermaye işgücünü uzatarak, yalnızca "mutlak artı-değer" elde etmez. Gerekli işgücünü azaltarak "nisbi artı-değer" de yaratır...

Marksist öğretide, burjuva toplumun ekonomik işleyiş yasaasının saptanmasında, en önemli yer son derece ciddi olan sermaye birikimi'dir.. Sermaye birikimi, elde ettiği "artı-değer" in bir bölümünün sermayeye dönüşmesidir. Sermaye, emeği sömürerek, elde ettiği "artı-değer" i kendi ihtiyaçları içinde harcamaz, yeniden kendi ihtiyacı için kullanır...

Sermayeye dönüşen "artı-değer", üretim araçları ve değişen sermayeye bölünür. İşte bu nokta, Marks'a göre "kapitalist gelişim ve kapitalizmin sosyalizme dönüşmesi süreci" bakımından büyük önem taşır. Daha fazla sermaye bir uçta zenginliği yaratırken, öteki tarafta ağır sefaleti getirir. Bu, kapitalist aşırı kâr'a yol açar.

Kapitalist birikimin tarihsel eğilimini Marks

şöyle açıklamaktadır:

"Doğrudan doğruya üreticilerin mülksüzleştirilmeleri acımasız bir vahşetle ve en bayağı, en rezil, en küçültücü, en çirkin tutkuların dürtüsü altında gerçekleştirilmiştir. Tek ve bağımsız emekçinin, deyim yerinde ise, kendi iç koşulları ile kaynaşmasının sonucu olan özel mülkiyet'in yerini başkalarının, yeni ücretli işçilerin sözde serbest emeklerinin sömürüsüne dayanan kapitalist özel mülkiyet alıyordu. Şimdi mülksüzleştirilecek olan kimse, artık kendi hesabına çalışan emekçi değil, birçok emekçiyi sömüren kapitalist'tir. Bu mülksüzleştirme, kapitalist üretimin kendi içinde taşıdığı yasaların işlemesiyle sermayenin merkezileşmesiyle gerçekleşir.

Sermayenin bu uluslararası niteliğe ulaşması, birçok kapitalist'in birkaç kapitalist tarafından mülksüzleştirilmeleri ile gider. Bu tekelleşme kendisi ile birlikte ve kendi egemenliği altında fışkıran, boy atan üretim biçiminin ayak bağı olur. Üretim araçlarının merkezileşmesi ve emeğin toplumsallaşması, en sonunda bunların kapitalizm ile bağdaşamayacakları bir noktaya ulaşır."

Bu noktada ise Marks'a göre,

"Mülsüzleştirilenler mülksüzleştirilirler".

Marks, çağdaş toplumun ekonomik gelişim yasa-

ları'ndan çıkarak, "kapitalist toplumun sosyalist topluma dönüşmesinin kaçınılmaz olduğu"nu söylemiştir. Bu dönüşümün itici gücünü ise, bizzat kapitalizm tarafından eğitilmekte olan "proletarya"nın sağlayacağına da işaret etmektedir. Sosyalizmin maddi temelini ise, kapitalizm'deki "üretimin toplumsallığının oluşturduğu"nu öne sürmüştür.

Marks'a göre, toplumun gelişmesinin belli bir aşamasında, uzlaşmaz sınıflara bölündüğü ve bu dönemde devlet'in ortaya çıktığını açıklayarak; bu aşamada bizzat "zorun örgütlenmesi"nin zorunlu olduğunu eklemektedir. Ve en güçlü sınıfların devletin "sahibi olduğu"nu, ekonomik olarak egemen sınıfın siyasal olarak da "egemen" duruma geleceğini, "diğer sınıf ve tabakaları ezmek ve sömürmek, boyunduruk altında tutmak için" yeni araçlar "kazanıldığı"ni açıklamaktadır. Bu nedenlerle, "antik devlet köleleri boyunduruk altında tutan köle sahiplerinin devleti"ydi, bunun gibi, "feodal devlet, serf ve köylüleri boyunduruk altında tutan soyluların" ve modern devlet te, "ücretli emeğin sermaye tarafından sömürülmesi"dir...

Marks'a göre, komünizm ise, "sınıfların ortadan kaldırılması için devletin de ortadan kaldırıldığı bir sistem" olacaktır.

(...)

Marks'ın görüş ve öğretilerinin tümü Marksist öğreti'yi oluşturmaktadır.

Marksist öğreti temel olarak özetle şunları içermektedir:

Düşüncenin, maddi dünyanın insan aklında yansıması ile oluştuğu ve bundan başka birşey olmadığını görüşü ile **m a t e r y a l i z m** anlayışını getirmektedir. Bu görüşün sonucu olarak, bilincin varlığın bir sonucu olduğunu ve hiçbir şeyin kesin, mutlak ve kutsal olmadığını ortaya koymaktadır. Bu gelişme ve değişme yasası ile de **Diyalektik düşünce** ortaya çıkmaktadır. Bunlara bağlı olarak;

Tarihin insanların kendileri tarafından yapıldığını ve sınıf mücadeleleri sonucu özel **mülkiyet**'in kaldırılacağı belirlenmektedir. Bu anlayış ta bize Marks'ın **Sınıf Mücadeleleri Teorisi**'ni göstermektedir.

II

ENGELS ve MARKSIST ÖĞRETİ

Marksizm'in en yetkin öğretmenlerinden biri de

Engels'tir.

Engels, gerek Marks ile birlikte ve gerekse ondan sonra Marksist öğretinin geliştirilip devamı konusunda ciddi çalışmalar yapmış bir bilim adamı'dır.

1820 yılında Almanya'nın Bremen bölgesinde doğan Engels, zengin bir ailenin çocuğuydu. 1838'de lise öğrenimini yarıda keserek, bir ticarethane'de çalışmaya başlayan Engels, siyasal ve bilimsel eğitimini de devam ettirdi.

Engels, proletarya'yı İngiltere 'de babasının ortağı bulunduğu bir ticarethane'de çalışmaya başladığı zaman daha iyi ve yakından tanıdı. Bu ticarethane, İngiliz sanayisinin merkezi olan bir yerdeydi. Çalıştığı zamanlar, yalnız fabrikanın bürosu'nda oturmakla yetinmiyor, işçilerin buldukları yerleri de araştırıyordu. Onların sefaletini yakından gören Engels, kişisel gözlemleri ile de kendisini sınırlamıyordu. İşçi sınıfı hakkında daha önce yazılanları okuyarak, bu konulardaki bütün belgeleri de ciddi biçimde incelemişti. Tüm çalışmalarının ürünü olan kitabı "İngiltere 'de İşçi Sınıfının Durumu" 1845 yılında yayınlanmıştı. Bu kitabında Engels özetle;

İngiltere'de emekçi sınıfının durumu sadece proletaryanın acı çeken bir sınıf olmadığını, aslında proletarya'yı dayanılmaz bir biçimde

ileriye iten ve nihai kurtuluşu için savaşmaya zorlayan şeyin içinde bulunduğu utanç verici ekonomik durum olduğu nu söylüyordu. Ona göre savaşın proletarya "kendine yardım edecekti". işçi sınıfının siyasal hareketi kaçınılmaz olarak, işçilerin kurtuluşlarının sosyalizm'de olduğunu kavramaya götürecekti. Ve sosyalizm, ancak işçi sınıfının siyasal mücadelesinin amacı olduğu zaman bir güç olacaktı.

Kitap, kapitalizmin ve burjuvazinin çok ciddi ve şiddetli bir suçlamasıydı. Bu nedenlerle derin yankılar uyandırdı.

Engels, 1844'te Almanya'ya dönerken Marks ile Paris'te tanışmıştı. Bu iki dost, birlikte "KUTSAL AİLE" ya da "ELEŞTİRİYEL ELEŞTİRİNİN ELEŞTİRİSİ" adlı ortaklaşa bir kitap yazmışlardı. Bu kitap, "İngiltere'de işçi Sınıfının Durumu" adlı kitaptan önce yayınlanmıştı. Kitap, Bauer kardeşlerin eleştirisini içermekte ve onların izleyicilerine verilmiş mi z a h i bir isim'di.. Bauer kardeşler idealist Alman filozofları'ydılar. Bunlar, bütün gerçeklerin, partilerin ve siyasetlerin üstünde duran, bütün pratik eylemleri reddeden ve yalnız çevrelerindeki dünyayı ve burada meydana gelen olayları "eleştirel" olarak seyreden bir eleştiri öğretiyordular. Proletaryayı eleştirel olmayan bir kitle olarak hor görüyorlardı. Marks ve Engels, devlet ve egemen sınıflar tarafından horlanan ve küçük görülen işçi adına durumu

kenardan seyretmekle değil, daha iyi bir toplum düzeni uğruna mücadeleyi öneriyorlardı. Bu mücadeleyi yönetecek ve bundan yararlanacak bir güç olarak da Proletarya'yı görmenin zorunluluğunu açıklıyorlardı.

Engels, "KUTSAL AİLE"den önce çağdaş ekonomik düzenin başlıca görüntülerini de sosyalist açıdan inceledi. "EKONOMİ POLİTİK ELEŞTİRİSİ"ni yazdı. Marksist ekonomi politigin bilimsel olarak önemini anlaşılması ve Marks'ın çalışmalarının gerçekten devrim yaratacak bir düzeyde oluşmasına karar vermesinde Engels'in payı büyüktür.

(...)

1845'ten 1857'ye kadar Paris ve Brüksel'de çalışan Engels, Marks ile birlikte Komünist Birliğin toplantısına katıldı ve Manifesto'nun yazımında bulundu...

Manifesto'nun birçok dillerdeki basımlarında, meydana gelen gelişme ve değişmeleri önsözlerde açıklayan Engels, bazı önemli sorunlara da açıklamalarıyla parmak basmıştır.

Örneğin;

1872 tarihinde Manifesto'nun Almanca basımındaki önsözünde Engels, "Komün Deneyimi"nden çıkarılması gereken dersleri şöyle açıklamıştı:

"1871 Paris Komünü'nde işçi sınıfı hazır devlet aygıtına el koymakla yetinip, onu kendi amaçları doğrultusunda kullanamamıştır"..

Manifesto'nun 1883 yılındaki Almanca baskısının önsözünde (Engels tek başına imzalamak zorunda kalmıştı. Çünkü, Marks yoktu...) şu önemli belirleme yer alıyordu.]

"Manifesto'ya eklemeler yapılması hiç mi hiç düşünülemez artık. Manifesto'nun baştan sona dokusunu ören temel düşünce, tarihi dönemin kaçınılmaz olarak bu ekonomik üretimden kaynaklanan toplum yapısı o dönemin siyasi ve düşünsel tarihinin temelini oluşturur. İlkel komünal toplum hariç, varolan toplumların tarihi sınıf savaşmaları tarihidir. Mücadelenin bugüne ulaştığı aşamada proletarya,bundan böyle toplumun tümünü sömürüden ve sınıf mücadelelerinde bütünü kurtarmaksızın burjuva boyunduruğundan kurtulamıyacağı şeklindeki temel düşünce yalnızca Marks'a aittir."

Yine,1890 yılındaki Almanca baskıya önsözde sunuları açıklıyordu:

"Manifesto'nun başlıbaşına bir tarihi vardır. Modern işçi sınıfınının 1848'den bu yana olan tarihini yansıtır. Bugün Manifesto hiç kuşkusuz tüm sosyalist edebiyatın en yaygın,en uluslararası ürünü, Sibiryadan Kaliforniya'ya kadar bütün ülkelerin milyonlarca işçisininin

ortak programıdır.

Ama, ona ilk çıktığında sosyalist bir Manifesto diyemerdik. Çünkü, 1847'de sosyalist denilince iki çeşit insan vardı. Bir yandan çeşitli ütopyacı sistemleri savunular vardı.. Bir de barışçıl yollarla düzeni yıkmaya çalışan ve işçi sınıfının dışında kalan adamlar vardı. Oysa, işçi sınıfının siyasi devrimlerinin tek başına yetersiz olduğunu görerek, toplumun köklü bir biçimde değişmesini isteyen kesim kendisine komünist diyordu. 1847'de sosyalizm denilince akla burjuva hareketi geliyordu. Komünizm denilince akla gelen bir işçi sınıfı hareketiydi. O sıralarda 'işçi sınıfının kurtuluşu işçi sınıfının eseri olmalıdır' görüşünü büyük bir kararlılıkla savunuyorduk. Onun için Komünist Parti Manifestosu dedik..

'Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin'. 'Paris Komünü'nde proletaryanın kendi talepleriyle ortaya çıkışını ilk bu sözlerle dünyaya ilan ettiğimiz zaman, pek az ses karşılık vermişti. 28 Eylül 1864 işçi Enternasyonalinde işçiler el ele verdiler...

I. Enternasyonal yalnızca dokuz yıl yaşadı. Bugün Avrupa,Amerika işçileri tek bir acil hedef uğruna,tek bir ordu,tek bir bayrak altında yeni Enternasyonal'in,1866 Cenevre Kongresi'nde, daha sonra 1889'da Paris işçi Kongresi'nde ilan

edildiği gibi, 8 saatlik iş gününün yasal olarak tanınması (abc) uğruna seferber olmuş savaş güçlerini denetliyor..”

1892'de Manifesto'nun Polonya'ya basımının önsözünde de şunlar yazıla:

“1863'te kendisinden on kat büyük Rus gücü karşısında ezilen Polonya kendi kaderiyle başbaşa bırakıldı. Polonya sanayisi'nin Rus sanayisi'nden daha hızlı gelişmesi, aynı zamanda Polonya halkının bitmez tükenmez canlılığının yeni bir kanıtı ve yaklaşan ulusal kurtuluşun yeni bir güvencesidir. Ve bağımsız güçlü bir Polonya'nın yeniden kurulması yalnızca Polonyalılar değil, hepimizi ilgilendiren bir sorundur. Avrupa uluslarının gerçek uluslararası işbirliği, ancak bu ulusların her birinin kendi yurdunda tamamen bağımsız (abc) olmasıyla mümkündür. Polonya'nın kurtuluşu ancak, Polonya'nın genç proletaryası tarafından kazanılabilir. Çünkü, Polonya'nın bağımsızlığına, Polonya proletaryası kadar öteki ülkelerin proleterlerinin de ihtiyacı var..”

1893 tarihli İtalyanca basıma önsözde yine benzer konulara değinilmektedir:

“Manifesto'nun yayınlanması Milano ve Berlin'deki devrimlerle aynı tarihe, 18 Mart 1848'e rastladığı söylenebilir. O tarihte iki ulus topraklarının bölünmesi ve iç savaş yüzünden zayıf düşmüş ve

yabancı boyunduruğuna girmiş iki ulus silahlı ayaklanmaya girişmişti. İtalya; Avusturya İmparatorluğuna bağımlı Almanya; Rus boyunduruğu altında idi. 18 Mart Olayları, iki ulusu bu onur kırıcı durumdan kurtardı. 1848'den 1871'e kadar iki ulus bağımsızlıklarını şu ya da bu biçimde yeniden elde ettilerse, Marks'ın dediği gibi, 1848 Devrimini bastırılanlar bu devrimin vasiyet hükümlerini kendilerine karşın yerine getirmektedirler..

Bu devrim her yerde işçi sınıfının eseriydi. Barikatlar kuran, hayatlarını feda eden işçi sınıfıydı. Ama, hükümeti devirirken, burjuva düzenini yerle bir etmek isteyen yalnızca Paris işçileriydi. Ne varki, Paris işçileri kendi sınıf bilincinde oldukları halde, gerek ulusun ekonomik, gerekse Fransa işçi kitlelerinin düşünsel gelişmesi, bir toplumsal yeniden kurtuluşu mümkün kılacak aşamaya gelmemişlerdi. Bu nedenle, sonunda devrimin meyvalarını kapitalist sınıf topladı. Öteki ülkelerde işçiler henüz burjuvazi'nin iktidara gelmesine yardımcı oluyorlardı. Ancak, ulusal bağımsızlık olmadan hiçbir ülkede burjuvazinin hakimiyeti mümkün değildir..

1848 Devrimi sosyalist devrim olmamasına karşın, sosyalist devrimin yolunu açmış, burjuvazi son 4-5 yılda büyük sanayi büyük bir hızla geliştirerek, her yerde yoğun ve güçlü proletarya

yaratmıştır. Burjuvazi kendi mezar kazıcılarını kendisi yaratmıştır..."

Engels, 1892 tarihli Lehçe baskının önsözünde de;

"uluslararası işbirliği, uluslar kendi ülkelerin de tam anlamıyla özerkseler olanaklıdır" diyor, ve şunları ekliyor:

"Her türlü ülkenin özerkliği ve birliği olmadan proletaryanın uluslararası işbirliğini gerçekleştirmek olanaksızdır."

Ayrıca, önemli bir konuyu bir kez daha ısrarla yineliyor:

"Proletarya ulusal (abç) olmaksızın kendi kurtuluşunu gerçekleştiremez. Çünkü, her ulusun proletaryası kendi egemen güçleriyle hesaplaşmak zorundadır. Burjuvazi nasıl ulusalsa, proletarya da ulusal'dır. Tek tek her ulusun birlik ve bağımsızlığı sağlanmaksızın ne proletarya'nın uluslararası birliği gerçekleşebilir, ne de bu ulusların ortak hedeflere yönelik barışçı ve mantıklı işbirliği sağlanabilir." (abç)

(...)

Engels'in Marks ile birlikte birçok çalışması oldu. Bu iki dost birbirlerini tamamladılar.

Fransa'da patlayan 1848 Devrimi, Marks ve Engels'i yeniden doğdukları ülkeye götürmüştü.

Burada halkın özgürlüğünü gerici güçlere karşı savunmaya devam ettiler. Fakat, gericiler daha baskın çıkarak, mücadele sonunda Marks'ın sürgüne gönderilmesini sağladılar. Engels ise, daha sonra biçimlenen silahlı halk ayaklanması'nda yerini aldı. İsyancılar yenildiler ve Engels'te İsviçre'ye kaçtı, oradan da Londra'ya geçti... Bu mücadele içindeki gözlemlerini daha sonra "Almanya'da Devrim ve Karşı Devrim" kitabı ile ortaya koydu.

Engels, Londra'da eskiden çalışmış olduğu ticarethane'de yeniden çalışmaya başladı. Bu ticarethane'de katip oldu. Bir süre çalıştı ve daha sonra bu ticarethaneye ortak oldu. Marks, 1870'e kadar Londra'da kaldığı zaman, Engels'te Manchester'de kaldı ve bu dönem içinde devamlı mektuplaştılar.. Bir süre sonra Engels'te Londra'ya gitti ve yaşamlarının en etkin entellektüel çalışmalarını Marks ile birlikte olduğu zaman verdiler. Bu çalışmalar Marks'ın (1883) ölümüne kadar sürdü. Bu önemli çalışmaların Marks açısından çağımızın en büyük yapıtı meydana getirilmiş oldu. Bu yapıt Ünlü KAPİTAL'dir. Engels için ise, bu dönem irili-ufaklı birçok yapıtın meydana getirilmesini sağladı.

Engels; çoğunluğu polemik niteliğindeki, tarihi materyalist anlayışla ilgili ve Marks'ın Ekonomi Teorisi'nin ışığında yazılar yazdı. Bunlar, daha genel bilimsel sorunları ve geçmişin, bugünün değişik olgularını kapsıyordu.

Engels'in yapıtları arasında "Anti-Dühring" çok önemlidir. Alman küçük burjuva ideologu, iktisatçı filozof Eugen Von DÜHRING (1833-1921)'in metafizik materyalizm ve idealizmin seçmece bir karışımı olan görüşlerinin eleştirisini içeren "Anti-Dühring" zengin bir eserdir. Bunun dışında, Engels'in önemli bir yapıtı da "Allenin, Özel Mülkiyetin Kökeni"dir. Bunlar dışında birçok eseri daha bulunan Engels, Rusya'da toplumsal ilişkiler üzerine de bazı makaleler yazmıştır.

Marks'ın KAPİTAL üzerindeki çalışmalarının eksik kalan bölümlerinin tamamlanması ve son düzeltmeleri de Engels tarafından gerçekleştirilmiştir. KAPİTAL'ın 2. ve 3. ciltlerinin düzeltilmesi ve hazırlanması gibi önemli bir görevi de yerine getirmiştir.

Marks'ın ölümünden sonra, Engels Avrupa sosyalistlerinin (Komünist) danışmanı olma görevini üstlendi.

Engels'in siyasal despotluğa karşı duyduğu kin demokratik'ti ve son derece güçlüydü. Siyasal despotlukla ekonomik baskı arasındaki bağın derin teorik anlayışı ile bu dolaysız siyasal duygunun birleşmesi ve ayrıca zengin yaşam deneyimleri, Marks ve Engels'e i s t i s n a i siyasal bir d u y a r l ı l ı k kazandırmıştı...

(...)

III

TEMEL BAZI KAVRAMLARIN MARKSİST AÇIDAN ANLAMLARI

a- Komünistlerin sosyalistlerden farklılıkları

Marksist açıdan komünistlerden ayrı üç grup sosyalist vardır:

Birinci grup; Büyük sanayi ve dünya ticareti tarafından yaratılan burjuva toplum tarafından yıkılmış olan ve bugünkü toplumun kötülüklerinden kurtulmak için, feodal ve ataerki yapıyı tekrar kurmak için çalışan sosyalistlerden oluşur. Proletaryanın sefaleti karşısında bütün yakınlık gösterilerine ve yakınmalarına karşılık, bu gerici sosyalist gruba komünistler karşı koymak zorundadırlar. Çünkü; Bu grup tamamen olanaksız bir şey için uğraşmaktadır. Bugünkü toplumun kusurlarından gerçekten uzak olan ama, peşinden en azından bir o kadar kötülük getiren; ezilen sınıfların bir komünist örgütlenme yoluyla kurtuluşları için umut dahi vermeyen bir toplumu kurmaya çalışırlar. Proletarya ne zaman devrimci ve komünist olsa, bu grup proleterlere karşı burjuvazi ile derhal bağlaşıklık kurar...

İkinci grup; Bugünkü toplumun ayrılmaz kötülükleri onları kendi varlıkları konusunda telaşa düşürdüğünde mevcut toplumu korumaya, ama ona bağlı olan kötülükleri kaldırmaya çalışırlar. Bunlardan bazıları salt hayırsever önlemlerle, ötekiler ise, toplumu yeniden örgütleme bahanesi altında mevcut toplumun temellerini ve dolayısıyla mevcut toplumun kendisini koruyacak tantanalı reform sistemleri önerirler. Komünistler bu burjuva sosyalistlerine karşı da durmadan savaşmalıdır. Çünkü, onlar komünistlerin düşmanları için çalışır ve komünistlerin yıkmak amacıyla oldukları toplumu savunurlar.

Üçüncü grup ise, Devrimin izleyeceği yolda önerilen önlemlerin bir kısmının uygulanmaları konusunda komünistlerle aynı şekilde düşünürler. Ama, komünizme geçişin bir aracı olarak değil, mevcut toplumun sefaletini kaldırmak ve kötülüklerini yoketmek için bu önlemleri arzulayan demokratik sosyalistlerdir. Bunlar ya kendi sınıflarının kurtuluş koşulları konusunda henüz yeterince aydınlanmamış proleterlerdir. Ya da demokrasi kazanılana ve bunu izleyen sosyalist önlemler gerçekleşinceye kadar proletarya ile birçok bakımlardan aynı çıkarılara sahip olan bir sınıfın, küçük burjuvazinin üyeleridirler. Bu nedenlerle, eylem anlarında komünistler bu demokratik sosyalistlerle bir anlaşmaya varmak ve egemen burjuvazinin hizmetine girmedikleri, komü-

nistlere saldırmadıkları sürece bunlarla genel olarak olabildiğince ortak bir siyaset izlemek durumundadırlar. Açıktır ki, bu ortak eylem, onlarla olan ayrılıkların tartışılmasını dışlamaz..

b- Gelişmiş sanayi toplumlarında devrim nasıl

bir yol izleyecektir ?

aa- Bu devrim en başta demokratik bir yapıda olacaktır.

Bu demokratik yapı, dolaylı ya da dolaysız proletaryanın siyasal egemenliğini getirir. Örneğin; Engels, "İngilterede halkın çoğunluğunu proletarya oluşturmaktadır. Ancak, dolaysız olarak halkın çoğunluğu yalnızca proleterlerden değil, henüz yeni yeni proleterleşen ve siyasal çıkarları bakımından proletaryaya gittikçe daha çok bağımlı hale gelen ve bu yüzden proletaryanın istemlerine kısa zamanda uymak zorunda kalacak olan küçük köylülerden meydana gelmektedir." demiştir. Fransa ve Almanya'da ise, "kent küçük burjuvazisinin oluştuğu"nu belirleyerek, "bu durumun ise, "dolaylı olarak ikinci bir savaş

zorunlu kılacağı"nı eklemiştir...

Yukarıda açıklanan nedenlere bağlı olarak doğrudan özel mülkiyete saldıran daha "ileri önlemlerin" gerçekleştirilmesi gerekli görülmüştür. "Geçim araçları sağlamanın bir aracı olarak ivedilikle kullanılamayacak olduktan sonra", elbette, demokrasinin proleteryaaya hiçbir yararı olamazdı...

bb- Gelişmiş sanayi toplumlarında alınması gerekli bir dizi "ileri önlem"ler gereklidir. Bu önlemlerin, Marksist öğretiyeye göre başlıcaları özetle şöyle sıralanabilir:

-Derecelendirilmiş vergilendirme, miras yoluyla elde edilmiş kazanımların yüksek vergilendirilmesi ve ikinci derecede akrabaların (erkek kardeşler, yeğenler vb..) miras haklarının kaldırılması, zorunlu borçlandırma vb.. yoluyla özel mülkiyetin sınırlandırılması sağlanmalıdır.

-Toprak ve fabrika sahiplerinin, demiryolu ve gemicilik ayrıcalıklarını ellerinde buldu-ranların; kısmen devlet sanayiine rekabeti ve kısmen doğrudan devri tazminatları ile yavaş yavaş mülksüzleştirilmeleri sağlanmalıdır.

-Bütün yabancıların ve halkın çoğunluğuna karşı başkaldıran isyancıların mülklerinin zorunlu ile ellerinden alınması.

-Proleterlerin çalışmaları, ulusal mülk, fabrika ve atelyelerde örgütlendirilmelidir. Böylelikle, işçilerin kendi aralarındaki rekabete son verilmelidir. Varoldukları sürece; fabrika sahiplerinin devletin ödediği kadar yüksek ücret ödemeye zorlanmaları gereklidir.

-Özel mülkiyetin tamamıyla kaldırılmasına kadar, toplumun tüm üyeleri için eşit çalışma yükümlülüğü getirilmeli ve özellikle tarım için sanayi ordularının kurulması sağlanmalıdır.

-Sermayesi devletin olan bir ulusal banka aracılığı ile kredi ve bankacılık sisteminin devlet elinde merkezleştirilmesi ve bütün özel bankalar ile bankerlerin faaliyetlerine son verilmesi gerekir.

-Ulusun elindeki sermayenin ve işçilerin artması oranında ulusal fabrikalar, atelyeler, demiryolları ve gemilerin arttırılması, bütün boş toprakların ekime açılarak, halen ekili bulunan toprakların ise iyileştirilmeleri gereklidir.

-ilk ana bakımına gereksinme duymayacak kadar büyüdüğü zaman bütün çocukların ulusal kurumlarda ve ulus hesabına eğitilmeleri (üretimle birleştirilmiş eğitim) zorunludur.

-Ulusal mülkler üzerinde, sanayi ile olduğu

kadar tarımla da uğraşan yurttaş toplulukları için ortak barınak olarak kullanılması amacıyla, büyük sarayların yapılması; ve her ikisinin de tek yanlılıkları ve sakıncaları olmaksızın hem kentsel hem de kırsal yaşamın üstünlüklerinin yerleştirilmesi; Sağlığa aykırı ve kötü inşa edilmiş bütün konutların ve mahallelerin yıkılması gerekir.

-Gayri meşru ve meşru çocuklar, miras hakkından eşit olarak yararlandırılmalıdırlar.

-Bütün ulaşım araçlarının ulusun elinde yoğunlaştırılması gereklidir.

(...)

Yukarıdaki "ileri önlemler" den yeni bir toplumun yapısı ortaya çıkmaktadır. Bütün bu önlemler elbetteki bir anda uygulanamazlar. Ancak, bunlardan her biri, her zaman bir diğerini gerektirecek düzeylerde dir.

Özel mülkiyete karşı ilk köklü saldırıda bir kez bulunuldu mu, proletarya içinde bulunduğu durumdan daha ileriye gitmek gereğini duyacaktır. Bütün sermayeyi, tarımı, sanayi, ulaşımı ve bütün değişimi gittikçe daha çok devletin elinde yoğunlaştırmak zorunda kalınacağı bellidir...

Bu önlemlerin tümü, bu gibi sonuçlara yol açarlar ve ülkenin üretici güçlerinin proletaryanın emeği ile çoğaltılması oranında bunları

gerçekleştirebilir hale gelinecektir. Ve merkezi-leştirici etkilerini geliştireceklerdir. Sonuçta, bütün sermaye, üretim ve değişim ulusun elinde yoğunlaştığında, para gereksiz olacak; üretim o denli artmış ve insanlar o denli değişmiş olacaklardır ki, eski toplumun ilişkilerinin son biçimleri de yok olacaktır..

C- Marksist Öğreti, devrimin yalnızca tek bir

Ülkede olmayacağını öne sürmektedir

Büyük sanayi kendine mahsus bir dünya pazarı yaratmış ve yeryüzündeki bütün ulusları ve özellikle de uygar ulusları birbirine bağlamıştır. Bu öylesine bir bağıdır ki, birinin başına gelenler ötekinin de başına gelecektir. Büyük sanayi ayrıca, bütün uygar ülkelerde toplumsal gelişmeyi yaratarak, burjuvazi ile proletaryayı toplumun belirleyici iki sınıfı haline getirmiştir. Bunlar arasındaki savaş günün temel savaşı olmuştur. Bu nedenlerle komünist devrim salt ulusal olmayacaktır. Bütün uygar ülkelerde, en azından İngiltere, Fransa, Amerika ve Almanya gibi ülkelerde aynı zamanda yer alan bir devrim olacaktır. Ancak, bu ülkelerin herbirindeki devrim; sanayinin

gelişkinliği, zenginlik ve daha büyük üretici güçler kütesinin durumuna bağlı olarak, daha çabuk ya da yavaş gelişebilecektir.. Dolayısıyla, bu devrimin gerçekleştirilmesi en güç Almanya'da ve en kolay da İngiltere'de olacaktır. Bu devrimlerin diğer dünya ülkeleri üzerinde etkileri olacaktır. Böylece, o ülkelerdeki gelişmeleri ya tamamiyle değiştirecek ya da büyük oranda hızlandıracaktır..

Yani, Marksist öğretinin öngördüğü devrim dünya çapında bir devrimdir ve kapsamı da dünya çapında ele alınmak gerekir...

d-Marksist öğretiye göre yeni toplumsal düzen.

Her şeyden önce, sanayinin işletilmesi sağlanacaktır. Genel olarak üretim dalları birbirleri ile rekabet eden ayrı ayrı bireylerin ellerinden alınacaktır. Bütün üretim dalları toplum tarafından bir bütünlük içinde ve plan uyarınca, toplumun bütün üyelerinin katılmalarıyla ve toplum yararına işletilecektir. Böylece, rekabet kaldırılarak onun yerine birliktelik konulacaktır. Sanayinin bireyler tarafından işletilmesi özel mülkiyeti'in zorunluluğunu ve rekabetin de sana-

yanın tek tek özel sahipler tarafından işletilmesi biçiminden başka birşey olmadığına göre, özel mülkiyet sanayinin bireysel olarak işletilmesi ve rekabetten ayrılmaz. O halde, özel mülkiyet kaldırılmak zorundadır.. Bunun yerine ise, üretim araçlarının ortaklaşa kullanımı ve bütün ürünlerin ortak rıza ile dağıtımı konacaktır. Yani, m ü l k i y e t i n o r t a k k u l l a n ı m ı sağlanacaktır.

Marksist öğretiye göre, sanayinin gelişmesini zorunlu olarak izleyen tüm toplumsal sistem dönüşümü'nün en öz l ü ve en k a r a k t e r i s t i k özeti özel mülkiyeti'in kaldırılmasıdır. Komünistlerin Haklı olarak temel istemleri budur...

Toplum düzenindeki her değişiklik, mülkiyet biçimlerindeki her devrim, eski mülkiyet ilişkileri ile bağdaşmayan yeni üretici güçlerin yaratılmasının zorunlu sonucu olmaktadır. Özel mülkiyet'te bu biçimde doğmuştur. Marksist öğretiye göre, özel mülkiyet her zaman varolmamıştır. Ortaçağın sonlarına doğru, m a n i f a k t ü r biçimi olarak, varolan feodal ve lonca mülkiyetine tabii kılınamayan yeni bir üretim biçimi ortaya çıkmıştır. Eski mülkiyet ilişkilerine sığmayan bu üretim biçimi, yeni bir m ü l k i y e t -özel mülkiyet-biçimini de yaratmıştır. Yalnız, herkese yetecek kadarla kalmayıp, toplumsal sermayenin

artması ve üretici güçlerin daha da gelişmesi için bir pazarlık da üretmek olanaklı olmadığı sürece, toplumun üretici güçlerini kullanan bir egemen sınıf ve bir de yoksul, ezilen sınıf her zaman olacaktır...

Bu sınıflar arasındaki mücadele her geçen gün daha da keskinleşecektir. Çünkü,

-Büyük sanayinin gelişmesinin şimdiye dek duyulmamış ölçekte sermaye ve üretici güç yaratmış olduğu ve bu üretici güçleri kısa bir sürede sınırsız ölçüde artırması çarelerinin varolduğu;

-Bu üretici güçlerin birkaç burjuvanın elinde yoğunlaşmış olmasına karşın, geniş halk yığınlarının giderek daha çok proleter haline geldikleri ve durumlarının burjuvaların zenginliklerinin artması ölçüsünde daha da perişanlaştığı ve çökmez hal aldığı;

-kolayca artırılabilir bu kuvvetli üretici güçlerin, özel mülkiyetin ve burjuvaların boyutlarını toplumsal düzeyde her an en şiddetli patlamalara yol açacak kadar aşmış olduğu bir aşama gerçekleşmektedir.

İşte bu aşamada, özel mülkiyet'in kaldırılması yalnız olanaklı hale gelmez, aynı zamanda mutlak bir zorunluluk olur...

e- Özel Mülkiyetin bir çırpıda kaldırılması olanaklı değildir.

Mülkiyetin ortaklaşalığını kurmak için varolan üretici güçleri bir çırpıda hemen gerekli ölçüde arttırmak ne kadar olanaksızsa, özel mülkiyetin bir çırpıda kaldırılması da o kadar olanaksızdır. Bu nedenle, yaklaşan devrim varolan toplumu ancak yavaş yavaş değiştirecek ve özel mülkiyet'i ancak gerekli oranda üretim aracı yaratıldığı zaman kaldırabilecektir..

Özel mülkiyetin kaldırılmasının barışçıl yöntemlerle gerçekleştirilmesi istenilen bir şeydir. Elbette buna karşı direnecek en son kişiler de komünistler'dir. Komünistler, devrimlerin kasten ve keyfi olarak yapılmadıklarını, her yerde ve her zaman belirli partilerin ve sınıfların irade ve önderlikleri'nden tamamiyle bağımsız koşullar'ın zorunlu sonuçları olduklarını çok iyi bilirler. Ama, proletaryanın gelişmesinin, hemen hemen her "uygar" ülkede zorla bastırıldığını ve komünistlerin muhaliflerinin böylece tüm güçleri ile bir karşı-devrime gittiklerini de görüyorlar... Ezilen proletarya sonuçta bir devrime zorlanacak olursa,

komünistler sözle nasıl yapıyorlarsa, o zaman fiilen de proletaryanın davasını savunacaklardır..

f- Marksist öğretiyeye göre özel Mülkiyetin

kesin olarak kaldırılmasının sonuçları

Hem bütün üretici güçlerin ve haberleşme araçlarının kullanımını, hem de ürünlerin değişim ve dağıtımını özel kapitalistlerin ellerinden alınacaktır. Bunların olanaklara ve tüm toplumun ihtiyaçlarına uygun düşen bir Plan'la yönetilmesi sağlanacaktır. Böylece, büyük sanayinin işletilişinin bütün kötü sonuçları ortadan kaldırılacak ve bunalımlar son bulacaktır..

Aşırı üretim demek olan -sefaletin büyük bir nedeni olan- genişletilmiş üretim yeterli olmayacağından çok daha fazla genişletilmek zorunda kalacaktır. Toplumun ivedi ihtiyaçlarının ötesindeki aşırı üretim, sefaleti yaratmak yerine, herkesin ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacaktır. Yeni ihtiyaçlar, bunları karşılayacak araçları da yaratacak ve yeni ilerlemelerin koşulu ve nedeni olacaktır. Bu ilerlemeler, toplum düzeninde kargaşalığa yol açılmaksızın başarılabilecektir..

Büyük sanayi özel mülkiyetin baskısından bir

kez kurtuldu mu, varolan gelişme düzeyini çok zavallı bırakacak bir ölçekte gelişecektir. Sanayinin bu gelişmesi, topluma herkesin ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli oranda ürün sağlayacaktır. Aynı biçimde, özel mülkiyetin baskısı ve topraktaki parçalanma ile kösteklenen tarımda da, varolan iyileştirmelerin uygulamaya konulması ve bilimsel ilerlemelerden ötürü yepyeni bir hız kazanacak, toplumun emrine bol miktarda ürün sunacaktır.. Toplum, dağıtımını bütün üyelerin ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde düzenleyebileceği yeterli oranda ürün üretebilecektir..

Toplumun çeşitli karşı sınıflara bölünmesi de gereksiz hale gelecek, yalnız gereksiz olmakla kalmayacak, yeni oluşan toplum düzeni ile de bağdaşmayacaktır.

İşbölümünün bugüne kadar ki varlık biçimi tamamiyle yokolacaktır. Çünkü, sınıal ve tarımsal üretimi tanımlanan düzeye getirmek için, mekanik ve kimyasal araçlar tek başlarına yeterli değildir; araçları harekete geçiren insanların yetenekleri de buna uygun (denk düşen) bir ölçüde geliştirilmelidir. Nasıl ki, geçen yüzyılda köylüler ve manifaktür işçileri tüm yaşam biçimlerini değiştirmişler ve büyük sanayiye sürükledikleri zaman bizzat çok farklı insanlar haline gelmişlerse; toplumun tamamı tarafından üretimin ortak yönetimi ve göstereceği yeni gelişme de, çok farklı insanları gerektirecek ve yaratacaktır.

Üretimin ortak yönetimi; her biri tek bir üretim dalına bağlanmış ve ona zincirleşmiş; onun tarafından sömürülen; her biri bütün öteki yetenekleri pahasına yeteneklerinden yalnızca bir tekini geliştirmiş; toplam üretimin yalnızca bir tek dalını ya da o dallardan birini bilen bugünün insanları tarafından gerçekleştirilemez... Bugünün sanayisi bile, bu gibi insanlardan gittikçe daha az yararlanıyor.. Toplumun tümü tarafından ortaklaşa ve planlı olarak yürütülen sanayi; ayrıca her yönden gelişmiş üretim sisteminin tamamını kavrama yeteneğine sahip insanlar öngörür..

Böylece, birini köylü, ötekini ayakkabıcı, bir üçüncüsünü fabrika işçisi, bir dördüncüsünü borsa tellali yapan makinalar, bu kimselerin ayaklarını kaydırmışlardır..

İşbölümü tamamiyle yokolacaktır. Eğitim, genç insanlara üretim sisteminin tamamını baştan başa çabucak görme olanağını verecek, toplumun gereksinimlerini ya da kendi eğilimlerine göre onların sanayinin bir dalından ötekine geçebilmelerini sağlayacaktır. Dolayısıyla varolan iş bölümünün, bunların her biri zorla kabul ettirdiği bu tek yanlılıktan onları kurtaracaktır. Toplumun komünistçe örgütlenmesi, böylelikle üyelerine her yönden gelişmiş bulunan yeteneklerini her yönde kullanma şansını verecektir. Bu aşamada çeşitli

sınıflar zorunlu olarak yokolacaklardır. Demek ki, toplumun komünistçe örgütlenmesi; bir yandan sınıfların varlığı ile bağdaşmayacak, öte yandan bu toplumun kurulması da, bu sınıf farklılıklarını yok etmenin araçlarını sağlayacaktır. Bundan, kent ile köy arasındaki karşıtlığın, aynı biçimde yokolacağı sonucu da çıkar.. Tarım ve sanayinin iki farklı sınıf yerine aynı insanlar tarafından yürütülmesi, zaten - salt maddi nedenlerden ötürü- komünist birlikteliğin temel bir koşuludur. Tarımsal nüfusun buradaki dağılımı ile sanayideki nüfusun büyük kentlere yığılmasının yanyana bulunması; tarım ve sanayinin ancak gelişmişlik aşamasına tekabül eden bir durumdur.

Üretici güçlerin ortak ve planlı olarak işlenmesi amacıyla, toplumun bütün üyelerinin genel birlikteliği; üretimin herkesin gereksinimlerini karşılayacak ölçüde genişletilmesi; kimilerinin gereksinimlerinin başkalarının pahasına karşılanmasının son bulması; sınıfların ve bunların karşıtlıklarının tamamiyle yok edilmesi; bugüne kadar olan işbölümünün kaldırılması ile, sınıai eğitimle, iş alanının değiştirilmesi ile, herkesçe sağlanan zevklerden herkesin yararlanması ile, kent ile kırsal kaynaşması ile, toplumun bütün üyelerinin yeteneklerinin her bakımdan gelişmesi, özel mülkiyetin kesin olarak kaldırılmasının temel sonuçları bunlardır..

g- Marksist Öğreti ve Otorite

Otorite kavramı bazılarına göre çok kötü kullanılmaktadır. Şu ya da bu eylemin mahkum edilmesi için adeta otoriteye karşı bir haçlı seferi vardır. Ancak, Marksist öğreti açısından soruna çok yakından bakılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Engels, sözcüğün kullanıldığı anlamı "başkalarının iradelerinin bize dayatılması" olarak ele almaktadır. Bu nedenle aynı zamanda otoritenin "boyun eğmeyi öngördüğünü" açıklamaktadır.. Elbette, bu anlamı ile "kulağa hoş gelmeyen" bir kavram olmaktadır. En azından boyun eğdirilen için bu böyledir.. Sorunun can alıcı yanı, "kabul edilebilir olmayan" bir şeyden nasıl kurtulunacağıdır. Bunun bir yolunun olup olmadığı önem arz etmektedir..

Marksist Öğreti'ye göre "Otoritesiz örgütlenme" mümkün değildir.

Bugünkü burjuva toplumunun temellerini oluşturmuş iktisadi, sınıai ve tarımsal koşullar incelenildiği zaman, bunların, yalıtılmış eylemlerin yerine, gittikçe bireylerin birleşik eylemlerini koyma eğilimi taşıdıkları görülür. Yüzlerce işçinin buharla işleyen karmaşık makinelerin başında durdukları büyük fabrikalar ve atölyeler

ile birlikte modern sanayi, ayrı ayrı üreticilerin küçük atölyelerinin yerini almıştır. Küçük kayık ve yelkenlerin yerini nasıl buharlı gemiler almışsa; karayollarındaki binek ve yük arabaları -nın yerini de, demiryolu vagonları almıştır. Tarım bile, gittikçe küçük mülk sahibinin yerine yavaş yavaş, ama acımasızca, ücretli emekçilerin yardımıyla geniş toprak parçalarını işleyen büyük kapitalisti geçiren makinanın ve buharın egemenliği altına girmiştir. Birleşik eylem, birbirine bağlı olan süreçlerin karmaşıklaşması her yerde, bireylerin bağımsız eylemlerinin yerini almaktadır. Ama, birleşik eylemden söz eden, örgütlenmeden söz etmektedir. Bu durumda otoritesiz örgütlenme diye birşey olabilir mi ?

Bir toplumsal devrimin, servet üretimi ve dolaşımı üzerinde otorite sahibi olan kapitalistleri devirdiğini ve anti otoriteci'lerin bakış açılarını da biran olsun tamamiyle benimseyelim.. Toprağın ve iş aletlerinin, bunları kullanan işçilerin kolektif mülkiyetine geçtiğini düşünelim.. Bu durumda otorite kalkmış mı yoksa biçim mi değiştirmiş olacaktır ?

Engels bir örnekle konuyu şöyle değerlendiriyor:

Pamuklu bir iplik atelyesinde, pamuk iplik haline gelmezden önce, birbirini izleyen en az altı işlemden geçmek zorundadır. Bu işlemlerin büyük kısmı ayrı ayrı odalarda yapılır. Örneğin;

makinaları işler durumunda tutmak için bunların başında duran bir makiniste, günlük onarımları yapacak bir teknisyene ve bütün işleri, ürünleri bir odadan ötekine aktarmak olan birçok işçiye vb.. gerek vardır. Bütün bu işçiler, nitelikleri ne olursa olsun -kadın-erkek,çocuk vb..- işlerini bireysel özerkliğe hiç aldırmayan buharın otoritesi tarafından saptanan zamanlarda başlatmak ve bitirmek zorundadırlar. Şu halde; işçiler başta bu iş saatlerini kabul etmelidirler. Bu saatler bir kere saptandıktan sonra, ayrıcalıksız herkes buna uymalıdır... Daha sonra, ve her an için üretim tarzına,malzemelerin dağıtımına ilişkin belirli sorunlar ortaya çıkar. Ki, eğer tüm üretimin bir anda durması istenilmiyorsa, bu çıkacak sorunların anında çözülmesi gerekir. Bu sorunlar, ister, her iş dalının başına yerleştirilmiş olan bir delegenin kararıyla; isterse, -olanakları varsa- çoğunluk kararıyla çözümlensin, tek tek bireylerin iradeleri bu karara her zaman boyun eğmek durumunda olacaktır. Bu da sorunların otoriter bir biçimde çözülmesi demektir..

Engels'e göre;

"Bir büyük fabrikanın otomatik mekanizması,işçi çalıştıran küçük kapitalistin otoritesinden çok daha despottur..."

Ve konuyu şöyle irdelemektedir:

İnsan bilgisi ve yaratıcı dehasının yardımıyla nasıl doğa güçlerine boyun eğdirdiyse; diğeri de insanı kendi çıkarı için kullanmak ölçüsünde, her türlü toplumsal örgütlenmeden bağımsız, gerçek bir despotizm altına sokarak, ondan intikam almaktadır.. Büyük sanayideki otoriteyi ortadan kaldırmayı istemek, sanayinin kendisini ortadan kaldırmayı, geriye çıkışıya dönmek üzere buharlı makineyi yoketmeyi istemekle aynı şeydir..

Başka bir örnek: Demiryolunu ele alalım. Burada, sayısız bireylerin işbirliği yapmaları mutlaka zorunludur. Bu işbirliği kesinkest saptanmış saatler içinde yapılmalıdır ki, hiç bir kaza olmasın.. Burada da, işin ilk koşulu,bütün ikincil sorunları çözümleyen bir egemen iradenin -ister tek bir delege isterse ilgili kimselerin çoğunluğunun kararlarını uygulamakla yükümlü bir komite- bulunmasıdır. Her iki durumda da, çok belirgin bir otorite vardır. Eğer,demiryolu sorumlularının yolcular üzerindeki otoritesi kaldırılmış olsa, hareket eden ilk trenin başına neler gelmez ki ? Yine bunun gibi, açık denizde seyreden bir gemide, meydana gelecek bir tehlike anında bütün yolcuların yaşamı, tek kişinin iradesine kayıtsız şartsız uymalarına bağlıdır...

Bu savlar karşısında en azgın anti-otoriteci ler,"evet doğru,ama bizim delegelerimize verdiğimiz şey otorite değil, yetki devri'dir"(!) diyecelerdir. Engels, "bu Baylar,şeylerin adlarını

değiştirdiklerinde, kimliklerini de değiştirdiklerini sanıyorlar. Bu derin düşünürler tüm dünyayı işte böyle alaya alıyorlar" demiştir.

Marksist öğretiyeye göre, nasıl devredilmiş olursa olsun, bir yanda belirli bir otorite, öte yanda belirli bir boyun eğme vardır. Bu her türlü toplumsal örgütlenmeden bağımsız olarak bize dayatılan şeylerdir. Büyük sanayi ve tarım ile, kaçınılmaz olarak üretimin ve dolaşımın maddi koşulları gelişmektedir. Ve bunlar, otoritenin de alanını gittikçe genişletme eğilimindedirler. Demek ki, otorite ilkesinden mutlak olarak kö-tü ve özerklik ilkesinden de mutlak olarak iyi diye sözetmek saçmadır. Otorite ve özerklik kapsamları toplumun gelişmesinin çeşitli evreleriyle birlikte değişen görelî şeylerdir. Özerkçiler, otoriteyi zorunlu kılan bütün olgulara gözlerini kapayarak, sözcüğün kendisine saldır-maktadırlar...

Anti-otoriteci'ler, niçin siyasal otoriteye, devlete karşı çıkmakla yetinmiyorlar ? Siyasal devletin ve onunla birlikte siyasal otoritenin de önümüzdeki toplumsal devrimin sonucu olarak yokolacağı; yani, kamu işlevlerinin siyasal niteliklerini yitirecekleri ve toplumun gerçek çıkarlarını gözetmek olan basit yönetsel işlevler haline gelecekleri düşüncesini bütün sosyalistler paylaşmaktadırlar.. Ama, anti-otoriteci'ler, otoriter siyasal devletin bir çırpıda, hatta onu

84

yaratmış bulunan toplumsal koşullar yokolmadan önce ortadan kaldırılmasını istiyorlar.. Bunlar toplumsal devrimin ilk işinin otoritenin ortadan kaldırılması olmasını istiyorlar.. Devrim, elbette en otoriter olan şeydir. Bu, nüfusun bir bölümünün kendi iradesini, nüfusun öteki bölümüne tüfeklerle, süngülerle ve toprakla -akla gelebilecek bütün otoriter araçlarla dayattığı bir eylemdir. Eğer, zafer kazanan taraf yok yere yenik düşmek istemiyorsa, bu egemenliğini, silahlarının gerici-ler üzerinde yarattığı terör ile sürdürmelidir...

O halde, anti-otoriteci'ler ya neden sözettiklerini bilmiyorlar, ki, bu durumda kafa karışıklığından başka bir şey yaratmış olmuyorlar; ya da bunu biliyorlar, ki, bu durumda da proletaryanın hareketine ihanet etmiş oluyorlar. İki durumda da gericiliğe hizmet ettikleri açıktır..

IV

**MARKS'IN İKİ ANA BULUŞUNUN MARKSIST ÖĞRETİ
AÇISINDAN SONUÇLARI : BİLİMSEL SOSYALİZM**

Sosyalizm artık şu ya da bu usta beynin rastge-

le bir buluşu olmaktan çıkmıştır.. Tarihi olarak gelişmiş iki sınıf -Proletarya ve burjuvazi- arasındaki mücadelenin zorunlu sonucu olmuştur. Sosyalizmin ödevi olabildiği kadar yetkin bir toplum sistemi uydurmak değildir. Ama, bu sınıflar uzlaşmaz karşıtlığının zorunlu olarak doğduğu tarihi ekonomik olayların gelişmesini incelemek ve böylelikle yaratılmış olan ekonomik koşullarda çekişmeye son vermenin çaresini bulmaktır.

Marksist öğretiyeye göre;

Yakın zamanların sosyalizmi, varolan kapitalist üretim tarzını ve onun sonuçlarını elbette eleştiriyordu. Ama, onları açıklıyamıyordu. Bu yüzden de onların hakkında gelemiyordu. Onları ancak, kötü oldukları gerekçesiyle düpedüz reddediyordu. Bu sosyalizm, işçi sınıfının kapitalizm koşullarında kaçınılmaz olan sömürülmesini ne kadar kuvvetle haykırdıysa, bu sömürülmenin nerede olduğunu ve nasıl belirlediğini açıkça göstermeye de o kadar az güç yetirdi...

Bunu yapabilmek için;

-Kapitalist üretim yöntemini tarihi bağlantı ve belirli bir tarihi dönemdeki kaçınılmazlığı içinde ve kaçınılmaz çöküşüyle birlikte göstermek,

-Ve onun bir sır gibi duran temel karakterini ortaya çıkarmak gerekiyordu.

Bu, Artı-Değer'in bulunmasıyla yapılmış oldu. Ödenmemiş emeğe el konulmasının kapitalist üretim tarzındaki işçi sömürsünün temeli olduğu; kapitalistin, işçinin işgücünü pazardaki bir meta gibi tam değerini ödeyerek satın alsa bile, yine de ona ödediğinden daha fazlasını ondan çıkardığı; son çözümlemede ise, bu Artı-Değer'in egemen sınıfların ellerinde sürekli olarak artan sermaye birikimlerinin oluşmasını sağladığı gösterilmiş oldu. Bu iki büyük buluş:Materyalist tarih görüşü ve Artı-Değer yolu ile kapitalist üretimin sırrının çözümünü Marks'a borçluyuz. Sosyalizm bu iki büyük buluş ile bir bilim haline gelmiş oldu. Bundan sonra işe, onu bütün ayrıntıları ve ilişkileri ile işlemek bir görev halini aldı..

Materyalist tarih anlayışı, insanın yaşamını sürdürmesine yarayan araçların üretiminin ve bunun yanı sıra üretilen nesnelere değişiminin bütün toplumsal yapının temeli olduğunu; ayrıca, tarihte ortaya çıkmış her toplumda, zenginliğin dağıtıldığı ve toplumun sınıflara bölündüğü tarzın (biçimin);neyin üretildiği, nasıl üretildiğine ve ürünlerin nasıl değiştirildiğine bağımlı olduğu önermesinden hareket eder. Bu görüş açısından bütün toplumsal değişmelerin ve siyasal devrimlerin amaçsal nedenleri; insanların kafalarında ve onların gerçeği ve adaleti daha iyi kavramalarında değil; üretim ve değişim

tarzlarındaki değişmelerde aranmak zorundadır.. Bunlar felsefede değil, her söz konusu çağın ekonomisinde aranmalıdır.

Varolan toplumsal kurumların akla aykırı ve adaletsiz oldukları; aklın saçmaladığı ve iynin kötüleştiiğine giderek akıl erdirilmesinin; yalnızca, üretim ve değişim tarzlarındaki sessizce değişmeler olduğunun ve eski ekonomik koşullara uyarlanmış toplumsal düzenin artık onlara uymaz hale geldiğinin kanıtıdır. Bundan şu anlaşılmalıdır: Gün ışığına çıkarılan aykırılıklardan kurtulmanın araçları, değişmiş üretim tarzlarının kendilerinde gelişmiş halde bulunmak gerekir. Bu araçlar, tündengelim yolu ile temel ilkelerden çıkarılmamalı, yürürlükteki üretim sisteminin çetin olgularında aranıp bulunmalıdır.

Şimdi, çağdaş sosyalizmin bu bağlantıdaki yerini Marksist öğretiyeye göre saptamaya çalışalım.

a- Üretken güçlerin evrimi

Toplumun bugünkü yapısı, egemen sınıfın, yani burjuvazinin yarattığı bir şeydir. Marks'tan beri, kapitalist üretim tarzı diye anılan burjuvaziye özgü üretim tarzı; feodal sistemle, onun

bireylere bağışladığı ayrıcalıklarla, bütün toplumsal aşamalarla ve yöresel tüzel kişiliklerle ve onun toplumsal düzeninin çatısını belirleyen kalıtsal astlık bağlarıyla uyumuyordu. Burjuvazi kapitalist sistemi yıktı ve onun yıkıntıları üzerine kapitalist toplum düzenini, bütün mal sahiplerinin ortakalan bütün nimetler için özgür rekabetinin, kişisel özgürlüğünün, yasa karşısında eşitliğinin egemenliğini kurdu. Kapitalist üretim tarzı, o zamandan beri özgürlük içinde gelişebildi.

Buhar, makina ve makinelerin makinalarla yapımı, eski manifaktürü çağdaş sanayiye dönüştürdüğünden beri, burjuvazinin klavuzluğunda serpilerek üreten güçler daha önce hiç işitilmemiş bir ölçüde geliştiler.

Ama, eski manifaktürün ve onun etkisinde gelişen zanaatçılığın, loncaların, feodal kösteklerle çatışmaya dönüştüğü gibi, şimdi de, çağdaş sanayi, kapitalist üretim tarzının kendisini içine kapattığı sınırlarla çatışmaya düşüyor. Yeni üretken güçlerin kapitalist kullanım tarzı, o büyüyen güçlere şimdiden dar geliyor. Ve üretken güçlerle üretim tarzları arasındaki bu çatışma, ilk günah ile tanrısal adalet arasındaki çatışma gibi insan oğlunun kafasından çıkmamıştır. Bu çatışma, gerçekte nesnel olarak bizim dışımızda vardır. Hatta kendisini yaratan insanların irade

ve davranışlarında bile bağımsız olarak durmaktadır. Çağdaş sosyalizm, gerçekte bu çatışmanın düşünce halinde yansımından başka bir şey değildir..

b- Üretim düzeni ile, Mülkiyet düzeni arasındaki çatışma

Kapitalist üretimden önce, -ortaçağda- emekçilerin kendi üretim araçlarındaki özel mülkiyetine dayanan küçük üretim; toprakta, özgür ya da serf olan küçük çiftçilerin tarımı; kentlerde, loncalarda örgütlenmiş el zanaatçılığı genellikle yürürlükteydi. İş araçları -toprak, tarımsal araç ve gereçler, atelye vb...- tek tek kişilerin, tek işçinin kullanmasına uyarlanmış iş araçlarıydılar. Bu yüzden zorunlu olarak, küçük, önemsiz ve sınırlı kalıyorlardı. Bu nedenle, genellikle hepsi de üreticinin kendisininindi.. Böylesi dağınık ve sınırlı üretim araçlarını biraraya toplamak, genişletmek ve onları o günün güçlü kaldıraçlarına dönüştürmek; kesinlikle kapitalist üretime ve onu gerekli bulan burjuvazinin tarihi rolüydü. Engels, burada önemli bir hatırlatma yapmaktadır: "Bunun 15. yüzyıldan bu yana, basit işbirliği, manifaktür ve çağdaş sanayi olmak

üzere üç e v r e d e nasıl başladığının tarihini Marks'ın Kapital'in 4. bölümünde ayrıntılı olarak açıkladığını" belirlemektedir..

Ama, burjuvazi, bu cüce üretim araçlarını, aynı zamanda bireysel üretim araçları olmaktan çıkarıp, insanların ancak ortaklaşa elbirliği ile işletebilecekleri toplumsal üretim araçları haline getirmeden, büyük üretken güçlere dönüştüremezdi. Bireysel atelyelerin yerine, yüzlerce, binlerce işçinin işbirliğini gerekli kılan fabrikalar geçti.

Üretim araçları gibi, üretimin kendisi de, bir bireysel işlemler dizisinden, bir toplumsal işlemler dizisine; ürünler de bireysel olmaktan toplumsal olmaya dönüştüler.. Artık fabrikalardan çıkan en basit ürün, tamamlanmadan önce, bir çok işçinin ardarda ellerinden geçen ortak bir üründü.. Artık, hiçbir işçi "şunu ben yaptım, bu benim ürünümdür" diyemiyordu..

Marksist öğretiyeye göre; belirli bir toplumda, yavaş ve önceden düşünülmüş bir plana dayanmadan emekleyen kendiliğinden işbölümü, üretimin temel biçimi ise; orada ürünlerin karşılıklı değişimi, alımı ve satımı, tek tek üreticilerin çeşitli gereksinimlerini giderebilecek hale getiren meta'lar biçimini alırlar.. Ve ortaçağdaki durum da buydu.. Örneğin; köylüler tarımsal ürünlerini zanaatçıya satıyor ve ondan el işi ürünleri satın

alıyorlardı... Bu bireysel üreticiler toplumuna yeni bir üretim tarzı girdi. Kendiliğinden gelişmiş işbölümünün ortasında, artık belirli bir plana dayanan, fabrika içinde örgütlenmiş yeni işbölümü belirdi. Bireysel üretimin yanibaşında, toplumsal üretim ortaya çıktı. Her kişinin de ürünleri aynı pazarda ve bundan dolayı hiç değilse yaklaşık olarak eşit fiatlarla satılmaya başlandı. Ama, belirli bir plana dayanan örgütlenmiş işbölümü, kendiliğinden oluşan işbölümünden daha güçlüydü. Bireylerin ortaklaşmasının toplumsal güçleriyle çalışan fabrikalar, mallarını tek başlarına çalışan küçük üreticilerden çok daha ucuza üretiyorlardı...

Bireysel üretim bütün alanlarda birbiri ardına yenildi. Toplumsallaştırılmış üretim, eski üretimin yöntemlerinin hepsini baştan aşağı değiştirdi. Ancak, onun devrimci karakteri öylesine anlaşılıyordu ki, tersine meta üretimini arttırma ve geliştirmenin bir aracı olarak tanıtılıyordu..

Toplumsal üretim ortaya çıktığı zaman, meta üretimi ve değişimi için belirli araçları, ticaret sermayesini, zanaatçılığı, ücretli işi hazır buldu ve bol bol kullandı. Böylece, toplumsallaştırılmış üretim kendini yeni bir meta üretim biçimi olarak tanıttı. Ancak, onun yarattığı koşullarda, eski mal edinme biçimlerinin tam gerçeklikle kalması ve onun ürünlerine de uygulanması doğal bir şeydi.

88

Meta üretimi devriminin ortaçağ aşamasında, emeğin ürününün hakim olacağı sorunu ortaya çıkamazdı. Bir kural olarak, bireysel üretici ürünü, genellikle yine kendi el işi olan hammaddeden ve kendi araçlarıyla, kendisi ya da ailesinin el emeği ile üretiyordu. Yeni ürünü mal edinmesi-ne hiç gerek yoktu. Ürün, doğal olarak tümüyle onundu. Ürün üzerindeki mülkiyeti bundan dolayı onun kendi emeğine dayanıyordu. Başkasının yardımına başvuru olan yerde bile, bu, genellikle çok az önemliydi ve ücretten başka bir şey ile ödeniyordu. Loncalı çıraklar ve kalfalar, doyurulmak ve barındırılmaktan çok, kendi başlarına buyruk ustalar -zanaatçılar- olabilmek için, öğrenmek için çalışıyorlardı.

Bu aşamada, üretim araçları ve üreticiler, büyük atelyelerde ve yapımevlerinde toplanıyorlar ve gerçekten de toplumsallaştırılmış üreticiler olmaya dönüşüyorlardı. Ama, toplumsallaştırılmış üreticiler ile üretim araçları ve onların ürünleri, bu değişmeden sonra hala önceki gibiydi. Yani, bireylerin üretim araçları ve ürünleri gibi işlem görüyordu.. O zamana kadar, iş araçlarının sahipleri ürünleri mal edinmişlerdi. Çünkü, ürün onun ürünüydü. Bu durumda başkalarının yardımını ise istisnaydı.. Şimdi ise, ürün artık iş araçlarının sahibinin ürünü değil, başkalarının emeğinin ürünü'ydü...

Böylelikle, artık, toplumsal olarak üretilen

ürünleri, üretim araçlarını gerçekten çalıştıranlar ve metaları gerçekten üretenler değil, kapitalistler mal ediniyordu. Üretim araçları ve ürünün kendisi aslında toplumsallaşmıştı. Ama, bireylerin özel üretimini ve pazara götürmelerini önkoşul sayan eski mal edinme biçimine bağlı kalmaktaydı...

Yeni üretim tarzına kapitalist niteliği veren bu çelişki, toplumsal olarak uzlaşmaz karşıtlıkların hepsinin çekirdeğini oluşturmaktaydı. Yeni üretim tarzının, önemli bütün üretim alanlarındaki ve bütün imalatçı ülkelerdeki üstünlüğü arttığı oranda, bireysel üretim önemsiz bir hale geldi. Toplumsallaştırılmış üretim ile kapitalist mal edinmenin bağdaşmazlığı da o oranda gün ışığına çıktı...

c- Üretken güçler ile kapitalist mülkiyet

arasındaki uzlaşmaz karşıtlık

İlk kapitalistler, işin öbür biçimlerinin yanında, ücretli işi de pazarda kendileri için hazır buldular. Ama, bu, istisnai, tamamlayan, yardımcı ve süreksiz bir işti. Arada bir gündelikçi olarak çalışan tarım işçisinin kendisini, ancak

zar zor geçindiren üç-beş dönüm toprağı vardı. Loncalar öylesine örgütlenmişlerdi ki, bugünün kalfası yarının ustası oluyordu. Ama, üretim araçları toplumsallaştırılıp kapitalistlerin ellerinde toplanır toplanmaz, bunların tümü değişti. Bireysel üreticinin ürünü gibi, üretim araçları da gittikçe değersizleşti. Dolayısıyla, kapitalistin buyruğunda ücretli işçi olarak çalışmaktan başka bir şey kalmadı. Önceleri istisnai ve yardımcı olan ücretli iş, artık bütün üretimin kuralı ve temeli oldu.. Bir süre için ücretli işçi olanlar ömür boyu ücretli işçi olmaya zorunlu kaldılar. Bu tür ücretli işçilerin sayısı görülmemiş ölçüde arttı. buna, feodal düzenin aynı dönemde çökmesi, feodal beylerin emirleri altındakilerin dağılması, köylülerin yerlerinden yurtlarından kovulmaları vb.. büyük oranda yardımcı oldu..

Bir yanda ellerinde üretim araçları toplanmış bulunan kapitalistler, öte yanda işgücünden başka hiçbir şeyleri olmayan ücretli işçiler olmak üzere ayrışma tamamlandı.. Böylece, üretken güçler ile kapitalist mülkiyet arasındaki uzlaşmaz karşıtlık kendisini sınıfların uzlaşmaz karşıtlığında açığa vurmuş oldu.

Toplumsallaştırılmış üretim ile kapitalist mal edinme arasındaki çelişki nesnelleşti ve proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz karşıtlık olarak belirdi.

d- Değişimin genelleşmesi ve toplumsal üretimde

anarşi

Kapitalist üretim tarzının toplumsal ilişkisi meta üreticileri toplumuna sızmıştı. Ancak, meta üretimine dayanan toplumun bazı özellikleri vardı. Üreticiler, kendi toplumsal ilişkileri üzerindeki denetimlerini yitirmişlerdi. Herkes kendisi için, elindeki rastgele üretim araçlarıyla bireysel gereksinimlerini değişimle sağlamak amacıyla üretiyorlardı. Hiç kimse, özel malının ne kadarının pazara çıkacağını ve bunun ne kadarının talep edileceğini bilmiyordu. Hiç kimse, kendi bireysel ürününün gerçek bir taleple karşılaşıp karşılaşmayacağını, üretim giderlerini çıkarıp çıkarmayacağını ya da malını satıp satmayacağını bile bilmiyordu. Bu, toplumsallaştırılmış üretimde anarşinin egemenliğini getirdi...

Ama, meta üretiminin de, üretimin bütün öbür biçimlerinde olduğu gibi kendine özgü ve ondan ayrılmayan yasaları vardı. Bu yasalar; anarşiye karşı, anarşi içinde ve anarşiyile işliyordu. Bu yasalar, toplumsal ilişkilerin biricik kalıcı biçiminde, yani değişimde kendini açığa vuruyor ve bireysel üreticileri zorunlu rekabet yasaları

olarak etkiliyordu.. Üreticiler, başlangıçta bu yasaları bilmiyorlardı. Ancak, yavaş yavaş ve yaşantının sonucunda bu yasaları bulmaları mümkündü. bu nedenle, yasalar üreticilerden bağımsız olarak ve onlarla uzlaşmaz karşıtlık içinde onların özel üretim biçiminin amansız doğal yasaları olarak işliyordu. Ürün, üreticiler yönetiyordu..

Ortaçağ toplumunda özellikle ilk yüzyıllarda, üretim aslında bireyin gereksinimlerini karşılamaya yönelmişti. Çoğunlukla, yalnız üreticinin ve ailesinin gereksinimlerini karşılıyordu. Kırdaki gibi, kişisel bağımlılık ilişkilerinin bulunduğu yerlerde, feodal beyin gereksinimlerinin doyurulmasına da yardım ediyordu. O nedenle, bütün bu durumlarda, değişim yoktu. Dolayısıyla ürünler meta niteliğini almıyorlardı. Köylü ailesi, yiyeceğinde olduğu gibi, giyeceği ve kullanacağı ihtiyaçlarının hepsini aşağı yukarı üretiyordu. Ancak, kendi ihtiyaçlarını ve feodal beyin aynı vergilerini karşılamaya yetende fazlasını ürettiği zaman, meta da üretmiş oluyordu. Toplumsallaştırılmış değişime katılan ve satışa sunulan bu fazlalık, meta oluyordu.

Kent zanaatçılarının daha başlangıçta, değişim için üretmek zorunda kaldıkları doğrudur. Ama, onlar da bireysel ihtiyaçlarının büyük kesimini kendileri sağlıyorlardı. Bunların bahçeleri, küçük tarlaları vardı. Davarlarını, aynı zamanda odun

ve kereste ihtiyaçlarını sağladıkları kamu ormanına gönderiyor ve kadınları ise, yün, keten eğiriyorlardı, vb... Değişim için üretim ancak başlangıcındaydı. Bu nedenle, değişim sınırlı, pazar dar, üretim yönetimi ise dengeliydi. Kısaca dışarıda kapalı bir yöresellik, içeride yöresel birlik, kırdan para ve Kentte ise, loncalar vardı.

Meta üretiminin yaygınlaşması ile, özellikle kapitalist üretim tarzının başlamasıyla, o güne kadar uyuyan meta üretimi yasaları daha açık ve daha büyük bir güçle yürürlüğe girdi. Eski bağlar gevşedi ve eski kapalılığın sınırları parçalandı. Üreticiler gittikçe bağımsız, ayrılmış meta üreticileri oldular. Toplumsal üretimi genel olarak, plansızlığın, rastlantının ve anarşinin yönettiği ortaya çıktı ve bu anarşi gittikçe arttı..

e- Üretimin fabrikada örgütlenmesi ve bütün toplumda üretim anarşisi

Kapitalist üretim tarzının, toplumsallaştırılmış üretimin bu anarşisini daha da şiddetlendirmek için yararlandığı en önemli araç; anarşinin tam karşıtıydı. Bu, her bağımsız üretim kurumun-

da, toplumsal bir tabana oturan üretimin gelişen örgütlenmesiydi. Bununla, eski, kararlı ve sessiz koşullara son verilmiş oldu. Üretimdeki bu örgütlenme, bir sanayi dalına sokulduğu her yerde, kendi yanında eski yöntemlerin hiçbirinin kullanılmasına izin vermedi. İş alanı açıkça bir savaş alanına döndü. Büyük coğrafi keşifler ve onu izleyen sömürgeleştirme eylemleri; pazarları çoğalttı. Böylece, zanaatçılığın manifaktüre dönüşmesini çabuklaştırdı. Mücadele, yalnız belirli yerlerde ve bireysel üreticiler arasında patlak vermekle kalmadı. Yerel mücadeleler büyüyerek, ulusal mücadelenin sınırına, 17. ve 18. yüzyılların ticaret savaşlarına kadar genişledi.

Sonunda, çağdaş sanayi ve dünya pazarının açılması mücadeleyi evrenselleştirdi. Aynı zamanda, onu, işitilmemiş ölçüde azgınlığa döğal ya da yapma koşullarındaki üstünlükler, bütün sanayilerin ve ülkelerin olduğu gibi; bireysel kapitalistlerin de var ya da yok olmalarında son sözü söyledi: düşen, hiç acımasız bir yana atılacak ! Bu, Darwin'in bireylerin yaşam savaşlarının şiddetlendirilmiş bir azgınlıkla doğadan topluma aktarılışıydı. Hayvan için doğal olan varolma koşulları, insan gelişiminin son kertesi olarak belirdi.

Toplumsallaştırılmış üretim ile kapitalist mal

edinme arasındaki çelişki, artık bireysel ilişkilerdeki üretimin örgütlenmişliği ile toplumdaki genel üretim anarşisi arasındaki bir uzlaşmaz karşıtlık olarak kendini gösterdi..

f- Yığınların proleterleşmesi,işsizlik(yedek sanayi ordusu) ,yoksulluk

Kapitalist üretim tarzı, kökeninde kendiliğinden varolan uzlaşmaz karşıtlığın bu iki biçiminde kendini somut olarak gösterir.. Bir kısır döngü içinden asla kurtulamaz.

İnsanların büyük çoğunluğunu gittikçe daha tam proleterleştiren, toplumun üretimindeki anarşinin zorlayıcı gücüdür. Sonunda, üretimdeki anarşiyi de yine proleter yığınlar ortadan kaldıracaklardır.

Çağdaş sanayide makinaların sınırsız yetkinleşebilirliğini, her bireysel kapitalisti iflas tehdidi altında makinalarını durmadan yetkinleştirmekle yükümlü tutan, ve bunu zorunlu bir yasa haline getiren de toplumsal üretimdeki anarşinin itici gücüdür. Ama, makinaların yetkinleşmesi, insan emeğini gereksiz kılmaktadır. Makinaların

kullanılması ve çoğalması, birkaç makina işçisinin milyonlarca el işçisini yerinden etmesi demekse; makinaların geliştirilmesi gittikçe artan sayıda makina işçisinin kendi kendilerini yerlerinden etmesi demek olacaktır. Bu, sonunda kullanılmaya hazır ücretli işçilerin, sermayenin ortalama ihtiyaçlarını aşan sayıda ortaya çıkması; Engels'in daha önce de belirttiği gibi; sanayinin son hızla çalıştığı zamanlarda kullanılmaya hazır bir yedek sanayi ordusu oluşması ve kaçınılmaz çatırtı kopunca da bunların sokağa atılması; sermayeye karşı vermekte olduğu savaşta işçi sınıfının sırtına ezici bir yük vurulması; ücretlerin sermayenin çıkarlarına uygun biçimde düşük bir düzeyde tutulması için bir düzenleyici demektir.

Makinaların sermayenin işçi sınıfına karşı savaşta en zorlu silah haline gelmesi; iş avadamlıklarının, işçinin elindeki geçim araçlarını sürekli olarak zorla çekip alması; işçinin öz ürününün işçiye boyun eğdiren bir araca dönüşmesi, şeklinde olmaktadır.. İş araçlarının ekonomi olarak kullanılmasının, aynı zamanda başlangıçtan beri iş gücünün hiç umursamadan boşuna harcanması ve emeğin görevini yaptığı normal koşullara dayanan soygunculuk halini alması; iş süresini kısaltmak için en güçlü araç olan makinaların, işçinin ve ailesinin zamanının her anını, sermayesinin değerini arttırması için kapitalistin

buyruğuna sokan en şaşmaz araçlar olması ile gerçekleşmektedir.

Bazılarının aşırı çalışmasının, başkalarının boş gezmesinin ön koşulu halini alması ve bütün dünyada yeni tüketiciler arayan çağdaş sanayinin, kendi ülkesindeki yığınların tüketimini açıklıktan ölmeyecekleri en düşük düzeyde tutması; bu yüzden de kendi öz yurdundaki pazarı yıkması işte böyle olmaktadır. Nihayet, Marks'a göre, nispi artı-nüfusu ya da yedek sanayi ordusunu, birikimin büyüklüğü ve hızı ile daima dengeli tutan yasa; işçiyi sermayeye daha sağlam olarak perçinler. Sermaye birikimine tekabül eden bir sefalet birikimi yaratır. Bir kutupta servet birikimi, diğer kutupta ise, yani, kendi emeğinin ürününü sermaye şeklinde üreten sınıfın tarafında; sefaletin, yorgunluğun, bezginliğin, köleliğin, cahilliğin, zalimliğin, akli yozlaşmanın birikimi ile aynı anda olur... Kapitalist üretim tarzından ürünlerin bir başka türlü bölüştürülmesini beklemek hayal olur...

g- Aşırı üretim, bunalımlar ve sermayenin yoğun-

laşması

Çağdaş sanayinin pek büyük bir genişleme gücü,

tüm direnmeyle alay eden bir nitel ve nicel genişleme zorunluluğu olarak çıkmaktadır. Bu direnme tüketimden, sürümden, çağdaş sanayi ürünlerinin pazarlarından gelmektedir. Ama, pazarların yaygın ve yoğun genişleme yeteneğini yöneten yasalar, tümüyle farklıdır ve daha düşük güçle işlemektedirler. Pazarların genişlemesi, üretimin genişlemesini ayak uyduramaz. Çatışma kaçınılmaz olur ve kapitalist üretim tarzı ortadan kaldırılmadığı sürece, herhangi bir gerçek çözümle sonuçlanamayacağı için, çatışmalar dönemli olur. Kapitalist üretim, başka bir "kısır döngü" doğurur.

Gerçekten, bütün uygar ulusların ve onların barbar çanak yalayıcılarının ülkelerinde üretim ve değişim, aşağı yukarı her on yılda bir çığırından çıkmaktadır. Alış-veriş durmakta, pazarlar malla dolup taşmaktadır. Satılamıyacak kadar çok ürünler birikmekte; krediler kesilmekte; fabrikalar kapanmakta; işçi yığınları gereğinden çok geçim aracı ürettikleri için, geçim araçlarından yoksun olmaktadır. İflaslar iflasları, hacizler hacizleri kovalamaktadır. Durgunluk yıllarca sürmekte; üretken güçler ve ürünler birikmiş meta yığını az çok değerden düşerek, sonunda elden çıkarılınca, üretim ve değişim yavaş yavaş yeniden canlanmaya başlayınca kadar büyük ölçüde boşa harcanmakta ve ortadan kaldırılmaktadır. Bu bunalımların niteliği öylesine açıkça

belirmektedir ki, adeta bolluktan doğan bir bunalım yaşanmaktadır.

Bu bunalımlarda, toplumsallaştırılmış üretim ile kapitalist meta edinme arasındaki çelişki sonunda korkunç bir patlamaya varır. Meta dolaşımı o an için durmuştur artık. Dolaşım aracı olan para ise dolaşım için bir engel olur. Bütün meta üretimi ve dolaşımı yasaları alt üst olmaya yüz tutar. Ekonomik çalışma en yüksek doruğuna ulaşmıştır.. Üretim tarzı, değişim tarzına karşı ayaklanmış durumdadır.

Fabrika içindeki toplumsallaştırılmış üretim örgütünün kendisi ile yanyana bulunan ve kendisine egemen olan o toplumdaki üretim anarşisi ile bağdaşmaz hale geldiği noktaya kadar gelişmesi olgusu; bunalımlar sırasında, büyük birçok kapitalist ve daha çok sayıda küçük kapitalistin yıkıma uğraması ile ortaya çıkan zorlu sermaye yoğunlaşması gerçeğini kapitalistlerin kendilerine de kabul ettirmiştir.

Kapitalist üretim mekanizması, kendi öz yaratıları olan üretken güçlerin baskısı altında işlemez olur. Bütün bu üretim araçları kitlesini sermayeye dönüştürmeye artık güç yetiremez. Üretken güçler boş durur ve aynı nedenle yedek sanayi ordusu da boş durmak zorunda kalır. Üretim araçları, geçim araçları, çalıştırılmaya hazır işçiler, üretimin ve genel servetin bütün bu öğeleri bol bol vardılar. Ama, bolluk, sıkıntının

ve yoksulluğun kaynağı olmakta devam eder. Çünkü, üretim ve geçim araçlarının sermayeye dönüşmesine asıl engel olan şey onun kendisidir.. Çünkü, kapitalist toplumda üretim araçları, ancak, önce sermayeye, insanın işgücünü sömürme araçlarına dönüştükleri zaman işleyebilirler. Üretim ve geçim araçlarının bu sermayeye dönüşme zorunluluğu, onlarla işçiler arasında bir hayalet gibi durur. Üretimin maddi ve kişisel kaldıraçlarının biraraya gelmelerini önleyen yalnız odur. Üretim araçlarının işlemlerini, işçilerin çalışmalarını ve yaşamalarını yasaklayan yalnız odur..

h- Bireysel kapitalizmin ortadan kalkması,

süreci

Etkileri gittikçe artan üretken güçlerin sermaye olma niteliklerine karşı bu ayaklanması, kendilerindeki toplumsal karakterin tanınması için gittikçe sertleşen bu zorunluk; kapitalist sınıfın kendisini kapitalist koşullarda olabildiği ölçüde, gitgide toplumsal üretken güçler olarak görmeye zorlamaktadır. Sanayinin son hızla çalıştığı dönem, kredinin sınırsız enflasyonu ile birlikte, en az büyük kapitalist kurumların çökmesiyle kopan çatırtının kendisi kadar, üretim

araçlarının o farklı çeşitlerde karşımıza çıkan anonim ortaklıklar biçiminde büyük çapta toplumsallaştırılmasına yol açar. Bu üretim ve dağıtım araçlarının birçoğu başlangıçtan beri öylesine büyüktür ki, bunlar, demiryolları gibi, bütün öbür kapitalist işletme biçimlerini dıştalarlar. Evrimin daha ileri bir aşamasında bu biçim de elvermez olmaya başlar. Belirli bir ülkedeki sanayinin, belirli bir dalındaki büyük üreticiler, bir tröst'te, üretimi düzenlemeyi amaç edinen bir birlikte birleşirler... Bunlar, toplam üretim tutarını belirler, onu aralarında bölüşür, böylelikle önceden saptanmış satış fiyatını zorla kabul ettirirler. Ama, bu türlü tröstler, işler kötüleşir kötüleşmez genellikle dağılmaya eğilimlidirler. İşte, bundan ötürü, birliğin daha çok yoğunlaşmasını zorunlu kılmaktadır. Söz konusu sanayinin tümü, tek bir dev anonim ortaklığa dönüşür. İç rekabet yerini bu tek ortaklığın iç tekeline terkeder...

Tröstlerde rekabet özgürlüğü tam kendi karşısına, tekele dönüşür. Kapitalist toplumun belirli hiç bir plana dayanmayan üretimi, kapıyı çalan sosyalist toplumun belirli bir plana dayanan üretimine teslim olur. Bu elbette, yine kapitalistlerin yararına ve çıkarına olduğu ölçüde gerçekleşir. Ama, sömürü öylesine açıktır ki, mutlaka yıkılması gerekir. Hiç bir ulus, tröstlerin yönettiği üretime ve kar payı satıcılarının küçük

bir takımının toplumu yüzüzce sömürmesine katlanamaz...

Herhalde, tröstlerle birlikte ya da tröstler olmadan kapitalist toplumun resmi temsilcisi -devlet- üretimin yönetimini eninde sonunda üzerine almalıdır. Bu devlet mülkiyeti'ne dönme zorunluluğu önce haberleşme ve ulaştırma kurumlarında duyulmuştur..

Bunalımlar, burjuvazinin çağdaş üretken güçlerini yoketmeye artık yetersiz olduğunu gösteriyorsa, büyük üretim ve dağıtım kurumlarının anonim ortaklıklara dönüşmesi; tröstler ve devlet mülkiyeti, burjuvazinin bu amaç için ne kadar gereksiz olduğunu gösterir.. Artık, kapitalistin bütün toplumsal görevlerini aylıklı memurlar yapar. Kapitalistin kar payların cebe atmaktan, faiz kuponu kesmekten ve farklı kapitalistlerin birbirlerinin sermayelerini yağma ettikleri borsa'da kumar oynamaktan başka toplumsal bir görevi kalmaz. Kapitalist üretim tarzı, önce işçileri yerlerinden eder. Meydana gelen sonuçlara katlanamayacağı zaman ise, kapitalistleri yerlerinden eder ve onları tıpkı işçiler gibi doğrudan doğruya yedek sanayi ordusu saflarında değilse de fazla nüfusun saflarına sokar..

Ama, gerek anonim ortaklıklara, gerek devlet mülkiyetine dönüşme üretken güçlerin kapitalist niteliğini ortadan kaldırmaz. Bu, anonim ortaklık-

larda ve tröstlerde besbellidir. Çağdaş devlet gene ancak burjuva toplumunun, kapitalist üretim tarzının, işçilerin olduğu kadar bireysel kapitalistlerin de saldırılarına karşı maddi koşullarını sürdürme görevini verdiği örgüttür. Çağdaş devlet, biçimi ne olursa olsun, aslında kapitalist bir makinadır ve kapitalistlerin devletidir. Toplum ulusal sermayenin ideal kişileştirilmesidir. Üretken güçlerin yönetimini ele almada ne kadar ileri giderse, gerçekte o kadar çok ulusal kapitalist olur, o kadar çok yurttaşı sömürür. İşçiler, ücretli işçiler -proleterler- olarak kalırlar. Kapitalist ilişki ortadan kaldırılır kaldırılmaz daha da olgunlaştırılır. Ama, olgunlaşınca artık kopup düşer.. Üretken güçler üzerinde devlet mülkiyeti çatışmanın çözümü değildir, ama çözümünün öğelerini oluşturan teknik koşullar onun içinde gizli durur..

i- Üretim araçlarının ve değişimin toplumsallaş-

ması

Bu çözüm; ancak çağdaş üretken güçlerin toplumsal niteliklerinin eylemle -fiili- tanınmasında; bundan ötürü, üretim, mal edinme ve değişim tarzları ile üretim araçlarının toplumsallaştırılmış

niteliklerinin uyumlu hale getirilmesinde bulunabilir. Bu, -bir bütün olarak toplumun denetimi ayrı tutulursa- her türlü denetimin dışına taşan üretken güçlerin mülkiyetini toplumun açıkça ve doğrudan doğruya ele almasıyla olabilir. Üretim araçlarının ve ürünlerin toplumsal nitelikleri, üreticilere karşı bir durum almışsa, bütün üretimi ve değişimi dönemli olarak bozar. Tıpkı, zorla ve yıkıcılıkla çalışan kör bir doğa yasası gibi işlemektedir. Ama, üretken güçlerin yönetimini toplumun ele almasıyla; üreticiler, üretim araçlarının ve ürünlerin toplumsal niteliklerinden onun özünü tümüyle kavrayarak yararlanacaklardır.. Onlar, bir karışıklık ve dönemli çökme kaynağı olacak yerde, üretimin kendisi için en güçlü kaldıraç olacaklardır.

Etkin toplumsal güçler, kendilerini bilmediğimiz ve hesaba katmadığımız sürece, tıpkı doğal güçler gibi, körü körüne, zorla, yıkıcılıkla işlerler.. Ama, onları bir defa tanıdığımız zaman, onları öz isteğimize gittikçe daha çok bağımlı kılmak ve onların aracılığı ile öz amaçlarımıza varmak, yalnız bizim kendimize bağlıdır. Bu, büyük üretken güçler için özellikle geçerlidir. Bu toplumsal eylem araçlarının özünü ve niteliğini anlamaktan inatla kaçınıldığı sürece -ki bu, anlama işi kapitalist üretim tarzı savunucularının hiç hoşlarına gitmez- bu güçler, bize karşı, bize karşıt bir durum olarak işlerler. Yukarıda da

ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, bize egemen olurlar.

Onların nitelikleri bir defa anlaşılınca, onlar, birlikte çalışan üreticilerin ellerinde egemen kötülük tanrıları olmaktan çıkıp, gönüllü hizmetçilere dönüşürler...

Üretken güçlerin gerçek niteliklerinin tanınmasıyla birlikte, sonunda üretimdeki toplumsal anarşi, yerini, topluluğun ve her bireyin ihtiyaçlarına göre ve belirli bir plana dayanan üretimin toplum düzenine bırakacaktır.

j- Proletaryanın özel görevi:

Sınıfların ve sınıf devletlerinin ortadan kaldırılmasıdır.

Kapitalist üretim tarzı, nüfusun büyük çoğunluğunu gittikçe daha çok proleterleştirirken, yok olma tehdidi altında bu devrimi başarmaya zorlanacak gücü de yaratır. Büyük ve zaten toplumsallaştırılmış üretim araçlarının devlet mülkiyetine dönüşmesini gittikçe daha çok zorlarken, bu devrimin başarılması yolunu da yine kendisi gösterir: Proletarya, siyasi iktidarı ele geçirir ve üretim araçlarını devlet mülkiyeti haline getirir.

Proletarya bunu yaparken, kendini de, bütün sınıf farklarını ve uzlaşmaz sınıf karşıtıkları, devleti de devlet olarak ortadan kaldırır. Uzlaşmaz sınıf karşıtıklarına dayanan toplumun, buraya kadar devlete ihtiyacı vardı. Yani, her defasında sömüren bir sınıfın örgütüne; varolan üretim koşullarına dışarıdan herhangi bir karışmayı önlemek amacıyla, özellikle bundan ötürü, sömürülen sınıfları belirli üretim tarzına karşılık olan baskı koşullarında (kölelik, serflik, ücretli işçilik) zorla tutmak amacıyla bir örgüte ihtiyacı vardı. Devlet, genellikle toplumun resmi temsilcisiydi. Ancak, O, kendisi belirli bir zamanda, bir bütün olarak toplumu temsil eden sınıfın devleti olduğu sürece böyleydi. Örneğin; ilkçağda köle sahibi yurttaşların; ortaçağda feodal beylerin; çağımızda burjuvazinin devleti gibi. Sonunda bütün toplumun gerçek temsilcisi olunca, kendi kendini gereksiz kılar. Baskı altında tutulacak hiç bir toplumsal sınıf kalmayınca; sınıf egemenliği ve üretim anarşisine dayanan bireysel varolma savaşı; bunlardan doğan aşırılıklar ve çatışmalar giderilir giderilmez, baskı altında tutulacak hiçbir şey kalmaz ve özel baskı gücü olan bir devlet artık gerekli değildir...

Devletin, yapmakla kendisini bütün toplumun temsilciliğine gerçekten atadığı ilk iş -toplum adına üretim araçlarının mülkiyetini ele alma-

aynı zamanda onun devlet olarak son ve bağımsız işidir. Devletin toplumsal ilişkilere karışması birbiri ardına bütün alanlarda gereksizleşir ve ondan sonra devletin kendisi sona erer. Kişilerin yönetilmesi yerine nesnelere yönetilmesi ve üretim sürecinin gözetimi geçer. Engels burada ısrarla şunu belirtiyor: Devlet "ortadan kaldırılmaz", tükenir... Bu, "bağımsız bir devlet" deyiminin, hem ajitatörlerin zaman zaman haklı olarak bu deyim kullanmaları; hem bunun nihai bilimsel yetersizliği; hem de devletin birdenbire ortadan kalkması düşüncesini benimseyen sözde anarşistlerin istekleri bakımından değerinin ölçüsünü vermektedir..

Kapitalist üretim tarzının tarihi olarak ortaya çıkmasından beri, bütün üretim araçlarını toplumun mal edinmesi; çömez topluluklar gibi bireyler için de hayli belirsiz ve geleceğin ideali olarak düşünülmüştür. Ama, bunun gerçekleştirilmesi, ancak gerçek koşullar varolunca mümkündür. Ve tarihi bir zorunluluk haline gelebilir. Bu, bütün öbür toplumsal ilerlemeler gibi; insanların, sınıfların varlıklarının adaletle, eşitlikle vb... çelişkili olduğunu anlamalarıyla değil; bu sınıfları ortadan kaldırmayı istemekle değil; ama, belirli yeni ekonomik koşulların varlığı ile uygulanabilir olur. Toplumun sömüren ve sömürülen bir sınıfa; egemen bir sınıf ile baskı altındaki

bir sınıfa bölünmesi; üretimin eskiden az ve sınırlı gelişmiş olmasının zorunlu bir sonucu. Toplumsal emeğin tümü, herkesin varlığı için ille de gerekli olandan ancak biraz fazla bir ürün sağladığı sürece; bundan ötürü, herkes çalışmakla yükümlü olduğu ya da çalışmak toplumun üyelerinin büyük çoğunluğunun, aşağı yukarı bütün zamanın aldığı sürece, bu toplum zorunlu olarak sınıflara bölünür. Özellikle angarya altında olan büyük çoğunluğun yanıbaşında, doğrudan doğruya üretken çalışmadan muaf tutulan ve toplumun genel işlerine bakan; emeğin yönetimi, devlet işleri, hukuk, bilim ve sanatla vb... ile uğraşan yeni bir sınıf doğar. Bundan dolayı, sınıflara bölünmenin temelinde işbölümü yasası bulunur. Ama, bu, bir defa üstün çıkan egemen sınıfı kendi gücünü çalışan sınıfın zararına olarak pekiştirmekten, kendi toplumsal önderliğini yığınların şiddetlenen bir sömürülmesi haline getirmekten alıkoymaz.

Buna göre, sınıflara bölünmenin belirli bir tarihi haklılığı ve yerindenliği olsa da, bu, ancak belirli bir çağ ve ancak belirli bir toplumsal koşullar içindir. Sınıflara bölünme üretimin yetersizliğinden doğmuştur. Çağdaş üretken güçlerin tam gelişimiyle de silinip süpürülecektir. Gerçekte, toplumdaki sınıfların ortadan kaldırılmaları, yalnız şu ya da bu egemen sınıfın

varlığının değil; ama genellikle bir egemen sınıfın varlığının ve bundan ötürü sınıf ayrımının kendisinin, kesin bir çağa uymazlık olduğu bir tarihi evrim derecesini öngörür. Bundan dolayı, üretim araçlarının ve ürünlerin mal edinilmesinin ve bununla birlikte siyasi egemenliğin, kültür tekelinin, entellektüel önderliğin toplumun belirli sınıfının elinde bulunması yalnız gereksiz değil; ama, ekonomik, siyasi ve entellektüel bakımdan gelişmeye engel olduğu aşamaya kadar başarıyla gelişmesini öngörür...

Burjuvazinin siyasi ve zihni (entellektüel) iflası kendisi için bile sır olmaktan çıkmıştır. Ekonomik olarak her on yılda bir düzenli olarak yinelenmektedir. Toplum her bunalım döneminde kendi öz güçlerinin ve ürünlerinin ağırlığı altında boğulmaktadır. Tüketiciler yoksulluk içinde oldukları için, üreticilerin tüketecek hiçbir şeyleri olmaması gibi saçma bir çelişki karşısında, çaresiz kalmaktadır.. Üretim araçlarının büyük gücü, kapitalist üretim tarzının kendine vurduğu zincirleri parçalamaktadır. Üretim araçlarının bu zincirlerden kurtulması, üretken güçlerin kesiksiz ve sürekli bir hızla gelişmeleri; aynı zamanda üretimin kendisinin gerçekten sınırsız artması için biricik önkoşul'dur.. Ama, hepsi bu değildir. Üretim araçlarının toplumsallaştırılmış mal edinilmesi, yal-

nız düzmece üretim engellerini yok etmekle kalmaz; üretimde birlikte olmasından kaçınılmayan ve bunalımlar sırasında doruğuna ulaşan o kesin üretken güç, ürün israfı ve yıkımını ortadan kaldırır. Bunlardan başka, egemen sınıflar ve onların siyasi temsilcilerinin anlamsız israflarını da ortadan kaldırarak; bir yığın üretim aracını ve ürünü topluluk için serbest bırakır. Toplumsallaştırılmış üretim araçları ile, toplumun her üyesine yalnız maddi bakımdan tümüyle yeterli ve günden güne daha da zenginleşen bir yaşamı güvenlik altına almanın değil; ama, herkesin vücutça ve entellektüel (zihni) yetilerini serbestçe geliştireceği ve kullanacağı bir yaşam sağlamanın olanağı vardır..

Toplumun üretim araçlarına el koymasıyla, meta üretimi ve onunla birlikte ürünün üretici üzerindeki egemenliği ortadan kaldırılır. Toplumsal üretimdeki anarşi'nin yerine; sistemli, belirli bir örgüt geçer. Bireysel yaşam kavgası kalmaz. Bu aşamadan sonra, ilk olarak insan, bir anlamda hayvanlar aleminden kesinlikle ayrılır ve gerçekten insanca yaşama koşullarına girer. İnsanı kuşatan ve şimdiye kadar ona zorbalık etmiş yaşam koşulları; artık, ilk defa doğanın gerçek ve bilinçli efendisi olan insanın egemenliği ve denetimi altına girer. Çünkü, insan, artık kendi toplumsal örgütünün efendisi olmaktadır.

Artık,şimdiye kadar insana karşı doğanın yasaları gibi yabancı kalmış ve egemen olmuş o kendi öz toplumsal eyleminin yasalarını tümüyle bilerek kullanacak ve egemen olacaktır. Doğanın ve tarihin insana zorla kabul ettirdiği bir kaçınılmazlık olarak insanın karşısına çıkan o kendi öz toplumsal örgütü, artık onun özgür eyleminin sonucu olur. Tarihi yönetmiş olan yabancı nesnel güçler,insanın kendi denetimi altına girerler. Ancak, o andan itibaren insanın kendisi;gittikçe daha bilinçli olarak kendi öz tarihi'ni yapacaktır. Ve insanın harekete getirdiği toplumsal nedenler çoğu zaman ve durmadan artan ölçüde onun istediği sonuçları verecektir. Bu,insanın zorunluluk aleminden özgürlük alemine yükselmesidir..

(...)

Marks ve Engels'in kendi yapıtlarından anladığımız ve buraya aktardığımız mücadele perspektifleri ile oluşturdukları öğretinin belli başlı hedefleri kısaca bunlardır...

Özetle;

Marksist öğretiye göre:

Hayat maddidir ve düşüncüyü belirleyen madde-dir.

Tarih insanların kendileri tarafından yapılır.

100

Burjuva toplum şu temel yasaya göre işler:

Bütün mallar için eşdeğer role sahip özel bir mal vardır: bu paradır.. Para ile birlikte toplumda,değişim ve meta üretimi için en yüksek ürün meydana gelmektedir..

Değişim ve kullanımda ortak olan ise, insanın emeği'dir.. Bireysel emeğin toplumsal niteliğini pazar'la birleştiren bir araç olarak para;meta üretiminin gelişimi içinde sermayeye dönüşmektedir. Marks, dolaşımdaki paranın ilk artışı'na artı-değer demiştir. Bu, para'nın büyüme süreci'nin de başlangıcıdır. Parayı elinde bulunduran,artı-değer için özel bir niteliğe sahip meta bulmak zorundadır. Bu,insanın emek gücü'nden başka bir şey olamaz. Sermaye insanın emek gücü'nü satın alınca, onu kullanır. Emek ise, belli bir zaman kendisi için ve bundan daha fazla ürettiğinden diğer geri kalan zaman da sermayeye çalışır. Artı-Değer'in bu fazla bölümü sermayeye dönüşür... Marksit öğretiye göre,bu noktada en önemli ve ciddi bir durum meydana gelir. Bu, artı-değer'in bir bölümünün sermayeye dönüşmesi ile oluşan sermaye birikimi'dir.

Kapitalist toplumun gelişme yasalarına bağlı olarak sürüp giden sınıf mücadeleleri vardır. Bir yanda ezilenler ile müttefiklerinin oluşturduğu devrimci cephe ile diğer yanda ezenler ve müttefiklerinin oluşturduğu karşı-devrimci cephe

arasındaki amansız mücadeleler sonucu; kaçınılmaz olarak kapitalizm (burjuva toplum) yıkılacak ve yerine sosyalizm kurulacaktır... Komünist Manifesto ise, bu mücadelenin ilk programı'dır.

Toplumu bir bütün olarak mülksüzleştiren burjuvazi, bizzat kendisinin yarattığı proletarya tarafından mülksüzleştirilecek'tir. Ezilenler adına proletarya; yalnız siyasal iktidarı burjuvaziden almakla kalmayacak; aynı zamanda süreç içinde kendisini de ortadan kaldıracak ve böylece komünist topluma varılacaktır.. Bu da Bilimsel Sosyalizm'dir.

Burjuvaziye karşı savaş, sermayenin artı-değer yolu ile sömürüsüne son veren bir eylemdir. Burjuvazinin iktidarının ortadan kaldırılması, kapitalist özel mülkiyetin de kamu mülkiyetine dönüştürülmesi demektir. Marksist öğretiye göre, bu savaşın barışçı yollardan olması mümkün değildir. Bu noktada proletarya ve müttefikleri devrimci şiddet uygulayacak ve kendi yönetimini kuracaktır. Proletarya diktatörlüğü, emekçilerin ve tüm ezilenlerin egemenliğini getiren, yeni tip bir devleti anlatır... Burjuvaların dedikleri gibi; proletarya polisiye bir devlet ya da düzen oluşturmayacaktır. Tersine, yaratıcı, yapıcı ve geçici bir görev üstlenecektir.

Gerek geçiş döneminde ve gerekse komünist

toplumda, her şey insan için düzenlenecek ve örgütlendirilecektir. Bu insan, yeni tip bir insan'dır. Kapitalizm'den koparılmış ve gittikçe sosyalist değerlerle donatılmış bir insan tipi'dir...

Sömürünün bütün biçimleri ortadan kaldırılacak, kalkınma içinde bir refah toplumu yaratılacaktır. Bütün bunları, savaş içinde iyi örgütlenmiş proletarya ordusu, Komünist Partisi'nde biraraya gelerek yapacaktır..

(...)

Marks'ın görüş ve düşüncelerinin tümü Marksist öğreti'yi oluşturmaktadır. Engels ile birlikte daha da gelişen Marksist öğreti bazı önemli değişimlere de uğramıştır. Eşasen Marksist öğreti'yi SSCB'deki somut pratik ve Lenin ile birlikte ele almak gerekmektedir. Böylece, Marksist öğreti Marksizm-Leninizm olarak anılır olmuştur. Lenin ve SSCB pratiğinin Marksist öğreti açısından benzer ve ayırdedici yanlarını da Marksist öğretiye kattıktan sonra; daha somut düşünceler edinmiş olacağız. Özel ve özgün biçimlere Marksizmin uygulanış biçimlerini, gelişme ve değişimleri sonuçları ile değerlendirilebilir, ancak günümüzdeki reel sosyalizmin durumunu açıklama olanağı verebilecektir. Elbette bugün durum çok farklıdır. Bu "farklı" durum içinde sosyalizmin ve Marksist öğreti'nin değer-

İndirilmesi, yorumlanması zorunluluğu kendisini dayatmıştır..

V

MARKSİST ÖĞRETİ VE LENİN. BİLEŞENLERİ VE AYIRDEDİ- Cİ ÖZELLİKLERİYLE SSCB PRATIĞI VE 1917 DEVRİMİ

a- genel olarak

Yukarıda açıkladığımız gibi, Marksist Öğreti, somut ve açık tezleriyle ortadaydı. Bunun başında da toplumların tarihsel süreçlerinin materyalist bir tarih anlayışı ile incelenmesi geliyordu.. Toplumların tarihi süreçleri bu yöntemle ele alındığında, baştan başa sınıf savaşmaları ile dolu olduğu saptanabiliyordu. Eski toplumsal yapılardan beri, ezen ile ezilenlerin kıyasıya mücadeleleri, son olarak ortaya çıkmış olan modern toplumsal yapıda bu kez burjuvazi ile bizzat onun tarafından yaratılmış olan proletarya

102

arasında olacaktı. Burjuva toplumun (Kapitalizmin) kendine özgü yasalarının başında ücretli köle olarak proletaryanın burjuvazi tarafından sömürsü durmaktaydı. Bu sömürü, proletaryanın kendi emeği karşılığı verilen ücretin çok fazlasını değer olarak yaratıyordu. Bu değer, fazlası devamlı surette burjuvazinin sermayesine akıyordu. Proletarya'ya ödenen ücret ile onun yarattığı değer arasındaki artı-değer kapitalist toplumun yaşaması için önemli bir ön koşuldu. Burjuvazi'nin elinden siyasal iktidarı almak ve bu korkunç sömürüye son vermek görevi ezilenler adına proletaryaya düşmekteydi. Bu nedenle proletarya örgütlenmeliydi.. Komünist Manifesto'da içeriği açıklanan yöntemlerle proletarya komünist parti-si'nde örgütlenecekti. Devrimci şiddet yoluyla proletarya kendi müttefikleriyle siyasal iktidarı burjuvazinin elinden alacak ve onun egemenliğine son verecekti. Bunun en önemlisi, proletaryanın özel mülkiyete son vererek kamu mülkiyetini kurması olacaktı.

Marks'tan sonra Engels'in katkıları ile değişen ve gelişen marksist öğretinin bu öngörülerini, Lenin ile somut bir pratiğe indirgendi. Özel koşullara ve özgün biçimlerde uygulandı. Elbette Marksizm dinler gibi bir dogmalar yığını değildi. Eğer böyle olsaydı, değiştirilmesi ya da dokunulması mümkün olamazdı. O zaman mutlak belirlemelerden ibaret olurdu, ki, o

zaman da gelişmesi mümkün olamazdı. Bizzat kendi kendine ters düşerdi. O zaman, mürit'ler evlerine kapanır, dualar ve ayinlerle devrimin oluşmasını beklerlerdi. Ama böyle değildi. Marksizm'de hiç bir şey mutlak ve kutsal olamazdı.. Bu nedenlerle Marksizmin değişip gelişmesi, somut şartların somut tahliline indirgenmesi gerekirdi. Belli tarihsel koşullarda ve belli biçimlerde özel ve özgün uygulanabilirliği vardı.. Marksizm bir dogmalar yığını olmadığı için, eleştirici ve devrimci bir dinamizme sahipti. Bundandır ki, "devrim liderlerinin en belirgin özellikleri -başarılı devrimler için- soyut ilkeler üzerine fırtınalar koparmak değil, teoriyi pratiğin sorunlarına cevap veren bir silah olarak kullanmalarında yatar .. Bu görüşe uygun olarak, Bolşevik pratik, Lenin öncesinde sınırlarını yırtıp çıkamayan Marksist örgüt normlarını değiştirip, dönüştürmüş ve kendi yolunda ilerlemiştir. Özel koşullara özgün biçimler içinde uygulanmış ve Ekim Devrimi gibi bir olgu böyle yaratılmıştı.

Lenin'in özel koşullara ve özgün biçimler içinde uygulanmasını önerdiği örgüt anlayışı ortaya çıktığı zaman, o dönemin otoriteleri karşı durmuşlardır. Büyük suçlamalar yaparak, "bir avuç aydını, Marksizmin katı kuralları ile eğitip, beyinleri katı kurallarla şartlandırılmış bu bir avuç aydın ile devrim yapan" kişi olarak

Lenin "Maceracı, Jakobinci ve Komplocu" sayılmıştı.. Bu anlayışa göre Lenin, "Anti-Marksist"ti ve "İşçi sınıfına güvenmeyen şapşal bir avukat"tı.

Anti-Leninist Cephe'nin en ateşlisavunucularından biri de Troçki olmuştur. Troçki, 1904 de yayınladığı bir broşürde ("Siyasal Görevlerimiz") Lenin'i "Marksizmin yerine koyu bir dindar bağnazlığı koyan kişi" olarak suçlamış ve Lenin'in uyguladığı yöntem için şunları söylemiştir : "Kongre önce tam olarak partinin yerine ve sonra merkez komitesi kongrenin yerine geçecek.. Sonra, tek bir diktatör merkez komitesinin yerini alacaktır".. Halbuki durum hiç te böyle olmadı, sıkı ve sağlam örgütlenmesi ile, düşünce ayrılıklarının Polit Büro tarafından legal basında bile tartışılabilirdiği mükemmel denilebilecek bir demokrasi anlayışı ve kolektif önderlik ile siyasi iktidar Lenin tarafından ele geçirildi.. Polit Büro üyesi olarak Troçki de bu başarılı eylemin teori ve pratiğinde yerini aldı. 15 yıllık amansız mücadele, ne yazık ki, bir diktatörün kendisini merkez komitesinin ve partinin yerine koyması gibi bir sonuç ta doğurmadı.

(...)

b-Lenin'e göre Marksizmin Üç Ögesi

Lenin diyor ki;

Uygar dünyanın her köşesinde, Marksist öğretisi, buna bir çeşit "zararlı" mezhep gözüyle bakan bütün burjuva bilimi'nin açtığı düşmanlığın nefretini uyandırmaktadır. Zaten başka bir tutum da beklenemezdi. Çünkü, temelinde sınıf çatışmasına dayanan bir toplumda "tarafsız" toplumsal bir bilim olamaz. Bütün resmi ve liberal bilim şu ya da bu biçimde ücretli köleliği savunmaktadır. Oysa, Marksizm bu köleliğe karşı amansız bir mücadele açmıştır. Ücretli köle temelinde dayanan bir toplumda bilimin tarafsız olmasını beklemek, sermayenin kârını azaltarak işçilerin ücretlerini çoğaltmanın gerekip gerekmediğini; sonunda, fabrikatörlerden tarafsızlık ummak gibi aptalca bir saflık olur. Dahası var: felsefe ve toplumsal bilim tarihi bize tam bir açıklıkla gösteriyor ki; Marksizm de, dünya uygarlığının gelişim çizgisi dışında doğmuş, dar görüşlü, taşlaşmış bir öğretisi olan "sektarizm"e benzer hiç bir şey yoktur. Tam tersine, Marks'ın dehası, insanlığın en önde gelen beyinlerinin getirdiği sorunlara yanıtlar sağlamış olmasındadır.. O'nun öğretisi; felsefenin, ekonomi politisinin, sosyalizmin en büyük temsilcilerinin dolaysız ve doğrudan bir devamı olarak doğmuştur.

104

Marksist öğretisi güçlüdür, çünkü doğrudur. Kapsamlı ve uyumludur. İnsana kör inancın, gericiliğin ve burjuva baskısının hiçbir biçimi ile bağdaşmayan eksiksiz bir dünya görüşü olmasıdır.

Lenin bu genel belirlemelerine bağlı olarak Marksist öğretisi'nin üç ögesini; Alman felsefesi, İngiliz Ekonomi Politisi ve Fransız Sosyalizmi olarak ele almaktadır. Bunların temsil ettiği insanlığın 19. yüzyılda yarattığı en büyük ürünler olduğunu vurgulayarak; Marksist öğretisi'yi bu en büyük ürünlerin meşru mirasçısı olarak saymaktadır.

Lenin, Marksist öğretisi'nin bu önemli üç ögesini şöyle açıklamaktadır:

1. Marksist öğretisi'nin felsefik teorisi

Marksizm'in felsefesi materyalizm'dir. Demokrasi düşmanları her zaman materyalizmi "çürütmek", yıkmak ve türlü lekelerle gözden düşürmek için çok çaba harcamışlardır. Ve eninde sonunda dinin savunulması ya da desteklenmesine indirgenen felsefi idealizm'in çeşitli biçimlerinin savunulduğunu yapmışlardır.

Marksist öğretisi, felsefi materyalizmi en kararlı bir tutumla savundu ve bu temelden her

sapıfta en derin hatalar işlendiğini tekrar tekrar açıkladı...

Ama, Marksist ğreti, 18. yüzyıl materyalizmi ile yetinmemiştir. Felsefeyi daha yüksek bir düzeye ikarmasını bilmiştir. Onu, Alman felsefesinin (klasik) başarılarıyla, özellikle sonradan Feuerbach'ın materyalizmine yol açmış olan Hegel sisteminin başarıları ile zenginleştirmiştir. Esas başarı ise diyalektik'ti. Yani, Marksist ğreti'nin en tam, en derin ve en kapsamlı biçimi ile geliştirdiği, bize sonsuz bir biçimde gelişen maddeyi yansıtın insan bilgisinin görüleceği öğretisi idi. Eski ve çürümüş idealizme "yeniden" dönen burjuva filozoflarının öğretilerine karşı, Marksist ğreti'nin diyalektik materyalizmini, doğa bilimlerinin son buluşları radyum elektronlar, elementerlerin biçim değiştirmeleri kesinlikle doğrulamıştır.

Lenin'e göre Marksist ğreti, felsefi materyalizmi bütünüyle derinleştirmiş, geliştirmiş ve doğanın kavranmasını, insan toplumunun kavranması şeklinde genişletmiştir. O'nun tarihsel materyalizmi bilimsel düşüncede büyük bir başarıdır. O güne kadar tarih ve siyaset konusunda görüşlere egemen olan karışıklığın yerini, üretici güçlerin büyümesi sonucu, bir toplumsal yaşantı sisteminin daha st düzeyde bir başka sistemin nasıl doğup geliştiğini -orneğin;feodalizmin bağrından kapitalizmin nasıl çıktığını- anlatan uyumlu ve

Çarpıcı btnlge sahip bilimsel bir teori aldı..

İnsan bilgisi nasıl ondan bağımsız olarak varolan doğayı (yani maddenin gelişmesini) yansıtırsa, insanın toplumsal bilgisi (yani onun çeşitli felsefi, dini, siyasal ve benzeri görüş ve öğretileri) de toplumun ekonomik sistemini yansıtır. Siyasal kuruluşlar, ekonomik temele dayanan birer st yapıdırlar. Örneğin; ağdaş Avrupa burjuva devletlerindeki çeşitli siyasal biçimler, burjuvazinin proletarya üzerindeki egemenliğini güçlendirmeye yaramaktadır. Marksist ğreti'nin felsefesi insanlığa ve özellikle işçi sınıfına güçlü bilgi araçları veren tam bir felsefi materyalizm'dir.

2.Marksist ğreti'nin ekonomik teorisi

Marksist ğreti'ye göre ekonomik sistem temel-dir. Siyasal st yapı bu temel üzerinde yükselir. Bu gerçek Marksizm tarafından kavranmıştı ve bütün dikkat ekonomik sistemin incelenmesine verilmişti. Marks'ın en temel yapıtı Kapital, modern kapitalist toplumun ekonomik sisteminin incelenmesini yapmaktadır. Buna göre;

Her meta'nın değeri onun üretiminde harcanan

toplumsal bakımdan gerekli emek zamanı miktarı ile belirlenir. Marksist öğretisi, burjuva ekonomistlerinin nesnel arasında bir ilişki olarak gördükleri şeyin (bir meta'nın değer ile değişimi) insanlar arasında ilişki olduğunu ortaya koydu. Malların değişimi, tek tek üreticiler arasında pazar aracılığı ile kurulan bağlantıyı içerir. Bu bağlantının git gide daha çok yakınlaştığının, tek tek üreticilerin bütün ekonomik yaşantısını ayrılmaz bir bütün halinde birleştirdiğinin belirtisidir. Sermaye ise, bu bağlantının daha da geliştiğini gösterir. Artık insanın emek gücü meta haline gelmiştir. Ücretli işçi, toprağı, fabrikaları ve iş aletlerini elinde tutanlara emek gücünü satar. İşçi,günün bir bölümünde kendisi ve ailesinin geçimini sağlamak için çalışır. Günün öteki bölümünde ise,karşılıksız çalışarak kapitalist için,kapitalist sınıfın ve zenginliklerin kaynağı,kârın kaynağı artı-değer'i yaratır..

Lenin, Artı-değer Marksist öğretisi'nin"ekonomik teorisinin temel taşıdır"diyor.

İşçi emeği ile yaratılan sermaye işçiyi ezer. Küçük mülk sahiplerini mahveder ve bir işsizler ordusu yaratır. Sanayide büyük üretimin zaferi görülebilir. Ama,aynı olguda,geniş ölçekli kapitalist tarımın üstünlüğünün ağır bastığı, makina kullanımının arttığı ve para-sermayenin tuzağına düşen köylü ekonomisinin kullanılan geri tekniğin yükü altında dağıldığı ve yıkıma sürüklendiği de 106

gözlemlenebilir. Tarımda küçük üretimin çöküşü değişik biçimler alır, ama çöküşün kendisi kaçınılmaz bir gerçektir.

Sermaye,küçük üretimi yıkarak emeğin üretkenliğinin artmasına ve büyük kapitalistlerin birbiri için bir tekel durumunun doğmasına yol açar. Üretimin kendisi gitgide daha çok toplumsallaşmaktadır. Yüzbinlerce ve milyonlarca işçi,düzenli bir ekonomik yapı altında birbirlerine bağlanırlar. Ama, bu ortak emeğin ürününe bir avuç kapitalist el koymaktadır. Üretimdeki anarşi, bunalımlar,pazar peşinde koşma ve nüfusun çoğunluğunun yaşantısındaki güvensizlik ise yoğunlaşır.. Kapitalist sistem, işçilerin sermayeye bağımlılıklarını arttırarak,birleşmiş emeğin büyük gücünü yaratır. Kapitalizm bütün dünyada zafer kazanmıştır, ama bu zafer emeğin sermayeye karşı kazanacağı zaferin başlangıcından başka bir şey değildir.. Marksist öğretisi, kapitalizmin bu gelişimini başlangıcından en yüksek aşamasına kadar adım adım incelemiştir.

3.Marksist öğretisi'nin sınıf mücadeleleri teorisini

Feodalizm yıkılıp "özgür" kapitalist toplum

meydana gelir gelmez, bu özgürlüğün yeni bir baskı sistemi ve işçi sınıfının sömürülmesi anlamına geldiği hemen belli olmuştur. Bu baskının yenilmesi ve ona karşı bir protesto olarak çeşitli sosyalist öğretiler de doğmuştur. Ancak, ilk sosyalizm ütopyik'tir. Kapitalist toplum eleştiriliyor, mahkum ediliyor ve lanetleniyordu. Onun yıkımını sağlayacak daha iyi bir düzen konusunda tasarılar da kuruluyordu. Ama, ütopyik sosyalizm gerçek çözümü açıklayamıyordu. Kapitalizm'deki ücretli köleliğin gerçek niteliğini açıklayamıyor ve kapitalist değişim yasalarını ortaya koyamıyordu. Hangi toplumsal gücün yeni toplumun yaratıcısı olacağını gösteremiyordu. Bu arada, feodalizmin çöküşü ile, Avrupanın her yerinde ve özellikle Fransa'da devrimler bütün gelişmenin temelini ve itici gücünün sınıfların mücadelesi olduğu gerçeğini git gide daha büyük bir açıklıkla ortaya koydu.. Feodal sınıftan şiddetli bir direniş görmeden kazanılmış hiç bir siyasal özgürlük zaferi yoktur. Hiç bir kapitalist ülke, kapitalist toplumun çeşitli sınıfları arasında bir ölüm kalım mücadelesi olmaksızın, az çok özgür ve demokrat bir temel üzerine oturtulmamıştır..

Bu açıklaması ile birlikte Lenin; Marks'ın dehası, bundan, "dünya tarihinin öğrettiği dersi çıkartan ve bu dersi tutarlı bir biçimde uygulayan ilk insan olmasında yatar" diyor... Ve bu dersten sınıf mücadeleleri öğretisi çıkmıştır..

Kısaca Lenin'e göre Marksist öğretinin temel üç ögesi bunlardır.

Lenin bu üç öge ile ilgili özette şu sonuçlara varmaktadır:

İnsanlar her zaman siyasetteki aldatmaların, aldatanların aptal kurbanları olmuşlardır. Bütün ahali, dini, siyasal ve toplumsal sözler, bildiri-ler ve vaadler arkasındaki şu ya da bu sınıfın çıkarlarını aramayı öğrenmedikleri sürece de böyle kalacaklardır. Reform ve ilerleme şampiyonları ne kadar barbarca ve çürümüş görünürse görünsün, her eski kuruluşun belirli egemen sınıfların zorlaması ile ayakta durduğunu görmedikçe her zaman eski düzenin savunucularının oyununa geleceklerdir. Bu sınıfların direnişlerini kırmanın ancak, tek bir yolu vardır. Bu da çevremizdeki toplum içinde eskiyi silip atabilecek ve yeniyi yaratabilecek kuvveti oluşturabilen; ve toplumsal durumları yüzünden oluşturmak zorunda olan güçleri bulmak, bu güçleri mücadele içinde bilinçlendirmek ve örgütlenmektir.

-Proletarya'ya, bütün ezilen sınıfların içinde boğuldukları manevi kölelikten kurtuluş yollarını gösteren yalnızca Marksist felsefi materyalizm olmuştur.

-Genel kapitalist sistem içinde proletaryanın gerçek durumunu açıklayan yalnızca Marksist Ekonomi Politik olmuştur.

-Proletaryanın bağımsız örgütleri Amerika'dan Japonya'ya, İsveç'ten Güney Afrika'ya kadar dünyanın her yerinde çoğalıyor.

c- 1917 Devrimi öncesi Rusya'da durum

Marxizm'in genel ve evrensel tezlerinin boyutunda Rusya'da bir proletarya devrimi imkansız görünüyordu. Gelişmiş bir sanayi ve buna paralel bir işçi sınıfı henüz yoktu. Feodaliteyi alt eden (Çarlık Despotizmi) bir hareket, yalnız işçi sınıfının (Proletarya'nın) değil, birçok sınıf ve tabakayı içinde taşımak zorundaydı. Ve öyle de oldu. Ezilenler topyekün Çarlık Despotizmine karşı ayaklandılar. Bunların içinde en etkin olan da yine işçi sınıfı değildi, köylülüktü.. 1917 devrimi bu ağırlıkta olan "sınıf"ın taleplerini programlamak zorundaydı ve programladı da... Sonunda, köylülük elbette yeni oluşan toplumsal yapıya egemen hale geldi ya da getirildi... Sarsıntının başından beri en önemli notkası bu yapı oldu..

Evet, Devrim "Rusya'da namuslu ve canlı olan ne varsa, bunları boğan bir alçaklığa son vermişti", ama, Rusya'ya yarı "özgürlük"ten başka da bir şey getirmemişti.

(...)

Şimdi, Marksist öğretinin teorik tezleri içinde, O günün Rusya'sına kısaca bir göz atarsak;

1860 yılına kadar Rusya'da imalathane ve fabrika sayısının çok az olduğunu görebiliriz. Çünkü, serflik bütün yapısı ile devam etmekteydi ve bu durumda da sanayinin gelişmesi mümkün değildi.

Rusya'da bütün ilişkilerin bağımlılığını yaratan ve halkın hayatını çekilmez hale getiren serflikin kaldırılması mutlaka gerekliydi. Ama, iş bununla çözümlenmiyordu ! Serflik kaldırıldıktan sonra, ne olacaktı ? Nitekim, Serflik kaldırıldıktan sonra bile, toprak ağaları köylüleri baskı altında tuttular ve toprakların büyük bölümüne el koydular. Bu toprakları resmen gasp ettiler... Köylüler topraklarını ağalardan nasıl geriye alabilirlerdi ? O zaman "azat etme" olarak adlandırılan yöntem bütün hızıyla devam ediyordu. Buna bağlı olarak köylüler, topraklarını ağalardan "azat etmek için" milyonlarca ruble ödüyorlardı. Ya da en ağır koşullarda toprak kiralamak zorunda kalıyorlardı. Bunun dışında ise, köylüler, hiç bir ücret, almaksızın toprakları işlemeye, ürünlerin yarısını ağalara vermeye zorunlu kalıyorlardı... Köylülerin durumu, serflik döneminden daha iyi değildi. yalnız bir tek şey değişmişti: alınıp satılmaları önlenmiş

durumdaydı. Bu, önemli bir fark sayılabilirdi...

Devrimden önce, iyi ürün alınamıyordu. Kıtıklar devam ediyordu. Tüm bunlar, ağaların baskı ve zorbalığındandı. Ağır vergi yükü altında köylüler iniyorlardı. Bu vergiler köylülerin bellerini büküyordu. Köylerini terketmek zorunda kalan birçok köylü ailesi, daha ağır koşullarda çalışmayı yeğliyorlardı.. Yapacakları başka şey olmadığından, en azından fabrika ve imalathanelerde çalışmayı tercih ediyorlardı. Bu durum, doğal olarak istenen bir ucuz iş gücü oluşturmuştu. Bunun yanında Çar ve kapitalistler de ağaları desteklemekteydiler. Köylüler üzerindeki baskıların yoğunlaşması için dev bir ordu kurulmuştu. Bu ordu; polis, jandarma, muhafız ve kır polislerinden oluşmaktaydı. Bu ordunun görevi başlı başına ağaları korumaktı.

1903 yılına kadar dayak cezası uygulanıyordu. Grev yapanlar, bu polisler ve bir de kazaklar tarafından büyük oranda hırpalanıyorlardı. Yani, önde ağalar görünse bile, ordusu ve polisi ile halkın en büyük düşmanı çarlık, onun despotizmi ve istibdadıydı...

Tamı tamına çarlık Rusya'sı "bir halklar hapishanesi"ydi..

Yani, temel muhalefet halkın ve en önemlisi de köylülüğün muhalefeti idi. 1900'lerde somut bu iki muhalefet görünmekteydi. Her türlü aşağılanma ve

hakarete maruz kalan, kişilikleri rencide olan bu kesimler için yaşam çekilmez olmuştu. Yabancı halklara resmen "yabancılar" adı veriliyordu. Kafkaslarda o zamanlar da Tatarlarla Ermeniler birbirlerini kırıp geçiriyor, Yahudiler ise katlediliyorlardı...

Parti tarihinden anladığımız kadarıyla,

-Hükümet resmi dairelerde çoğunlukla (Milli Bölgeler) Rus memurlar çalıştırıyor,

-Rus dili ana dil olarak kullanılıyor ve işler bu dil ile sürdürülüyordu,

-Rus olmayan milliyetler, kendi dillerinde gazete ve kitap yayınlıyamıyorlardı,

-Rus olmayan milliyetler kendi dillerinde öğrenim göremiyorlardı...

Açık biçimde Ruslaştırma egemen bir asimilasyon olarak sürdürülüyordu.

(...)

Serflüğün kaldırılmasından sonra ise, kapitalizmde belli oranlarda gelişmeler görülmeye başlandı. Bu anlamda, Rusya'da kapitalizm "ilerlemiş"ti.. Bu ilerlemeye serflüğün kalıntıları, yine de engel oluyordular. 1865 ve 1890 yılları arasındaki rakkamlara bakıldığında zaman, bu ilerlemenin boyutları görülebilir. Bu süre içinde 700.000 işçi sayısı 1.433.000'e yükselmışti. 1900'lerden

sonra ise, bu sayı daha da arttı. 2.792.000'e ulaştı.

Bu gelişme içindeki işçilere modern sanayi proletaryası demek mümkün değildi. Bu sayı, Rusya'da devrimi kucaklayacak bir proletarya diktatörlüğü için bile azdı..

Gelişme daha çok belli dallarda olmaktaydı. Özellikle demiryolu yapımı hızlandığı için, bu alanda işçi sayısı her gün fazlalaşmaktaydı. Yine de diğer kapitalist devletlerin çok çok gerisinde bir gelişme seyri gösteriyordu. Çalışan nüfusun büyük çoğunluğu, tarım kesimindeydi. Lenin'in "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi" çalışmasında da ele aldığı ve işlediği gibi, tarım kesiminde çalışanlar, genel çalışanların 5/6'sını oluşturmuyorlardı. Geri kalan 1/6 ise, küçük ya da büyük sanayide değil; ticaret, demiryolu, imalathaneler, su yolları, inşaat sektörü, kerestecilik vb.. gibi alanlarda çalışmaktaydılar..

Yani, Rusya ekonomik olarak geri kalmış bir durumdaydı. Açık olarak bir tarım ülkesiydi. Bu nedenle, sanayi de gelişmemişti. Başka bir ifade ile "küçük burjuva ülkesi" de denilebilirdi. Küçük milliyetler de bu yapı içinde kalabalık bir nüfus oluşturmuyorlardı.

Tarım alanındaki gelişmeler, kulaklar'ı doğurdu. Bunlara köy burjuvazisi de deniliyordu.

Köylüye, özellikle yoksul köylülere yarı-proleter ya da proleter demek uygun muydu? Üretim ilişkileri, mülkiyet ilişkileri ve kültürel durumları itibarıyla, köylüler, ancak "proletaryaya yakın" kavramı ile anılabilirlerdi..

1903 yılına gelindiği zaman, Rusya'da 10 Milyon köylü ailesinin olduğunu görüyoruz. Bu sayı oldukça kapsamlı bir sayıydı. 10 Milyon ailenin 3 milyondan fazlasının tek bir atı bile yoktu. Bu durum, o zamanki yoksulluğun boyutlarını gösteriyordu. Bu yoksulluk üzerine ise, çarlık despotizmi oturmuştu. Ayrıca, 1,5 milyon zengin kulak ailesi ise, ekilmiş toprakların yarısını ellerinde bulunduruyorlardı..

Elbette ki, köylüler ile işçiler arasında bu durum karşısında kalın bir hat konulamazdı. Ama, buna rağmen proletaryanın sayıca az olduğunu söylemekte yanlıştı. Ancak, devrimde abartılmış bir güç olarak yerini alması oldukça zordu.

1900'lere gelindiği zaman, 80 ya da 100 bin işçiyi içine alan bir sendikal faaliyet görülmeye başlandı. Buna karşı da 60'a yakın siyasal grup ortaya çıktı. İdeolojik ve teorik olarak işçi sınıfının mücadele öncülüğü tartışılırken, onun programı sürdürülüyordu. Oysa, mücadele bir bütün olarak köylülüğün sayısal çoğunun etkisi altında ve onun somut talepleri ile yürüyordu.

Bu durum içinde tartışmaların yoğunlaştığı bir dönemde ve Batı Avrupa'da gelişen hareketlerin etkisi altında 1900'lara doğru Marksist bazı örgütler de ortaya çıkmaya başladı. Bunların başında "Emeğin Kurtuluşu Grubu" gelmekteydi...

d- Lenin'in Partileşme çalışmaları ve ideolojik-teorik mücadeleleri

Lenin, 1895 baharında Petersburg Marksistlerinin verdiği görevle, "Emeğin Kurtuluşu Grubu" ile bağlantı kurmak için yurt dışına gitti ve İsviçre'de Plehanov ile görüştü. Oradan da Paris'e ve daha sonra da Berlin'e geçti...

1895 yılında, aynı zamanda Petersburg'ta dağıntık bulunan 20 tane Marksist işçi çevresini tek bir örgütte birleştirme çabaları oldu ve "İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği" adı altında bir birlik oluşturuldu. Bu dönemde Marksist propaganda ve siyasi ajitasyona ağırlık verildi. Bu birlik Devrimci Marksist Parti'nin ilk nüvesi sayılmıştır...

İşçi Birliği, Çarlık'tan talep olarak şunları

istiyordu:

"Çalışma saatlerinin düzeltilmesi, daha az çalışma saati ve daha yüksek ücret".

Birlik kendi sorunlarını anlatan bir gazete de çıkardı. Bu gazetenin yayınlanmasından sonra, polis tüm ileri gelenleri tutukladı. Bu arada Lenin de tutuklanmış ve daha sonra da Sibirya'ya sürgüne gönderilmişti (1897).

1896 yılında, 30.000 dokuma işçisi greve gitti ve Çarlık, çalışma saatini 11,5 saate indirme kanunu'nu çıkarmak zorunda kaldı.

Kafkasya, Sibirya ve Moskova'da İşçi Birlikleri kurulmaya başladı.

Lenin tutuklandıktan sonra, hapishanede mücadelesine devam etti. O zamanın zor koşullarında görünmez mürekkeple birçok yazı kaleme aldı ve bunları dışarı çıkarmayı başardı. Daha sonra sürgüne gönderildikten sonra da çalışmalarını devam ettirdi ve hapishanedeyken başladığı "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi" adlı kitabı sürgündeyken tamamladı (1899). Ayrıca, parti programı üzerindeki çalışmalara da başladı. Böylece, hem Rusya'da kapitalizmin gelişme gösterdiğini öne sürmeye ve hem de Rus Sosyal Demokratları'nın görevlerini belirtiyordu. "Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri" adlı eseri, yazdıkları arasında dönemin en önemli belgesidir.

"Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi" adlı kitap ise, Narodnik'lere ağır bir darbe indirdi. Bu eser, aynı zamanda parti teorisini açıklıyor ve program ile taktikleri de belirliyordu...

Yeri gelmişken, Narodnik'lerin somut program hedeflerini kısaca burada aktarmakta yarar vardır.

Narodnikler'e göre;

-köylülük öncü sınıftır,

-Devrimci şiddet esastır ve bu bireysel terör ile uygulanmalıdır,

-Halka "gitme" köylü kılığında olmalıdır,

-Devrimci aydınlar önde görünmelidir,

-Kitle desteği önemli değildir,

-II.Aleksandr öldürülmeli,

-"kahramanlar" ve "pasif sürü" siyaseti bütün yapıya egemendir..

(...)

Lenin,Narodnik'lere karşı amansız bir savaş açarak, onların temel yanlışlarını tek tek işaret etmiştir. Özellikle, Narodnik'lerin "Rusya'da kapitalizmin gelişmediği ve gelişmesinin tesadüfi birşey olduğu ve dolayısıyla proletarya'nın da gelişmesinin mümkün olmayacağı"

112

belirlemelerini şiddetle eleştirdi.

"İşçi sınıfının devrimde önde gelen bir sınıf olmadığı" tezlerine karşı çıktı. Sosyalizme proletarya olmadan ulaşılabileceğini Lenin kabul etmiyordu. Narodnik'lerin "Esas devrimci gücün aydınların önderliğindeki köylülük; sosyalizmin çekirdeği ve esası olarak da köylü komünlerini" göstermelerini, Lenin,amansız bir eleştiriye tabi tutmuştu..

Lenin'e göre, Narodnik'ler toplumun ekonomik ve siyasal gelişiminin yasalarını bilmiyorlar ve anlamıyorlardı. Tarih, sınıflar ve sınıf mücadeleleri tarafından değil, onlara göre, "kitlelerin, sürü'nün, halkın, sınıfların izledikleri olağanüstü bireyler,kahraman'lar tarafından yaratılır"dı..

Köylü komünü, kulakların hakimiyetini örtbas etmenin kolay yolu ve kollektif sorumluluk esasına dayanarak köylülerden vergi toplamanın Çarlık hükümetinin elindeki masrafsız bir araçtı. Bu yüzden de Çarlık komüne dokunmuyordu. İnsanların düşünceleri toplumsal ve ekonomik durumlarını belirleyemezdi. Tersine,toplumsal ve ekonomik durumları insanın düşüncesini belirlerdi ve "kahraman"lar önde gelemezdi.

"Kahramanlar" tarihi değil, tarih kahramanları yaratırdı. Lenin, Narodnik'leri (kitleleri sürü olarak gören) "talihsiz ve zavallı" kahramanlar

olarak görüyordu. Plehanov da Rusya'da "burjuvazi ve proletarya dışında Çarlığa muhalif ya da devrimci bir bileşeni destekleyecek hiç bir toplumsal güç" görmüyordu. Bu da Köylülüğü reddeden bir yere varmıştı. Bu görüş te, gelecekteki Menşevizm'in tohumlarını serpmiş oluyordu...

Bir süre sonra, gizli Narodnik örgüt Çarlık tarafından ortadan kaldırıldı. Ama, devrimci düşünceli aydınlar arasında daha uzun süre yaşadı..

Narodnizm, 1890'larda tam bir yenilgiye uğradı. Bu akımın daha sonraki varisleri ise, Sosyalist Devrimciler oldu.

(...)

Lenin, Marksist kılığa bürünmüş olan burjuva aydınları da eleştiriyordu. Çarlığa karşı Çarlık hükümetinin izniyle çıkan gazete ve dergiler yayınlayan bu tür aydınlar, "Legal Marksistler" olarak adlandırıldılar. Lenin, Narodniklere karşı savaşta, "Legal Marksistleri" kullanabilmek için, onlarla ortak davrandı,ama onları eleştirmeyi de yöntem seçmişti...

Mücadele Birliği'nin önderliği bir süre sonra değişikliğe uğradı. "Gençler" ortaya çıkarak, Lenin ve arkadaşlarına "ihtiyar dostlar" olarak hitap etmeye başladılar. Bunlar da yanlış bir çizgi izlemekteydiler. Bu grup,

"İşçilerin işverenlere karşı sadece ekonomik mücadele yürütmeleri gerektiğini; siyasi mücadelelenin ise,liberal burjuvazinin meselesi olduğunu,siyasi mücadelenin önderliğinin liberal burjuvaziye bırakılması gerektiğini",

söylüyorlardı... İlk uzlaşıcı grup buydu ve bunlar burjuvazi ile işçi sınıfının uzlaşmasını istiyorlardı. İşçi sınıfının devrimci rolünü küçülterek,devrimci mücadeleden ayırmak istiyorlardı. İlk olarak ortaya çıkan bu oportünist grup "Ekonomistler" olarak tarihe geçtiler.. Lenin, bunlara karşı da mücadele etti. Çünkü, bunları büyük bir tehlike olarak görüyordu. Ekonomist liderlerden Kuskova'nın yazdığı "Credo" (Amentü) Lenin'in eline 1899 yılında geçti ve buna karşı Lenin "Rus Sosyal Demokratları'nın Protestosu" adı altında bir yazı yazdı ve şiddetle protesto etti. Yazı sürgünde bulunan birçok Marksist tarafından da imzalandı. Lenin,bu yazısında, Proletarya partisinin önemini vurguluyordu. Çarlığa karşı savaş, ancak bağımsız bir işçi sınıfı partisine dayanılarak yürütülebilir diyordu..

Lenin, "Halkın Dostları" adlı çalışmasında da Rus Marksistleri'nin Görevleri'ni şöyle açıklıyordu:

1. Dağınık Marksist Çevreleri tek bir sosyalist işçi partisi safında birleştirmek,

2. İşçiler ile köylülerin ittifakının zorunlu olduğunu bilmek...

(...)

e- Lenin'in parti anlayışı ve kitle gazetesinin gerekliliği görüşü

1898 yılında Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin 1. kongresi yapılmış ve 9 kişi katılmıştı. Lenin, bu toplantıyı daha sonra öğrenmiş ve ilgi göstermişti. Kongre'nin yayınlamış olduğu manifesto'ya katıldığını da belirleyen Lenin, toplantının önemini de vurgulamıştı. Ancak, yayınlanmış olan manifesto yetersizdi. Proletaryanın siyasi iktidar mücadelesi, yani iktidarı ele geçirmesi sorunu ile hegemonyasından söz edilmişti.. Ayrıca, Çarlığa karşı mücadelede, işçi sınıfının müttefiklerinden de bahsedilmemiş, bu konuda bir şey söylenmemişti. Bu manifesto yalnızca Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin kuruluşunu ilan ediyordu... Kongre, marksist çevreleri ve örgütleri de birleştirememiş, parti için bir program ve tüzük te kabul edilmemişti.

Toplantıda seçilmiş olan merkez komitesi üyeleri daha sonra tutuklandılar. Bu dönemden sonra, ideolo-

jik karışıklık arttı ve ekonomizm için elverişli bir ortam hazırlandı..

Lenin bu dönem yoğun çalışmalara başladı ve büyük çabasını parti programı üzerinde yoğunlaştırdı. Program ve tüzüğün hazırlanması, bütün Rusya için bir gazete planı üzerinde en çok durduğu konulardı. Lenin'in sürgün hayatı 1900 yılında bitti ve bu tarihten sonra geri döndü. Ama, Çarlık başkent'te ve sanayi merkezlerinde kalmasına izin vermedi. Petersburg'a yakın olan Fiskova'ya yerleşti. İşte bu dönemde, bütün Rusya için bir gazete planı üzerinde çalışmalara başladı.. Çeşitli Marksist gruplarla ilişkiler kurdu. Kısa zamanda adı çarlık için tehlike olmaya başlamıştı. Aynı dönemlerde jandarma Albayı Sulatov, "devrim hareketinde şimdi Lenin'den daha güçlü kimse yoktur" diyerek, onun öldürülmesi gerektiğini açıklamaktaydı..

Lenin bu durumda ve Çarlık baskısı altında, düşündüğü gibi bir gazete'nin çıkarılmasının mümkün olmadığını biliyordu. Bu yüzden de, yurt dışına gitmeye karar verdi. 1900 yılının haziran ayında Almanya'ya doğru yola çıktı.

1900 yılında Iskra'nın ilk sayısı hazırlandı. Gazetenin başlığı altında ise (her sayıda) şu yazı vardı: "Kıvılcımdan alev doğar"..

Iskra, Lenin'e göre görevini başarı ile yerine getirmişti.

Lenin, Iskra temsilcilerinin yetişmesine büyük önem veriyordu. Onların eylemlerini bizzat yönetiyordu. İşçilerden cesur, fedakar parti örgütçülerini, yiğit savaşçıları yetiştiriyordu. Bu dönem içinde yazmış olduğu bir mektupta;

"...yeni güçler, gençlikle ve taze çevrelerle aramızda mutlaka dolaysız bağlar kurun. Devrimci bir örgütün, kurduğu bağlar oranında güçlü olduğunu unutmayın" diyordu.

Iskra, kısa zamanda parti güçlerinin birleşme, kadrolarının toplanma ve eğitim merkezi haline gelmişti. Kollektif bir ajitatör, kollektif bir örgütleyici, kollektif bir propağandist olarak vazgeçilmez bir silah haline gelmişti. Ancak, gazetenin illegal koşullarda Rusya'ya sokulması oldukça zordu. Gönderilmesi kolay olsun diye, ince ve sağlam kağıtlara basılıyordu. Polis engeleni aşabilmesi için ise, bölme li bavullar kullanılıyordu.. Güvenilir adreslere gönderiliyor, adresler ise, kitap ciltlerinin içerisine yerleştirilerek, bizzat gidenlerin yeleklerinin içine dikiliyordu..

Bir süre sonra, Bakû, Kişiner vb.. gibi yerlerde gizli yeraltı basımevleri kuruldu..

Bu arada ise, Lenin'in "Nereden Başlamalı ?" ve "Bir Yoldaşa Örgütsel Görevlerimiz Üzerine Mektup" adlı çalışmaları sonucu, ünlü "Ne Yapma-

lı ?" eseri 1902'de ortaya çıktı...

Marksizmin moda haline geldiği zamanlar, Marksist örgütlere büyük bir akın başlamıştı. Ancak, teoride zayıf ve siyasal örgütlenmede tecrübesiz legal Marksizm ortalığı kaplamıştı. Bu durum karşısında Marksist örgütlerin teorik ve siyasi seviyeleri de oldukça düşmüştü. Oportünist eğilimler büyük oranda başgöstermişti. Böylece, ideolojik karışıklık, siyasal yalpalanmalar ve örgütsel dağınıklık ta şiddetlenmişti.

Lenin, Mücadelenin keskin olduğu bu dönemler için "devrimin yakın olduğunu" söylüyordu. Ama, merkezi bir parti yoktu. Böyle bir partinin gerekliliği kendini dayatmıştı.

En sağlam işçiler sürgüne gönderilmekte, hapse atılmakta ve kürek cezasına çaptırılmaktaydılar. Bütün bu oluşumlar içinde, gelinen aşamada elbette bir partinin kurulup gelişmesi ve güçlenmesi oldukça zor görülüyordu.

ikinci olarak, en önemli sorunlardan biri de, mahalli komite ve üyelerinin pekçoğu parti içindeki örgütsel ve ideolojik birliğin eksikliği ile bunun yol açtığı zararları hiç önemsemiyorlardı. Adeta bu durumu fark bile etmiyor ve ideolojik karışıklığa rağmen merkezi bir parti olmaksızın işlerin yürüyeceğini sanıyorlardı..

Başta ekonomist'ler ve onların takipçileri ile diğer oportünist gruplar, örgütsel birlik'ten

yoksunluğu ve ideolojik karışıklığı teorik temellere dayandırarak haklı göstermeye çalışıyorlardı. Sık sık meydana gelmiş olan bu bunalımlı durumu övüyorlar, "merkezi bir siyasi partinin kurulması gereksizdir" diyorlardı. Bu tür bir parti kurulursa, bunun bir "zorlama" sonucu olacağını iddia ediyorlardı. Bu anlayışların tümünün mücadele içinde yenilgiye uğratılmaları gerekiyordu..

Lenin önüne Birleşik İşçi Sınıfı Partisi'ni açıkça koymuştu. Bu, yeni tipte bir Marksist Parti anlayışı idi ve bunun çalışmasını yürütüyordu. Parti çalışması Lenin'in bu görüşü yönünde gelişmeye başladı..

Bu partinin kurulmasına nasıl başlanacağı konusunda tartışmalar çıktı. Bazıları "bir kongre toplanması"ni istiyorlardı. Bu isteğe Lenin karşı çıktı ve önce ayrılıkların belirlenmesi gerektiğini öne sürdü. Ayrıca, görüşlerin açıklanabilmesi için, bir gazete'nin planlanması gerektiğini savundu.

Lenin, çok önemli bir belirleme yapıyordu:

"Birleşmeden önce ve birleşebilmemiz için, ilk başta aramızdaki ayrılığın sınırlarının kesin olarak çizilmesi gerekir" diyordu. İşte "Nereden Başlamalı ?" ve daha sonra da "Ne yapmalı ?" adlı çalışmalar bu sorunları açıklıyordu. Temel olarak parti sorunu

ve gazete planı ele alınmaktaydı...

Lenin, Proletarya partisi'nin en önemli teori ile teçhizatlanmasını özellikle vurgulamaktadır. Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz diyerek, bu konudaki görüşünü özetlemiş oluyordu.

Herşeyden önce, meslekten devrimci profesyonel kadrolar'ın önemini belirterek, partinin çelik disiplinli bir parti olmasını öneriyordu. Lenin'in parti konusunda üzerinde durduğu en önemli konu program'dı. Lenin, Program konusunda şunları belirtiyordu:

"ele geçirilmeye çalışılan ve uğrunda mücadele edilen herşeyin en açık ve kesin bir ifadesidir". Böyle bir programın, işçi sınıfının nihai amacına giden yolu aydınlatacağı ve bunun da yeni bir toplumun kurulmasıyla sonuçlanacağını belirtiyordu..

Ayrıca, programın, Çarlığın yıkılması ve demokratik Cumhuriyetin kurulması gibi, daha yakın amaçları formüle etmesi ve demokratik mücadele ile sosyalist mücadelenin diyalektik ilişkisini de açıklaması gerektiğini vurguluyordu...

Lenin, düşündüğü partinin yapısı ve kuruluşunun iki kısım'dan oluşacağını söylüyordu:

"Birincisi; önde gelen parti görevlilerinden esas olarak profesyonel devrimci olan, yani

parti çalışması dışında hiç bir işle uğraşmayan ve gerekli asgari teorik bilgiye, siyasi tecrübeye, örgütsel pratiğe ve çarlık polisiyle mücadele etme ve ondan korunma ustalığına sahip olan parti görevlilerinden meydana gelen sıkı bir kadro,

İkincisi; yüzbinlerce emekçinin sevgi ve desteğini kazanan geniş bir mahalli parti örgütleri ve çok sayıda parti üyesi..."

Bu örgüt anlayışından başlıca şu sonuçlar çıkmaktadır:

1. Sürekliliği sağlayan sağlam bir önderler örgütü olmaksızın hiç bir ihtilalci hareket yaşayamaz,

2. Mücadeleye kendiliğinden katılmış olan kitleler ne kadar genişse, böyle bir örgüte o kadar acil ihtiyaç vardır. Bu örgüt bu nedenle sağlam olmalıdır.

3. Böyle bir örgüt esas olarak profesyonel devrimci faaliyette bulunan kimselerden oluşacaktır. Mücadele edilen despot devlete karşı örgütün üyelikleri siyasi polisle mücadele etmeye kendini profesyonel olarak hazırlamış kimselere ne kadar ayrılırsa, böyle bir örgütün ortadan kaldırılması o kadar zor olur,

4. Bu niteliklere uygun olarak, harekete

katılabilecek ve aktif olarak çalışabilecek işçilerin ve diğer sınıflardan kimselerin sayıları da mümkün olduğu kadar fazla olmalıdır...

Yani, Lenin'in bu iddiaları özetle şunları anlatmaktadır:

Kapitalist üretim araçları ile üretim biçimi arasındaki uzlaşmaz çelişki zorunlu olarak sosyalist üretim ilişkilerini getirecektir. Böyle olmasına rağmen, bu dönüşümü sağlayacak olan sınıf ya da sınıfların bunu kendiliklerinden yapamayacaklarıdır. İşçi sınıfı ve diğerlerinin ağır çalışma koşulları ve burjuvazinin ideolojik hegemonyası altında bulunması da onların kendiliklerinden bir sınıf bilinci alamıyacaklarını ortaya koyar. Kendi yaşam koşulları ve ilişkileri içinde aldıkları bilinç -ekonomik olarak egemen olan sınıf(lar)'ın, ideolojik olarak da egemen olacağı zorunluluğu da gözönüne alınarak- bir devrimi örgütlemeye yetersiz kalacakları ve sonuçta da, burjuvazinin sınırları içinde bir bilinç alacakları görülür. Bu nedenlerle, işçi sınıfı ve diğerlerine dışarıdan bilinç verilmeden olmaz. Lenin bu noktada sınıf intiharı'ndan geçmiş profesyonel aydınların çelik disiplinli bir parti aygıtı aracılığı ile işçilere ve diğer sınıflara dışarıdan bilinç götürmeleri gerektiğini ve zorunluluğunu vurgulamaktadır...

Kurulmakta olan partinin niteliğine, işçi

sınıfına ilişkin rolüne, hedef ve amaçlarına ilişkin olarak da Lenin şunları belirlemiştir:

Parti işçi sınıfının öncüsüdür, işçi sınıfı hareketinin klavuz gücüdür ve proletaryanın sınıf mücadelesini düzenleyen ve yöneten bir aygıttır.. Lenin partiyi böyle düşünüyordu ve partinin azami hedefinin kapitalizmi yıkmak, sosyalizmi kurmak ; asgari hedefinin ise, Çarlığın yıkılması ve demokratik bir düzenin kurulması olduğunu açıklıyordu.. Bu program hedeflerine uygun olarak, Çarlık yıkılmaksızın kapitalizmin yıkılması olanaksız olduğuna göre; Lenin, partinin o zaman ki başlıca görevinin işçi sınıfını ve bütün halkı çarlığa karşı bir mücadeleye sokmak olduğunu öne sürüyordu. Bu belirleme bizce Lenin'i ayırdeden en önemli özelliklerden biridir. Demek ki, çarlığa karşı devrimci bir halk hareketi geliştirmek ve sosyalizmin önündeki en önemli ciddi bir engelin aşılmasını zorunlu kılıyordu. Bu da Çarlığın ortadan kaldırılmasıydı... 1917 Devrimi bu yeni Tip Marksist Parti anlayışına uygun ve Lenin'in stratejik önerilerini içine alan bir yapı ile gerçekleştirildi. Çarlık'tan siyasal iktidar bu anlayış ile ele geçirildi..

f- 1902 Ayaklanması sırasında durum

1900'lerde Dünya'da genel bir kriz yaşanıyordu. Bu kriz Rusya'yı da etkilemişti. Birçok işçi işten çıkarılmış, işçiler sokaklara düşmüşlerdi. İşçi ücretleri alabildiğine indirilmişti. Ve böylece, mücadele daha da keskinleşmişti. Slogan şuydu: "Kahrolsun Çarlık İstibdadı.."

Grevler birbirini izliyordu. Belli başlı grevlere örnek olarak şunları verebiliriz: Obukkov Silah Fabrikası grevi, Batum ve Don Rostov'daki büyük grevler vb... Direnişler birbirini izlemeye başladığı zaman, Çarlık'ta harekete geçti. Sürgünler, cezalar, kürek, cezaları vermeye başladı. Bu sırada 1902 Köylü Hareketi patlak verdi.. Toprak ağaları'nın malikaneleri ateşe verildi, topraklara el konulmaya başlandı. Çarlık memurları ve bazı ağalar da bu arada öldürüldüler. Bunun gibi, birçok köylü de tutuklandı, hapse kondu ya da öldürüldü..

Öğrenci hareketi de hızlanmıştı. Birçok Üniversite kapatıldı ve birçok öğrenci hapse tıklandı... Öğrencilerin büyük bölümü ise, hemen askere alındılar.. 1902'de genel bir boykot düzenlendi ve buna yaklaşık 30.000 öğrenci katıldı.

(...)

Lenin, gelişen bu olaylar karşısında 1903 yılında "Köy Yoksulları" adlı broşürü yayınladı. Köylülerin içinde buldukları durumu açıklayarak, köylülerle iççilerin ittifak yapmalarını gereğini savundu.. Bu sorun da saptanması gerekli önemli bir noktadır..

Lenin, şöyle sesleniyordu:

"Biz yeni ve daha iyi bir toplum düzeni kurmak istiyoruz. Bu yeni ve bu daha iyi toplumda, herkes çalışacak. Genel emeğin yemişlerinden bir küme zengin değil, bütün emekçiler yararlanacak.. Makinalar ve diğer gruplar herkesin çalışma koşullarını hafifletmeye yarayacak. Milyonlarca, onmilyonlarca halkın zararına bir grup insanın zengin olmasına değil... Bu yeni, bu daha iyi toplumun adı sosyalist toplumdur. Onun öğretisi de sosyalizmdir..."

Yani, Lenin çarlık despotizminden sonraki toplumsal yapının somut belirlemesini yapmış oluyordu. "bütün emekçiler" diyerek, "halkın" diyerek ayırdedici bir özellik daha vurguluyor, Marksist öğretinin genel belirlemelerinden bu özgün ve özel koşullar nedeni ile ayrılıyordu. Köylülerin ayaklanması bu tezin somutlaşmasını getirmişti..

(...)

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin 2.Kurultayı Haziran 1903'te Brüksel'de açılmıştı. Belçika polisi'nin koğuşurma yapması yüzünden zorunlu olarak kurultay Londra'ya taşınmıştı.. Bu Kurultay Lenin'in Parti konusundaki kesin mücadelesini içerir. Üyelik ve diğer parti konularında bu kurultayda çetin bir mücadele verilmişti. Bu mücadeleden sonra, ünlü Menşevik-Bolşevik ayrımı kesinleşmişti... Martov'un "her profesörün, her üniversite öğrencisinin üye olabileceği" yolundaki oportünist önerisi karşısında Lenin direnmişti. Lenin, "Parti üyesinin parti programını kabul etmesi, partiye aidat vermesi ve asıl olan bir parti örgütünde çalışması gerektiğini" ısrarla vurguluyordu.. Evet, bu kurultay çok önemliydi.. Lenin ,daha sonra "Bolşevizm, siyasal bir düşünce akımı olarak ve siyasal bir parti olarak 1903 yılından bu yana varolagelmiştir" diye yazmaktadır..

Lenin, sözünü ettiğimiz Kurultay'ın tutanaklarına dayanarak, "Bir Adım İleri İki Adım Geri" adlı eserini yazmıştır. Kitap, parti hayatını ve parti yönetimini kurallara bağlıyordu. Lenin özetle şunu söylüyordu: "Proletaryanın elinde örgütten başka silahı yoktur"...

1902 Köylü Hareketi ile başlayan kanlı olaylar ve gelişmeler devam ederken; Liberal burjuvalar ve toprak ağaları da harekete geçmişlerdi. Çar

ise, tedbirlerini daha da arttırmıştı. Çar'ın baskı tedbirleri yanında yaptığı bir şey de, direnişleri yumuşatmak ve kırmak için, jandarma ve polis denetiminde işçi örgütleri kurulmasını sağlamasıydı. Bu örgütler alenen polis örgütlenmesiydi ve "Polis Sosyalizmi"ni gündemleştiriyorlardı. Bunları Zubatov adında bir jandarma albayı kurduğu için, adına aynı zamanda "Zubatov Örgütleri" de denilmişti. Bunların temel amacı, hedef şaşırtma ve köylülerle işçilere isteklerinin sağlanması yolunda devletin yardımcı olacağı propagandasını yapmaktı..

Gapon adında bir papaz da, 1904 yılında yukarıda açıklanan Zubatov örgütlerini örnek alarak, aynı amaçlarla "Rus Fabrika İşçileri Meclisi" adında Petersburg'ta bir örgüt kurmuştu ...

Tüm provakasyonlara rağmen, işçi ve köylü hareketi kontrol altına alınamadı, direnişler gittikçe yaygınlaştı ve bu arada Lenin'in örgütlenmesi de güç kazandı...

g- 1905 Devrimi ve yenilgi

9 Ocak 1905'te bazı dertlerini çara anlatmak
120

için giden işçiler ve ailelerine karşı, Çar'ın emri ile ateş açıldı. Olay tarihe "Kanlı Pazar" olarak geçti.. Olaydan sonra, aynı gün akşam üstü işçi mahallelerinde barikatlar kurulmaya başlandı ve böylece Petersburg işçilerinin isyanı bütün ülkeye yayılmaya başladı. Bu olayı Lenin, Devrimin başlangıcı olarak değerlendirmişti. Ancak, bu devrimi burjuva demokratik bir devrim olarak ele almıştır. 1905'te "Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği" adlı kitap yayınlandı. Lenin bu kitap'ta Nisan 1903'te Londra'da toplanmış olan RSDİP kurultayının almış olduğu kararlar ışığında, son olarak meydana gelen direnişleri değerlendiriyordu...

1905 Hareketi ile ilgili olarak Lenin, emperyalizm döneminde burjuva demokratik devrimin kazandığı niteliği, onun hareket ettirici güçlerini ve perspektiflerini belirliyor ve "Burjuva devrimin başarısının, proletaryanın yararına olduğu" tezlerini geliştiriyordu.. Bundan da öteye, proletarya diyordu, "burjuva demokratik devrimin hareket ettirici gücü, önderi olmalıdır; Çıkarları Çarlığın yıkılması ve büyük toprak mülkiyetinin parçalanmasında olan köylülük, mutlaka proletarya ile ittifak etmelidir".. Ve ekliyordu: "Burjuvaziyi yığınlardan kopararak yalnız bırakmak, sahte demokrasinin ancak gerçek olarak burjuvazinin yüzünü sergilemekle teşhir olabileceği unutulmamalıdır"...

1905 Devrimi burjuva demokratik'ti, ancak harekete proleter yöntemler egemendi. Siyasi amaçlı grevler ve siyasi ayaklanmalar gibi yığınsal mücadele yöntemleri kullanılmıştı.. Lenin Burjuva demokratik devrimle ilgili olarak; Proletaryanın kısmi çıkarlarla yetinemeyeceğini, mücadele alanında güçlerini mutlaka örgütlemesi gerektiğini ve böylece, köylü-kentli yoksulları saflarına çekmeyi başarabileceğini özellikle vurguluyordu. Ve ancak böylece, kapitalizme son ve kesin darbeleri indirerek, burjuva ve demokratik devrimin sosyalist yönde gelişmesi mümkün olabilirdi.. Bu başkaldırı, aynı zamanda, çağdaş köleliğe karşı kitlelerin ilk ve bilinçli bir biçimde başkaldırısıydı. Eski geleneksel yöntemlere karşı, herşeyin kendisi ve insan için olması amacı ile girişilmiş bir mücadeleydi.. Siyasal iktidarın devrimci olarak fethi gerekiyordu. Temel ve vazgeçilmez hedeflere varılabilmesi için, bu zayıf halkanın ele geçirilmesi düzeyinde durulamazdı.

Haziran 1905'te Potemkin Zırhlısı'nda tayfalar ayaklandılar. Bunun üzerine Lenin, "silahlı ayaklanma tezlerini" bir daha ısrarla ortaya koydu. Petersburg Savaş Komitesini yavaşlığı ve kararsızlığı nedenleri ile ilgili eleştirdi. Bu konuda hazırlamış olduğu tasarı da şöyle diyordu:

"..Gençliğe gidin. Her yerde, her tarafta öğrenciler, özellikle işçiler arasında hemen birlikler kurun.. Bırakın, kendileri bizzat silahlanabilecekleri ölçüde silahlansınlar. Müfrezeler biran bile beklemeden savaş eğitimine başlamak zorundadırlar... Biran bile beklemeden..."

Evet, Lenin bütün kitlenin ayrıcalıksız mücadeleye katılması ve özellikle silahlanması tezini ısrarla vurgulamaktadır. Öğrencilerin bile bu yolda örgütlenmesi gerektiği öne sürülmüştür.. Bu açıklama da Lenin'in ayırdedici önemli bir özelliğini göstermektedir. İşte, bu özellikten ötürü, 1905 sonbaharında Devrim Hareketi görülmemiş bir biçimde yaygınlaşmaya başlıyor !.. Ekim'de siyasal amaçlı grevler başgösteriyor. Fabrikaların, işyerlerinin, PTT kurumlarının tüm çalışmaları duruyor. Çar, 17 Ekim'de bir manifesto yayınlıyor, "halkın(abç) kişilik dokunulmazlığını, söz,basın ve toplanma özgürlükleri ile diğer yurttaşlık ilişkileri" konularında v a a d - lerde bulunmak zorunda kalmıştır...

Bu evrede, tarihte ilk kez yığınsal nitelikte örgütler kurulmuştu.. Bunlar, "İşçi Delegeleri Sovyetleri" adını taşıyorlardı. Lenin, bu örgütlere gerekli olan önemi verdi ve hemen "ödevlerimiz ve İşçi Delegeleri Sovyetleri" adlı makalesinde sorunu derinliğine tartışmış-

tır..

1905 yılında Lenin Petersburg'a döndü ve bizzat hareketi yönetmeye koyuldu. O sırada Bolşevikler'in yasal gazetesi durumunda olan Yeni Hayat'a yazılar yazmaya başladı.. Bu yazıları arasında "Parti Örgütü ve Parti Edebiyatı" adlı yazının ayrı ve özel bir önemi vardır.. Lenin diyordu ki;

"..edebiyat parti edebiyatı olmak zorundadır. Burjuva ahlak ve göreneklerine, patronlu tüccar burjuva basınına, burjuva edebiyatı çıkarına ve bireyciliğine, beyzade anarşizmine ve kazanç hirsına karşı sosyalist proletarya; parti edebiyatı ilkesini ileri sürmek, bu ilkeyi geliştirmek ve olanaklar ölçüsünde en tam, en sağlam biçimiyle hayata uygulamak zorundadır..."

(...)

Aralık 1905'te Moskova işçileri bu kez ayaklandılar. Silahlı biçimde 9 gün boyunca Çar'ın askerleri ile vuruştular.. Bu ayaklanma için Lenin, "emekçilerin unutulmaz bir kahramanlığı" diyerek, "gelecek kuşakların devrimci eğitiminde hizmet görecektir önemli bir olay" olarak yorumladı..

Aralık ayaklanması yenilgi ile sonuçlandı. Bu yenilgiden sonra, devrimci dalga bir süre daha devam etti.. Yenilgiden sonra Lenin, "Devrimden

Çıkan Dersler" ve "1905 Devrimi Hakkında" adları ile yazılar yazdı ve durumu değerlendirdi..

Lenin'in son ayaklanma ile ilgili belirlemelerinde dikkati çeken en önemli şey kullandığı bazı kavramlardır. Örneğin; "Devrim", "ayaklanma", "emekçiler" vb.. gibi..

h- 1917 Devrimine kadarki durum

Yenilgiden sonra devrimci dalga azalmıştı, 1907'nin sonlarından itibaren meydana gelen duruma Lenin "irtica yılları" diyor ve böyle değerlendiriyordu.. Evet, açıkça karanlık ve umutsuz günler başlamıştı. Bu yapısal durum içinde parti Merkez Organı acele olarak devreye sokuldu ve yayına başladı.. Proletarya, Şubat 1908'de yeniden yayınlandı..

Temel çalışma olarak, parti örgütlenmesinin illegal olarak pekiştirilmesi ve legal olanaklardan da en geniş ölçüde yararlanmak olarak saptandı. Bu çalışma bütün boyutları ile yoğunlaştırıldı.

Teorik ve ideolojik olarak büyük bir çöküntü yaşanmaktaydı.. Bunun üstesinden gelinmesi

zorunlu bir hal almıştı. Partinin çelik çekirdeklerinin kurulması ve saflarda bozgun yaratılmaksızın örgütlü olarak geri çekilmesi'ni de bilmek gerekiyordu. Bu, saldırı kadar önemli görülüyordu. Legal ve illegal çalışmanın diyalektik olarak birleştirilmesi çalışmaları, parti içinde büyük saldırıların oluşmasına neden olmuştu..

Yenilgi dönemine girildikten sonra, büyük panik gösteren Menşevik'lerin illegal çalışmanın durdurulması için yoğun çabaları oldu. Bunlar Lenin'in tabiri ile, parti içinde likidatör görevi yapmaya başladılar.. Dolayısıyla bunlara karşı parti içinde büyük bir savaş açıldı.. Bu arada, bir takım kararsız Bolşevik'ler de sallantı içine düşmüşlerdi. Bunlar da, devrimci bir maske altında gerçek yanlarını saklayarak, partinin legal çalışmasına karşı çıkmaya başlamışlardı.. Bu amaçlarına uygun olarak, yasal işçi örgütlerinde çalışmanın durdurulması ve devlet Duması'nda sosyal demokrat grubun derhal geri çekilmesini istiyorlardı. Bunlara geri çağrısı anlamına gelen otzovist'ler denilmeye başlandı.. Bunlara karşı da parti içinde mücadele başlatıldı. Partinin legal olanaklardan yararlanmaması, onun içine dönük bir duruma gelmesi demekti. Bu akımların parti içindeki küçük burjuva akımın temsilcileri oportünistler oldukları açıklandı.. Parti'nin bunlardan mutlaka temizlenmesi gerekti-

ği kararı ile temizlenmelerine girişildi.. Bir yandan irtica yılları ve öbür taraftan da bu umutsuz yıllar içinde bu akımlarla çetin mücadeleler verilerek sürece devam edildi..

İrtica Yılları, genel olarak kapitalist dünyada da bir duraganlık yılları olmuştu ve görece barış yılları olarak geçiyordu. Bu dönem içinde, bir yandan da Marksizmi yeniden gözden geçirip, revize etmeye çalışan akımlar da türemişti. Bu revizyonistler, Marksizmi felsefe alanında da geriletmeye başlamışlardı.

Bu gerici görüşlerin yaygınlaşması, parti ve mücadele içinde çok ciddi tehlikeler oluşturdu. Bu durum da çarlıkla uzlaşma, uyuşma, burjuva ideolojisinin gelişmesi ve onunla da uzlaşma eğilimlerinin ortaya çıktığı dönemdir.. Bu alanda çok ciddi çalışmaların yapılması zorunluluğu kendisini dayatmıştı. İşte, Lenin bu akımlara karşı mücadeleye girişilmesi kararı ile birlikte çalışmalarını bunlara yöneltti. Felsefe alanında gelişmeye ve propagandaya çok önem verdi. Bu çalışmalarının en somut ürünü de ortaya çıktı. "Materyalizm ve Ampriokritizm" adlı kitap yayınlandı..

"Materyalizm ve Ampriokritizm" kitabı ile Lenin; burjuva filozofu Mach, Aveariuc ve Marksist felsefeden kopan bazı sosyal demokrat liderleri (örneğin: Boğdaov gibi) ağır bir yenilgiye uğrat-

tı.. Bu burjuva görüşlerin maskelerini alaşağı ederek, gerici görüşlerini açıkca ortaya döktü.. Kitap, gittikçe yaygınlaşan ve adını Avusturya'lı fizikçi ve filozof Ernest Mach'tan alan, Mahçılığın ayrıntılı biçimde irdelenmiştir. Revizyonistler, Mahçılık denilen Ampriokritizm'i dillerine dolamışlardı. Lenin, diyalektik ve tarihi materyalizmi yeniden ele alarak, Ampriokritizmin baştan aşağı Marksist öğretiyeye ters düştüğünü,gerici bir teori olduğunu kanıtladı. Kitap, Marksist felsefenin yaratıcı bir tarzda geliştirilmesi açısından da önemli bir eserdir ve bir şaheserdir..

Bu eser ile Lenin, Marksist öğretiyeye açısından ayırdedici bir özellik daha göstermektedir. Marksist öğretiyeyi yeniden ele alarak ve ona önemli katkılarda bulunarak, onun dönüştürülmesini sağlamıştır..

1910'larda işçi hareketleri yeniden canlandı. İrtica Yılları'nda yok edilen Marksist basın canlandırılması için sürekli çaba gösterildi. Petersburg'ta haftalık Yıldız ve Moskova'da da Düşünce gazetesi çıkmaya başladı. Lenin'in bu adı geçen gazetelerde elliden fazla yazısı yayımlandı. Ayrıca, 1911 yılında Lenin, Paris yakınlarında bir parti okulu da kurdu..

1912'de Yasal Bolşevik gazetesi olan Pravda yayına başladı.İlk sayısı 5 Mayıs'ta Petersburg'da

çıktı. 1912-14 yılları arasında Pravda'da Lenin'in değişik isimlerle 280 makalesi çıkmıştır. Lenin Pravda aracılığı ile işçilerin örgütlenmesine büyük önem veriyordu ve "dağınık işçilerin hiçbir şey, örgütlü işçilerin ise her şey" olduğunu belirtiyordu..

Bu evrede Ulusal Sorun da özel bir önem gösterdi ve Lenin "Ulusların kendi kaderlerini Tayin Hakkı"nı yazdı. Bu konuda çeşitli makalelerde Marksist Partinin Ulusal Sorun konusundaki programını temellendirdi.. Bize göre, bu kitapta belirlenen muhtevaya rağmen sovyetlerde ulusal sorun çözümlenemedi..

1914'te 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı patlak verdi. Bolşevikler savaşa karşı tavrı aldılar ve Lenin, "Savaşta kendi hükümetini bozguna uğrat" şiarını ortaya attı. Lenin sonrası dönem de ise, sovyetler bu tür savaşların açık ya da gizli taraftarı olarak, yer yer burjuvazi ve emperyalizm ile ittifak da etmişlerdir..

Tam bu dönemde, kapitalizmin içinde çürüyen II. Enternasyonalin ideolojisi de kendini açığa vurdu: Marksizme döneklik eden liderler, kendi burjuvalarının yanında saf tutarak, sosyal şövenizmin içine battılar. Bu oportünistler, "Anayurt Savunması" adı altında emperyalist burjuvaziye hizmet etmeye başladılar. Bolşevikler ise, emperyalist savaşı bir iç savaşa dönüş-

türmek için kararlı mücadelelerine devam ettiler. Bu nedenle de, "Yurt sevgisinden kopuk" olmakla suçlandılar. Lenin, "Büyük Rusların Ulusal Gururu Üzerine" adlı makalesiyle, Bolşeviklerin yurtseverliklerini irdeledi. Ona göre, haklı ve haksız olmak üzere iki savaş vardı. Emperyalist ve işgalci savaşlar haksız savaşlardı ve bunları burjuvazi çıkarır.. Bu savaşlar dünyayı parsellemek,bağımsızlığını ve özgürlüğünü koruyan halkları köleleştirmek, zenginliklerini yağma etmek içindir. "Anayurdun Savunulması" işçileri aldatan,kabaca aldatan bir burjuva yalandan başka bir şey değildir...

Haklı savaşlar da vardır. Bunlar halkların emperyalist istilacılara karşı vermiş oldukları savaşlardır. Sömürüye,zulme,zorbaliğa karşı savaşlardır. Proletarya ancak bu haklı savaşlarda "Anayurdun Savunulması" şiarını benimseyebilir...

(...)

Lenin bu dönemde, sürekli olarak savaşa karşı görüşlerini belirtmeye devam etti. "Sosyalizm ve Savaş" adlı kitabı ile sorunu ayrıntılı olarak ele alıp değerlendirdi.

Ayrıca, bu dönemde çöken II. Enternasyonal'ın yerine yeni Komünist bir Enternasyonal kurmanın ilk nüveleri de emperyalist savaş sırasında

atıldı. Lenin, devrimci Enternasyonalistlerin birleştirilmelerinin Marksizmin ilkeleriyle temellendirilmesi kanısındaydı..

Çalışmalarına devam eden Lenin, Eylül 1915'te Zimerwal ve Nisan 1916'da da Kienthal'daki uluslararası toplantılara katıldı. Zimerwald'daki işçiler arasında aktif olarak çalışma yapabilecek bir sol grup kurmayı başardı. Bu grup, savaşa ve oportünist tahribatlara karşı önemli görevler üstlenmiş ve mücadele yürütmüştür.

Lenin, kapitalizmin o dönem varmış olduğu aşamayı da etraflı olarak inceleyerek, "Emperyalizm" -Kapitalizmin En Yüksek Aşaması- adlı kitabını da yazmıştır. Bu konudaki tezleri de onun ayırdedici yanlarından biridir. Marksist öğretisi açısından bu eser önemli bir katkı sayılmalıdır.

Kapitalizmin dev tekeller oluşturması aşamasını Lenin,tekelci kapitalizm olarak niteledi ve bunu emperyalizm olarak adlandırdı. Bu nedenle emperyalizmi detaylı olarak irdelemiştir. Bu eser ile kapitalizmin yasalarını inceleyen Marks'a daha üst düzeylerdeki gelişmenin yasalarını yakalayanak büyük bir zenginlik katılmış oldu..

1917 Şubat'ında Bolşevik Partinin çağrısı üzerine Petrograd'da siyasal amaçlı genel bir grev düzenlendi. Kanlı Pazar'ın yıldönümüne denk

düşen (9 Ocak) günde işçiler Petrograd'da ayaklanmışlardı. Devrimci hareket gittikçe yayılıyor ve güçleniyordu. Bu olaylar üzerine despot yönetim yıkılarak yerine yeni bir yönetim gelmesi an meselesiydi. Ve Şubat Devrimi böylece gerçekleşti.

5 Mart 1917 günü Pravda yeniden yayına başladı. Lenin ise, 3 Nisan 1917 gecesi Petrograd'a gelerek, 4 Nisan günü ünlü "Nisan Tezleri"ni anlatmaya başladı.. Devrimci proletaryanın görevlerini belirtti. Bu tezler, partinin devrimde doğru bir rota tayin etmesinde büyük ve kesin bir rol oynamıştır.. Özetle, demokratik devrimde işçilerin ve yoksul köylülerin iktidara sahip olacakları ve sosyalist devrime geçişin tam ve ayrıntılı planı bu tezlerde netleşmişti.. Lenin, yıkılan mutlakiyetin yerine iktidarı ele geçiren geçici hükümetin, kapitalistler ve derebeylerinin çıkarlarını savunduğunu; savaşın yine istilacı, soyguncu bir savaş olarak devam ettiğini kanıtlayarak, şu şiarını ortaya attı:

Bütün iktidar sovyetlere.

Burjuvalarla uzlaşan Menşevikler, Bolşeviklere karşı acımasız bir saldırıya geçtiler.. Pravda yönetim merkezi basıldı. 5 Temmuz günü çok kısa bir süre önce Pravda yönetim merkezinden ayrılmış olan Lenin, ölümden kil payı kurtulmuş oldu..

Geçici hükümet ve Menşevikler, Bolşevikleri öndersiz bırakmak için Lenin'e karşı büyük bir savaş açtılar. Geçici hükümetin başkanı Kerenski, Lenin'i öldüreni ödüllendireceğini açıkladı. Bu oluşan olaylar nedeni ile Lenin kesin bir illegalliteye geçmek zorunda kaldı. Bir süre Petrograd'ta işçilerin evlerinde gizlenen Lenin, daha sonra Petrograd yakınlarında bulunan bir göl (Sazlıgöl) kenarında küçük bir barakada Finli bir orakçı kılığı ile yaşamaya başladı..Bu yerden biraz uzakta, çalılıklar arasında Lenin'e küçük bir yer yapıldı ve oraya iki küçük kutük konuldu. Lenin, buraya "benim yeşil yazı odam" diyordu.. Ünlü "Devlet ve İhtilal" bu "yeşil yazı odasında" yazılmıştı..

"Devlet ve İhtilal" adlı kitapta Lenin, Devlet ve Devrim'de proletaryanın durumunu inceliyordu. Burjuva devlet karşısında iktidarı ve sonra devleti ele geçiren proletaryanın nasıl bir devlet kuracağını ve bununla ilgili sorunları açık ve net biçimde saptamıştı..

(...)

25 Ağustos'ta General Karnilo gerici bir isyan çıkardı, ancak bu isyan bastırıldı..

Bu dönem içinde önemli bir durum gerçekleşmişti.. Bir süre için geri çekilen "Bütün İktidar Sovyetlere" şiarı yeniden ortaya atılmaya başlan-

mıştı. Ve 50'den fazla Sovyet bu şîara sahip çıkmıştı.

Eylül ortalarında Lenin, Merkez Komitesine "Bolşevikler İktidarı Ele Almak Zorundadır" başlığı ile bir mektup yollayarak; biran önce silahlı ayaklanma'yı örgütlendirmek gereğini vurgulamıştı. Lenin, Bolşeviklerin halkın içine, halkın yığın halinde yaşadığı ve çalıştığı fabrikalara, kışlalara gitmelerini istiyordu. Ve şöyle sesleniyordu:

"Hayatın can damarları oradadır. Devrimin kurtuluş kaynakları oradadır"...

Eylül ortalarında Viyborg'a geçen Lenin, orada işçi yurdu'nda yazılar yazmaya başladı. Bu yazılarında silahlı ayaklanma zamanının geldiğini bu nedenle iktidar mücadelesine hazırlanmak gerektiğini anlatıyordu. "Kriz olgunlaştı, Rusya'nın bütün geleceği bu şansı kullanmamıza bağlıdır" diyordu Lenin.. 1 Ekim'de Petersburg ve Moskova Sovyetleri Bolşevik üyelerine yazdığı mektupta, derhal ayaklanmayı başlatmak gerektiğini vurguluyordu. 7 Ekim'de, illegal olarak Petrograd'a geçen Lenin, 8 Ekim'de de Kuzey Bölgesi Sovyetlerine şunu söylüyordu: Gecikmek ölüm demektir.

Nihayet Merkez Komitesi 10 Ekim tarihinde ayaklanma önerisini kabul ettiğini açıkladı.

Kamenev ve Zinoviyev bu karara karşı çıktılar..

Alınan ayaklanma kararından sonra, bunu yönetmek üzere seçilen Polit Büro başkanlığına Lenin getirildi. 16 Ekim'de işçi örgütleri temsilcileriyle yapılan Genişletilmiş Merkez Komitesi toplantısında bir konuşma yapan Lenin, yeniden ayaklanmanın biran önce başlatılması yönündeki görüşlerini yineledi. Kamenev ve Zinoviyev, bu ayaklanma kararını Menşevik Yayın organı "Yeni Hayat" ta açıkladılar. Elbette bu açıklama geçici hükümetin tedbirler almasını sağladı. Lenin'in uyarısına rağmen bu iki Merkez Komitesi üyesi, partiden atılmadılar. Ancak, Parti adına bildirimde bulunmaları yasaklandı...

Sovyetlerin 2. Kurultayı 25 Ekim'de toplanacaktı, ancak, Lenin 24 Ekim'de ayaklanma kararı'nın alınmasını başardı.. Ve 24 Ekim'de ayaklanma başladı.. Sabahın erken saatlerinden itibaren, kızıl muhafızlar kapatılmak istenen Merkez Komitesi Organı "İşçi Yolu" nun yayın merkezinde koruma düzenine geçtiler. Ayaklanma kurmayının üstlendiği Enstitü binası güvenlik altına alındı. Geçici hükümet Neva nehri üzerindeki köprüyü yıkarak, devrimin birbirleri ile birleşecek olan güçlerini bölmeye çalıştı. Bunun üzerine Lenin, 24 Ekim gecesi geç saatlerde Amalni'ye gizlice girmeyi başardı ve devrimin yönetimini bizzat eline aldı. 25 Ekim sabahı ise, ihtilalciler

telefon istasyonu, telgrafhaneyi, radyo istasyonu-
nu, Neva üzerindeki köprüleri ve başkentin
önemli binalarını resmen işgal ettiler. Saat
10'da Lenin, "Rusya'nın yurttaşlarına" isimli
bildiriyi sundu ve iktidarın sovyetlere geçtiğini
mücadelenin zafere ulaştığını açıkladı. Bundan
bir saat sonra ise, Petrograd sovyetlerinin
tarihi önem taşıyan oturumu başladı... 25 Ekim'i
26'ya bağlayan gece, "Aurora" -Şafak tanrıçası-
zırhlısının top ateşiyle başlayan saldırı ile, ge

çici hükümetin bakanlarının bulunduğu Kışlık
Sarayı ele geçirildi. Burjuva hükümetin son
dayanağı da böylece düşmüştü.. Ve binlerce
yıldır devam edegelen mülk sahipleri sınıfının
egemenliğine dayanan toplum tipi, Çarlık Rusyası
gibi gericiliğin kalesinin tarih sahnesinden
süpürülüp, atılmasıyla bir yanından yıkıldı.
Marks ve Engels'in açmış oldukları çağ, Lenin'in
önderliğindeki Bolşevik partisinin zaferi ile
Büyük Ekim Devrimi ile taçlanmış oldu..

(devam edecek *)

(*) 22 ve 23. sayıların birleştirilmesi nedeniyle yer darlığı açısından yazının
diğer bölümleri gelecek sayıda verilecektir.

* bir değerlendirme *

BİR TARİHTİR YAŞANAN (*)

12 mart 1970 müdahalesi döneminde TC,uzun bir aradan sonra Kürdistan'da istiklal Mahkemelerine benzer bir uygulama başlattı. Kürtlerle ilgili davalar özellikle Diyarbakir'de kurulan Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde toplandı. Bu aynı zamanda tarihsel bir dönüm noktasının da başlangıcı anlamına geliyordu. O döneme kadar genellikle Kürtler, mahkemelerde siyasal savunma yapmamışlardı. 1921'den 38'e kadar uzanan zaman içinde Kemalist diktatörlük Kürdistan'da kan akıtmış, Dersim'in düşmesi ile birlikte Kürdistan kan içinde dize getirilmişti. Daha sonra Irak'ta Haşimi Monarşisi'nin yıkılması (1958) ve Barzani'nin Sovyetlerden geri dönmesi ile yükselen Kürt hareketi, TC içinde de yankısını bulmuş, 1959'da 49 Kürt Aydını'nın tutuklanması ile yeniden ardı ardına Kürtler hakkında davalar açılmaya başlanmıştır. Ancak, bu davalar 12 Mart duruşmalarına kadar tutarlı bir siyasal muhtevaya sahip değillerdi.

Diyarbakir'de TC'yi şaşkına çeviren gelişmeler oldu. Dünün burnu sümüklü, başı kabak, ayağı çıplak sömürge çocukları, yargıçların önünde dik başlı, asi ve yüksek sesle konuşan militanlar olarak siyasal içerikli savunmalar yapıyorlardı. **Doğu, Doğulu halkımız, mahrumiyet bölgesi** gibi kavramların yerine Kürt, Kürdistan, Kürt halkı gibi kavramlar kullanıyorlardı. Bu beklenmedik bir gelişmeydi. Ve tabii şaşkınlık yarattı. Siyasal içerikli savunma yapanlara karşı tepkiler oluştu. Bir dizi provakatif girişimlerde bulunuldu. Dönem, aynı zamanda Türk Solu ile kopuşmayı da içeriyordu. Ve biz kendimizi birdenbire derin bir bilgisizliğin, bir teorik yetersizliğin içinde bulduk. TİP (Türkiye İşçi Partisi) ve FKF (Fikir Kulüpleri Federasyonu) kaynaklı birikim, siyasal savunmaların ihtiyaç duyurduğu bilgilere cevap vermiyordu.

DDKO (Devrimci Doğu Kültür Ocakları) ise henüz körpe bir kuruluş olarak yeterli birikimi sağlamış değildi. Zorunlu olarak birçok şeye yeniden başlamak gerekti.

Bu yapıldı.

Önce Kürt tarihinin ve dilinin araştırılması çalışmalarına başladık. Tarih çalışmaları bizi doğrudan doğruya III. Enternasyonalin eleştirisine götürdü. Ağrı Direnişi ve Mehabat Kürt Cumhuriyetini incelerken SSCB'nin tutarsızlığını yakaladık. Gerçi III. Enternasyonal daha önce -özellikle Troçkistler tarafından- detaylı biçimde irdelenmiş, eleştirilmişti, ama, bizim izlediğimiz yol, tümü ile el yordamı ile ve kendi araştırmalarımıza dayalı idi. Kürdistan'da özgün bir ideolojik çizgi

böylece ortaya çıkmaya başladı. Ve tabii statükocu sol tarafından derhal afaroz edilip, küfür altına alındı.

Mehabat Kürt Cumhuriyetini incelerken, Tahran Antlaşmasını gördük. Buna göre, İngiltere, ABD ve SSCB, savaş sonrasında İran'ın toprak bütünlüğünün korunması ve ordularını İran'dan çekmeyi kabul ediyorlardı. İran'da bu dönemde ortaya çıkan iktidar boşluğunun da etkisi ile Azerbaycan Halk Cumhuriyeti ve Mehabat Kürt Cumhuriyeti oluşmuştu. Savaş sonrası, SSCB ordularını geriye çekince bu iki körpe cumhuriyet savunmasız kalmış ve İngiliz destekli İran birliklerince yok edilmişlerdi. SSCB, Azerbaycan'da onbinlerce Komünistin sokaklarda boğazlanmasına seyirci kalmış, kurucularının asırları ile Mehabat Kürt Cumhuriyeti'nin tarihe karışması karşısında ses çıkarmamıştı.

Tahran Antlaşmasını izlediğimiz zaman, Yalta ve Potsdam Anlaşmalarına ulaştık. Orada olup bitenler ise, bizim bütün değerlerimizi, inançlarımızı alt üst edecek boyutlardaydı. Örneğin, Yalta'da düpedüz masa başında dünya haritası yeniden çizilmiş, halkların iradesini hiçe sayan emperyalist bir paylaşım karar altına alınmıştı. Bu kararların altında SSCB'nin ve SSCB'nin tartışılmaz lideri Stalin'in imzası vardı. Baltık denizinden Karadenize ulaşan bir hat Doğu Bloku ülkelerini ortaya çıkarıyor, bu hattın dışında kalan Yunanistan İngiliz emperyalizmine terkediliyordu. Tıpkı Azerbaycan'da olduğu gibi, Yunanistan'da da neredeyse iktidarı ele geçirme durumunda bulunan komünistler, bu kez, Alman Nazizmi yerine, İngiliz emperyalizmine karşı dövüşmek zorunday-

dılar. SSCB'nin kendi sınırlarına çekildiği bu dönemde Yunan partizanları imha edildiler.

Yalta, Doğu Bloku ülkelerini ortaya çıkardı. Bunlara **sosyalist ülkeler** denildi. Sosyalizmin bir sistem haline geldiği iddia edildi. Sınırların demir tellerle dış dünyaya kapayan garip bir yapılanma ortaya çıktı. Aradan geçen 40 yıllık süre içinde bu garip yapılanma, esas olarak insanlığın doğal gelişimi önünde kirli bir yara, bir ur olarak büyüdü. Geri ve ilkel bir dünya oluştu. Devletin bürokratik ve militer karakteri, toplumu bütünü ile egemenliği altına aldı. Gelişmenin diyalektik evrimi tıkandı. Durum, pro-sovyet grupların oluşturdukları ideolojik yapılanma içinde idealize edilerek geçirildi. Dünyanın diğer ülkelerindeki gelişmeler de bu tıkanıklığın acısını çektiler. En ağır yaralar alan ülkelerden biri ise Türkiye idi. Türkiye ile birlikte Kürdistan'da bu pro-sovyetizm'in kirliliği içinde bir türlü kendi devrimci değerlerini yaratamadı.

Bugün bu sistem çatırdayarak yıkılıyor. Bizim, bundan fazla etkilenmememiz, on yıllar önce Kürt tarihini irdelerken edindiğimiz bakış açısından ötürüdür. Ve bize göre, Doğu Bloku ülkelerinde sistemin sarsıla sarsıla yıkılması, insanlık açısından ileriye doğru atılmış bir adımdır. Emek cephesi'nde iltihaplı bir yara olarak duran bu yapay sistemden geriye hiçbir şey bırakılmamalıdır. Sosyalistler, bu iltihaplı yaranın faturasını ödemekle kendilerini yükümlü saymamalıdır. Bunun en doğal sonucu ise, 70 yıllık sosyalist inşanın sorunlarını ve sonuç-

larını fanatik saplantılar, ezbere öğrenilmiş formülasyonlar içinde değil, eleştirici ve devrimci bir düzeyde ele almayı gerektirir. Oysa, durum pek de bu noktalarda ele alınmış görünmemektedir.

Kısaca, Doğu Bloku'nda olup bitenlere baktığımız zaman gördüğümüz her şey utanç vericidir. Ve bu utanç verici sistem, yıllarca idealize edilerek insanlık ve dünya emekçileri düpedüz aldatılmışlardır. Sorun yalnızca aldatılmakla da sınırlı değildir. Bu sefaletin kurucuları ve savunucuları, kendilerinin tek ve tartışılmaz doğru olduğunda da ısrar etmişler; bu habis urun dışında gelişen her canlı ve üretken yapıya karşı düşmanca ve haince tecavüzlerde bulunmuşlardır.

Bugün bu yapısal sakatlığın -ya da sapıklığın- pek de değiştiği söyleyemez. Bizim ilgi alanımızda duran Orta-Doğu'da ve de özellikle Türkiye'de işler gene eski merkezlerin ideolojik tezlerinin Türkçeye çevrilmesi ile sürdürülmektedir. Devrimci, dinamik değerlerden o kadar uzaklarda seyredilmektedir ki, varolan ilişki ve çalışmalardan ne tutarlı bir program ve ne de eleştirici ve devrimci bir yapılanmaya gitmek mümkün görünmemektedir. Bu bağlamda pro-sovyet gruplarda fazlaca bir şeyin değiştiğini iddia etmek mümkün değildir.

Bir diğer önemli sorun ise, pro-sovyet grupların ters ucunda duran anti-sovyet grupların içler acısı ideolojik fanatizmleridir. Bunlardan bir bölümü daha hala **Stalinist** mirasın kaba ve didaktik ideolojik mirasının ısrarlı taşıyıcılığını yapma gayreti içindedirler. Bir

bölümü ise, **-dehşet verici birşey ama gerçek-** Çavuşesko'nun öcünü almak için hançerlerinin ucunu bilemekle meşguldürler. Bu konuda o kadar ileri gidilmiştir ki, örneğin, 2000'e Doğru'nun başyazarı D. Perinçek,Çavuşesko ile ilgili yazısını siyah çerçeve içine alıp ne kadar yaslı olduğunu ifade etmekten bile geri durmamıştır. Günlük gazetelerin birinde Demokrat Kadınlar Derneği üyelerinin bir pankartı vardı. Üstünde şunlar yazılı: **Elana'nın kanı yerde kalmayacak !**

Tabii bu insanlar Türkiye'de demokrasi ve sosyalizm mücadelesi verme iddiasındadırlar. Peki Romanya'daki bu alçak rejimin ve onun diktatörünün bu şekilde savunulması nasıl açıklanacak ? Emperyalist basın kuruluşlarının tüm yanıltıcı ve yalan üzerine kurulu haberlerini bir yana bırakalım. Çok açık olan bir gerçek var ki, o da Romanya'da sosyalizmin "S" harfinden bile söz etmek mümkün değildir. Ve gene çok açık olarak belirtmek gerekir ki, Çavuşesko eli kanlı bir diktatördür. Rejim, düpedüz bir polis rejimidir. Ülke 50 kişilik bir hanedanlığın çiftliğinden başka birşey değildir. Milis diye Türk halkına sunulanlar, düpedüz profesyonel muhbir ve özel timlerden oluşan bir polis ordusudur.

Doğu Bloku'nun asi çocuğu olarak sıfatlandırıldığı için, Avrupa'ya geldiğim zaman ilk görmek istediğim ülke Romanya idi. Tabii, Romanya'yı gördükten sonra, niçin Batı Avrupa burjuvazisinin Doğu Bloku'nu bir turizm cenneti olarak sunduğunu ve özellikle küçük burjuvaziyi bu ülkelere tatil için göndermesini anlamak daha kolay olmuştu. Çünkü, bu

Ülkelerde, örneğin, Romanya'da bir hafta tatil yapan sıradan bir Batı Avrupalı, ülkesine iflah olmaz bir anti-komünist olarak dönme durumunda idi. Korkunç bir sefaletin düpedüz açlığın, dilenciliğin; bir dizi saçma sapan yasağın ortasında bir de asıl batı'nın tüketim mallarının vurguncu bir tüccar bayalığı ile sergilenmesini görmek mide bulandırıcı idi.

Öte yandan, örneğin Polonya, İskandinav ülkeleri açısından ucuz kadın ve içki pazarı olarak bilinir. Binlerce Türk ve Kürt'ün yaşadığı Batı Berlin için Doğu Berlin genelev statüsündedir. Hele hele Batı Almanya'dan Batı Berlin'e geçmek, bir sosyalistin yaşadığı en trajik dakikalar-
dı.. İlk geçişte şok geçirmeyen bir sosyalist hemen hemen yoktu. Batı Berlin'e geçmeden hemen önce Trenin durduğu Doğu Berlin istasyonunda haki elbiseleri, kurt köpekleri ile yanyana büyük bir operasyon gerilimi içinde duran polis kordonunun insana hatırlattığı şey sosyalist bir ülkeden çok, filmlere konu olan Nazi Almanyası idi. Şimdi bu karanlık perde yıkıldı. Ardından yıllardır devletin tepesine tüneyen ve **proletaryanın kahraman evlatları** olarak bize ve kendi halklarına sosyalizm vaaz edenlerin ne tür hırsızlar, sahtekarlar oldukları birer ikişer ortaya çıktı.

Peki **sosyalist anavatan**da neler oldu ? Türkiye'ye pro-sovyet gruplar tarafından teker teker taşınıp, donuk ve kirli bir ideolojik yapılanmanın yapı taşları haline getirilen **Bilim Akademisi** patentli kitapların yalan yanlış bilgilerle, resmi ideoloji'nin dünya düzeyinde kabulünü

sağlayan berbat şeyler olduğu ortaya çıktı. Bunları -bırakalım daha önceleri- 70'li yıllarda eleştirenlere karşı neredeyse CIA'nın, SAVAK'ın ajanları gözü ile bakanlar, bugün aynı düzeyin en ateşli savunucuları oldular.

Sonra bir de baktık ki, camilerden ve kiliselerden çıkan insanlar, 70-80 yıl önceki hançerleri ile, baltaları ile birbirlerini boğazlamaktalar !!

Dünya yerinden oynuyor. Dünya yerinden oynarken, Türkiye'deki ve Kürdistan'daki devrimciler yerlerinde sayamazlar. Elbette ki, son 30 yılın yarattığı ideolojik çitler, ideolojik değerlerle örülü duvarlar bir anda yıkılmayacak. Yıkılmıyor da. Ama, devrimci hareketin açık kafalara, bağımsız, eleştirici ve devrimci beyinlere ihtiyacı var. Gorbaçov şöyle ya da böyle yapmış bir yana bırakıp, Çin'de panzerlerle ezilen binlerce öğrencinin kapitalizmin ajanı olup olmadığını entel barların sosyalizm ağalarına terkederek, Çavuşesko gibi döktatörlerin öcünü alma yerine, özellikle son 30 yıldır yerden yere vurulan, kanı iliği emilen, kendi ülkenin, kendi halkının sorunlarına çağdaş bir kafa ile, cesaretle bakmasını öğrenmek gerek. Yaşanan koskoca bir tarihtir. Öyle bir tarihtir ki, günlük politik gelişmeleri bile izleyemez duruma düşülmüştür. Günlük politik gelişmeleri izleyemeyen, günlük pratiğin dayattığı sorulara cevap vermeyen siyasi hareketlerin, yüzyıl

geride duran kitabi bilgileri şöyle ya da böyle yorumlayarak bir dizi alıntı ve çalıntı ile yeniden ve yeniden teori üretmelerinin hiçbir esbabı mucibesi kalmamıştır. Son on yıl hayatımızdan o kadar çok değeri heba etmiş, o kadar kullanılmamış zamanı çalmıştır ki, yaşanan her saniyenin hakkını vere vere yaşamak için, dışı dış bir mücadeleden kaçınmamak gerekli. Ve unutulmamalı ki, daha hala zindanlarda bizim insanlarımız acı çekmekte, azar azar ölmektedirler.

Yaşanan bir tarihtir. İnsanlığın gelişiminde büyük bir duraganlığı ve ataleti temsil eden sistemler bir iki gün içinde yıkılıp gitmektedirler. Bu yıkıntılar üzerinde yeni değerler ve ilişki biçimleri şekillenmektedir. Bu yeni ilişkiler ve değerler sistemi içinde sömürge bir ulusun ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi de elbette ki, kendisini çok daha anlaşılır ve çok daha dinamik kavramlarla ifade edebilmelidir. Ezbere öğrenilmiş formüller ve kaba ideolojik tezlerle bu mücadeleyi bir adım daha ileri götürmek mümkün değildir. Canlı, dinamik, üretken ve sıcak bir politikaya ihtiyaç var. Bu politikanın üretileceği ve deneneceği alan, ülkenin sıcak karnıdır. Tarihi ülkede yaşamasını öğrenmeye başlamak gerek !

(*)Kürdistan Press'in 26 Şubat 1990 tarihli sayısındaki başyazı.

İŞGALE ve TERÖRE KARŞI KİTLESEL DİRENİŞ !

Nusaybin, Cizre ...

13 Mart 1990 günü, Mardin'in Savur İlçesi Serenli Köyü Giresira mezrasında 13 PKK'lı'nın katledilmelerinden sonra, Nusaybin asıllı ve bölgede etkin bir aşiret olan Ömeri'lere mensup unsurların katledilenler arasında bulunmaları dolayısıyla, Nusaybin esnafı olayı protesto etmek için kepenklerini kapattı.

Nusaybin esnafının eylemi, Giresira'da katledilenlerden (babası belediye meclisi üyesi olan) Kamuran DÜNDAR'ın cenazesinin kaldırıldığı gün de devam etti. Cenaze törenine katılan kitle mezarlıktan dönerken, üzerlerine polis ve Özel

Tim tarafından ateş açılması sonucu çok sayıda kişi yaralandı. Halkın taş ve sopalarla karşı koyduğu saldırılarda 3 polis de yaralandı. Polis ve Özel Tim'in ateş açması sonucu yaralananlardan Şemsettin ÇİFTÇİ adındaki genç yaşamını yitirdi...

20 Mart 1990 günü Nusaybin Olayları'nı protesto etmek amacıyla Cizre'de yapılan gösteriye "Özel Tim" in ateş açması sonucu 5 kişi katledildi, çok sayıda kişi yaralandı ve yüzlerce kişi gözaltına alındı. Ardından, Cizre, İdil, Silopi ve Midyat ilçelerinde Kepen Kapatma Eylemleri gelişti. Eylemlerin yapıldığı ilçelere bütün giriş-çıkışlar yasaklandı. Gazetecilerin olayları izlemeleri engellendi. Cizre'de sokağa çıkma yasağı konuldu. Bölgeye yeni askeri birlikler gönderilerek, sözümona bölge denetim altına alındı. Ancak, kitleler bütün baskılara rağmen eylemlerini sürdürdü.

Cizre'de 23 Mart Cuma günü, 3 gün önceki olaylarda katledilenlerin mezarlarını ziyaretle başlayan ve 15 bin kişinin katıldığı gösteri; Nusaybin'de başlayan ve çevre ilçelere yayılarak devam eden Kitlesel Direnişlerin Anti-İşgalci ve kendiliğinden niteliği ile, ortak şiarlarda ifadesini bulan Anti-Sömürgeci talepleri (Örneğin: Biji Kurdistan, TC. Çekilsin, Özel Tim Çekilsin, Kahrolsun İşkence gibi şiarlarda somutlaşan) netleştirdi.. Ardından, Devlet yetkililerinin olaylarla ilgili demeçleri, Sömürgeci Parlamento'da yer alan parti sözcülerinin "ayrılıkçıları" protesto etmeleri ve Türk Basını'nın harekete geçirilmesi ile "olağan-üstü hal" birdenbire oluşturuldu !

II

Kitlesel direnişler karşısında Sömürgeci Devlet bütün kurumları ile "ulusal birlik" çağrılarını etrefinde telaşla tavır belirlemek ihtiyacı duyarken; Biz Kürdistanlılar ile Türk "demokrat ve sosyalistleri" açısından olayı çok yönlü değerlendirmeye tabi tutmak gerekmektedir.

Olayı sadece bir protesto ile geçiştirmek yeterli değildir. Oynanan oyunlar ve mevcut siyasal ortamı

dünya kamuoyuna ve kitlelere net bir biçimde sunmak gerektiği inancındayız.

Gerçekten, Sömürgeci Devlet sözcüleri, partileri ve basın-yayın araçlarının bilinçli bir biçimde kamuoyuna sundukları gibi, olay "teröristlerin kışkırtması" ya da "Doğu'da İsyân denemesi" midir? Devlet 13 yıldır Kürdistan'da sistemli bir terör uygulamaktadır. Kürt insanı izin almada bırakınız bölgesini, evini terkedemeyecek duruma gelmiştir. Her saat, kadın, çocuk,yaşlı, herkes aramaya tabi tutulmaktadır. Genç insanlar gerekçesiz biçimde yollarda yakalanmakta, küfredilerek bayıltılıncaya kadar dövülmekte; ölüm derecesine getirilip evlerinin önlerine leş gibi atılmakta; insanlarımız ölümlerine bile sahip çıkamamaktadır. Toplumsal yapının gereği olan gelenekler bile yasaklanmakta; cenazeler belediye ve askeriyenin çöp arabalarına konularak; bilinmeyen yerlerde kazılmış çukurlara topluca gömülmektedir... Kürt ulusunun tecavüze uğramamış hiçbir değeri ve geleneği bırakılmamıştır... Kürdistanlıların hayatları çekilmez hale gelmiştir. Bu direniş; hayatın bu çekilmezliği içinde, kendiliğinden bir biçimde, 13 yıllık terör ve barbarlık karşısında çok doğal,demokratik ve kitlesel bir tepkidir...

Bütün bunların yanında, olayların gerçekleştiği alanda, Kürdistanlı siyasal örgütlerin çalışmaları da vardır ve gözardı edilmemelidir. Bu çalışmalara

rın, demokratik bir eylem platformuna dönüşmesi de doğaldır. Ancak, devletin bilinçliliği ve bir kurban seçme eğilimi de gözardı edilemez...

Olaylar, Halepçe Katliamı ve Newroz bayramının yıldönümlerine denk düşmüştür. Bütün Kürdistanlıların Halepçe Katliamı'nı protesto etmeleri ve Newroz'u kutlamaları eylemi ise, bölgede çok doğaldır. Newroz Kürdistan'da yeni kutlanmıyor. Her yıl ister legal, ister illegal koşullarda olsun kutlanagelmıştır. Bunu herkes bilmektedir. Her Newroz'da Türk ordusu ve polisi 1 Mart'tan 1 Mayıs'a kadar alarmdadır. Bu da, Kürdistanlılar tarafından bilinir. Buna rağmen Kürt Ulusu kendi Ulusal Bayramı'nı kutlamış ve kutlayacaktır. Verilen demeçlerden anlaşılacağı gibi -"Zaten Newroz dolayısıyla bu olayları biliyorduk"- devlet hazırlıklıdır ve bilinçlidir...

III

Bu terör ve katliam provalarının arkasındaki gerçek durum nedir? Bilindiği gibi uzun bir süredir Türkiye'de "demokratikleşme" süreci yaşanmaktadır. Ve bu genellikle bir hayat anlayışı

olarak kabullenilmiş ve kabullendirilmeye çalışılmaktadır. Legalleştirme ve ehlileştirme programları üzerinde uzun uzun tartışmalar yapılmıştır. Buna bağlı olarak, "Kürtlerin dil ve bazı Kültürel Hakları" çerçevesinde bir programın gündemi de oluşturulmuştur. Bu, bizzatıhi sömürgeci devletin programıdır. Bunu defalarca açıkladık ve açıklamaya devam edeceğiz. Demokratlar ve sosyalistlerin böyle bir programı olamaz. Tersine, "demokrat ve sosyalistler" bu programa uydurulmuşlardır. Bu, Sömürgeci devletin AT programı olup, savunulması onlara yüklenmiştir. Çünkü, Kürdistan sorunu, sömürgeci devlet önünde bir yara olduğu gibi, Türk "demokrat ve sosyalistleri" açısından da "demokratikleşme" süreci önünde bir engel oluşturmaktadır.

Emperyalist ve "sosyalist" devletler şöyle ya da böyle "Kürt Sorunu'nun "Çözümü"nü canı gönülden istemektedirler. Çünkü, bölgede istikrarlı bir Türkiye isteniyor. Elbetteki burada önemli olan Kürdistan sorununun Kürt ulusunun iradesine göre çözümü değildir. İstenen "çözüm" iki biçimde gündemleştirilmek istenmektedir. Hemen belirtelim ki, her iki "çözüm" de Kürt Sorunu'nu Türkiye'nin bir iç sorunu olarak görmektedir.

Birinci "çözüm"; bazı kültürel haklar -dil, Radyo yayını vb.- tanınarak, Kürtlerin haklarının veril-

diği,dolayısıyla Türkiyede İnsan Hakları'nın "varlığı"nın dünya kamu oyuna isbatlanmasına çalışılacaktır. Kürt ulusunun gerçek istemi olan ulusal bağımsızlık mücadelesi ise, "terörist" ya da "teröristlerin kışkırtması" olarak sunulabilecektir. Sömürgeci devletin "teröristlerle mücadelesi" ise, "Türkiye'nin bir iç meselesi" ,"Devlet meselesi","ulusal birlik meselesi" olarak haklılık kazanacak ve böylece herkes susturulacaktır.

İkinci "Çözüm" ise,bugünlerde denenmekte olan devletin "savunma" içerisine düşürülmesidir. Sömürgeci devlet, Kürtlerle ilgili bu kadar "iyi niyet" beslerken, "Teröristler ve Ayrılıkçılar"ın; halkı "kışkırtarak isyan denemesi" yapmaları karşısında tasfiye edilmeleri ve "isyan"ın bastırılması esas olandır. Türkiye'nin bir iç meselesi vardır ve bu "ulusal birlik" anlayışı ile çözümlenmelidir.Devletin uyguladığı terörün, "haklı bir savaş" olduğunu savunma kılıfıda böylece hazırlanmış olacaktır.

Sömürgeci devletin oyunları gayet açıktır. Bunda hiç bir tereddüt geçirmeye gerek yoktur. Sloganlar "Doğuda'ki Savaşın Son" olamaz. Kürdistan'da Devlet Terörüne Son olmalıdır. Hatta bu bile yeterli değildir. Kürt ulusunun kendi iradesini tanımak zorunluluğu da vardır...

Nusaybin'deki devlet barbarlığı, Cizre'de halkın

toplu direniş karşıısında geri tepti. Her ne kadar "Kürt Bayraklarının göndere çekildiği" dünya kamuoyuna duyurulmaya çalışılmışsa da, bunda ikna edici olunamamıştır. "Kışkırtıcılar ve teröristler" sorununda da öyle. Hemen ardından Elazığ'da, Etibank mühendislerinin otobüsten indirilerek öldürülmeleri olayı gerçekleştirildi. Bu olay gerekliydi ve bu olayda da "teröristler" var. Öldürülenler, özellikle metropol bölgelerden gelenler. Yani, "devlete yapılan saldırılar zinciri". Kuşkuyla yer bırakılmıyacak bir biçimde, önümüzdeki günlerde de bu tür saldırılar devam ettirilecektir. Çünkü, kamuoyunun iyice oluşturulması gerekmektedir. "Teröristler"ın kışkırtmaları ispatlanmak zorundadır ! Bunda iki amaç güdülmektedir. Birincisi; Türk halkının Kürt halkına karşı kini ve nefreti örgütlenilerek desteği alınmak zorundadır. İkincisi ise; buna bağlı olarak, Kürdistan halkına karşı uygulanmakta olan terör ve katliamın gerekçeleri oluşturulmaktadır. Sömürgeci devletin stratejisi budur.

Bugünkü koşullarda Kürdistan halkı baskı ve teröre karşı savunma içindedir. İsyen etmenin koşulları içinde bulunmamaktadır. Cizre bölgesindeki olaylar ise, kitle katliamları karşısında Anti-İşgalci bir direniş'tir. Çünkü, halk imha ile karşı karşıyadır. Yurtsever bir potansiyele sahip olan halkın, askere, özel Tim'e karşı reaksiyonudur bu... Yani, halkla

devlet karşı karşıyadır. Bunu sağ-sola çekmeye gerek yoktur. Kepenk kapatma eylemleri ise, Türkiye'nin "demokratik" koşulları içerisinde normal ve pasif gösterilerdir. Metropol bölgelerde benzer olaylar (Örneğin; 89 Baharı kitlesel işçi eylemleri gibi) olmaktadır. Ancak, basın-yayın araçlarının hiçbirinin bu tür olayları "İsyan Denemesi" olarak verdiklerine rastlanmamıştır. Normal günlük gazete haberleri içinde verilmiştir. Hatta bu tür olaylarda güvenlik güçlerinin müdahalesi eleştirilmiştir de. Kürdistan da böyle bir olay olduğunda, -devletin özel tahriki de açık bir biçimde ortada iken- neden "demokratik" bir zeminde değerlendirilmiyor? Neden böylesine vaveyla koperiliyor? Tarihsel Celladımız İnönü'nün oğlu 1 Mayıs Eylemlerinde devletin ve güvenlik güçlerinin tutumunu eleştirirken; Çetin EMEÇ, Muammer AKSOY ve Bir Türk ALBAYI'nın öldürülmesini **Kontrgerilla**, **MİT**, **filenle** açıklarken; basit bir kepenk kapatma olayını "teröristlerle ayrılıkçıların halkla devleti karşı karşıya getirme planları" olarak yorumluyor.. Paşanın oğlu, Kürt Ulusu ile devletin yıllardır karşı karşıya olduğunu; işkence, kan, zulüm karşısın da ya devletten yana, ya da karşısında olduğunu "hiç bilmiyormuş gibi" demeyeceği veriyor.. Devletin bir iç meselesi olarak görülsa bile, "Doğu'daki Türk Vatandaşlarının" böyle gösteriler yapmaları hakkını neden kendi mantıklarıyla sınırlıyorlar..

Sömürgeci devletin Kürdistan siyasetini yumuşatarak sunmayla Kürdistan sorunu'nun çözümlenemeyeceğini bir kez daha önünüze getiriyoruz. Bunu defalarca söyledik, yine söyleyelim. Kürdistan'lıların iradesi dışlanarak, hiç bir yere varılmaz. Hala bu son olaylarda bile, Türk Devleti'nin parlamentosu ile, askeri ile; sömürgeci, ırkçı, şövenist bir yapıda olduğu kavranamıyorsa, biz ne diyelim ! İşte, Türk Devleti budur; Katliamcıdır, ırkçıdır, terörist'tir ve Kürt Varlığına tahammülsüzdür. Yumuşatmaya çalıştığınız "Dil ve Kültürel Haklar" temelinde bile tahammülsüzlüğü ortadadır. Kürdistan Sorunu'nun çözümünde hiçbir temel anlam ifade etmemesine rağmen, bu böyledir.

Bütün bunlara rağmen, Kürt Ulusu İsyan ateşlerini yakacaktır. Bu kaçınılmazdır. Sömürgeci devlet bunu biliyor ve hazırlıklarını buna göre yapıyor. Durumun değerlendirilmesinde, gerek ideolojik ve gerek siyasal açıdan hazır olmayanlar ise, Türk "demokrat ve sosyalistleri"dir.

Kürdistan'a gelince;

Sosyalist, demokrat ve yurtsever siyasal güçlerin konumlarını değerlendirdiğimizde örgütlü bir düzey görülmemektedir. Bütün Anti-Sömürgeci siyasal güçlerin çok iyi bilmesi ve bilince çıkarmaları gereken: Nusaybin, Cizre, Silopi vb...eylemleri bugünkü yapısı ile hiçbir siyasi örgütün tek başına kucaklayıp, yönlendiremeyeceğidir. Yani, bugün ne PKK, ne Rızgari ve ne de diğer Kürt örgütleri kitlenin önünde değillerdir. Bunu böyle tesbit ederek yerli yerine koymak gerekir. Ama, hepsi de Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin potansiyellerini taşımaktadırlar. Bugün katledilen PKK'lıların bu potansiyelin içinde olduğu da inkar götürmez. Kürt örgütleri şapkalarını önlerine koyarak, düşünmelidirler...

Hangi siyasal görüşte olursak olalım, bütün ideolojik ve teorik çelişkileri erteleyerek ortak bir platforma inmenin gerekliliği dayatmıştır inancındayız. Çünkü, topyekün imhaye karşı karşıyayız. Bu siyasal platform ise, KUKC'dir. Bu terör karşısında topyekün durmanın hiç bir engeli kalmamıştır. Topyekün bir savaştır bu. Bütün siyasal güçlerin oturup anlaşmak zorunluluğu vardır. PKK ile anlaşmak zorunluluğu vardır. Bizim tavrımız açıktır. Bu nedenle, PKK tavrını açık koymalıdır. Sömürgeci devletin stratejisini bozmanın başka yolu yoktur.

Dünya kamu oyunu tek bir ağızdan ,görüşbirli-

ğinde aydınlatmanın büyük yararı vardır. Kürdistan sorusunda kamu oyunu ancak böyle oluşturabiliriz. Herkesin ayrı tellerden çalarak kamu oyu oluşturmasının mümkün olmadığı bugüne kadar yapılan çalışmalardan anlaşılmıştır. Ayrı ayrı örgütlerin tekil çalışmaları ile kamuoyu oluşturma faaliyetinden çıkılmalı, güçler birleştirilmelidir. Türk "sosyalist ve demokratları" sömürgeci devletin uyguladığı terör eylemine şiddetle karşı durarak; Sömürgeci devletin program hedefleri içinden çıkmasını bilmelidirler...

Altını çizerek belirtelim, Kürdistan'da uygulanan terör, Türk devletinin savaş stratejisi'dir. Tempon bölge yaratma çabalarıdır. Bu stratejiye Türk basını, sömürgeci parlamento ve siyasal partiler bir bütün olarak katılacaklardır. Ulusal koalisyon çağrıları bunun için yapılmaktadır. "Ülkesi ve Milleti ile bölünmez bir bütün" şiarı etrafında "Ulusal Birlik" sağlanacaktır...

V

Biz Kürdistanlıların, uygulayacağımız siyaseti somut olarak septamamız gerekmektedir.

Bugünkü koşullarda Birlik Sorunu'nun, UKC Sorunu'nun tartışma gündemine alınması uzun ve ağır bir tempoda sürdürülebileceği bizim açımızdan kesindir. Çünkü, bu tür platformların oluşabilmesi için, öncelikle siyasal güçlerin ayrılık noktalarının tesbit edilmesi gerekmektedir. Bu tesbitten sonra birlikte hareket platformunun oluşturulmasına hiçbir engel yoktur.

Acil olan ve hemen karara varılması gereken sorun ise, gelişen bu kitle eylemlerine karşı duruştur. Bu noktada diyalog sağlanması gerekmektedir. Biz PKK ile diyalog yolu aramaktayız. Gelişen kitle eylemlerinin içindeyiz ve içinde olmak gerektiğini vurguluyoruz. Kendi program hedeflerimizden şu an için geri çekilmek gerektiğine inanıyoruz. Çünkü, kitle talebinin yükseltilmesinin ve kitlelerin örgütlenmesinin başka yolu yoktur. Bu koşullarda kitle talebinin önüne geçmek, kendi program hedeflerini dayatmak; hem kitlenin hem de siyasal güçlerin sömürgeci devlet karşısında provokasyonu getirecektir. Geri çekilmek ve kitle talebinin içinde durmak gerekmektedir. Bu, UKM'nin genel stratejisine de uygun düşmektedir. Kitlenin siyasal olarak örgütlenmesinin zeminini kaybetmek siyasal güçler olarak bizleri onarılmaz tahribatlara götürür...

Geçen yıl zoraki İskana tabi tutulmak istenen Gundik (Balveren) halkı topraklarını terketmedi.

Devlet terörüne karşı direndi. SİLOPİ halkı, katledilen insanlarına sehip çıkıp, hükümet konağını işgal ederek; sömürgeci devlet terörüne kitlesel olarak karşı durdu.

NUSAYBİN'de 5.000 kişi mezarlığa giderek, devlet terörüne karşı öfkesini maddi bir güce dönüştürürken; CİZRE'de bu sayı onbinlere ulaştı.

Siyasi önderlikten yoksun olan bu kitlesel eylemler, Bugün bir yanı ile Devlet Terörü ile sınırlanmış tehdidi altında iken, diğer yanı ile TC rasyonelleri içinde hareket eden burjuva muhalif güçler tarafından hedef edilme durumundadır..

Yukarıda vurgulamıştık, tekrar edelim; Bugün Kuzey Kürdistanlı hiçbir siyasal güç, yer yer maddileşen bu yoğun potansiyeli kucaklayacak, yönetip-yönlendirebilecek ve Anti-sömürgeci bir çizgide örgütleyecek yapı göstermiyor.

Bu demokratik kitlesel direnişlerin Kürdistan'ın neresinde, ne zaman ve hangi biçimler içinde ortaya çıkacağı bilinemez. Bilinen şudur ki, bu kitlesel direnişleri bekleyen büyük tehlike; bir siyasal önderliğe sahip olamamalarıdır. Burjuvazi de bunun bilinci ve hesabı içindedir...

Bu somut gerçek Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nde yer alan bütün siyasal güçlerin Ortak Bir Genel Taarruz Cephesi'nde güçlerini birleştir-

melerini dayatmıştır. Kürdistan Kurtuluş Partisi (rızgari), mevcut direnişleri bütün gücü ile destekliyor !

Rızgari, Anti-Sömürgeci güçlerle her alanda Mücadeleci birliktenlikler yaratmaya hazırdır !

KİTLELERİN TALEPLERİNİ YÜKSELTELİM !
DİRENİŞLER İÇİNDE CİDDİ MÜCADELE BİRLİKLERİ OLUŞTURALIM !

YAŞASIN KÜRDİSTAN'DAKİ KİTLESEL DİRENİŞLER !

23 Mart 1990

**KÜRDİSTAN KURTULUŞ
PARTİSİ
(rızgari)
POLİT BÜROSU**

CEZAEVLERİNDEKİ YOLDAŞLARIMIZDAN MESAJLAR

AYDIN DİRENİŞİ ÜZERİNE (Siyasal Boyutlar ve Özgöl Sorunlar)

ESKİŞEHİR/AYDIN DİRENİŞ HATTI ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

1989 yılı Temmuz-Ağustos aylarında süren Eskişehir-Aydın Direnişi, daha şimdiden 12 Eylül sonrası Cezaevleri Direnişleri tarihinde önemli bir yer edinmiştir. Kuşkusuz kimse tarihin neresinde bulunduğuna kendisi karar veremez. Buna karşın, direnişin hem öznesi, hem tanığı olarak bizlerin değerlendirmesi de ayrı bir öneme sahip olacaktır.

Direnişin değerlendirmesini yapmak, hem bir tarihin tanıklığını yapmak açısından, hem de tüm sıcaklığı ile devam eden bir direnişler

sürecinin daha ileri kazanımlar edinmesinde, deneyimlerimizi bilince çıkarmak açısından da gereklidir.

Katılan grup ve bireyler değerlendirmelerini kendi bakış açılarından yaptılar. Bizim genel doğrular üzerinde yineliyeceğimiz yeni şeyler olmayacak. Buna karşın, olayların kronolojik akışından ziyade süreçte altını çizmek istediğimiz olayları öne çıkarmak gereğini duyuyoruz. Çünkü, Eskişehir-Aydın Direniş Hattı bir çok öykü, roman, anı'ya kaynaklık ediyor; bu sürecin sosyal-psikolojik çözümlenmesi alabildiğine yapılıyor, yapılmalıdır da. Bizim yapacağımız ise, direnişin siyasal boyutları ile, direnişçilerin bir bütün halinde beliren olumlu-olumsuz yanlarını belirlemek olacaktır.

DİRENİŞİN SİYASAL BOYUTLARI

I

Eskişehir Cezaevi'nde 22 Haziran'da ortaya çıkartılan Tünel bahanesiyle girişilen hak gasbı ve saldırının, birçok kimse tarafından beklendiği, uzun zamandır planlanıp yürürlüğe konulmak için fırsat kollandığı bilinen bir operasyon olduğuna kuşku yoktur.. Tünel Olayı, operasyonu tertipleyenler için kendilerini meşru kılama yolunda kullanabilecekleri bir malzeme olarak değerlendirilmiştir. Sadece "tünel" çalışması yapıldı, böyle oldu. Bu, bakanlığın kaçma girişimlerine karşı beklenen bir tepkisidir" demek, olayın sadece bir yanını gösterir. Tünel olmasaydı da her hangi bir bahane yaratılarak, ya da buna hiç gerek duymaksızın hak gaspları'na yönelineceği çok önceden görülmekteydi.

Resmi devlet siyasetinin sözcülüğünü yapan ve MIT'le adeta iç-içe çalışan Hürriyet'te, bu tip operasyonların tezgaflanmakta olduğuna dair izler daha haftalar öncesi görülmekteydi. Diyarbakır kaynaklı ve derleme bir 'haber'de;

"Cezaevleri'nin militan yetiştiren okullar haline geldiği, koğuşların kurtarılmış alanlara döndüğü, içeriye sempatizan olarak girenlerin militan olarak çıktığı; içeride dergilerin, gazetelerin çıkarıldığı;-daha önemlisi-birçok örgütün içerden yönetilmekte olduğu" gibi provakatif bilgiler verilmekteydi. Bu haberin iki önemli özelliği; cezaevleri'nde düzenin, disiplinin, devlet egemenliğinin sağlanması için zemin oluşturması" ve Diyarbakır, Ceyhan, Eskişehir gibi cezaevleri'nin hedef gösterilmesiyle beraber; haber kaynağının Diyarbakır olmasıydı. Bu, ayrıntı gibi gelen şey, ileride de değineceğimiz gibi Eskişehir-Aydın Direnişinin devletin Kürdistan siyasetiyle bağlantılı hale gelmesini açıklayan ipuçlarından birisidir..

II

Burada, Eskişehir Tünel Olayı üzerine bir kaç söz söylemeden geçmek istemiyoruz. Siyasi tutsakların özgürlük tutkularını gerçekleştirmek için bu tür çabaları ancak takdirle karşılanabilir. Bu onların hem hakkı, hem de ödevidir. Başarıya ulaşan Metris ve Kırşehir firarları'nın dışında, birçok cezaevinde örgütlenen tünel çalışmaları

ne yazık ki ortaya çıkarılarak devrimciler için bir kayıp, iktidar için başarı olmuştur. Böylesi çabaların ayrıntıları üzerinde, teknik yanları ve başarısızlığın nedenleri üzerinde legal platformlarda tartışmak sakıncalıdır. Eğer, gruplar arası ilişkilerin güvensizliğinden kaynaklanan sorunlar varsa, tartışmalar daha da yıpratıcı olabilmektedir. Kuşkusuz bunlar uygun platformlarda ve ilerisi için kazanç çıkarmak amacıyla tartışılmalıdır. Yoksa değerlendirilemeyen fırsatların, boşa giden uğraşların ardından yapılan suçlamaların bir yararı yok..

Edindiğimiz bilgiler, "Eskişehir Tüneli"ni örgütleyen grupların, ortak çalışma ve anlayış geliştirme yerine, göz göre göre bir rekabete giriştiklerini gösteriyor. Öyle bir yarış ki, birinin başarısı, diğerinin başarısızlığı demek olacaktır. Öyle bir rekabet ki, belli bir düzen ve disiplinin sonuna kadar uygulanması gereken bir çalışmada, hatalara neden olabiliyor. Birbirine rakip olarak konumlanan iki ayrı tünel çalışmasının neden birleştirilemediği; belki devrimci hareketimizin bir türlü aşılama-yan kronik zaaflarından kaynaklanıyor. Ama, sonucun hiç te olumlu olmadığını bir kez daha gördük. Bu zaafların cesaretle üzerine gidilmesi gerektiğini belirtmek zorundayız.

Eskişehir operasyonu'nun Cezaevi Savcılığı ve Bakanlıkla sınırlı olmadığı daha ilk andan itibaren belli olmuştu. Bu bakımdan saldırının daha önceden hazırlanmış olduğu, "Tünel" olayının bahane edildiğini tespit etmek önemlidir.

Saldırının kapsamı hakkında bir fikir vermesi bakımından; olay ortaya çıkar çıkmaz, Adalet Bakanı Sungurlu'nun daha önce hiç yapmadığı bir şeyi yaparak; ardına ne kadar yerli ve yabancı basın mensubu varsa takarak "Tünel-Show" yapması manidardır. Bu gösteriyle, sonradan yapacakları kısıtlama ve baskıların haklılığına, gerekliliğine basını i k n a etmeye çalışmışlardır. Hemen Tünel başında yapılan basın toplantısında "A ç l i k G r e v l e r i 'n i n siyasal amaçla girişilmiş eylemler olduğu ve çoğunluğunun bazı liderler tarafından A ç l i k G r e v i yapmaya zorlandığı" gibi görüşler ileri sürerek; yapılacağını çok iyi bildikleri SAG direnişine karşı daha o andan itibaren karşı propagandaya girişmişlerdir. Gerek Bakanın bu " a ç ı k " tavrı, gerekse Tünel aramasıyla yapılan yağma ve provakatif davranışlar; Eskişehir'e yöneltilen o p e r a s y o n 'un boyutlarını göstermekteydi.

IV

Devletin neden iki de bir devrimci tutsaklara "Osmanlı Seferleri" düzenlediğini saptamak zor değildir. 12 Eylül'ün hızlı dönemlerinde cezaevleri, devrimciler için bir işkence odağı haline getirilmek istenmiş, teslimiyet, kitle pasifikasyonu ve nihayet ihanet körüklenmişti. Cunta'nın saldırganlığı, Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketlerinin aldığı darbeler sonucu, devletin cezaevleri siyaseti geçici sürelerde etkili olmuşsa da devrimcilerin giderek güçlenen biçimde kendilerini toparlayıp direnişi yükseltmeleri, uygulanan bütün zorbalığa karşı, cezaevleri siyasetini iflas ettirmiştir. Devlet devrimci tutsakları bazı alanlarda geçici bir süre geriletmiş, ama hiç bir zaman her alanda ve her zaman başarılı olamamıştır. Hele 83-84 yıllarındaki yaygın ve kitlesel fiili direnişler, SAG'lar ve ÖO'larla tamamen geriletilmişlerdir. İşte, Cunta 10 yıldır uğraşıp başaramadığı bir hedefin, devrimcileri teslim alıp sindirmek uğraşısının ters tepmesi karşısında daha çok hırçın ve saldırganlaşmış, her fırsatta kazanılan haklara saldırarak, sürgünler, operasyonlar ve daha bilinen pek çok yolla onları hiç olmazsa sağlıkları'ndan, ürünleri'n-

den koparıp çürütmek için elinden geleni yapmıştır. Giderek kamuoyu'nun daha duyarlı hale gelmesi, direnişlerin toplam olarak daha başarılı bir düzey kazanması karşısında, daha seyrek te olsa bu saldırılarını, yarattıkları her fırsatta yenilemekten çekinmişlerdir.

Ağustos Genelgesi'yle başlatılan saldırılar bunlardan biriydi. Bu saldırı cezaevleri'nin kendiliğinden de olsa, ortak bir eylemlilik oluşturularıyla durduruldu..

Ortak, eşzamanlı direnişin bütün yanlarıyla örgütlenilememesi, saldırının her cezaevi özgülünde ayrı ayrı dengeler oluşarak çözülmesi gibi etmenler kesin bir başarıyı önledi.

Aslında Eskişehir Cezaevi'ne yöneltilen saldırı 1 Ağustos Rövanşı gibidir. İktidar, Eskişehir'den önce bir kaç yere daha saldırmıştı. Bir kaç ay önce Sağmalcılar Cezaevi'nde ortaya çıkarılan tünel ve ardından yapılan operasyon ve sürgün, siyasi iktidarın, devrimci tutsaklara karşı ne kadar büyük bir kin beslediğini, fırsat kolladığını ortaya koymuştu. Anımsanacağı gibi, Sağmalcılar operasyonu sırasında direnen devrimcilere karşı aşırı bir şiddet gösterilmiş, onlarca tutuklu hiç çeki-

nimeden öldüresiye dövülmüşler, çok sayıda mahkum ağır yaralanmış, bütün eşyalar kırılıp dökülerek talan edilmişti. Sağmalcılarda bunlar olup biterken, diğer cezaevlerinin statülerine dokunulmamıştı. Neki, niyetlerinin ne olduğu da belliydi; adım adım ilerlemek... Nasıl ki, Nazilli Teslimiyeti her zaman Bakanlığın i ş - t a h ı n ı kabartmış "diğer yerleri de neden Nazilli gibi yapmayalım" dedirtmişse; Metris gibi bir geleneğin mirasçısı bir cezaevi'nin dağıtılıp direnişçilerin sterilize edilebilmesinin; diğer direniş odaklarına da saldırılar yapmak konusunda siyasal iktidarı heveslendirmesi de beklenmeliydi.

V

Eskişehir-Aydın Direnişi sırasında o p e - r a s y o n 'ların, bakanlığın boyutunu aşmış olduğunu gözluyoruz.

Bakanlık kurumlarının da içinde olduğu, fakat özellikle MIT-GENEL KURMAY kaynaklı girişimlerdi bunlar. ANAP iktidarına, özal'a, siyasal olarak en sıkışık olduğu anlardan birinde, kendisine içerde ve dışarıda kesin puan kaybettirecek bir saldırıyı, tutukluların açıkça

öldürülebilmesi boyutuna vardiirabilmesi, kendilerini bakımından pek akılcı bir yol olmasa gerekti. Fakat, Eskişehir O p e r a s y o n u başladıktan sonra direniş böyle bir noktaya vardı ki, iktidar meselesi olmayı aştı, devlet meselesi haline dönüştü.

Yerel savcılarının bile kendi inisiyatifleri ile çözebilecekleri bir direniş karşısında Adalet Bakanı bile inisiyatif kullanamaz hale geldi. Bu yanılla sadece direnişin anti-propagandasına yönelik olarak elindeki bütün araçları seferber etmeyi yoğunlaştırdı. Direnişi içerde yaşayanlar ve dışarıda koşuşturan yakınlarımız çok iyi bilirler ki, kimse direnişin son anlarına kadar görüşecek, muhatap alınacak yetkili bir merci bulamamışlardır. En kötü uygulamalar yapılmış, cezaevi müdüründen müsteşara kadar hiç kimse yetkili görülmemiştir. Elbette sorumluluğu çok ağır böyle bir zorbalığa sahip çıkacak bürokratlar yükü birbirine atabilirler. Bunlar doğrudur. Fakat, Eskişehir-Aydın Direnişinde cezaevi müdürleri, savcılar, müsteşarlar hepsi kendilerini de bağlayan daha üst bir organın güdümünde hareket etmişlerdir.

Eskişehir-Aydın Direnişi'nin kırılması, saldırıyı yöneten devlet organları tarafından o

kadar göze alınmıştır ki, iki arkadaşın şehit olmasıyla sonuçlanan Aydın Sürgünü ve orada SAG'yi bırakması için 35 gündür aç, hasta, uzun ve zahmetli bir yolculuktan çıkmış insanlara işkence fasilalarına yönelmekten çekinmemişlerdir. Gözlerinin bu derece dönmesi, devletin bu direnişin kırılmasından olan beklentilerini göstermesi bakımından dikkate alınmalıdır... Sürgün ve işkence olayları; Bnb. Muzaffer Nakasoğlu, savcılar Uğur İbrahimhakkioğlu ve Nural Uçurum'un kişisel tercihlerinden kaynaklanmaktan ziyade; onlar böyle bir zorbalığı yürütmeye uygun isimler olarak uygulayıcı olmuşlardır.

VI

Aydın Sürgünü ve işkenceler sonucu direniş kırılabilir miydi?

Belli ki hesap yapan mihrakların akıl hocalığını her kimler yapıyorsa bir kumar oynamaktan çekinmişlerdir. Ya bir direniş ocağını susturacaklar ya da ortaya çıkabilecek manzaranın siyasal yükünü omuzlayacaklardır. Kan dökücülük ve barbarlıktan hiç bir zaman utanç duymamış olan bu tiplerin, aslında kaygı duyacakları bir şey yok. Ne ki, adlarına siyaset ürettikleri

burjuvazinin iç ve dış makyajının bu siyasal rezaletle bozulmasına peşinen razı olabileceği kuşkuluydu. Bu bakımdan Aydın Sürgünü, tertipçileri açısından bir kumar halini almıştı. Nitekim, Açlık Grevi'nin 35. gününde insanların en olumsuz koşullarda sürgün edilmesi, 2 insanın göz göre göre öldürülmesi, geri kalanların kan revan içerisinde kalıncaya kadar dövülmeleri gibi bir skandal patlayınca, o zamana kadar, direniş yasak savmak kabilinden izleyenler ya da hiç ilgisiz kalanlar dahil herkesi harekete geçiren bir kamuoyu patlaması oldu. TC, dış kamuoyu'nda işkenceci ve barbar kimliğiyle lanetlendi. Öyle ki, başından beri cezaevleri operasyonları'nın azılı kışkırtıcısı olan Hürriyet yazarı Oktay Ekşi bile ölümle sonuçlanan sürgün skandalı'ndan dolayı yetkilileri (daha doğrusu meslektaşlarını) "kınamak" zorunda kaldı.

Aydın Sürgünü ve işkence olayı direnişimizin içinde saklı olan keskin çatışmanın gerçek boyutlarıyla ortaya çıkmasına yaradı. Taraflar kozlarını açık bir biçimde ortaya serdiler. O ana kadar sessiz ve yetersiz olan iç ve dış kamuoyu, belleklerini de zorlayarak harekete geçti. Dahası, Aydın Sürgünü ve barbarlığı

direnişini kıracağına daha da pekiştirdi. Gerek sürgün sırasında, gerekse öldüresiye yapılan işkence'lerden sonra onca olumsuz koşullara rağmen SAG'nin tüm gruplarca sürdürülmesi, bırakmanın yok denecek kadar az olması; devlete, onun cezaevleri siyasetine daha o anda büyük bir darbe indirmiş oldu. Üstelik, tüm cezaevleri süresiz Açlık Grevi'ne başladılar. Aydın Direnişisi ortak eylemlilik halinde genişledi. Ailelerin, demokratik kitle örgütlerinin, basının desteği kat kat fazlalaştı. Aydın Direnişisi sembol'leşti.. Bir süre için Türkiye'nin siyasal gündemi'ndeki diğer bütün önemli sorunların önüne geçti.

VII

Eskişehir-Aydın Direnişisi, fiili çatışmada olduğu kadar, propaganda savaşı alanında da keskin geçmiştir.

Saldırı henüz başlamadan kamuoyunu kazanmaya yönelik Bakanlık açıklamaları anımsanacaktır. Bu resmi propagandaya göre;

"cezaevleri'nde hak gasbı vb... yoktu. İçerdekiler mücadele yapıyorlardı ve Açlık Grevleri'ni de bir araç olarak kullanmakta,

hükümeti zor durumda bırakmak istemekteydiler. Kamuoyunun bu oyuna gelmesi nedeniyle iktidar tavize zorlanıyor; içerdekiler de bu tavizler nedeniyle siyasi çalışmalarını arttırıyor; cezaevlerini devletin egemenlik kuramadığı alanlar haline getiriyorlardı. Basın ve kitle örgütleri bu işin üzerine giderek onları cesaretlendirmemeliydi.. Hatta, bu iş için ölüme atılacak fedailer önceden saptanmıştı...vb."

Bu propaganda gücüne karşı direnişici güçlerin platformu olabilecek sadece "sosyalist" dergiler vardı. Bu dergilerin ise, TRT gibi, büyük basın tekelleri gibi milyonlarca insana ulaşabilen bir yaygınlıkları ne yazık ki söz konusu değil.. Bu yüzden bizler sesimizi daha çok paralı gazete ilanları ile duyurmak zorunda kaldık. Cumhuriyet'in Eskişehir Direnişisi'nin başlamasıyla birlikte haberleriyle kamuoyu görevini yaptığını, bunu süreç içinde daha da pekiştirdiğini belirtmek gerekir. Diğer basın organları ancak iki arkadaşın şehit olmalarıyla birlikte sansasyonel boyutuyla olaylara yaklaşmışlardır. İktidarın karşı propagandasına karşı en büyük avantajımız: resmi devlet açıklamalarının yüzde doksan "YALAN" olduğuna dair toplumda artık yerleşmiş olan yargıydı..

Ailelerimizin en büyük yandaşlarımız oldukları, direnişin her aşamasında büyük bir özveriyle bizlere sahip çıkıp oradan oraya koşturdukları biliniyor.

Açlık Grevleri, yürüyüşler, protestolar sırasında dövülen, gözaltına alınan, işkence gören analarımızın, yakınlarımızın katkıları çok değerliydi. Uğraşanların özverili çabalarına aile desteğinin yeterli oranda gerçekleştiğini söylemek mümkün değildir. 200 kişinin katıldığı bir direnişte aktif olarak uğraşan aile sayısı adeta sabitti. Ve on-onbeşi geçmiyordu. Bunda ailelerimizin maddi olanaklarının bulunmayışı kadar, onları belirli eylem biçimleri içinde örgütleyecek, güçlerini ortaya çıkaracak bir koordinasyon bulunmayışının da payı büyüktür. Konu ile ilintili bulunması bakımından İHD ve TAYAD gibi demokratik kitle örgütlerinin tutuklu yakınlarının gücünü harekete geçirmekte yetersiz kaldıklarını belirtmek gerekiyor. Bu her iki örgüt de, kendi misonyonlarını yerine getirmeye çalıştılar. Buna karşılık İHD'nin bürokratik bir kilitlenmeye uğramasından, TAYAD'ın örgütlediği her eyleme belli bir siyasal kadronun damgasını vurma kaygısı taşınmasından kaynaklanan nedenlerle, aileler çoğu kez sahipsiz kaldılar. Tepkileri ve özverileri

daha güçlü olabileceksen, örgütlenemekten, maddi olarak desteklenemekten dolayı yük, her zaman koştururan belli bir çevrenin sırtında kaldı yine. Aileler desteği ya da geniş tabiriyle 'tutuklu yakınları'nın tepkilerinin örgütlenmesi, salt cezaevi sorunlarının dışında pratik bir öneme sahiptir. Olaya sadece "içerideki insanın bir takım sorunlarının çözümlemesi" doğrultusunda bakmamak gerekir. Cezaevleri direnişleri, toplumsal kökenleri hemen hemen aynı bir çok unsuru, özellikle kadınları sıcak siyasal mücadelenin içine çekmiştir ve kadınların bir kez çemberi kırdıktan sonra ne kadar yaratıcı, özverili bir ortam yarattıklarını ortaya koymuştur. Önceleri sadece kendi oğlu için ciğeri yanan anaların, direnişler süreci içinde içerideki bütün insanları kendi evladı bellediği ve büyük bir içtenlikle, siyasal iktidarın yüzünü görerek çabaladıkları çok yakından tanıdığı olduğumuz gelişmelerdir. Bir cezaevi direnişinden başlayan siyasal pratiğin, hayatın diğer alanlarında da birer örnek oluşturmaması için bir neden yok. Demokratik haklara sahip çıkmak ve mücadele etmek büyük bir okul olduğuna göre, bu tür DKÖ'lerin salt bildiri yayınlamak, açık oturumlar düzenlemekle kendilerini sınırlamaları gerektiği açıktır. Tutuklu yakınlarının daha etkili bir biçimde

harekete geçirilebilmesinin olanaklarını araştırmak ve katkıda bulunmak hepimize düşmektedir. Bu işin yükünü, belli başlı aile gruplarının sırtında kalmasından, her şeyi onlara yüklemekten kurtarmamız zorunlu..

VIII

Resmi propagandanın başvurduğu taktiklerden biri de, Eskişehir Direnişinin belli bir gruba atfedilerek, destekleyebilecek kimi çevreleri ürkütmektir. Bu da Kürdistan Sorunu ve PKK'dır.

Konu üzerinde biraz durmak istiyoruz. Çünkü, resmi propagandanın bu atağı, belli çevreleri Eskişehir-Aydın Hattı'nda olup bitenlere yeterli duyarlılığı göstermekten alıkoymuş, kamuoyunun ürkek kesimlerini soğutmayı başarabilmiştir. Bu nasıl oldu?

Yaz aylarında TC, Kürdistan'da, özellikle Cudi Dağı çevresinde iddialı operasyonlara girişti. Çok tantanalı bir biçimde reklam edilen bu askeri operasyon, hem Kürt köylülüğünü sindirme hem de PKK'ya etkin olduğu alanda darbe vurmaktı. Bu operasyonlar sırasında kimyasal silahlar kullanılması, köylerin zorla boşaltılması, yurtsever Kürdis-

tan köylüsüne devlet terörünün her biçimiyle uygulanması bile, Türk Silahlı Kuvvetlerine askeri bir başarı getirmedir. Tersine, gülünç ve beceriksiz duruma düştü. Operasyonlar fiyasko ile sonuçlandı. Öyle ki, Gn. Kurmay Başkanı Necip Toruntay'ın Kürt halkını toptan 'düşman' ilan eden talihsiz demeçler vermesi de aynı döneme rastlamaktadır.

TC'nin Cudi operasyonu ters tepti. "Güneydoğu"da insan hakları ihlalleri her zamankinden güçlü bir biçimde iç ve dış kamuoyu gündemine girdi. Kürdistan'daki devlet terörü teşhir edilmeye başlandı. Öyle ki, bu tepkilere ucundan köşesinden liberal burjuva akımlar bile katılmaya başlamışlardı.. Tabi, Kürt Ulusal Hakları'ndan yana olduklarından değil de, "sınırsız devlet baskısının halkı ayrımcılığa daha çok itebileceği endişesi"ydi..

Aydın Cezaevi Direnişi, TC'nin Kürdistan'daki terörünün yoğunlaştığı "Cudi Operasyonu" günleri ne denk düşmüştür. Her iki olayla ilgili kamuoyu etkinlikleri neredeyse iç-içe geçti. Kimi zaman cezaevleri sorunu öne çıkarak Kürdistan'daki azılı devlet terörünün teşhirinin önüne bile geçti. Ama, her iki olay arasındaki sıkı bağlantı çok geçmeden resmi propagandanın kendisi tarafından ifade edilmeye başlandı.

"Cezaevleri direnişleri de içerdeki örgütlerin, bilhassa PKK'nın kasıtlı olarak geliştirdiği bir eylemdir. Kürdistan'daki silahlı faaliyetlerine destek olmak amacı ile siyasi iktidarı iki taraflı güç duruma sokmak için yürütülmektedir..." "İstekler insani değil siyasi amaçlıdır. Cudi'de olduğu gibi cezaevleri'nde de devlet, teröristlere taviz vermemeliydi..."

İdarenin bu yaklaşımı, direnişçi güçleri bölmek ve propagandaları doğrultusunda bir görüntü elde etmek için türlü entrikalara girmeleriyle de belirginleşmiştir.

IX

Bu tavır ANAP iktidarı ile SHP'nin sıkı sıkıya sarıldıkları devlet siyasetinde kenetlenmelerinin de eksenlerinden biriydi. Zaten çoktan beri **Açlık Grevleri**'ni "şiddet eylemleri" diyerek mahkum etmeye çalışan **İnönü**, bütün Kürdistan siyaseti gibi, cezaevlerine uygulanan şiddet konusunda da açık destek verdi. Farklılık sadece kuralların uygulanış biçimindeydi. SHP üst yönetimi bu kez her zamankinden daha farklı davranarak, yerel örgütlerini AG'lere başlama-

maları, yatacılık yapmamaları için uyardı. Buna karşılık birçok yerel parti örgütü Genel Merkezleri'nden farklı olarak gazete ilanları ya da basın bildirimleri yoluyla desteklediklerini bildirdiler. Adalet Bakanını kınadılar.. Hatırlanacağı gibi, geçen yılki değerlendirilmizde SHP'nin Kürdistan Sorunu ve **Açlık Grevleri**'ne destek konularındaki somut tavırlar gündeme geldiğinde, sıkıntıya düşüp **teşhir** olduğunu ve ayrışmanın iyice hızlandığını belirtmiştik; Bu kez de öyle oldu. SHP'li kimi milletvekilleri, gerek "Güneydoğu Olayları" gerekse cezaevi direnişleri için çeşitli girişimlerde bulunurken, Adalet Bakanı durumu netleştiriyordu:

"Siz SHP Milletvekilleri olarak girişimlerde bulunuyorsunuz ama öbür yandan, Genel Başkanlığın cezaevleri konusunda taviz vermeyen tutumunu desteklediklerini söylüyor. Siz partinizin değil, kendi adınıza hareket ediyorsunuz.."

Cezaevi direnişlerine ilişkin girişimlerde bulunan SHP'li bir çok milletvekilinin bu gün partiden ihraç edilmiş ya da istifa etmiş olması, o günkü duruma da açıklık kazandırmaktadır.

SHP'nin desteğini, iktidarın AG'yi çözmekte ağır davranması, kaba şiddete başvurusundaki ölçsüzlüğünü cesaretlendirmiştir. Pek çok olay gibi, Eskişehir-Aydın Direnişi'ndeki SHP tavrı onun kitleler gözünde teşhir olmasına yol açtı.. Bunlardan biri, bizim için bilinen bir şeyi unutturmemizin sonuçları bakımından oldukça dramatiktir. Buna kısaca "Tufan Doğu Olayı" demek yerinde olur. SHP'nin, cezaevleri siyasetinde iktidara açıkça destek verdiğini tespit etmemize rağmen; bir kısım milletvekillerinin genel merkeze rağmen gösterdiği olumlu yaklaşımlar pratikte bazı yanıltıcı sonuçlara yol açtı. Eylemin sonuçlanma aşamasında "arabulucu" rolünü üstlenen Aydın Milletvekili Hilmi Ziya Postacı ve Muğla Milletvekili Tufan Doğu, görüşmelere katılmış, birçoğu önceden kabul edilmiş olan taleplerimizin tıkanan bölümünün çözümü ile ilgili bizzat Adalet Bakanı ile telefon bağlantısı içinde çaba göstermişlerdi. Bu çabalar sonucunda "ocak sorununun çözümünü üstlenmeleri" gibi bir kayıt düşünülerek ve hemen tüm istekler kabul edilmiş olarak eylem sona erdirilmişti. Eylemin sonuçlandırılmasının ardından, kabul edilen hiç bir talebimizin yaşama geçirilmeyişi, Adalet Bakanlığının "biz pazarlık yapmadık, kendileri yeterince kamuoyu yarattıklarına inandıkları için bırakmışlar.

Mahkumlara hiç bir taviz verilmedi" gibi demeçler verilmesi; ardından eylem sonucunda yapılan anlaşma üzerine bir esrar perdesi çekilmesi, arabulucu milletvekillerinin ısrarla açıklama yapmaktan ve görüşmeden kaçınmaları; danişıklı döğüş konusunda ciddi kuşklar yaratmıştır. Bugün artık bu milletvekillerinin sadece bakanlığın prestijini kurtarmak üzere devreye girdikleri, devlete yardımcı olduklarına kuşku kalmamıştır. Elbette verilen sözlere, anlaşmalara uyulmaması, devletten her zaman beklenebilecek bir davranıştır. Bunun sayısız örneklerini yaşadık. Sözlerin güvencesi yine bizlerin kendi haklarımıza, direnişimize sahip çıkmamızdır. Şu var ki, SHP Milletvekilleri konusunda iyimser düşünmemiz, daha siyasal ve uyanık davranma yönünde bizde bir eksiklik yaratmıştır.

X

Eskişehir-Aydın Direnişi kısa zamanda siyasi iktidarla bir hesaplaşma ve prestij sorunu haline gelmiştir. Bu haliyle cezaevleri operasyonunu düzenleyenler ve onu bastırma yla, Kürdistan'daki devlet terörünü meşru kılmaya aynı paralellikle yakla-

şan devlet, kendi yarattığı t a n t a n a -
n ı n altında kalmıştır.

Mehmet YALÇINKAYA VE H.Hüsnü EROĞLU'nun ş e -
h i t olması üzerine Adalet Bakanı gazetecile-
rin sorularına verdiği yanıtlarda:

"ölenlerin kim olduğunu biliyor musunuz?
Onlar PKK'lı...Niye ölenlerin ne suç işlemiş
olduklarıyla ilgilenmiyorsunuz",
diyebiliyordu. Yani verilmek istenilen mesaj;

"iş i fazla kurcalamayın,dışarıda askerleri-
mizle çatışan insanlar,içerde de ölümü göze
alarak siyasal eylem yapıyorlar ve ölüyorlar.
Ne yapalım yani..."

Aynı biçimde Bölge Valisi Hayri Kozakçioğlu'nun
Güneş Gazetesine verdiği bir demeçte;kendi
"bölgesi" dışındaki olayların yorumuna girerek;

"Cezaevleri'ndeki olaylar Diyarbakır'dan
sürgün edilen mahkumların elebaşılığıyla
gerçekleşiyor,dışarıdaki terör olayları ile
bağlantılı olarak yaratılıyor. Dışarıda
terörist eylemler arttıkça,içerdeki AG'lerde
buna paralel olarak artıyor", biçimindeki
açıklamaları da devletin Aydın Direnişine
bakışı ve tavrını yansıtmaları bakımından dikkate
alınmalıdır. Devletin bu yaklaşımı,Eskişehir-Ay-

dın Direnişi'nin kırılmıyacağıının anlaşılma-
sından sonra bile,bizim oldukça mütevazi talep-
lerimizin (daha iki ay öncesine kadar kullan-
makta olduğumuz olanakların geri verilmesi
taleplerimizin) çözümünü tıkamıştır. Bu noktada
sorun siyasal bir boyut kazandı. Sonuçta ikti-
dar gerilemek zorunda kaldı.

XI

Eskişehir-Aydın Direnişi,siyasal iktidarın
cezaevlerinde saldırısının bir düğüm noktasını
oluşturmuş;bu alandaki mücadele genelin kaderi-
ni belirleyici bir boyut kazanmıştır. Eğer bu
direniş kırılıyorsa,hak gaspları ve kaldırılan
diğer hakların bütün cezaevlerine yaygınlaştı-
rılacağına kuşku yoktu. Aydın Direnişçileri bu
öngörü ile hareket ederek isabetli davranmışlar-
dır. Aynı biçimde bir noktadan sonra AG dire-
nişlerinin tüm cezaevlerini kapsayacak biçimde
genişlemesi de iktidarın geriletilmesinde
önemli bir etken olmuştur.

Aydın Direnişininin vardıği olumlu mesajlardan
birisi de biraz geç kalınmış ve koordinesiz de
olsa,bir yerde yapılan saldırının tüm cezaevle-
rine yapılmış bir saldırı olarak değerlendiril-

lip topluca tavir alındiginin dusmana bir kez daha gosterilmesi olmustur. Artik Bakanlik cezaevlerine yonelecegi her saldirinin, ister mevzi ister genel olsun, asagi yukari ortak bir eylemlilikle cevap bulacagini hesaplamak zorunda kalacaktır.

DIRENİŞİMİZİN ÖZGÜL KOŞULLARI

Direnışin boyutları, çıkış noktasını oldukça aşmış olmasına karşılık kendi iç yapısıyla ilgili taşıdığı olumlu ve olumsuz çizgilere ilişkin saptamalar da yapmak istiyoruz.

I

Yapısal sorunların başında her zaman ki gibi gruplar arasındaki ilişkiler ve direnişin örgütlenmesindeki aksamalar gelmektedir.

Eskişehir sürecinin cezaevi'nde üçlü bir ayrışmaya yol açtığı biliniyor.

Bunun nedenlerini tartışmayacağız. Fakat bu

ayrı yapılaşmanın sonuçları direnişin başlama ve bitişinde bir kez daha olumsuz bir faktör olarak önümüze çıkıyor.

Tünel Olayı'nın hemen ardından girişilen operasyon ve hak gaspı'nın bir eylemlilikle çözülebileceği sağduyu sahibi herkesin kabul edeceği bir gerçektir. Bunun STK dışındaki iki ayrı yapısında kabul ettiğine kuşku yoktur. Yapılar arasındaki farklılıkların hemen çözülmesi olanaksız olduğuna, esas olarak da pratiğe bağlı olduğuna göre, bu ayrı yapılaşmanın mücadeleye verebileceği zararların önüne geçen yolları bulup uygulamak bir görevdir. Bunlardan biri AG'ye ortak başlamakti. AG'ye başlayan gruplar arasındaki zaman farkı ister istemez direnişin yükünü ilk başlayan grupların üzerine yıkmaktaydı.. Yine, gruplar arasındaki bir fark direnişin sonuçlanma aşamasında da sorunlar yarattı. Direnişin Aydın kesiminden sonra, hemen bütün gruplarda ortak bitirme yolunda bir irade oluşmakta olduğunu gözlemiştik. Aynı şey ortak başlama yönünde de kullanılabilirdi. Direnişin ortak sonuçlandırılmaması konusundaki eleştiriler; ortak başlama konusu için de geçerli sayılmalıdır. Çünkü, birbirlerini oldukça yakından etkilemiştir. Ve ayrı ayrı başlamaya beis görmeyen

mantık,ayrı ayrı sonuçlandırmaya da açıktır.

STK güçleri de ortak bitirme noktasında gösterdikleri çabayı ortak başlama noktasında da gösterebilirlerdi. Burada belli özel birer hatalı aramak yerine,anlayış farklılıkları doğmuş olsa da,olumsuz pek çok süreç te yaşanmış da olsa,birlikte davranılabilecek her noktayı sonuna kadar zorlamanın ancak direnişin yararına olacağına uygulanması açısından yapmak istiyoruz.

II

SAG direnişinin sonuçlandırılması sırasında önce I, sonra da L bloktaki grupların tavırları yanlıştı.

Gerçekte STK gruplarıyla bu bloktakiler arasında program birliği yoktur.0 yüzden değerlendirmeyi o grupların kendi program anlayışları üzerinden yapmak gerekecektir. Ortak olmadığı-mız bir programa uyup uymama konusunda başka her hangi bir grubu eleştiriye tabi tutmak yönetsizlik olur.0 halde,bizim hareket noktamız bu grupların hangi aşama ve hangi gereçle ile eyleme son vermiş olduklarıdır. kendi program limitlerine ulaşmış bile olsalar, eğer ortada bir yanlışlık söz konusu ise, bu eleştiri-

riyi geçersiz hale getirmez. Yanlışlık, Aydın'da oluşmuş olan birlikte hareket etme, eylemin güçlenmesine rağmen,bunun son anda yeniden parçalanmasıdır.

Eskişehir-Aydın Direnişi,tünel olayı ile birlikte cezaevi'ndeki gruplar arasındaki birlikteliğin yeniden sağlanması,daha güçlü direniş platformlarının yaratılması için büyük bir fırsattı. Bu acılı süreç hemen hemen eski sürtüşmeleri onarma gücüne ulaşmıştı. Ne yazık ki, başta Kurtuluş olmak üzere TKEP,DEV-YOL bu olanağı göremediler,değerlendiremediler. Oluşmakta olan güven ortamı birden bire eskisinden de ağır biçimde tahrip oldu. Biz buna siyasi basiretsizlik diyoruz. Bu arkada daşlar sorumlu davranmamışlardır.

Birincisi; Bu grupların hepsi,ayrı ayrı programla başlamış bile olsalar, Aydın'da da ortak bitirme yönündeki çabalarını göstereceklerini hatta anlaşma oluncaya kadar eylemi birlikte sürdürmek istediklerini belirtmişlerdir. Bu vaatlerini tutamamışlardır. Ortak davranma yerine yine ayrı ayrı tavır almayı, hem de olumsuz bir temel üzerinde ayrı davranmayı seçmişlerdir.

İkincisi;İdarenin ilk görüşmeler sırasında

SHP'nin, STK temsilcileri ve diğer iki blok temsilcilerinin de bulunduğu pazarlıklar sonucunda kabul edilen düzeyi kendileri de reddetmişlerdir. İdarenin kabul ettiği bu düzey açıkça bizim için çok geri bir konumdu ve reddedilmesi doğru bir davranıştı. Buna karşılık önce reddettikleri bu "çerçeveyi" aradan hiç bir olumlu gelişme olmamasına karşılık kabul etmeleri açıkça eylemi BIRAKMA anlamındadır.

Gruplar eylemi kendi sandıklarının aksine anlaşmayla değil tek taraflı bırakmışlardır. Ve bu bırakma da idare tarafından doğru değerlendirilerek, eylemin çözülmesi biçiminde yorumlanmış ve geride kalan STK gruplarına karşı daha da katı bir tutum takınmalarına, hatta temsilcilerimizi enterne etmelerine kadar varmıştır. Düşman, eylemin anlaşmasız çözülebileceği beklentisine girmiş, kamuoyu ve direnişi destekleyen güçlerde ise, moral çöküntüsüne yol açmıştır.

Eğer, "biz anlaştık" diye önermeleri varsa, -ki bu türden bir görüşme ve pazarlık olduğunu sanmıyoruz.- bu da vahimdir. Çünkü, ortak oluşmuş bir eylemlilik üzerine tek başına görüşmek, diğerlerini zor durumda

birakacak tavizler vermek ağır bir sorumluluktur.

Üçüncüsü: İdarenin kabul ettiğini söylediği bir düzey yoktur. İnisiyatif bütünü ile kendisindedir: STK dışındaki grupların anlaşma düzeyleri bu anlamı ile belirsizdir. Ama bunlardan daha önemlisi olan Aydın Direnişi öyle bir noktaya varmıştır ki, boyutları itibariyle kendi çıkış noktasını aşmıştır. Devletle siyasal bir hesaplaşmaya dönüşmüştü. Dış kamuoyu şu ya da bu gruba ilişkin değil, tümüyle Aydın Direnişine göre şekillenmişti. İki arkadaşın şehit edilmiş olması, yaralı ve sakat birçok arkadaşın bulunması çatışmanın keskinliğini göstermektedir. Bütün bunlar ortada iken, bir bakıma direnişin kaderi bu olduğunun bilinci ile hareket etmeye bağlı olmuşken, bu grupların ayrı bir düzey yaratmaları direnişi kırmıştır.

Bu bloktaki grupların doğru düşünemeyişleri, ortak hareket etmenin, direnişe ve devrimci gruplar arasındaki ilişkilere kazandıracaklarını hesap etmeyişleri, geçmişte de eleştirilen yanlışlarını henüz kavramadıklarını gösteriyor.

Buna karşılık direnişin ortak karakterine, geldiği aşamadaki acilliğine uygun davranan

KUK/SE'nin, TKEP davasından arkadaşın kendi program limitine göre direnişini sürdüren HK'li arkadaşların tavırlarının doğru devrimci tavırlar olduğu muhakkaktır.

III

Aydın Direnişisi sırasında da (tıpkı Ağustos Genelgesi'ne karşı girişilen Ekim-kasım eylemleri sırasında olduğu gibi) bir cezaevi'ndeki SAG'nin diğerleri tarafından sembolik olarak mı yoksa reel anlamıyla mı destekleneceği ikilemi kendini dayatmıştı. uzun yıllardır uygulanan ve moral açısından bir destek olmaktan öte fazla bir ağırlığı olmayan bir-iki günlük protesto eylemleri yine ağırlıktaydı. Ama, Çeyhan gibi bazı cezaevleri daha başından beri ciddi bir destek eğilimine girerken; diğerleri ancak iki arkadaşın şehit olmasından sonra ve saldırıların ciddiyeti anlaşıldıktan sonra süresiz destek eylemine girebildiler. Bu süresiz destek eylemlerinin kamuoyu gücü ve direnişin başarısındaki rolü yadsınamaz. Eş zamanlı ve ortak hedefli eylemliliklerin hayata geçirilmesi konusundaki bu iki önemli deneyimin noksanlıkları giderilerek, önümüzdeki süreç için daha güçlü eylem birlikleri sağla-

nabileceği görüşümüz daha da güçlenmiştir.

IV

Direnişin en kritik aşamalarından birisi de kuşkusuz SAG'nin Ölüm Orucu'na dönüşüp dönüşmesi aşamasıydı.

SAG limitinin bitme anında direniş tam bir tıkanma noktasındaydı. STK dışındaki gruplar eylemi bırakmış, idare direnişin çözüleceği beklentisine girerek, uzlaşmaz ve eylemi kırmaya yönelik tavırlarına ağırlık vermişti. Görüşmeler kesilmiş, üstelik temsilcilik kurumu dışlanıp bizlerden tecrit edilmişlerdi. Eylemi bırakanlara hiç bir insani uygulama yapılmıyordu. Bunlar idarenin eylemi kırma yolundaki niyetlerini göstermekteydi. Bu aşamada ortaya kitlesel eylemin (SAG) süresinin uzatılması önerisi geldi. Bu öneri Birincisi; o anda direnişçi güçlerin değişik alanlara yayılması ve revir, hastahane, tecrit arasında ortak bir karara varmak için koşulların çok dar olmasından dolayı kargaşa yaratması yönünden uygulanamazdı. İkincisi; yığınsal SAG'ın bir süre daha uzamasının çözücü etkileri oldukça kısa vadeli hesap ediliyordu. Yığınsal

SAG birkaç gün içinde çözebilir diye düşünülüyordu. Oysa, SAG'ın limitten fazla uzatılması ancak anlaşma yaratılacak noktaya kadar anlam taşıyabilirdi. Ki, bu da Kitlesel Ölüm Orucu demektir. Üçüncüsü: Yiğinsal SAG'ın birkaç gün uzatılması Ölüm Orucu'na alternatif olarak öne sürülmekteydi. Yiğinsal SAG birkaç gün uzatılmasına rağmen sonuç alınmasaydı, bu öneriye göre eylemin anlaşmasız BIRAKILMASI gibi bir sonuç doğacaktı. "Gelinek düzeyin yeterli görülmesi, kalan maddelerin bir Ölüm Orucu'nu gerektirmediği görüşü" STK dışında eylemi bırakan gruplarla aynı çizgiyi savunmak anlamına geliyordu. Çünkü, yanlış olan şey idare ile yapılan pazarlıklarda şunun ya da bunun kabul edildiğinin söylenmesinin kazanılmış bir düzey olmadığıdır. Bu nedenle o anda eyleme bu tür varsayımlarla son vermek, direnişin teslim olması anlamına gelirdi. Yapılması gereken doğru tavır daha önce programda belirlendiği gibi hareket ederek SAG'ı 00'ya dönüştürerek eylemi boyutlandırmaktı. SAG'ın bir kaç gün daha uzatılması konusu ise, arkasında bu tür yanlış yönelimlerin olmaması ve ortak bir karar alma mekanizmasını işletebileceğimiz koşullarda mümkündü. Ama, o anda hem manevrayı yapacak konumda değildik, hem de ne yazık ki, öneri yanlış yönelimler taşıyordu.

Ölüm Orucu konusunda her grubun ayrı bir anlayışa sahip olmasını doğal ve saygı ile karşılamak gerekir. Çırtak Eylem Programı'nda kabul edildiği biçimi ile, SAG tıkanırca 00'ya gidileceği belirlenmişti. Tıkanmadan ne kastedildiği o kritik aşamada tartışma konusu oldu. Bize göre, programda kullanılan tıkanma o anlamıyla mevcuttu. Tıkanmanın "şu ya da bu madde" üzerinde olması bir yanılsama yaratmalıdır. Pazarlık, program talepleriyle yürütüldüğüne göre, tıkanmanın da nihayet şu ya da bu madde üzerinde olması zaten mantıksal bir sonuçtur. Tek başına ele alındığında şu ya da bu madde gerçekten de bir Ölüm Orucu'nu gerektirmez. Çünkü, en nihayet eylemin kendisi sosyal haklarla sınırlıdır zaten. Bu bakımdan tıkanma kavramının öznel yorumu açık olmayan net tarifini yapmak önümüzdeki programlar için zorunludur. Eylemin tıkanmaması bir anlamıyla güçler dengesinin doğru hesaplanmasına, direniş sırasında blöf yapmayı kendisi ve karşı tarafın gücünü görmekle de ilintilidir. Pazarlıkta esnek olunabilir, ama pazarlık dışındaki "esneklikler" direnişin zaafıdır, kırılmasına yol açar.

SONUÇ OLARAK

Eskişehir-Aydın Hattı'ndaki Direnişimiz iktidarın cezaevleri'ne yönelik saldırı siyasetini geriletmiş,yarattığı iç ve dış kamuoyu sayesinde onu mahkum etmiştir. Siyasi iktidarlara bir hesaplaşma boyutuna varan direnişçiler, siyasi olarak başarı ile çıkmışlardır. Direnişimizin boyutlarına,taleplerimizin hemen tümünün kabul ettirilmesine rağmen kazanılan hak'ların büyük bölümü işletilmemektedir. Bu anlamı ile iktidar,siyasi yenilgisini hile ve entrika ile örtmeye, zevahiri kurtarmaya çalışmaktadır.

Önümüzdeki sorun kazanılmış haklarımızı yaşama geçirmektir.

Direnış sırasında dökülmelerin olması doğaldır. Her insanın bir direnme kapasitesi vardır. Bunlar direniş başlarken değerlendirilmelidir. Oysa, bunların çoğu sonradan karar veriyor.. Hem kendisine hem direniş zarar veren budur. İster grup ister kişiler bazında olsun, kendi gücüne,yapabileceğine karar vermek önemlidir. Yanlışlarını sistematik hale getiren kişi ve gruplara mesafeli davranılması,ayıklanmaları

doğrudur. Şu şartla ki; değişmeyi,gelişmeyi gözden uzak tutmamak,her kişinin ve her grubun düzeyine uygun gücbirlikleri'nin önünü tıkamamak,sekte olmamak gerekir.

Bu direnişte STK programını ağırlıklı olarak yüklenip götüren,direnışı sonuna kadar sürdüren grupları (...),kişileri bir kez daha kutluyoruz.

Yoldaşça selamlar...

25 Aralık 1989

Aydın E/Tipi Cezaevi

(*)ESKİŞEHİR-AYDIN DİRENİŞ HATTI broşüründen sonra,Aydın Cezaevinde bulunan arkadaşlarımızın gönderdikleri 2.değerlendirme metninden aynen alınmıştır.

free
fri
Liberty
indep
friend
peace-lib
freedom-
liberty-in
friendship
independent
peace-liber
solidarity
Independent
freedom-liberty
friendship
solidarity-
peace-freedom
self determin
self determinatio
peace-liberty-
solidarity-frien
freedom-anti militar
independent-friendsh
anti-colonialism-liberty

1990-marashli-prison Aydın-

Turkey

www.arsivakurdi.org

NAKLEN İHTİLALLER

Doğu Avrupa'daki siyasi iktidarlar, iç dinamiklerden çok II. Paylaşım Savaşı'ndan sonra oluşan dış dinamiklerin belirleyiciği üzerine temellendirmişlerdi. Nazi işgalinden kurtarılan bu ülkelerin, kurtarıcılarınca kendilerine sunulan "programı" denemekten başka seçenekleri yok gibiydi. Denediler de.. Ne var ki, bu ülkeler, inşa sürecine giren diğer ülkelerden daha çok dezavantajlara sahiptiler. Toplumsal alt yapının, sınıf mücadeleleri ve örgütlenme düzeylerinin, böyle bir siyasal iktidarın yükselmesine olanak verip vermediği oldukça tartışmalıdır. Nasıl olmasın ? O yıllarda toplumsal bir dönüşümün hemen hemen eşiğinde bulunan bir çok ülkede ise toplumsal devrimler, yine Avrupa'da düğümlenen statüko'nun sonucu olarak dümûra uğramışlardı. -Örneğin, Yunanistan, Fransa ve İtalya gibi - Böyle ters bir yapılanma oluşturulmuştu.

Bugün yıkılan Berlin Duvarı, o gün oluşturulmuş zoraki **global** dengenin bir simgesi..

Sovyetler birliği ve inşa süreci yaşayan bir dizi ülkedeki iç dinamik ve toplumsal dönüşümler çok daha farklı olmasına rağmen bu ülkelerde de tıkanıdığı, bozulduğu, ağır sorunların yaşanıp yeni politik arayışlara girildiği düşünülürse; bu denemenin Doğu Avrupa'da daha da bunalımlı bir evreye varması kaçınılmaz gibi görünüyordu. Bir kere inşa sürecinin en belirgin tıkanma karakteristiklerinden biri olan, sınıfın partiye yabancılaşması; partinin bürokratik bir yönetim aygıtı

olarak ayrıcalıklı bir kast haline gelmesi olgusu, bu ülkelerde en berbat biçimlerle varoldular. Sınırlı bir ekonomik gelişme düzeyi ve kaynaklarla başbaşa kalan, hedeflerine bir türlü varamayan merkezi planlama; topluma kısmi sosyal güvencelerin dışında bir şey sunamamaktaydı.

Ek olarak bu 40 yıllık denemenin başarısızlığı içinde toplumsal alt yapıda varlığını sürdüren sınıfların, geçmişleri ile aralarında çok uzun mesafenin olmaması, Batı Avrupa'nın ideolojik gıdasıyla canlılıklarını büsbütün korumalarını da saymak gerekir.

İşte, toplumsal alt yapıda yeterli desteği kalmamış bu siyasi iktidarlar; soğuk savaşın buzları çözülürken kendilerini koruyan Avrupa statükosu'ndaki değişmelerle birlikte bir bir alaşağı edildiler. Dondurulmuş çelişmeleri yeniden hızla işlemeğe başladılar.

Merkezi bürokratik aygıtlara muhalif olan bütün sınıf ve tabakalar bu kattan kurtulmak için az-çok kendiliğinden bir "muhalefet bileşeni" oluşturdular. Yönetimdeki bürokrasi ise; kimi, gelişmeleri sezinleyerek kendini bunlara uyarlı kılmaya; kimi, salt idari tedbirlerle ömrünü uzatmaya çalıştırsa da sonucun hiçbiri için parlak olmadığı ortada.

İnşa sürecinin sorunlarını ayrı bir tartışma konusu olarak ele almak gerekiyor.. Neler yapılabilirdi, neler bir zorunluluktu; proletarya diktatörlüğünün demokrasi yanı yitik miydi; sınıfın egemenliği onun vesayetine sahip çıkan bir kastın diktatörlüğü haline mi gelmişti; sınırlı bir ekonomik birimde insanın başarılı olmasının nedeni bu sınırlamalar mı ? vb.. gibi sorular tartışılabilir..

Şimdi ne oluyor ? Geri mi dönüldü ? Nereye gidiliyor ?

Benim anlayabildiğim kadarıyla, toplumsal alt yapıdaki bu sınıflar artık siyasal iktidardan pay ve sosyal planda hayat hakkı istiyorlar. Şimdilik bürokratik aygıtlara karşı ittifak etmiş gözükten muhalefet giderek birbirinden ayrışacak, birbirine karşı işleyen taleplerle kendi alanlarını genişletmek isteyeceklerdir. Gelişmelerin kaderini ise, bu çelişmelerin çözümü tayin edecek. Oralarda köylülüğün, şehir küçük-burjuvazisinin konumlarını bilemiyorum, fakat anladığım kadarıyla liberal burjuvazi, aydınların da önemli bir bölümünün desteğini almış olarak taleplerini gittikçe genişletecek ve yeni yapılanmada kapitalist rasyonaller gittikçe ağır basacak gibi görünüyor. Bu durumda işçi sınıfının durumu belirleyicidir. Sınıfın en büyük dezavantajı; günahı ve sevabıyla eskiyi kendiyle özdeşleştiren bir örgütlenmenin bağlarından kurtulup kurtulmama noktasında yatıyor. Ya bu eski örgütler, sınıfın yeni görevlerine uygun bir yapılanmayı hem ideolojik hem örgütsel planda hızla geliştirebilecek bir dinamizm gösterirler, ya da gittikçe izole olurlar. Buna bağlı olarak sınıfın kendi örgütlenme ve yaşama müdahale etme aygıtlarını süratle üretmesi gerekiyor. Eğer bu refleks gösterilmezse, işçi sınıfı bu arada çok şeyini yitirebilir. Ama ben şuna inanıyorum ki, sınıf bir daha sömürücü ve baskıcı sistemlere dönme konusunda en azından kaba bir sınıfsal içgüdüyle bile olsa izin vermeyecektir. En azından barışçıl olarak...

Şimdilik bir denge ve arayış egemen. Fakat bu dengelenmeler dinamik. Zaten değişime öncülük edenler, hemen bütün sınıf ve örgütlenmenin sözcüleri de işin nereye varacağından pek emin değiller. Çünkü, daha önce yaşanmış bir örnek yok. Bu bakımdan Doğu Avrupa'da yaşananlar ve yaşanacak olanlar toplumsal bir laboratuvar

gibi hepimiz için öğretici olacak...

Bütün bunların bir "geri dönme"yi temsil ettiği kanısında değilim. Herşeyden önce,daha önce bulunan noktadan izafî olarak bile geri değil. Durağan,kötürümleşmiş toplumsal bir yapı yerine;dinamik,kitlelerin duyarlı oldukları,kendi geleceklerine sahip olma isteğiyle hareket ettikleri politize bir ortamdan daha umutlu olunması doğaldır. İstemlerin,arayışların kendi doğrultusuna girmemiş olması,"bir takım gerilemelerin" yaşanması da doğaldır. Hızla dönen tekerlerin geri gidiyormuş gibi bir izlenim yaratması geçici bir illüzyon'dur sadece...

Ben daha iyi yapılanmalara doğru yol alınacağı konusunda iyimserim.

Bunlar sesli fikir yürütmeler. Kim derdi ki,televizyonlardan adeta "naklen ihtilaller" izleyeceğiz.. Kuşkusuz dünya Doğu Avrupa'dan ibaret değil, daha global bir değişimin içindeyiz; Baltık Cumhuriyetleri ve Kafkaslar'ın durumu aşağı yukarı Doğu Avrupa'yı andırıyor. Üstelik buralarda merkezi otoriteye karşı güçlü bir ulusalçı akım var...

90'a bu panaroma'yla girdik, bu konjonktürlerin sömürge ve yarı-sömürge ülkeler kuşağına etkilerini ise, başka bir yazıda ele almaya çalışacağım.

II

Sevgili (...)

Mektubunu aldım ve hemen cevaplıyorum. Ayrıca, sana bir de kart denemesi çizdim.

Aydın'a geldiğimizden beri, boyalarım ve resim kağıtlarım yanımda değil, depoda duruyorlar... Bu yüzden resim çalışmıyorum...

(...)

Sağlık durumumuz iyidir. Bu ara grip, soğukalgınlığı gibi mevsim hastalıklarıyla uğraşıyoruz. (...) Eğer onları da bizim gibi tedavileri bitmeden geri getirmezlerse iyi olacak. Yarım kalan muayene ve tedavim için birkaç kez başvuruda bulundum. Olumlu ya da olumsuz bir yanıt verilmedi. Eğer yeniden götürülürsek sürpriz olacak..

Bu ara Avukatım ...'ın verdiği bilgiye göre, Norveç PEN, benimle ilgili bir kampanya başlatmış. Büyükelçi kendisi ile görüşüp, hakkımda bilgi almış. Sonra, Norveç Dışişleri Bakanlığı kanalıyla PEN, Cumhurbaşkanı, Başbakan vd'lerine çeşitli başvurularında bulunmuş. Bir de kartpostal bastırılmışlar, kimi yerlere postallıyorlar. Bana da geliyor. Böylesi kampanyaların, salt kişiliğimizle sınırlı olmayan sembolik değerleri var kuşkusuz. Buna karşın belirleyici değil. Biz, burada şöyle bir espi yapıyoruz : hatırlarsanız 1987'de de buna benzer kampanyalar yapılmıştı. Adamlar bunun üzerine alelacele, Yargıtay Genel Kurulu'nun onaylayıp kesinleştirdiği davayı Başsavcılığın itirazı üzerine yeniden görüşüp, bizim 171. maddeyi 168'e çevirdiler "cezayı" da arttırdılar (!) .. Şimdi istermisin. Norveç PEN'ine inat olsun diye cezayı bu kez de idama çevirsinler...

Buralarda şimdi yapay bir 141,142,163 tartışması yapılıyor. Aslında TB"K"P'nin yasal çalışmasının önündeki engellerin aşılması için, neredeyse kimyasal formüller üretilmeye çalışılıyor.. İktidarın çeşitli kanatları arasında bir uyum ve politika

birliği sağlanamadığı kolaylıkla gözlenebiliyor. Aslında Yüksek Yargı Organları bu yoldaki politik tercihlerini çoktan saptamış durumdalar.

Bilmem elinize geçti mi ? Sosyalist Parti'nin,Siyasal Partiler Yasası'na aykırı olarak kurulduğu savıyla açılan dava Anayasa Mahkemesi'nde çoğunluk oyuyla reddedildi; ve Gerekçeli karar Resmi Gazete'de yayınlandı. Bu karar oldukça ilginç ve incelemeye değer. Orada, 1982 Anayasası'nın ve TCK'nun, Siyasal Partiler Yasası'nın "sınıf esasına dayalı parti" kurulmasını yasaklamadığını; literatürde sınıfların varlığı kabul edildiğine göre,buna dayalı örgütlenmelerin de mümkün olduğu vurgulanıyor; Yasanın sadece sınıfların birbiri üzerindeki tahakkümünün yasaklandığı savunuluyor. Diğer önemli nokta da,tahakkümle iktidarın aynı kavramları ifade etmediğini; egemenliğin tüm,siyasal iktidarın ise parçalı kavramlar olduğu belirtilerek; egemenliğin bölünemeyeceğini,ama siyasal iktidarın bölünebileceğini savunuyor.. Buna göre, sınıf esasına göre örgütlenmiş bir partinin programında "işçi sınıfı iktidarı"nı hedeflemesinin de yasalarla çelişmediği görüşü savunuluyor. Diğer ilginç bir yaklaşım da, yasalarda ülkenin "ekonomik yapısı"nın değiştirilmesini engelleyen bir hüküm bulunmadığı görüşüdür.

Gerekçeli Karar, sosyalizmin hatta komünizmin tek bir yorumu bulunmadığı; Kautsky, R.Lüxemburg'tan vd.. itibaren örneklenerek, sırf "sosyalist" olduğu için adına bakarak bir partinin "sınıf tahakkümü"nü savunduğu yargısına varılamıyacağı belirtiliyor.:

Bu kararda, Anayasa Mahkemesi'nin sadece iki üyesinin karşı oy yazısı bulunuyor. Bu yargı kararının 141-142'nin alacağı yeni şekli de belirlediğini,en azından devletin yargı yargı organlarının politik görüşünün "içtihad" haline getirilmiş

olduğuna kuşku yok. Siyasal iktidarın askeri ve sivil kanatları arasındaki çelişik anlayışlar bu tartışmaların,başka tür iç politika hesapları ile sũrdũrũlmesi ve kullanılmasındaki etken bir rol oynuyor.

TB"K"P'nin legalitesi'nin de facto'dan hukuksal plana geçmesiyle TC Parlamentosu yeni bir sosyal-demokrat parti kazanacak. "Ulusal Sorun"a,bu tarzda bir Anayasal çerçeve çizilmesi de bu bağlam içinde hesaplanıyor gũrũnmektedir... Ortalıktaki yapılan tartışmaların,kimi lanselerin bu yũnde hareket ettirildiği muhakkak...

Geçen mektũbunda D.Avrupa'daki değişimlerle ilgili dũřuncelerimi yazmıştım. Bu konuda yazılanlar çizilenleri ilgiyle izlemeye devam ediyoruz. Bu sũrete,œnemi olan şeyin,œzellikle bu ũlkelerde işçi sınıfı partilerinin yeni bir ideolojik-siyasi hatla reorganize olabilmeleri olduğunu dũřũnuyorum. Eğer sınıf bu sũreci bũtũn silahlarını liberal burjuvaziye teslim etmiş ve onun ideolojik-siyasal manyetik alanına karılmış olarak geçirirse,sũreten çok şeyini yitirmiş olarak çıkacak gibi gũrũnuyor. Oysa, sınıf hareketinin kendi kimliğiyle sũratle sũrece mũdahale etmesi gerekli.

Muhalefetin ayrışması aşamasında eğer bu tür gelişmeler gũzũkmũyorsa,kısa vade için iyimser olmanın maddi temelleri kalmıyor demektir. şimdiye kadar yapılan şeylerin "sosyalizm" olmadığının anlaşılması bir gelişmedir:0 da eğer anlaşılmışsa. şimdi, özũm diye; liberal burjuvazinin,sosyal-demokratların sundukları kapitalist rasyonaller içindeki ve batılı emperyalistlerce kredi,yardımlar vb..'lerle yũreklen-dirilmeye çalışılan şeyler olmadığı da anlaşılırsa; değişimlerin umut verici seyri sũz konusu olabilir... Olurya D.Avrupa işçi sınıfının toplumsal belleği "piyasa"nın ne demek olduğunu unutmuştur. Ben,sınıfın bir daha o piyasaya dũřmek

için can atmadığını, bunu içgüdüleriyle (kendiliğinden bilinçleriyle) bile farket-
tiklerinde bu ülkelerin büyük çalkantılar yaşayacaklarını düşünüyorum.

Dünya D.Avrupa'dan ibaret değil.. Kuşkusuz, çok önemli dengelerin varolduğu bir alan, ama tek başına belirleyici değil. Siyasal coğrafyanın şurasına burasına tarihsel olarak atılmış bir çok düğüm var. Burjuva diplomasisi bu düğümlerin çözülmesini "Domino Teorisi" diye açıklıyor. Bir taş devrilince, ona bağlı olan bütün taşların devrileceğini öngören, biraz da mekanik bir anlatım. Ama, yine de bir doğruya işaret ediyor. Dünya'nın siyasal coğrafyası böyle düğümlerle dolu. Örneğin, biri Kafkasya... Orta-Doğu, Orta Amerika, Balkanlar, Türkistan, Hint Yarımadası gibi diğerleri...

Yakın siyasal tarihte bu düğümlerle oynanması, yeni statüler oluşması kuvvetle muhtemel... Bütün bunların "Malta'da çizilen yeni dünya tablosu" gereği olduğunu düşünenlerin eski moda bir siyasi yorumla kendilerini daralttıklarını düşünüyorum. Malta'da birçok pazarlıkların yapıldığı kesin de, bunların çoğunluğunu gelişmeler karşısında izlenecek tavırların saptanması oluşturuyor. Özellikle, SB'nin yeni bir dünya portresi çizmek konusunda "pazarlık" gücü fazla değil.. ABD'nin de öyle... SB'nin daha çok geri çekilerek, rakiplerinin kurallarıyla ekonomik büyüme ve sosyal denge arayışlarına girişeceği bir "kuluçka dönemi" yaşayacağı anlaşılıyor. Bu kuluçkadan "özgür sosyalist bir kelebek" mi, yoksa yeni bir "kapitalist dev" mi çıkacağı önümüzdeki birkaç on yılın toplumsal gelişmeleriyle belirlenecek.

Sevgili kardeşim, yine lafı uzattım. Biraz da az yerde çok şey söylemek isteğiyle böyle oldu. Her konu bir diğeri ile öylesine bağlantılı ki, bir diğeri söylemeden beriki hakkında söylenenler boşlukta kalabiliyor.

Buradaki günlük çalışmalar içinde en önemli yeri dil konusu oluşturuyor. (...)

(...)

(...)

En içten selam ve sevgilerimi sunar,sağlık ve başarılar dileriz. Sağlıcakla kalın. E Tipi Cezaevi / AYDIN.....

R.cıwan

Gaziantep E/Tipi Kapalı Cezaevinde arkadaşlarımız,soldan sağa Nedim,Nesimi,Ayhan
Ocak/1990 ve İbrahim.

Newroz dolayısıyla tartışma'ya sunulan metin

Öncelikle hepimiz hepinizi yoldaşça kucaklıyor ve Newroz Bayramınızı kutluyoruz. Bu yıl Newroz'u bir tartışma ile gününde kutladık. Tartışma konusu Dünya'daki (Doğu Bloku ve SSCB'deki vb..) son gelişmeler ve gelişmeler ışığında Kürdistan'dı.. Konuşmacı olarak 8 örgüt ve iki de örgütsüz arkadaş katıldılar. (...)

Tartışmaya sunduğumuz bildiriye zamanın 20 dakika ile sınırla olması dolayısıyla çok kısa tutmak zorunda kaldık. Yapılan tartışmalarda partimize iki konuşmacıdan eleştiriler geldi...

Ayrıca, 19-20 Mart'ta iki günlük açlık grevi ile Nusaybin'deki baskı ve kıyımı protesto ettik...

DÜNYA'DAKİ SON GELİŞMELER VE KÜRDİSTAN

Bugün Newroz, herşeye karşın, Kürt Ulusu ve Kürdistanlılar bir Newroz daha kutluyor. Baskının, zulmün, sömürgeci vahşetin tüm acılarını iliklerine kadar hissederek... Çocuklarımız napalm bombalı ve kimyasal silahların pis lekelerini Halepçe'lerle hala körpe vücutlarında taşıyarak bir Newroz'u daha kutluyorlar.

Böyle bir süreçte, ülkemiz Kürdistan'ın üzerinde bulunduğu Orta-Doğu'nun büyük devletlerce yağmalanması eyleminin vardığı yeni boyutlar ve bilinçli olarak yaratılan zor bir kaos ortamında, açık ve anlaşılır programlarla hareket etmek zorundayız. Bugünü ve yarını belirleyecek olan yalnız bizim programımız değil, aynı zamanda, salt diğer örgütlerin de programları olamaz.. O nedenle, bugünü ve yarını belirleyen faktörleri vurgularken; başta Kürdistan'ın içinde bulunduğu durum,uluslararası ilişkiler, toplumumuzun sosyo-ekonomik yapısı, KİTLE TALEBİ'nin somut durumu ve pratik işbirliğinin vardığı boyutları sıralayabiliriz... Bu faktörlerin açıklanması, sanırım tartışmamıza açıklık getirecektir.

Kısaca,tarihsel süreç içinde Kürdistan olgusu'ndan hareketle konuya girmek daha doğru olur düşüncesindeyiz.

M.Ö. 2000 yıllarına ait yazılı belgeler, Kürtlerin Orta ve Yukarı Mezopotamya'nın yerleşik en eski bir topluluğu olduğunu; diğer azınlık ve etnik gruplarla birlikte Kürdistan ülkesinde yaşadıklarını göstermektedir.

Kürdistan Kuzeyden Moğollar ve Türklerin, Doğu'dan Perslerin, Güney'den ise, Arap'ların olmak üzere, yıllar boyu birçok kez istilalara uğramıştır. Ayrıca, sıcak denizlere inmek isteyen Çarlık Rusyası ile, Asya'ya açılmak isteyen batılı yayılcıların da işgallerinde kalmıştır.. Kürdistan'a yönelik saldırılara, feodal beylikler öncülüğünde karşı çıkılarak mücadele edilmiş ve kimi zaman da uzlaşmıştır. Feodal beylikler arasındaki bölünmeler,tarihsel ve konjonktürel nedenlerle uzun sürmüştü;bu ise, merkezi bir yapıya ve yönetime ulaşılmasını engellemiştir.

Ari ırkından olan Kürtlerin yaşadıkları ülke olan Kürdistan'ın ilk kez bölünmesi de 1639 Kasr-ı Şirin Antlaşması ile olmuştur. Kürdistan, Osmanlı ve Pers İmparatorlukları arasında bölünmüştür. Birden çok etnik grubu içinde bulunduran ve merkezi bir feodal imparatorluk olan Osmanlılar ile Kürtler arasındaki ilişki, genellikle askerlik yapmak, vergi ödemek biçimindeydi. I. Emperyalist paylaşım Savaşı sürecine gelindiğinde ise, imparatorluk, gerek batı kapitalizmini durdurmak ve gerekse bu yolla bünyesindeki zorla hapsediği halkların ayaklanmalarını engellemek istiyordu. Bu mantıktan hareketle Alman emperyalistleri ile birlikte hareket ediyordu. Ancak, I. Emperyalist paylaşım Savaşı'ndan yenilgi ile çıkması, İmparatorluğun hızla çözülmesini getirdi. Bu çözülme kendisi ile birlikte, Kürdistan üzerinde yapılmakta olan hesapları da gündemleştirdi.. Böylece, Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi süreci de başlamış oldu. Bu süreç, aynı zamanda Kürtlerin uluslaşma sürecine de tekabül etmektedir.

Bu süreç; 1923 yılına gelindiği zaman, LOZAN EMPERYALİST PAYLAŞIM ANTLAŞMASI ile Kürdistan'ın Uluslararası Sömürge konumuna getirilmesi ile devam etmiştir. Bundan sonra, Kürdistan, birim birim işgal edilerek, tüm **Ulusal Direnmeler** bastırılmıştır.. 1940 ve 50'li yıllar arasında ise, Kürdistan, hem ekonomik ve hem de siyasal olarak **sömürge** olmuştur. KÜRDİSTAN'IN SÖMÜRGE STATÜSÜ'nün resmileştiği bu dönemin, Dünya ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde ne gibi değişiklikler yaptığına da kısaca bir göz atmakta yarar vardır.

Bilindiği gibi, bu dönem dünya'daki en büyük gelişme 1917 Şanlı Ekim Devrimi'dir. Bu devrim ile sovyetler tarih sahnesinde bir sistem olarak yerini almıştır. Bu devrimin ezenlerle ezilenler arasındaki bir mücadelenin ürünü olduğu da kesin. Bu

devrimle,Rusya,ilk "sosyalist" devlet olma misyonuna kavuşmuştur.Sonraları birçok "sosyalist" devlet de oluştu. Bu gelişme, hem dünya ve hem de bölge proletaryası için bir kurtuluş umudu yarattı. Sosyalizmin teoriden somut pratiğe uygulanışı, burjuvazi ve yandaşlarını her yandan büyük bir paniğe soktu. Sosyalizmin bir ütopya olmadığını anlayan burjuvazi, gerilemek zorunda kaldı.Ancak,yeni yöntemlere başvurmaktan da geri durmadı. 1929'daki Dünya ekonomik bunalımının hemen ardından,II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sürecine girildi. Faşizmin yenilgisi ile sonuçlanan bu savaştan sonra, Doğu Bloku ülkeleri teker teker emperyalist sistemden koştular. Hitler, Mussolini ittifakı batı ve doğu cephelerinde yenilgiye uğradıktan sonra, Sovyet Kızılordu'su Polonya, Çekoslovakya, Romanya, Macaristan ve Bulgaristan ile Almanya'nın bir bölümünü Nazi'lerin işgalinden kurtardı. Bu ülkelerde "sosyalist" hükümetler ("Komünist Partileri") işbaşına geldiler. İşte, II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan sonra, emperyalist sistemden kopan ülkeler bunlardır. Bu ülkelerde meydana gelen durum, Faşizme Karşı Birleşik Cephe programının eseri değildir, iç dinamikleri açısından proletarya ve genel bir tabir ile ezilen tüm sınıf ve tabakaların muhalefetlerinin gelişkinliğidir... Ve ezilen kitleler üzerindeki Nazi işgalinin baskı ve tahakkümünün yarattığı öfke ve tepkilerin en doruk noktasına varması ile, kuşkusuz, Kızılordu'nun oynadığı rol de gözden uzak tutulamaz.. Bu Dış dinamik, "sosyalist " hükümetlerin işbaşına gelmelerinde en az iç dinamikler kadar rol oynamıştır.. Almanya'nın ikiye bölünmesi de, Sovyet ordularıyla müttefik kuvvetlerin farklı yönlerde mevzilenmeleri sonucu olmuştur.Bu ülke de,bugün Batı ile birleşme durumuna geldi. Geriye ise, yıllarca Alman işgaline karşı mücadele veren iki ülke kaldı . Bunlardan biri Yugoşlayya ve diğeri de Arnavutluk'tur. Bu ülkelerdeki karışıklık ve gelişmeler de Doğu bloku

Ülkeleri gibi bir sürece hızla gittiklerini gösteriyor..

Bu ülkeler ve SB'ndeki gelişmeler ile ilgili bir analize gitmeden önce,; I ve II. Emperyalist Paylaşım Savaşları sırasında Kürdistan'daki somut duruma da göz atalım.. 19. Yüzyılda Kürdistan'da Kürt beyliklerinin çeşitli direnmelerine tanık olmaktadır. Ancak, bu direnmeler daha çok yerel otoritelerinin sarsılması ve bozulmasına karşı olmuş direnmelerdir. Bunlara ulusal nitelikli direnmeler demek biraz zordur. Bunlar genellikle Kürt feodal direnmeleridir..

Ulusal nitelikli Direnmeler 20. yüzyılın ilk çeyreğinden başlayarak ve hala devam eden direnmelerdir. Bu direnmelere birçok örnek verebiliriz: **Koçgiri, Ağrı, Şeyh Sait, Zilan, Dersim, Berzenci, Barzanî vb...** Bugün 1990'lı yıllarda, dört parçada aynı nitelikte ve biçimde etkin mücadelelerin sürdüğünü söyleyemeyiz. Ancak, şunu gözlemleyebiliyoruz: Mücadelenin merkezi gittikçe Kuzey Kürdistan'a kaymaktadır. Bu gelişmede PKK'nın yürüttüğü mücadelenin payı vardır.

Ancak, PKK'nın üzerinde yükseldiği idolojik-teorik, siyasal ve örgütsel temelin, Kürdistan'daki **Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadalesine** uzun vadede önderlik etme kapasitesi ve yetkinliği olmadığı düşüncesindeyiz. Hele hele son yıllarda, İslami söylemin yarattığı idolojik **erozyon** dikkatle kavranılırsa, bunun ne kadar açık olduğu da görülebilir. Doğru Marksist-Leninist idoloji-teorik hat olmadan; dogmatizm ve pragmatizm'den arınmadan PKK'nın Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadlesi'nde tarihin yapıcı bir ögesi olarak durması mümkün değildir. Gerek PKK eylemlerinin etkinlikleri, gerekse tarihten devrildikleri mirasın biçimleriyle diğer Kürt örgütlerinin farklı nitelik ve biçimlerdeki faaliyetleri sonucu, Kürdistan (Kuzey) üzerindeki ölü toprağı yavaş yavaş kalkmaktadır.. Ve ekilen cesaret

tohumları, sömürgeci baskı ve vahşete karşı yavaş yavaş kitleleşerek pratik eylemliliklere dönüşmektedir. Artık Kuzey Kürdistan'da **ulusal kimliğin içselleştiği** ve **politizasyon**'un bütün sınıf ve tabakaları kucakladığını söylemek hayal olmaz sanırız. Günümüzde meyzi de olsa, yer yer **pratik siyasi protestolar** biçiminde, Kürdistan'da direnmelere tanık olmaktayız. **Balveren** köylülerinin kararlı oturma eylemleri, **Silopi**'de öldürülen 6 Kürt köylüsünün öldürülmesini protesto eylemi ve en son olarak da **Nusaybin**'deki polisle taşlı sopalı çatışma ve **kepenklerin kapatılması eylemleri**'nin içeriği; salt baskı sonucu oluşmuş apolitik reaksiyon ve tepki eylemleri değildir. Bizce, **ulusal ve toplumsal** bilincin haksızlığa karşı sürece damgasını vurduğu, sömürgeci işgal ve terör'e karşı mücadele sürecine girildiği bir gerçekliktir. Çünkü, korkaklık ancak bilinçle yenilebilir. Ancak, böyle bir kararlılıkla derlenip toparlanıp harekete geçilebilir. İşte, baskı ve zulme karşı bu başkaldırıları, asıl muhtevayı oluşturan **siyasal bilinç** ögesiyle sarmalandığı için, özel olarak Kürt İNTİFADASI'dır. Belki, Arap İntifadası kadar motive edilmemiş ve uluslararası arenada o kadar ses verecek etkinliğe sahip bir hale getirilmemiştir. Ama, nitelik itibariyle aynı orjine oturtulabilir.

Kuzey Kürdistan'da bir yandan örneklerini sıraladığımız gelişmeler olurken; diğer yandan da Kürt Sorunu toplumun her kesiminde kendisini gündemde tutmaktadır. Emekli generallerden parlamenterlere, işçilerden köylülere, aydınlardan gençlere kadar herkes bu sorunu tartışmaktadır. Şu ya da bu biçimde tartışmaktadır.. Aynı biçimde uluslararası kamuoyu'nun gündemini de işgal etmektedir.. Çünkü, Kürdistan'da her geçen gün, **Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi** yeni boyutlar kazanmakta, gelişip güçlenmektedir.. Bu durum, bölge ile yakından ilgili bulunan

emperyalist ve kapitalistlerle diğer devletlerin **projektörlerini** Kürdistan'a çevirmelerine neden olmaktadır. Bildiğiniz gibi, batılı emperyalistler hemen atağa kalkıp, "Kürt Sorunu"nu emperyalizmin Orta-Doğu'daki çıkar hesaplarına denk düşecek biçimde "**çözüm**" ulaştırma çalışmalarını başlattılar. Bu "**çözüm**" elbette, Kürdistan'ın **Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi**'nin stratejik hedefleri dışında bir "**çözüm**" olacaktır... Her gün gelişen ve dünyanın gündeminde -nedenleri değişik- yer eden Kürdistan **Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi** "**Dil ve Kültürel Haklar**" düzeyine indirgenerek açıkca boğulmak isteniyor.. Bu yürütülmek istenen politikanın gereği olarak, Kürdistan ihtilalini gerçek hedeflerine ulaştıracak olan **bağımsızlıkçı çizgi**'yi ve ülke düzeyindeki **TEK BİR TAARRUZ CEPHESİ** aracını yaratmaya çalışan siyasal güçlerin tasfiyesi gündeme alınmıştır.. Bu gibi çözümlere öteden beri umudunu bağlayan **sağ oportünist** bir potansiyel de vardır. Bu akım iç dinamiklerden çok dış dinamiklere bel bağlamaktadır. Ancak, ideolojik düzlemde ise, kendilerini hep gizlemektedirler. Sovyetler Birliği ile Doğu Bloku ülkelerindeki son gelişmeler karşısında uğradıkları şaşkınlık ve üzerlerindeki baskılar, **Reformist** çözümü kabullenmelerini daha da kaçınılmaz kılmaktadır.. Yani, reel sosyalizmin içine düştüğü bunalım ve kaos, bu **sağ oportünist** kanadın ifadesini bulduğu **TEVGER** ve yandaşlarının süslü hayallerini yıkmış durumdadır.. Bu akımın bazı kesimleri, sömürgeci TC devletinin icazeti altında "**legal bir Kürt Partisi**" kurarak, reformist çözümlerin loko-motifliğine soyunmak özereler.. Bu kanat, uluslararası düzlemde de boş durmamaktadır. Bayan Mitterand'ın **himayelerinde** Paris Konferansı ve sorunu "**insan Hakları ve Kültürel Kimlik**" düzeyinde ABD senatosuna götürme girişimlerinde de kendilerine büyük paylar biçerek, önerilen "**çözüm**"lere razı olduklarını üstü

örtülü bir biçimde de olsa ima etmektedirler..

Bütün bu sağ opdrtünist ve sol narodnik hareketlerin Kürdistan Devrimi'ni gerçek hedeflerine ulaştırmalarının yolu tıkalı'dır. Bu aşamada, eylemliliklerinin kapsamı ve etkinliği ne olursa olsun, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısını yanlış tahlil etmektedirler ve ideolojik-teorik savrulmaları da bunun cabası...

Konunun önemini gözönüne alarak; Kürdistan'daki üretim biçimi, sınıfsal yapı ile; Kürdistan Devrimi'nin genel mücadele hedefleri, savaş anlayışı ve cephe ile ittifaklar siyasetine de kısaca göz atmakta yarar görüyoruz..

Kürdistan çağımıza uyarlı sınıflı bir toplumdur. Egemen üretim biçimi de kapitalizm'dir. Bu üretim biçimi yanında, ekonomik temelleri parçalanmış olmasına rağmen feodalizm üst yapıda görece etkinliğini sürdürmektedir. Dört parçaya ayrılmış olan Kürdistan'ın, her bir parçası ayrı bir devletin sınırları ve yapısı içinde hapsedilerek sömürgeleştirildiğinden; üretim güçlerinin gelişmesi uzun süre engellenmiş, kaynak ve imkanları köreltilmiştir. Sınıfsal yapısına gelince; Kapitalizm Kürdistan'da çarpık bir biçimde gelişme göstermiştir. Sömürgeciler, kendi çıkar ve anlayışlarına bağlı olarak ve olanaklar ölçüsünde yatırım ile, Kürdistan'da üretici güçlerin gelişmesini çok aşağı düzeyde tutmuşlardır. Sanayileşme devlet eliyle ve yukarıdan aşağıya doğru gelişmiştir. Özel teşebbüsler yok denecek kadar azdır. Olanlar da, günümüzde ya kapatılmış ya da amaçları dışında kullanılmaktadır. İşyerleri kitleleri kucaklayacak ve sınıf bilincinin radikal gelişmesini sağlayacak niteliklerde değildirler. Bu nedenlerle, Kürdistan proletaryası, gelişmiş kapitalist ülkeler proletaryası gibi bir yapılanma içinde değildir.

Gelişmesi ve sınıf bilincine ulaşması önünde bilinçli gerici bir **barikat** oluşturulmuştur. Sömürgeci burjuvazi Kürdistan'a yatırım yapmayı kendi açısından uygun görmemektedir. Çünkü, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin boyutları uzun vadede sömürgeciler için büyük bir tehlike arz etmektedir. İşçi sınıfı; "özel" işletmelerde çalışan işçiler, sömürgeci devletler eliyle oluşturulmuş işletmelerde çalışan işçiler, kırsal kesimde çalışanlar, mevsimlik işçiler, metropoldeki Kürt işçileri olmak üzere özetlenebilir. İkinci kesim köylülük'tür. Toprak mülkiyeti ve iş araçlarına göre yoksul, orta ve zengin köylülük olarak üç bölüme ayrılır.

Ayrıca, Kürdistan'da büyük çoğunluğu oluşturan ve devamlı güçlüden yana tavır koyan, sınıf mücadelesinde en kaypak kesim olan **küçük burjuvazi**'yi görmekteyiz. Sosyalist harekete ve ulusal kurtuluşçu güçler tarafından örgütlenilemeyen kesimleri egemen güçlerin yedek ordusu durumundadır. Ülkemiz ve bölgemizde, özellikle dinci ve faşist hareketlerin kitle tabanını da oluşturmaktadır. Öğrenci **gençlik** ve **aydınlar** da bu kategori içinde değerlendirilmelidirler. Bunların yanında, Kürdistan'da, kırsal kesimde iş araçlarına ve toprak mülkiyetine sahip olan, marabalık ve işçilik yapmayan, kentlerde ise, az sayıda işçi çalıştıran ticarethanelere sahip **orta burjuvazi** vardır. Ve yine, genellikle kentlerde işsiz dolaşan ve her yana eğilimli kaypak bir kesim olan **lumpen proleter**'ler vardır. Kürdistan'ın sınıf yapısıyla ilgili son olarak, karşı-devrimci sınıflar sömürgeci-ler ve işbirlikçilerini de belirleyelim.

Yukarıda kısaca analizini verdiğimiz sosyo-ekonomik, siyasal ve toplumsal gerekçeler üzerinde Kürdistan Devrimi'nin yükselebileceğini söyleyebiliriz. Bu Devrim ikili bir karakter taşımaktadır. Birbiri ile iç-içe, ancak ayırılması gerekli,

ulusal demokratik ve sosyalist nitelikli bir devrim'dir.

Genel mücadele hedefleri; kapitalist köleliğe ve onun günümüzdeki türevleri olan emperyalizme, sömürgeciliğe, faşizme ve her türden gericiliğe; emekçi halkları baskı ve sömürü altında alan, ilişki ve ittifaklara karşı mücadele etmesidir. Çeşitli sınıfların ve siyasal güçlerin birliğinde ifadesini bulan ittifak siyaseti Kürdistan'ın dört parçasındaki güçleri kapsamalldır. Ulusal ve sınıfsal çelişkilerin her geçen gün giderek derinleştiği günümüzde, henüz bu ittifak tarzına rastlamamız mümkün değil. Ancak, mutlaka dört parçadaki güçleri kapsaması gerekir diye bir kesin kural da yoktur..

Sosyalist siyasal hareket henüz bu ittifakı ve bunlara denk düşen cepheleri yaratamamıştır. Yaratamadıkları gibi, ideolojik-siyasal ve örgütlenme alanındaki kan kayıpları devam etmektedir. Bu tür çalışma ve örgütlenme noksanlıklarından güç alan İslamci Hareket, dinsel ideoloji olmaktan çıkıp, siyasal bir aksiyon haline gelmiştir. Kürdistan'da taban bulmak ve boyutlandırmak eğiliminde olduğunu her geçen gün daha da somut olarak ortaya koymaktadır. Özellikle, ticaret burjuvazisi ve kasaba esnafı tarafından sahiplenilmektedir. Bu İslamcı eksiyon, Kürt Ulusu'nun istemlerine de sahip çıkarak, Anti-sömürgeci ulusal demokratik mücadelede yeni bir "akım" olarak kendini ortaya koymaya başlamıştır. Kürdistan köylülüğünün geleneksel kültürel yapısıyla da uygunluk gösterecek olan bu "akım"; ulusal hakları savunduğu sürece, proletaryanın müttefiği olan köylülüğü gerici sınıfların güdümüne sokmada önemli mesafeler alabilir.. Aynı zamanda gençlik içinde de etkili olacağı görülmektedir. Nitekim, yakın zamanda hiç te azımsanmayacak bir katılımıla İslamcı Kürt gençliğinin Halepçe katliamını protesto eylemine tanık olduk. Ayrıca,

geçmişte yapılan genel ve yerel seçimlerde de bu kesim, ulusal motifi İslami politikayla işleyip (Diyarbakır çevresi vb...), oldukça fazla oy toplamıştı. 12 Eylül Askeri Cuntası'nın sola yönelik imha hareketi bir yandan bütün dehşeti ile sürerken; diğer yandan da ABD ve 12 Eylül Cuntası tarafından özellikle himaye edilen İslami siyasi aksiyon gürbüzleştirildi.. Bu süreçte, Kürdistan'da, İran'daki İslami Hareketin etkilerini vurgulamadan geçmek doğru olmaz. Duyduğumuz kadarıyla İslamcı Kürt aksiyonu Avrupa'da örgütlenmiş ve Cudi adında da bir dergi çıkarmaktadır...

Sonuç olarak; Kürdistan'da kapitalizme uyarlı modern topluma özgün sınıf ve tabakalar ile bunlara denk düşen siyasal örgütlenmeler gerek program ve gerekse eylemleriyle netleşmişlerdir..

Kürdistan'daki mücadele yalnız sınıfsal yanı ile sınırlı değildir. Ulusal yan ile sınıfsal yanın bütünleşmesi ile yürümektedir. Bu bütünsellik içinde ulusal sorunun çözümü acil ve gündemdir. Siyasal tüm yapıların ulusal kurtuluş mücadelesinde stratejik hedef ve anlayışları ile de çakışmaktadır. Ancak, önemli çelişki ve sürtüşmelerde olmaktadır. Bu durum, anti-sömürgeci ulusal ve sosyalist güçlerin dağınlılığını ve ayrı ayrı durmalarını getirmiştir. Bu ayrı ayrı duruşların birçok nedeni de olsa, sonuçta sömürgecileri güçlendirmekte ve mücadeleyi zayıflatmaktadır.

Orta-Doğu'da varolan statüko'nun korunmasından yana olan ABD, Kürdistan'ın sömürge konumunun devamını istemektedir. Bunu yalnız, Kürdistan'ın yer-altı ve yer-üstü zenginliklerinden yararlanmak için değil, aynı zamanda Kürdistan'ın Orta-Doğu'daki stratejik ve jeo-politik konumundan dolayı da istemektedir.. Bu nedenle, Kürdis-

tan'ın sömürgeci devletler tarafından işgal altında tutulması emperyalist devletlerin çıkarlarına uygun düşmekte ve sömürgeciler her yönden desteklenmektedirler.. Reel sosyalizmin içine düştüğü bunalım ve kaos, bu desteği daha da kolaylaştırmaktadır..

Tartışma konumuzun özünü ise, ikincil düzeyde oluşturan sorun, SSCB ve Doğu Bloku'ndaki son gelişmelerdir. Bu gelişmelerin ne olduğu ve nasıl bir hat izlediği, emperyalist sistemle nasıl ve ne düzeyde bir ilişki içinde olduğuna değinmeden geçmek eksik olacaktır.. Ancak, bu güncel olgunun her yanıyla sosyalistlerin gündemini işgal ettiğini ve bundan sonra da edeceğini burada belirleyelim.

Daha önce de değindiğimiz gibi, Doğu Avrupa devletlerinde, iç dinamiklerin sosyalist bir iktidarın kurulmasına yetmediği, dış koşulların ve Avrupa'daki ayarlanan dünya dengesi içinde kendilerini böyle bir sistem içinde buldukları gerçektir.. Geçen süreç içinde birçok sosyalizasyon denemeleri ile, dış kabukları korunan bürokratik aygıtların kastlaşmasına tanık olundu. Şimdi toplum içinde varlığını hala sürdüren, değişik sınıfların kendi isteklerini siyasal iktidara yansıtmak istediklerini; işçi sınıfının ise, kendi denetimi dışında ve çoğu kez de kendisine karşı işleyen iktidarlara muhalif bir konuma girdiğinin sonuçlarını görüyoruz. SB'ndeki değişiklikler, süperler arasındaki değişen güç dengeleri D. Avrupa da gittikçe yapaylaşan iktidarların sonunu hazırladı.

Kırk yıllık süreç içinde "inşa"nın bütün dezavantajlarına rağmen işçi sınıfı için belli kazanımlar getirdiği de söylenebilir. Ne var ki, Sovyetler Birliğinden daha da güçlü biçimde, sosyal sınıflar D. Avrupa'da varlıklarını sürdürmektedirler. Toplumsal alt yapıda varlıklarını sürdüren, hatta giderek eski gücünü toplamaya

çalışan sınıfların siyasal iktidara ortak olmaya başladıkları bir dönemi yaşıyoruz ve yaşayacağız da..

Bu ortaklık, kısmi sosyalizasyon ve kısmi kapitalist restorasyonlarla bir süre dengelenmeye çalışılsa da, ekonomi-politikanın gereği bu dengenin zamanla bozulacağı açıktır. Bugün bürokratik aygıtı karşı ittifak etmiş olan toplumsal yapıların iç çelişmelerinin ivme kazanması sonucu, çatışmanın barışçıl biçimlerle dengelenmesi ya da hızlı bir iç savaşa bürünmesi olasılıkları da mevcuttur. Fakat ne olursa olsun, şu anda Doğu Avrupa'daki devletlerin bürokratik aygıtları çözülmüştür. Bu anlamı ile sınıf adına hareket eden ama sınıfı da boğazlayan bir engel kalkmıştır. Yeni yapıda işçi sınıfı siyasal iktidara doğrudan egemen değildir. Çeşitli burjuva akımlarıyla ortaklaşmalar içerisinde dengeler kurmaya çalışmaktadır. Bütün dezavantajlara ve olumsuzluklara rağmen, sosyalist demokrasiye doğru sınıfın önü açılmıştır..

Kıscası,bugünkü barışçıl ara durum nisbeten bir başlangıçtır. Yapıların giderek bütün yanları ile kapitalist bir muhteva kazanmaları mümkün olduğu gibi,eski deneyimlerin hatalarını tekrarlamayan ve kendi ayakları üzerinde yükselen sosyalist sistemler de oluşabilir...

Son gelişmelerle ilgili öngörülerimiz bunlardır. Reel sosyalizm içine düştüğü kaos aşmak için kapitalist tüm rasyonelleri kabullenerek derin bir bunalım yaşamaktadır. Buna karşın emperyalizm; yeni yeni ürettiği politikalarla "İnsan Hakları", "Barış", "Demokrasi" vb... gibi eline geçirdiği silahları da çok iyi kullanarak,uluslararası düzeyde etkinliğini arttırmıştır. Siyasal ve psikolojik üstünlük sağlamıştır. Yeni sömürü alanlarına iştahla bakmaktadır. Bush'un Malta

Zirvesi'ndeki "gülücükleri" boşuna değildir.

Özetle; Reel sosyalizm ideolojik-teorik, siyasal ve örgütsel bir bunalım dönemi yaşamaktadır. Komünist partiler ulusal sınırlar içine hapsedilmiş ve ulusal partiler haline dönüşmüşlerdir. Sosyalist dünya ulusal kurtuluş mücadelelerini koruyup,güçlendirmek ve yanına almak durumunda değildir. "Sosyalist" devletlerin bunalımı emekçi sınıfları kamplara ayırmış duruma gelmiştir. Enternasyonalist görev ve yükümlülükler yerine getirilemez olmuş; proletaryanın mücadelesi emperyalist burjuvazinin reformcu kanadının yedeğine takılmıştır. "Sosyalist" devletler "Yeniden Yapılanma" ve "Açıklık" gibi politikalarla, kendi içine dönmüştür. Bu nedenlerle,Dünya Proletarya hareketi ve ulusal kurtuluş mücadeleleri yalnız başlarına bırakılmışlardır..

Dünyada sürdürülen **Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadeleleri**'nin dost ve müttefiki olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi de, gerek bölgede ve gerekse uluslararası düzeyde belirttiğimiz nedenlere bağlı olarak kamuoyunun desteğinden yoksun durumdadır.. Çok ağır koşullarda mücadele eden bir ulusun haklı davasına kulaklarını kendi çıkarları için tıkayan "Sosyalist" devletler ve güçlerin tavırları ibret vericidir !

Her şeye karşın, Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi kendi diyalektiği içinde yoluna devam etmektedir. Bu, gerçek kurtuluşa kadar da devam edecektir..

21 Mart 1990

Gaziantep E/Tipi Cezaevi

N.koçer

12 Eylül ile birlikte yüzbinlerce insan gözaltına alındı, işkencelerden geçirildi. Çok sayıda insan öldürüldü ya da sakat bırakıldı. Onbinlerce ilerici, yurtsever, demokrat ve devrimci tutuklandı. Toplumun ağır bir baskı altına alınmasının yanı sıra, cezaevleri de işkence merkezleri haline getirildi. Tutsaklara yıllarca fiziki ve psikolojik işkenceleri çeşit çeşit biçimleriyle uygulayan devlet; onları siyasi kimliklerinden soyutlamak, onurlarını çiğnemek ve insani değerlerden uzaklaştırmak istedi.. Askeri ve sivil bütün cezaevleri'nde tutsaklara sistematik bir biçimde işkenceler yapıldı. Bunun sonucu olarak, çok sayıda insan yaşamını yitirdi, sakat kaldı..

Devlet bu uygulamalarını "**demokrasiye geçildiği**" dönemde de devam ettirdi. Dün çeşitli yaptırım biçimleriyle teslim alınmak istenen tutsaklar; bugün de yine baskılarla, cezaevi'nden cezaevi'ne sürgünlerle ve çeşitli yasaklarla yıldırılmak istenmesinin yanı sıra, çeşitli demegojiler eşliğinde birbirinden **tecrit** edilmek, yıllardır sürdürülen toplumdaki **tecrit** etme çalışmalarına bir yenisi eklenmek istenmektedir. Tutsaklara yönelik amaç aynı kaldığından, bugün de onları teslim alma hayalleri peşinde koşulmaktadır.

Bunun en somut örneği de **tek kişilik hücre** ve **tek kişilik havalandırma** uygulamasının gündeme sokulmak istenmesidir. Ve elbette bu böyle de kalmayacaktır. Bunu yeni yaptırımlar, yasaklar takip edecektir. Bugün Eskişehir Cezaevi'nde bu uygulamaya geçileceğinin düşünüldüğü açıklanmışsa da, yarın onları başka cezaevleri izleyecektir.

Bu tecrit politikasının,tutsaklara yönelik yeni bir baskı ve cezaevi içinde cezaevi uygulamasının gerekçeleri de "Avrupa tipi" bir cezaevi sunulmakta ve bu temelde demegoji yapılmaktadır.Bu yönde yapılmış cezaevi olmasının yanısıra,bizzat Adalet Bakanlığı da kamuoyu yoklamaları yapmaktadır. Bu uygulamanın amacının nasıl bir "Avrupalılaştırma","iyi bir yaşam" ve "cezaevleri'nde reform" olduğunu bizzat yıllarca yaşayan tutsaklar olarak iyi biliyor olmamızın yanı sıra,Adalet Bakanı'nın basına yaptığı açıklamalarda ifade ettiklerinden anlamak hiç de zor değil. Bu tecrit politikasının ilk ayağını tek kişilik hücre ve havalandırma sistemi teşkil etmekte ve bunu tamamlayacak çalışmalar yapılmakta. Bu yönde çalışmaların Adalet Bakanlığı bünyesinde yapıldığı bilinmektedir. Bunu çeşitli basın organlarında görmek mümkün.

Böyle bir uygulamayı biz tutsaklar olarak kabul etmiyoruz,şiddetle reddediyoruz. Ve buna karşı direnmeyi bir görev olarak kabul ediyoruz. Ve de tutsaklar üzerine oynanmak istenen oyunları boşa çıkaracağımızdan kimsenin kuşkusu olmasın.

Biz tutsaklar olarak bu tecrit politikasına, tutsaklara yönelik yeni baskı ve saldırı dalgasına karşı, kendisine ilericiyim diyen,demokratım diyen,yurtseverim diyen,devrimciyim diyen ve kendisine insanım diyen bütün kurum,kuruluş ve kişileri duyarlı olmaya,bu doğrultuda siyasi tutuklular ve cezaevleri üzerindeki oyunları açığa çıkarıcı adımların atılması gerektiğine inanıyoruz.

BARTIN CEZAEVİ SİYASİ TUTSAKLARI

12 EYLÜL YARGILANMALARI TÜM SONUÇLARIYLA BİRLİKTE İPTAL EDİLMELİDİR.

Siyasi düşünce ve buna uygun faaliyetlerde, farklı yaklaşımların olduğundan hareketle, farklı perspektifler ışığında sürdürülen bir mücadele söz konusudur. Talepleri itibariyle bu mücadele, genelde sistemin ve özelde 12 Eylül döneminin çeşitli kurumlarına, uygulamalarına ve doğurduğu sonuçlara karşı bir özellik taşır.

Bizler, **Bartın Özel Tip Cezaevi**'ndeki çeşitli örgüt davalarından siyasi tutuklular olarak; böylesi bir mücadelede, kendi perspektifimize uygun hareket etmekle birlikte, aşağıda ifade edeceğimiz talep doğrultusunda bir mücadelenin gerekliliğine inanıyoruz.

10 yıldır Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde, düşüncelerimiz ve eylemlerimizden ötürü yargılanan, Türk ve Kürt Uluslarından ve azınlıklardan siyasi tutuklular olarak; işkence, rehabilitasyon, 12 Eylül Hukuku ve her türden baskıya karşı kapatıldığımız cezaevlerinde bir direniş sürdürdük. 12 Eylül Rejimi ve Hukuku'nun bizleri direkt ilgilendiren bir yanı, Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri ve takipçisi DGM'lerinin anti-demokratik konumuna karşı mücadeleyi zorunlu görüyoruz.

Bu yaklaşımla, MGK emirleri ve düzmece belgelerle (kamuoyuna yansıyan örneklerde olduğu gibi) yargılama yapan, Anayasa da bile (Madde:145) süresi, sıkıyönetimle sınırlandırılan bu mahkemelerin hala yürürlükte olması bir çelişmedir. Yine, Anayasada sözü edilen "eşitlik ilkesine" rağmen, Sıkıyönetim mahkemeleri aynı fiil için cezayı 1/3 oranında arttırarak uygulamış, bu mahkemelerce cezalandırılan yüzlerce insan, ömür boyu SİYASİ YASAKLI kılınmıştır.

Sadece biz tutuklular değil, yüzbinlerce insanı ilgilendiren bu yargılamalar ve yasaklara karşı "Sıkıyönetimsiz,Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri kaldırılсын. Kararları geçersiz kılınсын" eksenli mücadeleyle kendi sorunumuza sahip çıkarak, 12 Eylül yargılamalarının tüm sonuçları ile birlikte iptal edilmesi ve işkence suçlularının cezalandırılmasına yönelik bir mücadele, demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğuna ve bu doğrultuda mücadele edilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Bir grup siyasi tutuklu.

Renat'a mektup

III

Bu mektubu Azerbaycan Olayları vesilesiyle yazıyorum.

Bilindiği gibi, sömürgeci TC devleti Azerbaycan'daki Olayları kullanarak (bunu büyük bir fırsat bilerek) yerel ve uluslararası alanda ortaya çıkmış olan bazı problemlerini çözmeye çalışmaktadır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu güçlükleri ana başlıkları ile sıralarsak "Azınlıklar Sorunu", "Kıbrıs Sorunu", "İnsan Hakları Sorunu", "Siyasal ve Ekonomik İstikrarın sağlanması Sorunu" olarak özetleyebiliriz. Bunlara bağlı olarak AT'ye girme Sorunu'nu da eklemek gerekiyor..

İşte, Özal'ın telaş içinde Amerika'ya yollanmasının ardında esas olarak bu olay vardı. ne var ki, Özal ABD'den umduğunu bulamadı. Beyaz Saray'ın tutumunu öğrendikten sonradır ki, hemen alelacele, "Azerbaycan Sorunu Sovyetler birliği'nin iç Sorunudur", "Azeriler Şiidir" yolunda beyanlarda bulundu. Evet, Azerbaycan'a açıktan (resmi olarak ve direkt müdahale anlamında) destek olmanın koşulları olmayınca, bu kez devlet perde arkasından şövenizmi şahlandırarak, bir yandan Türkiye siyasal gündemini bu yöne kaydırıp esas sorunları unutturmaya çalışırken; bir yandan da bütün düzen partilerini bu kampanya vesilesiyle biraraya getirmeye çalışarak içte ve dışta istikrarlı bir görünüm oluşturmaya çalışıldı. Vurgulanması gerekli olan bir diğer yan da, devlet eliyle örgütlenilen bu kampanyanın anti-Komünist ve anti-Ermeni nitelikte olmasıdır. Bunda Faşist ve gerici çevreler

de piyon olarak kullanılmaktadır.. Kampanyanın özellikle anti-Ermeni temelde yürütülmesinin birçok nedeni vardır. Örneğin; Ermeni Sorunu bugün gerek AT ve gerekse ABD komisyonlarında tartışılmaktadır. Bu konuda özellikle Türkiye köşeye sıkışmış durumdadır. Bu yüzden de Azeri-Ermeni Çatışması vesile edilip, Ermenileri zalim ve katliamcı göstererek, onların uluslararası düzeyde izole edilmesine çalışılmaktadır. Diğer yandan, Güçlü bir Ermenistan'ın TC açısından önemli bir tehlikeli potansiyel oluşturacağı düşünülmektedir. Eğer, TC dış destek bulmuş olsaydı, hiç kuşku yok ki, Ermenistan'a askeri bir sefer düzenlemekte bir an bile tereddüt göstermiyecekti.

Diğer yandan ABD ve AT burjuvazisinin Sovyetlere karşı son zamandaki tutumlarının yumuşak olması garipsenecek bir durum değildir. Çünkü, bütün tavır alışlar, karşılıklı anlaşmalar ve çıkarlar doğrultusunda oluşmaktadır. Malta Zirvesi ile de bu yakın bağlar iyice sağlamlaştırılmıştır.. Kaldı ki, Azerbaycan Sorunu bugün değil de, üç-beş yıl önceden patlak vermiş olsaydı, İran faktöründen ötürü bu olaya müdahale ABD'nin işine gelmeyecekti. Türkiye'nin bu işte kullanılması ise, ancak çok uzak bir ihtimal olarak belki düşünülebilirdi..

Gelinen noktada, SSCB her ne kadar emperyalist sistemle bir çok sorunu çözmüş ise de; kendi içinde yoğun sancılar yaşamaktadır. Bir çok cumhuriyet'te bağımsızlık eğilimleri gelişirken (Litvanya, Estonya vb..), diğer bazılarında da sınırların yeniden düzenlenmesi ve daha fazla özerklik talepleri gündeme gelmiştir. Gorbaçov ve yanındakiler, "federasyondan ayrılmanın yanlış olacağı"nı her vesile ile vurguluyorlar. Hiç kuşku yok ki, Baltıklarda ve Kafkaslarda günışığına çıkan ulusal hareketleri incelemek başlı başına bir araştırma konusudur. Bunları belki

de bir kaç cilt içinde anlatmak ancak mümkün olabilecektir. Bu yüzden de şu anda sözünü ettiğimiz olayların tarihsel kaynaklarına inmek mümkün değil.. Bu yazının boyutları içinde şunu vurgulamakta yarar görüyoruz.Hiçbirilke UluslarınKaderlerini Tayin hakkı'nın yerine konamaz. Sosyalistler her zaman özgür ve gönüllü birliklerden yanadırlar.. Böyle olmak zorundadırlar. Eğer bugün Letonyalılar,Estonyalılar ya da Ermeniler,Azeriler; "biz bundan böyle Sovyetler Federasyonundan çıkmak,ayrılıp bağımsız olmak ya da filanca halkla bütünleşmek iztiyoruz" derlerse; bu noktada yapılabilecek tek şey vardır: **Ulusun iradesine saygı göstermek** ! Yani, Ulusun Kendi Kaderini Kendisinin Belirlemesine dıştan hiç bir müdahalede bulunmamak.. Ulus nasıl yaşayacağına kendisi karar verebilir ancak. Bu, bir hak'tır.. Ancak, görülen o ki, Gorbaçov ve yanındakiler, bunu bir hak olarak değil, lütuf olarak görmektedirler. Bu da son derece yanlıştır. Böylesi sorunları tankla, topla çözmeye kalkışmanın olanağı yoktur ve de bu tür çözümler abestir...

Konuyu bağlarken : **ilkeler**, pratik deneyimler sonucu ortaya çıkmış, yol gösterici ışıldaklardır. Bunların değişimi ve gelişimi de maddi yaşama bağlıdır. Bunlar hayata uydukları ölçüde doğrudurlar ve uygulanabilme şansına sahiptirler.ilkelerle hayat arasında diyalektik bağlantıyı tersten almak ise, bütün biçimler içinde idealizmden başka bir şey değildir. Gorbaçov'un soruna yaklaşımı kanımızca tam da budur. Gorbaçov, maddi yaşamı kendi somut ilişkileriyle açıklamak yerine, onu ilkelere uydurarak açıklamaya ve çözmeye uğraşmaktadır.. Bu, teori'nin "geriliği" ile hayatın "yeşilliği"ni bir kez daha çatıştırmaya yarayacaktır. "Yeşil"in ne denli "inatçı" olduğunu söylemeye bile gerek yok ! Hep birlikte onu göreceğiz zaten... 29 Ocak 1990

S.rojan

Kürt Sorunu "Doğu Sorunu" değildir.

Geçtiğimiz günlerde, İstanbul'da bir grup "Kürt ve Türk aydını" kamuoyuna "Doğu'da Savaşa Son" başlığı altında bir çağrı metni yayınladılar. Ve bu çağrı metni "Sokak Dergisi"nde imza kampanyası biçiminde halen güncelliğini korumaktadır. Bu çağrıya ilişkin bir kaç şey söylemek istiyoruz.

Çağrı metninde kimi güncel demokratik istemler bulunsa da, bir bütün olarak değerlendirildiğinde, maalesef olumsuz yanının ağırlıkta olduğunu görüyoruz. Şundan dolayı: Kürt ve Kürdistan Sorunu yanlış bir temelde ele alınmıştır. En iyimser deyişle Türkiye'deki "yarım aydın" misyonu bir kez daha tekrarlanarak, burjuva hukuku çerçevesinde ve Misak-ı Milli sınırları korunarak, sorun çarpık bir şekilde ifade edilmiştir.(Bunun art niyetle yapıp yapılmadığını elbette zaman gösterecektir.)

Daha işin başında sorun yanlış ele alınınca,buna bağlı olarak üretilen çözümlerin de yanlış olacağı,yetersiz kalacağı herkesçe malumdur.

Türkiyeli aydınlar,demokratlar herşeyden önce şunu kavramalıdırlar : Kürdistan Sorunu ulusal bir sorundur. Yani, Orta-Doğu'da dört sömürgeci devlet tarafından

(İran, Irak, Suriye, Türkiye) bölünüp, parçalanarak; yer-altı ve yer-üstü kaynakları talan edilerek, diline ve kültürüne kilit vurularak, sayısız jenosidlere uğratılarak, kendi vatanında vatanına hasret duruma getirilmiş sömürge bir ulusun, bütün bu haksızlıklardan kurtularak, Kendi Kaderini Kendisinin Belirlemesi Hakkı sorunudur.. Yani, dünyanın diğer özgür ulusları gibi, Kürt Ulusu'nun da bağımsız ve özgür olması sorunudur. "Doğu'da Savaşa Son" çağrı metninde bu temel gerçek atlanıp, Kürdistan Sorunu'nda sömürgeci TC hukuku'nun meşruiyeti içinde kalınarak (ki, bu sömürge-sömürgeci ilişkilerinin korunması ve tescil edilmesinden başka bir anlama gelmez) devletin bazı "aşırılıklarına" dikkat çekilip, bu sorunun daha ılımlı yöntemlerle çözülmesi dileğinde bulunmaktadır. Aslında aynı mesaj, çok haksız bir biçimde Kürt yurtsever devrimci güçlerine de verilmek istenmiştir. Zira, "Doğu'da Savaş"ın bir diğer tarafını da bu güçler oluşturuyor. Kaldı ki, Kürt ulusu bu savaşta her bakımdan mağdur ve haklı olmasına karşın, işgalci, sömürgeci TC devleti ile aynı çuvala sokularak, bu ayırım (bilinçli ya da bilinçsiz) ortadan kaldırılmıştır. Böylece de, "Doğu'daki Savaş" bulanıklaştırılmıştır. Bu çağrı metnini hazırlayan aydınlar, öncelikle şunu bilmelidirler; Kürt ulusu ve onun yurtsever devrimci güçleri hiç bir zaman savaşı istemedikleri gibi, savaşı çıkarmış da değillerdir.. Bu savaşta (ki, 70 yıldır Güney, Kuzey ve Doğu Kürdistan'da sürüyor) Kürtler savaşmaya mecbur bırakılmışlardır. Hem de çok insafsız ve eşitsiz koşullarda.. Kürtlerin savaşı sonuna kadar haklı ve meşru bir savaştır. İşgal, sömürü ve zulüm altındaki bir toplum; bağımsızlık ve özgürlük için, insanca yaşamak için silaha sarılmışsa; bu ancak, saygı duyulması ve desteklenmesi gereken bir çıkıştır. Ulusal varlıklarının bile inkar edildiği bir ülkede, kalkıp Kürtlere "sorunlarınızı barış içinde, demokratik hukuk devletinin sınırları içinde çözün"

demek, ya iyi niyetli bir saflıktır, ya da onlarla alay etmektir...

Türk aydınları **Misak-ı Milli**'nin savunuculuğunu yaptıkları sürece; Türk aydınları ırkçı-şöven Kemalist ideoloji'nin manyetik alanından yakalarını kurtaramadıkları sürece; asla ve asla aydın olma, demokrat olma şerefine erişemeyeceklerdir ! Bizim Türk aydın ve demokrat çevrelerinden beklediğimiz, J.P. Sartre gibi, Cezayir bağımsızlık mücadelesi sırasında sömürgeci Fransız yönetimine karşı aldığı tavrın aynısını göstermektir. Evet, bir Fransız olan Sartre, ırkçı-şöven duygular-dan, düşüncelerden arınmış olarak bütün kalbiyle Cezayir halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinden yana olmuş, sömürgeci Fransız yönetimini cesurca eleştir-miş, dünyanın gözleri önünde teşhir etmiştir.. Dün olduğu gibi bugün de Türk aydınları böyle bir olayla karşı karşıyadırlar. Bir tarafta sömürgeci TÇ vardır, öbür tarafta mazlum Kürt ulusu.. Eğer aydınca, demokratça bir tavır alınmak isteni-yorsa, Türk aydınları açıkça şunu istemelidirler : **"TC Ordusu elini Kürdis-tan'dan çek !.. Kürt Ulusu Kendi Yazgısını Kendisi Belirlemeli'dir !.."** Evet, çağrı ve istem bu olmalıdır..

Unutulmamalı ki, Kürt Ulusu kendi kaderini kendisi Belirlemediği sürece, ne Türkiye'de, ne İran'da, ne Irak'ta ve ne de Suriye'de demokratikleşmenin önü açılmıyacaktır..

Bugün Orta-Doğu düzleminde gelişip boyutlanan Kürt Ulusal Demokratik Hareketi'ni boğmak için, emperyalist-sömürgeci güçler çok yönlü planlar içindedirler. Emperyalist devletlerin Kürdistan Sorunuyla ilgili çözümleri **Kültürel Özerklik**'tir.. Evet, emperyalistler, hiç bir şekilde bölgedeki çıkarlarını bozmayacak olan böylesi

haksız bir çözüm öneriyorlar. Ve dayatıyorlar... Diğer yandan emperyalizmin bölgedeki uzantıları ve sorunun birinci elden muhatabı olan devletler ise, her ne pahasına olursa olsun, statülerini korumak istiyorlar. Ancak, bazı ilerici geçinen çevre ve güçler, emperyalizmin **Kültürel Özerklik** planı doğrultusunda -ve daha da gerisinde olmak üzere- eğilimler taşımaktadırlar. İşte tam da böyleşi bir süreçte, İstanbul'da kaleme alınan "**Doğu'da Savaşa son**" çağırısı birçok bakımdan düşündürücüdür ! Zira çağırının, soruna bakışı ve çözüm önerileri bu olumsuz yöne meyil göstermektedir. Özellikle, buna dikkat çekmek isteriz...

Yazımızın başında da belirttik; Kürdistan Sorunu, Kürt Ulusunun Sorunu **Ulusal Bir Sorun**'dur. Bu gerçek gözardı edildiği sürece, hiç bir çözüme varılamaz. Sorunun kıyısından köşesinden dolanarak, mesele hallolunamaz. Ortada işgal, ilhak ve talan edilmiş bir ülke ve nüfusu 25 milyonu aşan bir Kürt Ulusu vardır... Elbette ki, "Kürt dili üzerindeki yasağın kaldırılması, Olağanüstü Hal ve Bölge valiliği'nin kaldırılması, işkenceye son verilmesi vb.." gibi istemler haklı ve demokratik istemlerdir. Bunları küçümsemiyoruz. Ama, salt bu talepleri savunmakla, bu çerçeveye sıkışıp kalmakla Kürt Ulusu'nun gerçek sorunları çözülemez. Yani, bütün bu istemler gerçekleşse bile, Kürt Ulusu Kaderini Tayin Hakkı'ndan halen uzaktır. Yani esas sorun **sömürge-sömürgeci ilişkilerinin ortadan kaldırılması**'dır. Bu kaynak varolduğu sürece, kim ne söylesse söylesin, baskı, sömürü ve zulüm hep sürecektir.. Bugün olağanüstü hal yasaları kalkar, yarın yerine başka yasalar konur. Ya da sömürge valiliği kaldırılır, yerine başka bir kurum konur. O uygulamalar kalkar, yerine yeni uygulamalar konur, vb... Bu döndü devam eder gider.. Zaman zaman patlama noktasında, zaman zaman durulma noktasında çelişki sürer gider..

Dolayısıyla bu mazlum ulusun acıları dinmez. Ve hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki, bu tarihsel haksızlık ortadan kalkmadığı sürece de, bu savaş asla bitmeyecektir..

Sonuç olarak dileriz ki, "Doğu'daki Savaşa Son" çağrı metnini kaleme alanlar, metin'deki yanlış ve yanlışlarını tez elden görüp, bunu kısa sürede telafi ederler. Ve bundan sonraki adımlarında gerçekçi ve cesurca (resmi devlet ideolojisinin ve icazetinin dışına çıkarak) bir tavır sergilerler.

Var olmanın, aydınca, demokratça varolmanın bedeli bunu gerektiriyor...

Şubat 1990

S.rojan

1990 yılının 8 MART'INA GİRERKEN KADIN MÜCADELESİ NE OLACAK ?

(...)

Kadın'ın kurtuluşunun, "işçi sınıfının siyasal iktidarını kurmasıyla" ancak mümkün olacağını, en azından bir asırdan beri söylenilmektedir. III. Enternasyonal tarafından çeşitli biçimler altında (ama, hep mücadelesini genel taleplere bağlayarak) bu konudaki görüşler formülasyonlar haline getirilmişti. Kürdistan ve Türkiye'deki Marksist yelpazede yer alan parti, grup ya da örgütler (bir tek bu alanda anlayış birliğindedirler !), hala bu formülasyonları durmadan tekrarlamaktan öteye gidememişlerdir: "**Kadın'ın kurtuluşu, proletarya'nın kurtuluşu ile mümkündür**". Bu, slogan düzeyini aşamamış, kuru bir belirlemeden öteye anlam ifade etmiyor. Böyle olmasına karşın ısrarla bu sloganda diretildiğini, bunun dışına çıkanların ise, şiddetle mahkum edildiklerini anlamak mümkün olmuyor... Dünya Kadın Hareketi'nin bugüne kadar geldiği mücadele süreci ya yeterince bilinmiyor, ya da bilinmesine rağmen geçerli çözümler üretilemediğinden ötürü, eskiye sarılmakla soruna çare aranmaktadır. Bu çareler, III. Enternasyonelin çözüm önerilerine sarılarak bulunmaya çalışılıyor. Ki, her konuda bu böyle olmaktadır. Oysa, yeni sürecin ihtiyaçlarına dünün teori ve pratikleri maalesef yeterli gelmemektedir...

Her şeyden önce bazı kavramlar üzerinde yeniden durmak gerekiyor. Örneğin; "Kadın'ın kurtuluşu" nasıl olacak ve Kadın kimden kurtulacaktır ? sınıfsal bir baskıdan mı ? Özel Mülkiyetten doğan sömürüden mi? Yoksa, başka bir baskıdan mı ? Bunları yerli yerine koymak gereklidir..

Kadın, bir sınıf değildir, çeşitli sınıf ve tabakalardan oluşan insan türünün bir

cinsi'dir. Ve tarihsel süreç içinde kadın aleyhine yaratılmış bir eşitsizlik (cinsler arasında) vardır. Bu eşitsizliğin ortadan kaldırılması "Kadın'ın Kurtuluşuna" tekabül etmektedir.. O halde Kadın'ın kurtuluşu, erkeklerle eşit düzeye gelme sorunudur ! Yani, başka bir deyişle, **insan olma vasıflarına** kavuşmasıdır. Asırlardan beri erkekler tarafından gaspedilen **insanlıklarını** elde etmek için yapacağı mücadele mutlak bir biçimde sınıf mücadelesine bağlanamaz. Sınıfsal sömürü ve baskının dışında, diğer baskı ve sömürü biçimlerini sınıfsal kurtuluş sağlanmadan da elde edebileceklerine inanmak gerekiyor. Bu onların örgütlü mücadelesine bağlı bir durumdur. Bu durum, hiç bir zaman, sınıf temelindeki mücadelede yer almayı ve o alandaki sömürü mekanizmasına karşı örgütlü mücadeleye girmeyi dışlamıyor.. Bir yandan Kadın Hareketi içinde -erkeklerle eşitlik mücadelesi sürdürülürken- öbür yandan da sınıf örgütlerinde mücadele sürdürülecektir. Ancak, gerek ülkemizdeki ve gerekse dünya'daki pratiğe baktığımız zaman, bunun böyle olmadığını görmekteyiz. Ya bağımsız Kadın hareketi'nde ya da sınıf örgütleri içinde takılıp kalınmıştır... Peki, bu neden böyledir ? Buna neden olan, Kadın hareketi mi, yoksa Marksist Hareket midir ? Kadın Hareketi'nin gelişip güçlendiği bazı ülkelere baktığımız zaman, bunun böyle sonuçlanmasına Marksist Hareketin neden olduğu görülmektedir. Ve neden olmaya da devam etmektedir...

Kadın Hareketi'nin bağımsız örgütlenme istemi, çok eski bir sürece dayanmıyor. Henüz yeni bir istem sayılabilir. Peki, bugüne kadar nerede ve hangi örgütlenmeler içinde mücadele etmekteydi ? Şimdiye kadar, görüldüğü kadarıyla, Stalinist, Troçkist ve Maoist parti ve örgütlenmeler içinde yerlerini almaktaydılar (Bugün az da olsa, benzer parti ve örgütlenmeler de yerlerini korumaktadırlar..).. Ama, ne acıdır ki, en iyi koşulları sosyal-demokrat örgütlenmeler içinde bulabilmişler-

dir. Bu anlamda Marksist örgütlenmeler, sosyal-demokrat örgütlenmelerden çok geri durumdadırlar...

Marksist Hareket'in önüne koyduğu "nihai kurtuluş, proletaryanın kurtuluşuyla sağlanacaktır" gibi toptancı mantıktan ötürü (nasılsa devrim yapacağız,sizin de sorunuz bu çerçevede çözülecektir gibi) kadınlar,çareyi ayrı örgütler oluşturmakta bulmaktadırlar.. Başka türlü olması da mümkün değil zaten.. III. Enternasyonal'in deneyimi ,TKP'nin İlerici Kadınları'nın mücadele süreçleri ortada.. Bugün hala sınıf örgütleri içinde yerlerini korumuş olsalardı,elde edilen bunca gelişmenin olamayacağından emin olabilirdiniz. Bağımsız olarak bugün Kadın Hareketleri'nin geldiği (örneğin: İskandinav ülkeleri ve Avrupa'nın bazı ülkelerinde olduğu gibi) nokta azımsanmıyacak bir boyuttadır. Henüz çok yaygın olmasa bile, bazı ülkelerde kadın-erkek arasındaki eşitsizlik, hemen hemen yok denilecek düzeye ulaşmış durumdadır. Böylesi somut kazanımlar elde edilirken,hangi mantıkla "gelin birlikte -aynı örgüt çatısı altında- örgütlenelim,devrim yapalım,nihai biçimde sorunu çözelim" diyebilirsiniz ? Örneğin; Kürtaj serbestisi,eşit işe eşit ücret,iş yerlerinde kreş,hamilelik döneminde ücretli izin vb..gibi mücadele biçimleri karşısında, bunların "kurtuluşu sağlamadığı,güçlerimizi böldüğü ve bu nedenle burjuvazinin ekmeğine yağ sürdüğü" gibi sloganlarla kadınlara çağrıda bulunamazsınız. Nasıl ki, Kürdistanlı Marksist Hareketin ulusal kurtuluş mücadelesi vermesi ve bu sorunu çözmesi demokratik bir mücadeleyi gerekli kılıyorsa ve nihai kurtuluş için bir engel teşkil etmiyorsa (Türkiye'deki demokrasi mücadelesi de öyledir..), aynı biçimde Kadının kurtuluşu mücadelesi de demokratik bir sorun olup, nihai kurtuluşa engel teşkil etmemektedir.. Bu durumda ortaya iki alternatif

çıkmaktadır: **Birincisi**; tarihsel süreç içinde kadına yapılmış haksızlıklardan doğan güvensizlik ortamının giderilip, gerçekçi ve kadının somut sorunlarını yansıtan, özgül durumunu içeren örgütlenme modelleri oluşturup birlikte mücadele zemini'nin yaratılması.. **İkincisi** ise; bugünkü somut (bağımsız kadın örgütlenmesi) durumu kabullenerek, onunla daha ciddi ve daha yakın ilişkiler kurmak ve ortak noktalarda biraraya gelebilmenin olanaklarını yaratmak... Nihayet, sorunun erkeklerin de sorunu olması nedeniyle, buna demokratik bir sorun olarak yaklaşmak, kan vermek, yardımcı olmak da, bir bakıma Marksistlerin en önemli görevleri arasındadır. Bu göreve ciddiyetle eğilmemiz gerekiyor...

Zaman zaman, kimi Marksist çevrelerden şöyle bir ses yükselmektedir : "Kadın hareketinin mücadelesi düzene karşı bir mücadele olmadığından, burjuva bir öz taşımaktadır..." Kuşkusuz bir yanı böyle olmakla birlikte, şu olumlu yanı da görmek zorunluluğu vardır: "Burjuva aile kurumunun parçalanması, burjuva ahlak ve kültürün parçalanması, gerici burjuva geleneklerinin parçalanması vb.. gibi..." Bunlar küçüksenecek şeyler değildir. Demokrasi mücadelesinde ele geçirilmesi gerekli mevzilerdir.. Aslında şöyle bir karşılaştırma yapabiliriz: "Ulusal kurtuluş Mücadelesi, Demokrasi mücadelesi, Sendikal mücadeleler vb..."nin muhtevaları, hiç te Kadın hareketi'nin muhtevasından ileri değildir.. Bunları bir anlamda eş değer mücadeleler olarak görebiliriz... Ama, bazılarını büyük bir şevkle omuzlamak, bazılarını (örneğin kadın mücadelesini) da tu kaka yapmaktan geri kalmıyoruz... Çifte standartlığın boyutu dar değildir, oldukça geniş tutulmalıdır.. Bütün bu yanlış eğilimler kimseye bir yarar sağlamaz. Bayla (erkeklerden daha erkek olan !) **bayanlar** en azından demokratça bir tutum içinde olmalıdırlar. Marksist olmaksızın, çok daha ileri ve fazlasını yapmayı gerektirir...

Burada Dünya Proletaryasının durumuna kısaca bakmak gerekiyor.

Bilindiği gibi, Gorbaçov'la birlikte başlayan politik hat, herkesçe biliniyor. 1990 yılına girildiğinde, "Sosyalist Blok"ta alt-üst durumlar daha da kabardı.. "Komünist" partiler kapatılıyor, bunların yerine serbest ekonomi düzeni ile uzlaşacak sosyal-demokrat nitelikli partiler kuruluyor... SSCB'de dev bir dalga gibi yükselen ulusal çatışmalar, görülmedik boyutlarda bir başkaldırı haline geldi. Topların ve tankların yok edici güçleri karşısında, kargaşalık "geçici" dindirilebiliyor.. "Sosyalist Blok"ta işçi sınıfından söz eden kimseler yok artık !.. Olan tek şey ulusal çıkarlar'dır. Her şey bu dar görüşe ve çıkara terk edilmektedir ve bunun adına da gerçekçilik deniliyor.. Ulusal çıkarların daha sağlıklı ve güvenli işleyebilmesi için, emperyalist-kapitalist sistemle de uzlaşmaktan kaçınılmıyor.. Bu politikaya başkaldıran uluslar ise, iki süper'in anlaşması karşısında acımasızca cezalandırılıyorlar. İki süper, yeni paylaşımlar yaparak, aralarındaki denge'yi eşitlemeye çalışmaktadırlar.. Bu eşitleme eylemine karşı koyanlar, her yandan tasallut altına alınarak ve hatta işgal edilerek kendilerini kurtaramıyorlar...

Tüm bunlar yaşanırken, proletaryanın sesi-soluğu duyulmuyor.. Hatta birçok yerde olan bitenlere alkış bile tutmaktadır. Dünya proletaryasının örgütü yoktur, olabilecek tüm temel taşları fırlatıp atmıştır. Artık sınıf perspektifleri yerine, "sosyal demokratlar önderliği"nde mücadele perspektif daha cazip hale gelmiştir.. Sınıflar arasındaki farklara rağmen, "barış içinde birarada yaşamak" günümüzün temel sloganı haline gelmiş durumdadır...

Peki, Türkiye ve Kürdistan'daki durum nedir ?

Her iki ülke Marksistleri örgütsüz ve dağınık durumdadır. Düzene alternatif olmak bir yana, dünya sınıf perspektifinde oluşan bunalımı açacak durumda da değildir. Çünkü, gıdalarını almış oldukları (SSCB, AEP, ÇKP, IV. Enternasyonal ve Auro-Komünizm vb..) kaynaklar kurumuş duruma gelmiştir. Onların içinden çıkamadıkları bunalımlardan dolayı, Türkiye ve Kürdistan'daki Marksist Hareketler iki misli bunalımdan paylarını almış durumdadır. Bu yüzden kimi çevreler, kaynaklarının vermiş olduğu gıdalar doğrultusunda (**düzenle uzlaş !**) bir eğilim içine girerlerken; bunun dışında kalan çevreler ise, çarpık, slogan düzeyini aşmayan teorik belirlemelere sıkı sıkıya sarılarak, yaşamlarını biraz daha uzatmanın çarelerini aramaktadırlar.. Bu çevreler teorik olarak oldukça radikal olmalarına karşın, pratikte çok farklı bir durum göstermektedirler. **Birinci** kategori içinde ele aldığımız **uzlaşıcı** grup şöyle ya da böyle sınıfla belli ilişkiler (yanlış ya da doğruluğu tartışılır) içinde olmalarına rağmen; **ikinci** kategori de ele aldığımız çevreler ise, daha çok gençliğe dayanan ve bu nedenle dar bir düzeyde kalan radikal eğilimler olarak gözükmektedirler.. Her iki kesimin değil sınıfın kurtuluşu, kadını özgürleştirmek için ayakta duracak durumları bile yoktur..

Kürdistan da, sınıfsal perspektif olarak yukarıda açıklanan Türkiye'deki durumdan pek farklı değildir.. Yalnız, Türkiye'den farklı olarak, ulusal kurtuluş mücadelesi ve boyutu içinde durmaktadır.. Bu perspektif de, erkeğin olduğu kadar kadının da birincil görevlerinden biri olarak durmaktadır.. Ulusal Sorun çözülmeksizin, Kürt kadını'nın legal bir mücadelede yerini alması mümkün görülmemektedir..

Siyasi arenada Kürt kadını olarak, siyaset yapması, yazması, propaganda faaliyeti-
tinde bulunmasının koşulları bulunmamaktadır.. O halde, Kürt kadını'nın mücadele
ve örgütlenmesi Türkiye'deki örgütlenmeden farklı olarak illegal olmak zorundadır.
Ayrıca, Kürt kadını, Kürdistan'da siyasal bir güç haline gelebilmek için (Kürdis-
tan'ın bugünkü koşulları itibariyle), SİLAHLI KADIN HAREKETİ biçiminde örgütlenme
zorunluluğu en doğru olanıdır.. Ancak, böylesi bir örgütlenme ile, siyasal bir
güç haline gelebilir. İkincisi; konuları farklı da olsa, bir İran, bir Nikaragua
örneklerini hayata geçirmek olanaklıdır ve olmalıdır da.. Kürt kadını, Kürdistan
Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ne hem ulusal kimliği kazanmak ve hem de kendi istem
ve taleplerini sunabilmek için, böylesi bir örgütlü güce ulaşmak ihtiyacındadır..
Kürt kadını, silahlı bir örgütle, Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesinde kazana-
cağı güçle birlikte kendi (kadınlık) kimliğini daha güçlü biçimde sorgulama
fırsatı elde edecektir.. Bu alandaki mücadele'de, diğer politik güçlerle ortak
mücadele (Cephe, Güçbirlikleri vb..) plâformları yaratmalıdır. Bunu zorlamalı-
dır da... Şu çok iyi bilinmelidir ki, zorlanacak sınıf perspektifi karşısında
Marksist Hareketin kadın sorunlarına ciddi biçimde eğilmesi söz konusu değildir.
Bugün Kürdistanlı parti ve örgütlerin hiç birinde kadının özgül durumuna ilişkin
somut bir girişim bulunmamaktadır. Kimi programlarda söz ediliyorsa da, pratik
olarak bu programın uygulanmasından yoksundurlar.. Bir güç olarak Kadınlar kendile-
rini dayatmadıkları sürece, bu böyle sürüp gidecektir.. Bunu hiç bir zaman gözden u-
zak tutmamalıyız..

Dünya'daki egemen erkek örgütlerinin durumu buyken, **kadın dünyası** (örgütlenmesi)
ne durumdadır ? Kadın örgütlenmesi erkek egemen örgütlerini tu kaka ederken,
acaba, kendileri pür zelal mi ? Burada kadın örgütlerinin çeşitliliği üzerinde

durmayacağız. Bu, ayrı bir tartışma konusudur. Ancak, kadın hareketinin dünya, Türkiye ve Kürdistan'da (Kürdistan'da tümüyle örgütsüz..) örgütsüz olduğu, bazı merkezlerde salt dergi çıkarma, tartışma ve toplantı düzenleme, konferanslar ile bazı zamanlar bir iki protesto eylemi dışına taşmadıkları görülüyor. Güçlü bir eylem (önemli olmakla birlikte) çizgisi oluşturamadıkları besbellidir..Aralarındaki ayrılıkların giderilemez olduğu bir çeşitliliğe sahip olmakla birlikte, tüm güçlerini bir ortak platformda birleştirmelerinin koşulları olduğu inancındayız. Böyle bir adım, kadın Hareketini daha da güçlü kılacaktır..

Sonuç olarak, Kadın Hareketi'nin başlıbaşına bir mücadele alanı olduğunu kabullenmek durumundayız. Bu alanın varlığını yadsıyan ya da onu kendi içinde eritecek toplumsal hareketlere karşı koymak; onun özgül mücadelesini savunmak, her demokrasinin, her Marksistin görevi olduğu inancındayız. Kesin bir biçimde, bu görev, bilinçli kadınların mücadelesi sonucunda boy verecektir.

Bugünün Türkiye'si, kadınların diğer toplumsal (özellikle Marksist) muhalefet içinde örgütlenmelerine olanak vermemektedir. Bu nedenle, kadınlar, **özgöl** mücadelelerini ancak, "bağımsız örgüt"lerle sürdürebilirler. Bağımsız örgüt modelini ise, mutlaklaştırmamak gerekiyor..

Toplumsal muhalefet grupları arasında, kadının özgürleşmesini isteyebilecek yegane güç, sınıf temelinde mücadele eden Marksist güçlerdir. Bugün marksist hareket, Kadının Kurtuluş Mücadelesi'nin **özgöl** yanına kendi mücadelesi içinde bir alternatif üretmiyorsa, yarın da bunun böyle olacağı gibi kesin bir anlayış söz konusu olamaz. Mutlaka bir çözüm üretileceği inancındayız.

Bağımsız kadın hareketi,kadınlar için ne gibi olanaklar yaratacaksa, Marksist Hareketin üreteceği çözümler de bundan geri olmayacaktır, olamaz da... Bulunacak çözüm, gerçekçi ve pratik olarak katılımcı olmak durumundadır.

Kadın Hareketi'nin eşitlik mücadelesini,kendi içinde eritme değil;fakat,tüm **özgü l** yanlarını tesbit ederek ve bu alanda aktif bir mücadele gerekiyor.

Ortak verilecek mücadelede, kadınları ilgilendiren sorunlarda,onların belirleyici olmaları gerekir. Bu olanak her koşulda sunulmalıdır.

Tüm bu gelişmelerin sağlanması uzun bir süreç sorunudur. Gerek ortak mücadelede olsun, gerekse bağımsız mücadelede olsun, bu,kadınların bir güç olmalarına bağlıdır.. Eğer bir örnek vermek gerekirse; Kürt ve Türk Marksistleri arasında yıllarca sürüp gelen "Kürtler bir Ulus mudur, değil midir?","Kürdistan sömürge midir, değil midir?" tartışmaları; Kürdistan'da gelişen Ulusal ve Toplumsal güçlerin kendilerini dayatmaları sonucu bu olgular kabullenilmiş ve şimdi Kürtler Ulus değildir, ya da Kürdistan sömürge değildir diyebilecek bir güç hemen hemen yok gibidir.. O halde, 1990 yılının sloganı "Kadınlar Örgütlü Güç Olsun !" şeklinde olursa pek yanlış sayılmaz.

Kadınların kurtuluşu birinci derecede kendisinin, ve ikinci derecede işçi sınıfının eseri olacaktır ! 1990 yılının 8 Mart günü dünya kadınlarının özgürlük için atılım yılı olması dileğiyle,başarılar dilerim. Saygılarımla..

Bartın Özel Tip Cezaevi

N.şiyar

TÜM DEVRİMCİ,DEMOKRAT VE SOSYALİST TUTSAKLARA ÇAĞRI.

Değerli arkadaşlar,

Bilindiği gibi, bugüne kadar ulusal ve sınıfsal mücadele tarihinde önemli yeri olan günlerin,hapishanelerde çeşitli kutlama ya da protestolarla anılması bir gelenek haline gelmiştir.

Bu anmaların esas amacıysa,kitlelere siyasal mesajlarımızı iletme vesilesi olmalıdır. Bugüne kadarki anma yöntem,biçim ve araçlarının bu amaca ne kadar uygun oldukları ya da bu işlevi yerine getirip getirmediği ayrı bir değerlendirme konusu yapılabilir.

Ancak, biz bu anmaların, hapishanelerde gelenekselleşmiş kutlama biçimleri yanında,yeni yöntem ve araçlarla,hem sosyalist kamuoyuna hem de kitlelere hitap edecek şekilde geliştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Özellikle herşeyin yeni baştan gözden geçirilmeye ihtiyaç duyulduğu,ulusal ve uluslararası düzeyde yeniden inşa sürecinin yaşandığı böylesi bir dönemde,bu daha da önem kazanıyor..

Günümüzde Türkiye ve Kürdistan'daki Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadeleleri'nin gelişen boyutlarına ilişkin şu tip gözlemler yapmak mümkündür:

Türk "Sosyalist" Hareketi, 12 Eylül yenilgisinin yaralarını sarmaya;ideolojik,siyasal ve örgütsel alanda yeniden inşaya çalışıyor. "Sosyalist" hareket,işçi sınıfı hareketi ve Kürdistan Ulusal kurtuluş Hareketi arasında organik bağlar kurulmuş

değil. Her biri kendi kanallarından ve değişik boyutlarda gelişen bir seyir izliyor.

Kürdistan Ulusal Ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi, özellikle, 80'li yıllarda, Orta-Doğu'nun uluslararası boyutta yankı bulan önemli odak noktalarından biri haline geldi. Aynı süreçte, FKÖ'nün statükocu çözümlere daha da yanaşması ve Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi'nin kurtarılmış bölgeler yaratacak düzeyde başarılar sağlaması, Orta-Doğu'da ve uluslararası gizli-açık diplomaside Kürdistan Sorunu'nu ön plana çıkardı.

Silahlı mücadele, bu dönemde K.Kürdistan' da da başlatıldı. Bu olgu, Türk sömürgecilerini paniğe kaptırdı. 12 Eylül darbesiyle Türk ve Kürt halkı üzerinde pekiştirilen merkezi otoriteye kurşun sıkılarak zaafa uğratıldı. KUKM bölge düzeyinde olduğu gibi, Türkiye'de de kendi iç dinamikleriyle boyutlanarak gündemin birinci maddesi haline geldi.

Türk sömürgeci burjuvazisi'nin geleneksel anti-Kürt, anti-Komünist politikaları, bu ve benzeri toplumsal gelişmeler karşısında iflas ettikçe hırçınlaştı ve özellikle Kürdistan'da sömürgeci devlet terörü'nü daha da tırmandırdı. Bugün, hem bu politikaların hem de Kemalist ideoloji'nin tam anlamıyla çıkmaza girdiğini hep birlikte görüyoruz.

Gelinen noktada hemen her kesim, "Kürt Sorunu"na çözüm önerileri sunmaktadır. Doğal olarak, Türk "sosyalist"lerinin de, çünkü çözümlerini gözden geçirerek, yeni bir perspektifle soruna yaklaşma çabası içinde olduklarını görmekteyiz.

Ancak, yıllardan beri hapisanelerde tutulan sosyalistlerin bu konuda neler düşündükleri, ne tür yeni perspektifler geliştirdikleri, hem sosyalist kamuoyu, hem de Türk ve Kürt halkı tarafından yeterince bilinmemektedir.

İşte, bizler, Mart ayının (16 Mart **Halepçe Katliamı**'nın, 21 Mart **Newroz Bayramı** ve 30-31 Mart Mehabat Kürt Cumhuriyeti Liderlerinin İran sömürgecilerince 1947'de idam edilmeleri dolayısıyla) **Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi**'ndeki önemli yerini vesile ederek, tüm tutsak devrimci-demokrat-sosyalist birey ve grupların "**TÜRK 'SOSYALİST' HAREKETİ ve KÜRDİSTAN SORUNU**" "**DÜNÜ BUGÜNÜ**" konulu bir **PANELDE** yana gelip, görüşlerini anlatmalarını uygun gördük.

Bu **Panel**'de yapılan tüm konuşmalar kaset'e kaydedilerek metin haline getirmeye ve "sosyalist" basına değerlendirmeleri için sunmayı amaçlıyoruz.

Bu amaç ve düşüncelerle, 21 Mart **Newroz Bayramı** ve uluslararası Irkçılıkla Mücadele Günü'nde düzenlemeyi düşündüğümüz bu panele tüm arkadaşları katılmaya çağırıyoruz.

13 Mart 1990

RIZGARI

Not: Panel Yer ve saati: Yer/ B-2, tarih/ 21-22 mart , Saat/ 13-17 arası.

ADALET BAKANLIĞI

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

BAKANLIKLAR/ANKARA

12 Eylül sonrasında, cezaevlerinde oldukça kötü koşullar altında yaşayan ve hertürlü uygulamaya maruz kalan bizler, açık ki, sağlığımızdan çok şeyler yitirdik. Bu durum resmi makamlar tarafından da biliniyor. Bu konuda gereken duyarlılığın gösterileceği ifade edilmesine karşın, uygulamada buna uygun davranılmadığını görüyoruz..

Şu anda Bartın Özel Tıp Cezaevi'nde bulunan arkadaşımız İsmet ÇOLAK'ın tedavisi için gereken duyarlılığın gösterilmemesi düşündürücü olmanın ötesinde bir durumdur. İsmet ÇOLAK arkadaşımız, Bakanlığınıza ilettiği dilekçede sağlık durumunu ve tedavi olma isteğini, bunun gerekçelerini detaylı bir biçimde anlattı ve ileri düzeyde teknik cihaz donanımına sahip tam teşekküllü bir hastahaneye gönderilmesini talep etti..

Gerek Bartın'da ve gerekse Zonguldak'ta bulunan hastahaneler ve tıbbi donanımın düzeyi, arkadaşımızın kalp rahatsızlığını saptayabilecek düzeyde değil. Özellikle kalp hastalıklarında, daha gelişmiş bir teknik düzeyin son derece önemli olduğu biliniyor. Nitekim, şu anda tedavi görmekte olan ve sağlığına kavuşması için ameliyat edilmesine karar verilen Şaban İBA'nın kalp rahatsızlığı ancak tam teşekküllü ve ileri cihazlarla donatılmış bir hastahane de anlaşılabilmiştir.

Tam teşekküllü bir hastahane ye sevk edilmesi için sürdürdüğü uğraşlardan bir sonuç alınmaması üzerine, arkadaşımız İsmet ÇOLAK, 8/3/1990 tarihinden itibaren açlık grevine başladı ve bunu da bakanlığınıza ilettiler. Aradan bir haftalık süre geçmesine rağmen, Bakanlığınızın sorunu çözmek için herhangi bir adım atmadığı görülüyor. Açlık Grevi'nin kalp hastalığı çekmekte olan birisi üzerinde nasıl bir etki yaratacağını düşünmek bile ürkütücüdür.

İsmet ÇOLAK arkadaşımızın, en kısa zamanda, rahatsızlığına teşhis koyabilecek ileri teknik donanımlı tam teşekküllü bir hastahane ye sevk edilmesi için gereken işlemlerin yapılmasını talip ediyoruz. Akbi takdirde tüm sorumluluğun, başta Bakanlığınız olmak üzere ilgili makamlara ait olacağını ifade etmek istiyoruz.

Bartın Özel Tip Cezaevi B/2 Koğuşu Tutuklu ve hükümlüleri.

HALEPÇE KATLIAMINI UNUTMADIK

BİNLERCE KEZ LANETLİYORUZ

16 Mart 1988 halkların tarihine büyük bir katliam olarak geçti. Bu katliam, hiç unutulmayacak olan **HALEPÇE KATLIAMI**'dir..

Kürdistan, toprakları dört parçaya bölünmüş, ulusu, Türk, İran, Irak ve Suriye devletlerinin zulüm ve vahşet çemberinin içine alınmış bir ülkedir. Geniş bir yüzölçümüne sahip toprağı ile Orta-Doğu'nun en kalabalık nüfusuna sahip köle edilmiş Kürt Ulusunun tarihi isyanlarla, başkaldırıyla doludur. Bunun yanında büyük jenosidlerin ve kıyımların, vahşetin de yaşandığı bir tarihtir aynı zamanda.. Öyle ki, Kürt Ulusu, tarihte yok edilmek istenen bir ulustur. Kürdistan tarihi bunun örnekleri ile doludur.

Kürtler üzerinde uygulanan jenosidlerin en büyüklerinden biri, kuşkusuz yakın tarihte (16 Mart 1988) yaşandı. Güney Kürdistan'da yıllardır uygulanan katliamlara bir büyüğü daha eklendi. Saddam Rejimi, Güney Kürdistan'daki **HALEPÇE** kasabasını kimyasal silahlar kullanarak bombalattı. Bu insanlık tarihinin yüzkarası saldırısının hedefi sivil halktı. Bu saldırıda çoğu çocuk olmak üzere, kadın ve yaşlılardan oluşan **5.000** dolayında Kürt insanı katledildi. Hepsi bu değil elbette. Binlerce insan ise, bu saldırılar sonucu sakat kaldılar.

Tarihte yok edilmek istenen, ülkesi ve varlığı kabul edilmeyen, emperyalizm ve işbirlikçilerinin çeşitli oyunlarına, ikiyüzlü politikalarına maruz bırakılmış

olan bir ulus,bir halk,bu gün bir kez daha dünyanın gözleri önünde böylesine bir vahşet yaşadı..

Ne yazık ki,uluslararası kamuoyu'nda Irak yönetiminin bu büyük jenosidine karşı Kürt ulusu'na yönelik diğer saldırılarda da olduğu gibi,olması gereken tepki gösterilmedi..Adeta kulaklar sağır,gözler görmez oldu. Bu ise, Saddam Rejimini cesaretlendiren,fütursuzca davranmasına yarayan bir işlev gördü.

Irak yönetimi İran'la "ateş kes" anlaşmasından sonra, Kürt Ulusuna karşı saldırılarını sürdürmeye,kimyasal gaz kullanmaya devam etti. Bu saldırılar, dur-durak bilmedi. Bunun sonucu binlerce Kürt kendi vatanını terketmek zorunda bırakıldı. Saddam rejimi'nin katliamlarından kurtulmak için ülkesini terk etmek zorunda bırakıldı. Saddam rejiminin katliamlarından kurtulmak için ülkesini terk etmek zorunda kalan binlerce Kürt, İran ve Türkiye'ye sığındılar. Aynı politikanın bir başka yürütücüsü Türk Devleti, bu kıyımlardan kaçan Kürtlere önce sınırlarını kapatarak sınırı geçenleri Irak'a qeriteslim ederek daha fazla insanın katledilmesine yardımcı oldu. 1988 Eylül'ünde Kürtlere sınır açıldıysa da,ülkesini terk etmek zorunda kalan bu insanları tel örgülerle çevrili,karakollarla donatılmış kamplarda esir bir yaşama maruz bıraktı. Kürtlere karşı,"İnsancıl Davranma" demegojisine rağmen,Orta-Doğu'da Kürtlere karşı yürütülen kanlı politikaların bir ucunda bulunan,İrak'la işbirliği yaparak Kürt halkına karşı hava saldırıları düzenleyen Türkiye egemen sınıfları,onun devleti,bu katliamların doğrudan sorumluları arasındadır.

Bu katliamların amacı çok açık ve anlaşılır bir şeydir. Amaç, bağımsızlık iste-

yen,özgür yaşamak isteyen Kürt Ulusunun Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesini engellemektir. Oysa ki, hiç bir güç,halkların kurtuluş mücadelesini engelleyemez. Onların zaferinin önünü alamaz. Kürtlerin Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesi de, kıyımlara rağmen, emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı zaferini er ya da geç elde edecektir.

ikinci yıl dönümünde,**HALEPÇE** katliamını bütün nefretimizle kınarken,Kürt Ulusu'nun dinmeyen acılarını paylaşıyoruz.

Bartın Özel Tip Cezaevi

SIYASI TUTUKLULARI

HALEPÇE'Yİ UNUTMAYACAĞIZ !..

Z. ADSIZ ARAMIZDAN AYRILDI..

Zeki ADSIZ, yakalandığı hastalıktan kurtulamiyarak, 17 Nisan 1990 günü tedavi görmekte olduğu Federal Almanya'nın Köln şehrindeki hastahanedeyasını yitirdi..

1948 yılında Bingöl'de dünyaya gelen Z. Adsız genç yaşlarda devrimci mücadeleye atılmıştı. İlk kez 12 Mart 1971 'de tutuklanıp yargılanmıştı. Daha sonra, Basın/Yayın Yüksek Okulu'nu bitirerek gazeteciliğe başlayan Adsız; bu kez yazdığı yazılarından ötürü yargılanmış ve sonuç olarak 10 Ay hapis ve 6 ay sürgün cezasına çarptırılmıştı..

Sendikal çalışmalarda da bulunan Adsız, BAY-SEN'in kurulmasında görev yüklenmiş ve sürgüne gönderildiği dönemde de sendikal faaliyetlerini sürdürmüştü. Son olarak DİSK'e bağlı Genel-İş sendikasının Diyarbakır şube başkanlığı ve DİSK 10. Bölge Temsilciliği görevlerinde bulunmuştu.

Siyasal faaliyetlerine 1974 yılından itibaren özgürlük yolu olarak bilinen grup içinde başlayan Z. Adsız; parti yayınlarından ve TKSP'nin açıklamalarından anlaşıldığı kadarıyla TKSP-MKüyesi olarak görev yapmış ve 1982 yılında, TKSP'yi "Sağ+reformist" olarak eleştirmiş, bir grup arkadaşı ile birlikte TKSP'den ayrılmıştı. daha sonra, TKSP Roja Welat grubunu oluşturmuş ve 1986 Mayıs ayında ise, KİP GBK örgütü ile birleşerek Tevera Sosyalista Kurdistan (TSK) partisini kurarak, ölünceye kadar da bunun Genel Sekreteri olarak görevini sürdürmüştü. Ömrünün son 6 saatini ise, komada geçiren Adsız, yakalandığı hastalıktan kurtulamadı ve aramızdan ayrıldı.. Ölümü, Kürdistan ve bazı Türkiye Devrimci çevrelerinde üzüntü ile karşılandı..

23 Nisan 1990 günü uçakla cenazesi Diyarbakır'a gönderildi. Kalabalık bir kitle tarafından karşılanan cenaze, daha sonra Bingöl'de düzenlenen bir törenle toprağa verildi. Z.Adsız'ın cenazesi doğduğu ve uğruna savaştığı ülkesinde toprağa verilirken,(Diyarbakır'da karşılandığı sarada da) polis ve güvenlik güçleri tarafından birçok oyun tezgahlandı ve provakasyonlara girişildi. Engellenmek istenen tören, herşeye rağmen yapılabildi.

(...)

Adsız, arkadaşlarımız tarafından ölümünden çok kısa bir süre önce hastahannede ziyaret edildiği sırada, partimizin son olarak yaptığı Mücadele Birliktenliği çağrımıza da olumlu cevap vermişti...

Avrupa Sekreterimiz, TSK'ya bir başsağlığı mesajı gönderdi. Mesaj şöyle:

Hareketinizin önderi Zeki Adsız'ın ölümü ,bizde derin bir acı uyandırmıştır. Ölümüne çok yakın sırada ziyaretine geldiğimizde; siz arkadaşlarına dediğim sözü yineliyorum: Zeki Adsız Kürdistan Devrimi'nin kendisine ihtiyaç duyduğu bir dönemde aramızdan ayrıldı. Arkadaşları ile ailesine başsağlığı dileklerimizizin iletilmesi dileğiyle,devrimci selam ve başarı dileklerimizi sunarız.

Başsağlığı mesajımıza Tevera Sosyalist a Kurdistanê Komita Navendi adına şu cevap gönderildi:

Dostên hêja, Dî dema nexweşî û wefatkirina Sekreterê me yê giştî ZEKÎ ADSÎZ (K. Saleh) de, yên ku wi û me tenî nehiştin û kederê me parwekirin em jî we re li ser navê rêxistina xwe spas dîkin..

"Helsinki Azınlıklar Alt Komitesi ve Kürtler"

1990 yılında Kopenhagen'de toplanacak "Helsinki Azınlıklar Konferansı"na hazırlık amacıyla, 30 Mart-1 Nisan 1990 tarihleri arasında Kopenhagen'da alt komite toplantısı yapıldı. Bu toplantıya Türkiye'den İsmail BEŞİKÇİ ve Mümtaz Sosyal çağırılmışlardı. İ. Beşikçi gelemediği toplantıya (Pasaport alamadığı için ve toplantıdan önce yazdığı bir kitaptan tutuklu bulunduğu) bir mektup göndermiş ve bu mektubun toplantıda Avrupa'da bulunun Avukatı Şerafettin Kaya tarafından okunmasını istemişti.

İsmail Beşikçi, bu mektup yanında bir de mesaj göndermişti. Mesajın içeriği özetle şöyleydi:

"Kürt Halkı; Kendi Kaderini Kendisinin Tayini, ülkesini işgalden kurtarma konusunda kararlıdır. Çeşitli eylemlerle bunu göstermektedir. Kürt halkının bu kalkışması karşısında TC daha da hırçınlaşmıştır ve Kürt halkının mücadelesi karşısında insani olmayan yöntemlere başvuruyor

Bunun için katliam hesapları var. Kürt halkı böyle bir tehlike ile karşı karşıyadır. Kürt halkı, demokrat bilim adamlarının, konferansa katılan azınlık haklarında uzman delegelerin, içinde bulunduğu bu haklı mücadelesine destek göstermelerini, onun yanında yer almalarını bekliyor. Ben, cezaevinden size bu halka destek göstermeniz için çağrıda bulunuyorum".

Konuşmacılardan prof. Mümtaz Sosyal konuşmasında, "Kürt Sorunu bir dış kışkırtmadır" diyerek, Sorunun "Türkiye'nin bir iç meselesi" olduğunu belirledi. Böylece, Türk "Demokratlarının" geleneksel sosyal-Şöven tavrını ortaya koydu. Devletin muteber sözcülerinden olan M. Sosyal, aynı zamanda her dönemin "Kıbrıs sözcüsü" dür. TC'yi savunmada yurtdışı gezilerinde ve Türkiye'de "Kraldan çok kralcı" oluşunu burada da sergiledi..

Toplantıya İ. Beşikçi katılmadığı için çağrılı

Dulunan Sertaç BUCAK ve Eşref Okumus Kürt Sorunu nu Azınlık hakları düzeyinde ele aldılar. "Hel-sinki Antlaşması'ndaki azınlık haklarını Kürtlere tanımayan ve Kürtler üzerinde yoğun baskı kuran TC'ye baskı yapılarak; Kürt dili ve kültürünün gelişmesini engelleyen kanunların kaldırılması" temelinde öneride bulundular.

Daha sonra Kürt Sorunu ile ilgili çağrılı bulunan Hrair BALAIN (BM'de görevli Ermeni asıllı bir Amerikalı) ise, Kürt Sorunu'nun bir azınlık sorunu olmadığını vurguladı. ve

"Beşikçi'nin dediği gibi, bir halkın kişiliğinin siyasi temelde kabulü sorundur" dedi..

Daha sonra söz alan İsveç ve Alman delegeler de "Kürtlerin tek kurtuluşu Kendi Kaderlerini Tayin Hakkına sahip olmalarıdır. Parçalanmış bir halkın sorununu, tüm halkın geneliyle düşünmek gerekir" dediler.

Bu belirlemeler üzerine bir tartışma ortamı doğdu. Paris "Kürt Enstitüsü" adına toplantıya katılan temsilci, Toplantı başkanına Saharov'un Mektubunu (Paris'te yapılan "Kürtler, İnsan Hakları ve kültürel Kimlik" adlı "konferans"a gönderdiği ve Kürt Sorunu'nun BM'ye götürülmesi için çalışmalar yapılmasını isteyen mektubu) vermesi üzerine, başkan mektubu gündeme aldı ve salonda başlayan tartışmaları kesme fırsatı

Bu belirlemeler üzerine bir tartışma ortamı doğdu. Paris "Kürt Enstitüsü" adına toplantıya katılan temsilci, Toplantı başkanına Saharov'un Mektubunu (Paris'te yapılan "Kürtler, İnsan Hakları ve kültürel Kimlik" adlı "konferans"a gönderdiği ve Kürt Sorunu'nun BM.'e götürülmesi için çalışmalar yapılmasını isteyen mektubu) vermesi üzerine, başkan mektubu gündeme aldı ve salonda başlayan tartışmaları kesme fırsatı buldu. Böylece de programlanan düzey alt-üst olmuş oldu..

Raporun hazırlanması aşamasında da Hrair BALAIN, İsveç ve Alman delegeler yeniden i. Beşikçi'ye atıfta bulunarak, Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Etmesi Hakkı'nın rapora geçmesini istedi-ler.. M.Soyсал, S. Bucak ve E. Okumus ise, buna karşı çıktılar ve Sorunun Kürt azınlık düzeyinde ele alınmasını önerdiler.. Yapılan tartışmalar sonucu, KKKTH rapora konulmadığı gibi, Kürt Ulusu kavramının konulması bile kabul edilmedi. "Kürt Azınlık" kavramının bile gerisinde duran "Kürt-ler" kavramı kullanıldı.

Toplantı salonunda dinleyiciler arasında bulunan Ş.Kaya, S.Bucak-E.Okumus'la yaptığı tartışmada ; "bu kavram("Kürtler") Türk diplomatlarının kullandığı bir kavramdır.Yalnız başına 'etnik azınlık' kavramından bile geridir" demesi ve bütün ısrarına rağmen bu iki unsur tarafından rapora geçen

belirleme savunulmuştur. Tartışmaya katılan M. Soysal ise, "Doğrusu budur" diyerek Sertaç Bucak ve Eşref Okumuş'u onaylamıştır. İkinci günkü toplantı gündeminde konuşma yapan M. Soysal, bu belirlemelere dayanarak, "Sorunun TC'nin bir iç sorunu olduğunu" vurgulayarak, "BM Ana Sözleşmesine göre burada konuşulmaması gerekir" diyerek Kürt Sorunu'nun tartışılmasına karşı çıkmıştır.

Rapor'da "Kürdistan, Türkiye, İran, Irak ve Suriye tarafından parçalanmıştır" şeklinde geçecek olan belirleme ise, Paris "Kürt Enstitüsü" adına toplantıya katılan delegeenin "SSCB'nin

de Kürdistan'ı parçalayan 5. ülke olarak rapora geçirilmesi" istemi üzerine tartışma çıkmış ve sömürgeci ülke adı verilmeyerek, sadece "Kürdistan parçalanmıştır" biçiminde bir belirleme yapılabilmektedir..

Özet olarak; toplantı, Kürt halkı,dili vb.. üzerindeki baskıların kalkması; Kürt halkı ile ilgili olarak İnsan Hakları konusunda duyarlı olunması ve TC'nin bu konularda uyarılarak, Saharov'un mektubunda belirlediği gibi, Sorun'un BM'e götürülüp tartışılabilmesi için çalışmaların yapılması kararlaştırılmıştır...

İsviçre'nin Lozan şehrinde "Kürt Halkının Durumu Hakkında" bir Sempozyum yapıldı.

Kürdistan'ın 4 parçasından belli gruplardan konuşmacıların çağrıldığı sempozyum; ilk gününde Lozan Belediye Başkanı Yvette JAGGI'nin açılış konuşmasıyla başladı. YEGGI konuşmasında "Lozan Kürt halkına karşı sorumluluk taşıyor" diyerek, Lozan Antlaşması'nın Kürtlerin kaderlerini Tayin konusunda olumsuz etkilerini vurguladı ve genel olarak Kürdistan'daki duruma kısaca değindi. Daha sonra Lozan Ulusal Konsey Başkanı Viktor RUFFY konuştu ve Lozan Antlaşmasının tarihin bir hatası olduğunu söyledi. Halkın dilini kullanmasının çok zor bir durum olduğunu anlattı ve bunun değişmesi için gereken mücadeleyi verdiklerini açıkladı. Sempozyumun onur başkanı'nın Kürdistan Tarihi ile ilgili uzun konuşmasından sonra, folklor gösterileriyle ilk günkü oturum kapandı.

24 Nisan günü Kürdistan'ın parçalarından toplanmaya katılmış olan konuşmacılar ise, sırasıyla görüşlerini açıkladılar. Paris "Kürt" Enstitüsü Başkanı "Kürdistan Tarihi"ni anlattı.. Daha sonra Irak Kürtleri adına yapılan konuşmada, "Irak'ta Arap istilası ve Kürtlerin Araplaştırılmaları, Asimilasyon Politikası ve Kürtlerin sürgüne gönderilmeleri" ni anlattı. İran Kürtleri adına söz alan konuşmacı; "İran'da son yıllarda Kürtlere karşı yapılanları anlattı. Kürtlerin kendilerine yapılanlar karşısında yurtlarını terkederek Irak ve başka ülkelere gittiklerini; İran Kürdistanı'ndaki hapishanelerde işkence yapıldığı"ni açıkladı ve İKDP'nin Kürt Sorunu'nu "görüşmelerle çözmek istediğini" vurguladı.. Suriye Kürtleri adına yapılan konuşmada ise, "varoluş için savaştıkları" belirtilerek, "1946'da Suriye Devleti'nin Kürtlerin varlığını inkar ettiği, dilini yasakladığı, Suriye'de sürgün politikasının her zaman geçerli olduğu ve Suriye Devletinin

Pan-Arabizm politikası uyguladığını ve bunun için de şiddet yoluna başvurduğunu" belirtildi. Ayrıca, "Suriye'de Kürt adının yasak olduğu" vurgulandı.

Türkiye adına ise iki konuşmacı söz aldı.

Birinci konuşmacı, "Otonominin Kürt halkına bir şey getirmeyeceğini, Kürt halkının KKTH'nin önemini" vurguladı ve "yıllardır Kürt halkına soykırım uyguladığını" belirtti. Şiar olarak "Bağımsız bir Kürdistan için savaşılması gerektiğini" sözlerine ekledi..

Daha sonra Türkiye Kürtleri adına konuşan Graf adındaki kişi "Kürtlerin kültürel kimlikleri ile yaşayamadıkları, Kürdistan'da hapisanelerde Türkçe konuşmanın zorunluluğu"nu açıklayarak, "Ana dil ile konuşmanın önemi" üzerinde durdu.. Ayrıca, 1. Beşikçi'nin serbest bırakılması için açılan kampanyaya destek verilmesini istedi..

Konuşmaların tamamlanmasından sonra 9 araştırma grubu kuruldu. Bu grupların her biri şu konuları araştıracaktı:

"1-Kürt ülkesinin geo-stratejik konumu, 2-Kürt Direnişi ve Avrupa, 3-İsviçre'nin İran, Irak, Suriye ve Türkiye ile ekonomik ilişkileri, 4-Kürdistan'da İnsan hakları, 5-İsviçre'nin Kürtlere karşı iltica politikası, 6-Kürt kadınlarının

228

rolü, 7-Kürdistan'da azınlıklar, 8-Kültür ve Kürt kimliği, 9-Diyaspora..

Bu konuları tartışan toplantı daha sonra bir **Sonuç Bildirgesi** yayınlamayı kararlaştırdı.

Sonuç Bildirgesi; Kürt Sorunu'nda uluslararası "uzmanlar"a, "Kürt Hukukçular Birliği"ne, Pariste Toplanan "Kürtler, İnsan Hakları ve Kültürel haklar" "konferansı"na, Floransa'da toplanan "II. Kürdistan Konferansı (23-25 mart 1990)"na atıfta bulunarak özetle şunları içeriyordu:

"...Kürt Halkının tek ve aynı ulusu oluşturduğu- nu, kendi özyurdunda tarihsel olarak varolan bir ulus olduğunu, Birlik duygusunun; Tarih Birliği, Dil Birliği, Toprak birliği, ilgi ve kader Birliği temelinde oluştuğunu ve Kültürel ve toplumsal anlamda Kürt halkının Tek ve aynı ulusu oluşturduğunu (abç.) kabul eder.

Kürtlerin bin yıllık vatanı ve coğrafi olarak tek bir memleket olan Kürdistan'da (abç); yüzyıllar boyunca bir çok devlet, Kürt prensleri ve yabancı istilaların birbiri ardına sürdüğünü kabul eder...

1914'den önce Polonya'da olduğu gibi, Kürt ulusu kendi öz memleketinde % 85'e varan bir çoğunluk oluşturmasına ve bugün 25 milyon olmasına ve Orta-Doğu'da Araplar, Türkler ve Persler'den

sonra sıralamada 4. sırada olmasına rağmen, Devletlerarası sınırlarla; Türkiye, İran, Irak, az ölçülerle de Suriye' olmak üzere ve SSCB tarafından parçalanıverdi, Kürtlere kaderleri bakımından hiç bir şey sorulmadı...

Endüstrileşmiş ülkelerin sömürgeciliğinden daha vahşi bir sömürge olayı söz konusudur. Ve bu, insan hakları apaçık ihlal edilerek, demokrasi tamamen ortadan kaldırılarak uygulanmaktadır...

Kürt halkının kültürel-ulusal kimliği tehdit altında ve onuruna, insan haklarına saldırı biçimindedir.

Bu konuda sempozyum;

Kürt Sorunu'nun çözümünün, Kürdistan'ın bağımsız olması (de-kolonizasyon) ve halkın memleketinin kaynaklarına, kendi yazgısına sahip hakkının ivedilikle ve bizzat Kürt halkı tarafından kullanılması özgürlüğü ile mümkün olacağı düşüncesini açıklar.

Kürt halkının özgürlüğüne ve haklarına birbiri ardınca ve durmaksızın saldırılmasına rağmen, Ulusal ve inandırıcı bir biçimde onu temsil edecek, ulusal bağımsızlık sorununu ortaya koyacak, yükseltecek, uluslararası platformlarda onun çıkarlarını savunacak, kendi öz örgütünü oluşturmadı.. Bu, halkın politik ve canlı moral güçleri ni memnun edebilecek bir olaydır. Ama, kendi öz

örgütünün eksik olduğu da açıktır. Sempozyum bunu böyle saptar..

Uluslararası kuruluşlara, Irak'ta Kürt halkına karşı yapılan soykırımı kabul ve maddi-manevi olarak bunu tamir etmeye çağırır.

Kürt sorunuyla şimdiye değin ilgilenmediği için BM'i eleştirir; İnsan Haklarına saygı ve halkların KKTH bazında barışçı yollarla çözme işini bir ciddiyetle üstlenmesi için ricada bulunur.

13 Ekim 1989'da Kürt Sorunu'nu görüşmek için BM Olağanüstü Genel Kurulu'na bir davet öneren A. Saharov'un çağrısını destekler..

Kürtlerin bağlı oldukları yönetimlere, Kürdistan'daki İnsan Haklarını ihlal etmeyi bırakmalarını, Kürt ulusal varlığını kabul etmelerini, dilini, kültürünün gelişmesi ve oturdukları bölgelerin gelişmesini temin edecek yasal ve parasal önlemler almaya çağırır..." (Sonuç Bildirgesi, Almanca ve Fransızca metinlerden Türkçeye tercüme edilerek, özetlenmiştir..)

Kısaca, Lozan Sempozyumu, Paris "Konferansı"ndaki tahribatları bir ölçüde hafifletmiştir denebilir. Özellikle Sonuç Bildirgesi önemli bazı sorunlara temas edebilmiştir... Sempozyum konuşma metinleri Sonuç Bildirgesi II ve komisyon çalışma metinleri vb..lerin tercümelerinin elimize geçmesi ve olanaklarımız olduğu takdirde, toplantının yorumunu gelecek sayıda yapmayı düşünüyoruz..

"HELSINKİ AZINLIKLAR ALT KOMİTESİ VE KÜRTLER" toplantısı üzerine...

Son dönemlerde "Kürt Sorunu" yoğun biçimde uluslararası toplantılarda tartışılmaya başlandı. "Helsinki Azınlıklar Alt Komitesi ve Kürtler" toplantısı da bunlardan biridir.

Filistin Sorunu'nun emperyalizmin istediği biçim ve muhtevada şekillenmesi ve "çözüm" ulaşmasının ardından, "Kürt Sorunu" da gündemleşti. Kürdistan'daki gelişmeler, Kürt mültecilerin Avrupa'da yoğunlaşması ile birlikte, Batı Avrupa metropollerinde Kürdistan Sorunu da organize biçimde azınlık hakları düzeyinde "Dil ve Kültür" sorunu olarak tartışılıp, bu düzeyde çözüm önerileri sürecine sokuldu. Paris'te "Kürtler, İnsan Hakları ve Kültürel kimlik" "Konferansı"nın tahribat ve yankıları (!) henüz dinmeden, biçim farklılıkları taşısıa bile, Kopenhagen'de yapılan toplantı da aynı temel ve muhtevadadır...

Kürdistan'da tüm vahşeti ile , sürgün, katliam ve imha eylemleri sürüp gitmektedir. Kürdistan'ın boşaltılması ve parçaları arasındaki kan bağlarının koparılıp KUKM'nin iç dinamiklerinin tahrip edilmesine devam edilmektedir.. K. Kürdistan'da sömürgeci vahşete karşı kendiliğinden gelişen Demokratik muhtevalı kitle eylemleri yükselirken, aynı

zamanda kan ve zulüm ile bastırılmaya da çalışılmaktadır. Kürt Hareketi gerek uygulanan sömürgeci vahşeti göğüsleyecek, gerekse kendiliğinden gelişen demokratik kitle eylemlerini gerçek hedefi'ne ulaştıracak örgütsel ve siyasal önderlikten yoksundur.

Sömürgeciler uyguladıkları bu vahşetin yanında, olağanüstü tedbirler de getirerek, gelişen eylemler karşısında ortakve ulusal birlik yaratmaya çalışıyorlar. Artık, gerek Avrupa ve gerekse uluslararası demokratik kamuoyu, Kürt Sorunu'nu sömürgeci devletlerin bir iç sorunu olarak ele almakta ve "Dil-Kültür" hakları biçiminde şekillendirmeye çalışmaktadır... Bir yandan da bu programı, KUKM içindeki siyasal güçlere kabullendirmeye uğraşıyorlar...

Konuya girmeden önce, şunun altını iyice çizelim:

Kürt Sorunu'nun uluslararası düzeyde gündemleşip tartışılması, en asgari düzeyde bile olsa Kürt Dili ve Kültürü üzerindeki ırkçı-sömürgeci baskıların yumuşaması olumlu bir gelişmedir. Ancak, bu, Kürt Ulusu'nun imha programının bir parçası olarak gündemleşiyor ve tartışılıyorsa; Kürt Dili ve Kültürü'nün maddi temellerini ortadan kaldıracığı gibi, bu uygulamada bilinçli ya da bilinçsiz olarak yer almak da, KUKM'nin imha eylemine destek olmaktan öte bir anlam ifade etmez..

A - KUKM'nin uluslararası ilişkileri ve anti-emperyalist tavrı.

Tekrar tekrar vurgulamakta yarar vardır. Kürdistan, emperyalizmin

bizzat fiili müdahalesi ile 4 parçaya bölünmüş, uluslararası bir sömürge'dir. Kürdistan, Kürt Ulusu'nun iradesi dışında zorla parçalanmış, işgal edilmiştir... Kürt Ulusu'nun asgari demokratik talebi, parçalanmış ülkesinin birliği ve askeri işgalden arındırılması'dır.. Bu talep, sömürgecilerin kabul etmeyecekleri bir talep olduğu gibi, emperyalistlerin de kabullenmeyecekleri bir taleptir.. Kürt Ulusu, yıllardır bunun kavgasını vermiş ve halen de vermektedir.. Ancak, Kürt Ulusu bu güne kadar uluslararası düzeyde kendini gerçek kimliği ile tanıtamamış, doğru bir zeminde diplomatik ilişkiler kuramamıştır. 12 Eylül Bürokratik Askeri Cuntası'ndan sonra, Kuzey Kürdistan'dan birçok insanın mülteci olarak Avrupalara çıkması, İran-Irak Savaşı sırasında Kürt Hareketler'nin etkinlik kazanmaları, Kuzey Kürdistan'daki cezaevleri'ndeki Kürt siyasal tutuklularının direnişleri ve En önemlisi de Filistin Sorunu'nun emperyalizmin istediği program çerçevesine girmesi ile dikkatler Orta-Doğu'da Kürdistan üzerine çekildi..

Emperyalizm, bu yeni gelişmelere uyarlı olarak, "Sosyalist Devletler" in de desteğini alarak, sömürgecilerin vahşete dayalı yeni tedbirlerini tüm gücüyle desteklerken; Kürdistan'daki talan yatırımlarını (GAP) da arttırdı ve garantiye almayı da ihmal etmedi. Diğer yandan da, bu uygulamalarla iç dinamikleri tahrip olan Kürt Ulusu'nun demokratik talebini, sömürgecilerin iç sorunu'na indirgeyerek gündemleştirdi ve KUKM içindeki siyasal güçleri de şimdi bu düzeye ikna'ya zorlamaktadır. Böylece, emperyalist ve sömürgeciler, Kürdistan'ın sömürge

statüsü'nü kalıcı kılma çalışmalarını yoğunlaştırmış durumdalar.. Emperyalistler ve sömürgecilerin bu programlarına karşı, KUKM'ni yüklenmiş güçler ise,bağımsızlıkçı bir çizgide uluslararası demokratik kamuoyu'nun karşısına çıkamadıkları gibi; bu temelde ciddi bir diplomasi de yapamamaktadırlar. Bazı radikal güçlerin tek tek de olsa,bu alandaki çalışmaları ise, yaratılan bulanıklık içinde kaybolup gitmektedir...

Ulusal kurtuluş Mücadelelerini ilerici kılan en temel öge, işgal ve ilhak'a karşı verdikleri bağımsızlık mücadelesinin direkt ya da dolaylı olarak emperyalizme darbe vurmasıdır. Hele, Kürdistan gibi, emperyalizmin fiili müdahalesi ve programı ile parçalanıp sömürgeleştirilen bir ülkedeki ulusal kurtuluş mücadelesi, her halükâr da anti-emperyalist olmak zorundadır. Anti-emperyalist olmak, muhtevada emperyalizm ile bağımlılık ilişkilerine girmemek,emperyalist programlara karşı militan alternatif politikalar oluşturmak ve bunu maddi bir güç haline getirmekle mümkündür. Bugün Kürdistan'da emperyalist siyaset, Kürdistan'ın uluslararası sömürge statüsünü korumaktır. Emperyalizmin tüm manevraları bu programı sürdürüp,kalıcı kılmaya yöneliktir.. Kürdistan Sorunu'nu "Dil ve Kültür" Sorunu'na indirgeyerek tartıştırap,"çözüm" önermesi de bu manevraların birer parçasıdır. Emperyalizmin,Kürdistan'daki toplu katliamlardaki rolü de en az bunun kadar KUKM'ni tehdit eden hayati bir olgudur. Bundandır ki,Kürdistan'da anti-emperyalist olmanın koşulu; **Bağımsız,Birleşik ve Demokratik** bir Kürdistan için kavgaya vermek ve her alanda bu perspektif için çalışma-

lar yapmakla özdeş'tir.. Bu, KUKM'nin dayattığı özgül bir olgudur. Bu olguyu bir yana bırakarak, sorunu "Dil-Kültür", "Sömürgeci Ülke Demokrasisi" düzeyine indirgemek; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ne "mevzi kazandırmak" ya da "Kürt Ulusunun ulusal kimliğini kazanmasına yardımcı olmak" gerekçeleriyle kamufle edilmeye çalışılan düzeyler ise; güncel çıkarlar için uzun vadeli çıkarların feda edilerek Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin değerlerini pazarlayan emperyalist programlara yatmaktan başka bir şey değildir. Görüldüğü kadarıyla, Sağ Oportünist siyasal akımlar, Kürdistan'daki "seçkin Kürtler" ve Avrupa'daki örgütsüz Kürt "aydınları" bu pazarlama eyleminin acentalığını şimdiden yüklenmeye başlamışlardır..

B - Devrimci tavır, Figüran Türk ve Kürt "aydınları" ve Kopenhagen Trajedisi.

aa - Devrimci Tavır: Konferansa davet edilen ve pasaport alıp yurtdışına çıkması mümkün olmayan İ. Beşikçi, konferansa, Avrupa'da bulunan Avukatı Ş. Kaya tarafından okunmak üzere, Kürt Sorunu konusunda bir rapor göndermişti.. Toplantı yapılmadan önce, tutuklanıp cezaevine konulan Beşikçi, ayrıca, gönderdiği mesaj'da "Kürt halkı kendi kaderini kendisinin tayini ve ülkesini işgalden kurtarma konusunda kararlıdır ve bunu çeşitli eylemlerle göstermektedir. Kürt halkının bu kalkışması karşısında TC hırçınlaşmıştır. Mücadeleye karşı insani olmayan yöntemlere başvuruyor, bunun için katliam hesapları var. Kürt

halkı böyle bir tehlike ile karşı karşıyadır. Demokrat bilim adamları'nın, konferansa katılan azınlık haklarında uzman delegelerin Kürt Ulusu'nun içinde bulunduğu bu haklı mücadelesine destek göstermesini, onun yanında yer almasını bekliyor. Ben cezaevi'nden size bu halka destek göstermeniz için çağrıda bulunuyorum" demiştir. Böylece, konferans'taki temel yaklaşımın Kürdistan'ın askeri işgalden arındırılması ve Kürt Sorunu'nun KKTH çerçevesinde ele alınmasının zorunluluğunu ortaya koymuştur. Beşikçi'nin avukatı Ş. Kaya'da konferans'a katılan çeşitli ülkelerden gelen konuşmacılara (özellikle Kürt konuşmacılara) soruna bu temelde yaklaşmak gerektiğini, "Kürtleri 'azınlık statüsü'nde gören yaklaşımın, KUKM'nin inkarı olduğunu, bunun için KUKM'nin temel dayanağı olan Kürtlerin bir ulus ve Kürdistan'ın bir ülke ve Kürtlerin ülkelerinde çoğunluğu teşkil ettikleri gerçeğinin mutlaka ortaya konulması, bunun üzerinde ısrarlı olmak gerektiğini" vurgulaması, özellikle toplantıya katılan Kürt delegeler tarafından gözardı edilmiştir. Ayrıca, "Beşikçi'nin tutuklanmasının protesto edilip, duruşmasında bir heyetin bulundurulması"yla ilgili konferans başkanlığına verilen mektubun içeriğinin önce tartışmaya açılacağına dair söz verilmiş olmasına karşın, sonradan "içinde buldukları durumun bu konuda karar almaya müsait olmadığı" gerekçesiyle, Beşikçi ile dayanışma çalışmaları için tartışma platformunun açılması reddedilmiştir..

Gerek Ş.Kaya'nın Kürdistan Sorunu'nun uluslararası düzeyde bir ulus'un özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi olarak ortaya konulması gerektiği

yolundaki çabaları ve gerekse,Beşikçi'nin mektup ve mesajı toplantıda alınan karara etkili olmamıştır..

bb - Figüran Türk ve Kürt "aydınları" : Konferansa katılan Prof. Mümtaz Soysal, "Kürt Milleti'nin milliyetçiliği yok,bu İngiliz'lerin geçmişte yarattıkları bir konudur.Ve bugün görünümü itibarıyla yine dış kışkırtma var" ,"bazı yasal yanlışlıkların düzeltilmesi, ekonomik ve sosyal alanda yapılacak düzenlemelerle,sorunun çözümleneceği" yolundaki belirlemeleri, sömürgeci TC.'nin kendisine konferansa sunmak üzere verdiği mesajlardır. Prof. Soysal bunları okuyarak, Türk "demokrat ve komünistleri"nin Şefik Hüsnülerden bu yana uluslararası planda Kürdistan'daki katliam ve jenosidleri "anti-emparyalist" uygulamalar olarak sunan, emperyalist şarlatan tavırlarını bir defa daha sergiledi. Türk işçi sınıfı adına yola çıkan radikal sol akımların "anti-Faşist ve anti-Emperyalist" "demokratlarla" Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi arasında tercih yapmaları zorunluluğunu bir kez daha ispatladı..

Asıl önemlisi, iki Kürt asıllı konuşmacının Kürt Sorunu ile ilgili tutumlarıydı. Sertaç Bucak ve Eşref Okumuş, sorunu Türkiye'de demokrasi temelinde ele aldılar. TC'nin Kürt halkı üzerindeki baskıları ve Anayasası'nın bu konudaki kanuni kısıtlamalarına değinerek, "Kürt Azınlık"ın (bu kavram ne yazık ki, Kürdistanlı İşçiler Derneği -KOM-KAR- adına Sertaç Bucak ile "Kürt Gazeteci" Eşref Okumuş'un savundukları kavramdır..) "Dil ve Kültür"ünün gelişimini engelleyen kanun ve uygulamaların TC tarafından kaldırılması için(Helsinki Nihai Belgesi'-

ne imza atan diğer devletler)TC'ye baskı yapılması temelinde yaklaştılar.. KUKM'nin reddini getiren bu yaklaşım; Beşikçi'nin önermeleri ve KUKM'ni doğru bir zeminde tartışan yaklaşımlardan rahatsızlık duyan konferans yönetimi ve Prof. M. Soysal'ı rahatlattı.. Onlara manevra imkanı sağladı. Böylece,Kürdistan Sorunu,yine emperyalist ve sömürgeci programlara bağlı olarak "Kürt aydınları" tarafından savunulmuş oldu...

cc - Kopenhagen Trajedisi : Kürt Sorunu "Kürt azınlık" temelinde ele alınıp, bu konuda Beşikçi ve M. Soysal'ın konuşmacı olarak çağrılmasıyla başlayan Trajedi; konu Kürtler olmasına rağmen Kürtleri temsil etme hakkı'na sahip güçler ortada görünmüyor. KUKM'ni şu ya da bu biçimde yüklenip götüren,sorunu çözebilecek olan siyasal ve örgütsel güçler taraf olarak yok.. Trajedi devam ediyor. İ.Beşikçi'nin geleceği bilindiği halde (çünkü, tutukludur, ayrıca pasaport olanakları da yoktur) bu çağrı sırf tartışmanın "meşrulaştırılması"na yönelik olmaktan başka bir şey değil.. Ardından, Beşikçi'nin gönderdiği mektubu okumasını istediği Ş.Kaya da konuşmacı olarak çağrılıyor. Konuşmanın İngilizce olması şartı ile tercüman kullanamama zorunluluğu getirildiğinden davetiyenin maddi temeli de ortadan kaldırılıyor. Ş.Kaya'nın İngilizce bilmediği ve Birçok uluslararası konferans ya da toplantılar'da Kürdistan Sorunu'nun "Etnik Azınlık","Dil-Kültür" temelindeki tartışmalara karşı çıkararak, sorunu "bir ulusun özgürlük ve kurtuluş mücadelesi" olarak ele alınmasında ısrarlı bir Kürt

aydını olduğu da biliniyor.. Beşikçi için düşünülen manevra,aynen Ş. Kaya için de tekrarlanıyor ve Bilahare Ş. Kaya dinleyici olarak davet ediliyor...

Toplantı Kürdistanlı siyasal örgütleri dıştalayarak başlıyor. Kürt Sorunu'nu istemedikleri bir düzeyde tartışacak olan Kürt ve Türk aydınlarının katılma şartları da ortadan kaldırılıyor. Daha sonra, toplantıya Kürtleri "temsil" edecek ve Kürdistan Sorunu'nda emperyalist ve sömürgecilerin yeni "çözüm" önerilerine karşı çıkmayacak; efendileri karşısında eğilerek,yalvararak bir şeyler koparıp,boynundaki halkanın biraz daha genişletilmesini isteyecek,köle kişilikli "Kürt Aydınlar" aranmaya başlanıyor. İlk elden,bu yaklaşımlara uyan ve katıldığı uluslararası toplantılarda bu yanları ile efendilerine tam bir güven vermiş kişiler saptanıyor.Sorunu "Kürt Azınlık" düzeyinde tartışan ve "KOMKAR" temsilcisi olduğundan "meşru" kabul edilebilecek Sertaç Bucak listeye alınıyor.. Ardından da,kariyer uğrunaı feda edemeyeceği -zaten yok- hiç bir değeri kalmamış, sundukları zaman meşrulaştıracakları,yeni feriklenmiş "Kürt Aydın ve gazeteci,-isveç'ce ve İngilizce biliyor- Avrupa sosyal-demokrasisi alanında siyasete atılmış,kişiliği oluşmamış,kendini her vesile ile ispatlamaya hazır" Eşref Okumuş da listeye ilave ediliyor...

Oyuncuların oyunlarını çok iyi oynadıkları oturumlarda Trajedi devam ediyor.. Ufak bir hesap hatasının her şeyi allak-bullak edeceği de bilindiğinden, yedek oyuncular da tutuluyor. Yedek oyuncuların sahaya

fırlamaları ile yapılacak "hatalar" önlenmiş oluyor.. i.Beşikçi'nin mektup ve mesajı ile Ş.Kaya'nın kulisteki çalışmaları "Kürt aydınlarını baştan çıkarmamakla" birlikte, Kürdistan Sorunu'nda duyarlı olan Hrair Balain (daha önce sözünü ettik. Amerikalı, BM'de görevli Ermeni asıllı toplantıya çağırılmış delege) ile İsveç ve Alman delegelerini "baştan çıkarabilmiş"ti.. Bu delegeler, Kıbrıs Fatihi, Türk Anayasalarının yapıcı ve yayıcısı, 12 Eylül'den sonra Türk Siyasi "Haçlı Seferi"nin baş mimarı ve eski "komünistler"in "hocası" M. Soysal'ın inkarcı yaklaşımı ile Kürt figuranların "Azınlık Statüsü" yaklaşımlarına karşı çıkarak, Kürt Sorunu'nun "bir halkın kimliğinin siyasal temelde kabulü sorunu ve Kürtlerin tek kurtuluşunun Kendi Kaderlerini kendilerinin Tayin Etmesi Hakkı" sahip olmalarıyla mümkün olacağı temelindeki yaklaşımlarıyla şimşekleri üzerlerine çekmişler ve M. Soysal ile aralarında tartışma başlamıştır... M. Soysal bu "emperyalistlerin" oyununa gelmeyen "Kürt temsilcileri"nin "Kürt Azınlık" tezine sıkı sıkıya sarılarak, bu tezlerle Balair ve Alman delegelerin yaklaşımlarına karşı çıkarak başarıyor ! Trajedi devam ediyor; tartışmaların yoğunlaşması karşısında zor durumda kalan toplantı başkanı hemen "yedek oyuncu"sunu devreye sokuyor. Paris "Kürt Enstitüsü" adına davetli olarak toplantıda bulunan "Kürt Aydını" Bahtiyar efendi, Sakharov'un mektubunu (Sakharov bu mektubunda Kürt Sorunu'nun BM'e götürülmesi için çalışmalar yapılmasını istiyor) sanki başka bir zaman bulamamış gibi toplantının bu yerinde başkana veriyor.. Başkan da tartışmaları hemen keserek, Sakharov'un mektubunu göndemleştiriyor.

M.Sosyal Rapor aşamasında da yine, bu "emperyalistlerce" rapora geçilmek istenen Kürt Ulusu kavramına karşı çıkıyor ve tekrar "Kürt Temsilcileri"nin tezlerine sarılıyor. Böylece, Kuvva-i Milliye ruhunu bir kez daha şahlandırıyor.. M.Kemal'den sonra 2. Sefer "emperyalizme karşı Türk ve Kürt halklarının ortak mücadelesini örgütleme" başarısını gösteriyor ! Rapor'a "Kürt Azınlık" statüsünden de geri,Avrupa'da Türk diplomatlarının kullandıkları "Kürt" kavramının geçirilmesini sağlıyor.. İkinci günkü oturumda da bu kavrama dayanarak, Sorunun "TC'nin bir iç sorunu olduğunu,konferansta bu sorunun tartışılmasının TC'nin sorunlarına müdahale olduğunu, BM Ana sözleşmesi'nin dikkate alınmasının gerekliliğini" belirtip itirazda bulunmuştur..

Evet trajedi'nin en önemli bölümü de şöyle: Kürdistan'ın,Türkiye,İran, Irak ve Suriye arasında parçalandığı rapora geçirilmek istenirken, tekrar "yedek oyuncu"ya gerek duyulmuş ve "vatani kurtaran" Bahtiyar sahaya fırlatarak, "SSCB'nin de ,Kürdistan'ı parçalayan 5. ülke olarak rapora geçmesini" istemiştir. Bunun üzerine, tartışmalar yapılmış ve rapora, sömürgeci devletlerin adları geçirilememiş,"Kürdistan parçalanmıştır" kavramı kullanılmıştır...

Sonuç olarak; Kürdistan Sorununu Kürt Ulusu'nun özgürlük ve kurtuluş sorunu olarak ele almak isteyen "İngiliz Ajan"ları ile Beşikçi'nin tutuklanmasını protesto etmek ve mahkemeye bir heyet gönderilmesini sağlamaya yönelik "emperyalist kışkırtıcılar"ın çabaları karar altına alınmazken; M. Sosyal öncülüğündeki "Türk ve Kürt ilerici güçleri"

"emperyalist planlara" karşı "Milli Kurtuluş Savaşı"ndan başarıyla çıkmışlardır !.. Konferans salonunda bulunan Türk elçilik mensuplarına görevlerini yapmanın verdiği "gururla" bakarlar, Cizrede bîji Kürdistan diye haykıran kitlelere kurşun yağdıran ve Kürdistan'daki katliamları gönül rahatlığı ile yapan Türk ordusuyla "anti-emperyalist mücadele"de birbirlarını tamamlamışlardır...

C - Sonuç olarak.

Kürt Sorunu'nun, bugün uluslararası geldiği düzey bakımından belirli bir aşama kaydetmesine rağmen, KUKM'nin maddi temellerini dinamitleyen bir yaklaşımla ele alındığı gözlemlenmektedir.. Kürtleri temsil hakkına sahip olan güçlerin bu tartışmalarda taraf olmaması, tersine temsil hakkı olmayan, köle kişilikli "Kürt aydınları"nın Kürt tarafı dışında bir zeminde tartışma ve çözüme bağlanmak istenmesi yönünden ulusal düzeyde olumsuz bir yerde durmasını getirmiştir..

Kürdistan'da bugün tarihsel bir dönem yaşanmaktadır.. Emperyalist ve sömürgeci güçlerin, "Sosyalist Devletler"in de desteğini alarak. vahşet ile Kürdistan'ın iç dinamiklerini tahrip ve uluslararası düzeyde buna uygun kamuoyu oluşturma çabaları ağırlıktadır. Uluslararası demokratik kamuoyunu da böyle biçimlendirerek, çok yanlı dayatmalarla KUKM içinde yer alan siyasal güçleri de bunu kabul etmeye zorlamaktadırlar.. Bu çabaları yer yer meyvasını vermektedir. Şimdiden KUKM içinde seyreden Sağ Oportünist eğilimler, bu programı kabullenmiş görün-

mektedirler...

Bundandır ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin oluşturulması her alanda hayati bir sorun olarak kendisini dayatmıştır. Uluslararası düzeyde, KUKM'ni inkar eden, Kürt Ulusu'nun onurunu zedeleyen bir yaklaşım ve tanıtım ortaya çıkmıştır. Kürt Ulusu'nun her zamandan daha çok böyle bir Cephe'ye ihtiyacı vardır.. Kürt Ulusu yıllardan beri sömürgeci baskılara karşı **direnen**, ülkesini terketmeyen, onurlu ve savaştan bir ulus'tur.. Kürt Ulusu, uluslararası düzeyde bu yanları ile mutlaka gündemleşmeli, demokratik kamuoyuna bu yanları ile yansıtılıp, uluslararası destek böyle sağlanmalıdır.. Özellikle, demokratik Avrupa kamuoyu böyle bir yaklaşıma cevap verecek niteliğe sahiptir. Bunu kendi burjuvazisine karşı verdiği mücadeleler ile ispatlamıştır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ni doğru bir temelde kavrayan çok az sayıda demokratın, bu konudaki, son Kopenhagen toplantısında olduğu gibi (TKürk ve Kürt figuranların tüm olumsuzluklarına rağmen) KUKM'nin yanında yer alacaklarından kuşku duymamak gerekir. Ancak, bugün içinde bulunulan olumsuz düzeyde, onlardan kendiliklerinden bu desteği vermelerini beklemek hakkına sahip değiliz. Kürt Ulusunu hiç bir düzeyde temsil hakkına sahip olmayan güçlerin gittikçe artan bir biçimde ortaya çıkmalarının önünde bir süre alınamayacaktır. Bugün alternatifsiz bir mücadele bunlar için birer gübrelik haline gelmiştir. Bunun sorumluluğunu da KUKM'ni yüklenen siyasal güçler taşımaktadırlar...

Sık sık vurguladığımız gibi ,bir kez daha vurgulayalım: emperyalist

ve sömürgecileri programları ile birlikte Kürdistan'dan söküp atacak **tek alternatif güç** Bağımsızlıkçı bir çizgi'de tüm ulusal demokratik ve sosyalist güçleri **TEK BİR TAARRUZ CEPHESİ**'nde örgütleyecek olan **KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ CEPHESİ** oluşturulmadan, bu hayin saldırılar karşısında durup, **KUKM**'ne mevziler kazandırmak bu süreçte oldukça zor görünmektedir.. En azından **KUKM**'nde **bağımsız ve bağlantısız** askeri bir tehdit aracına sahip olmaksızın, uluslararası düzeyde ve diplomaside bir sonuç alınması yalnız başına mümkün görülüyor.. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin sorunlarının aşılıp, gelişiminin bugün ki, **zorunlu şifresini** maddi hayat **KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ CEPHESİ** olarak dayatmıştır..

PARTİ BİLDİRİLERİ

www.cisivakurdi.org

YENİ YIL DOLAYISIYLA...

1989 geride bıraktığımız ve 1990 yılına girdiğimiz şu günlerde, dünya'da siyasal,ekonomik vb...hızlı bir değişme yaşanmaktadır. Bu değişmelerin en önemlisi, elbette reel sosyalizm'in gösterdiği değişmelerdir. Reel Sosyalizm, içine düştüğü kaos'u aşmak için kapitalist tüm rasyonalleri kabullenerek, derin bir bunalım yaşarken; emperyalist sistem ise, yeni yeni ürettiği siyasetlerle, "İnsan Hakları", "Barış", "Demokrasi" vb...gibi silahları da eline geçirmiş ve çok iyi kullanarak,uluslararası düzeyde etkinliğini arttırmıştır. Yeni sömürü alanlarına iştahla bakmaktadır. Malta Zirvesi'nde Başkan Bush'un "gülücükleri" bu iştahı simgelemiştir...

Dünya'daki gelişme ve değişmeler, ülkemiz Kürdistan'da da etkisini açık biçimde göstermektedir. Bugün, "Kürt Sorunu" emperyalistlerin Orta-Doğu hesap ve çıkarlarına denk düşen bir biçimde KUKM'nin stratejik hedefleri dışında "çözüm" ulaştırılmaya çalışılmaktadır. Gelişen ve dünya'nın gündeminde yer eden KUKM "Dil ve Kültürel Haklar" düzeyine indirgenerek boğulmak istenmektedir. Kürdistan İhtilali'ni başarıya götürecektir olan bağım-sızlıkçı çizgi'yi ve ülke düzeyinde Tek Bir Taarruz Cephesi aracını yaratmaya çalışan siyasal güçlerin tasfiyesi gündeme alınmıştır..

Varlığını günöbirlik kazanımlara ve dar grup çıkarlarına sarılarak koruyabilen bazı siyasal gruplar ise, gelişme ve değişmelere hiç bir yorum getirmeyecek durumda bu kör döğüşüne katılarak Kürdistan'daki gelişmelerin tamamen dışındadırlar. Ve Kürt Ulusunun kitlesel başkaldırısını pragmatist anlayışlarla sunarak, yıllardır sömürgecilerin kabullendirmeye çalıştıkları Kürdistan'ın parçalanmışlığını da onaylamaktadırlar. Elbette, sırtını sömürgeci devletlerden herhangi birine dayayan "cepheler" ve sömürgecilere malzeme olacak eylem düzeyleri; KUKM'nde burjuvazinin dayattığı "çözüm" önerilerini kabullenmek demektir...

Maddi temelleri olan askeri işgali ortadan kaldıracak alternatif düzeyleri muhtevasından boşaltarak; ne kadar "demokratik" ya da "silahlı mücadele" biçimleri sunulursa sunulsun, varılacak sonuç, KUKM'nin iç dinamiklerinin imhasını ve toplumsal umutsuzluğu yaratacak ve de sömürgeci siyasetlerin egemenliğini getirecektir.

Kürdistan'da oluşturulmak istenen sömürgeci "çözüm"e, şu ya da bu biçimde egemen ulus "Sol"ları da katılmaktadırlar. Sömürgeci burjuvazi önünde ehlileşerek, kendi legalleşme programları uğruna KUKM'ni feda etmektedirler. Sömürgeci burjuvazinin uygulamaya koyduğu programların en kararlı savunucuları durumuna gelen egemen ulus "Sol"ları, ne kadar "sosyalist" ve "Komünist" olduklarını ispatlamaya çalışmaktadırlar.. KUKM,yarın, Dünya demokratik kamuoyu'nda, topyekûn terörist damgası yediğı ve tecrit edildiğı zaman; bu "Komünistler"nin ne yapacaklarını bilmekteyiz ve merakla değişecekleri umudunu taşımaktayız...

Yoldaşlar !

Yaşadığımız günlerin zorlukları kısaca bunlardır. KUKM üzerinde dolaşan karabulutları dağıtmanın güçlükleri ortada... Dayatılan rasyonellere karşı tek korunağımız ve Ulusal/Top-

lumsal Kurtuluşumuz'un tek güvencesi'nin örgütlülük ve kararlılık olduğunu unutmamalıyız..Tüm enerji ve yeteneklerimizle kendimizi parti çalışmasına vermeliyiz..Ancak örgütlü insanların değer ve ilişki biçimi o an kolektif çalışma ve yoldaşça güven ile sömürgeci dayatmaları kırabilir ve yeni bir toplumun ilişki biçimlerinin çekirdeklerini bünyemizde taşıyabiliriz. Ve böylesi bir mücadele ile, burjuvazinin hayatın her alanındaki dayatmalarına maddi ilişkilerle karşı koyup direnebiliriz.Bunun tersine bireyin yalnız başına direnmesi kısa sürede likide olmasını ve teslimiyeti getirir.Bu nedenle,burjuvazinin tüm araç ve gereçleri ile saldırıp yaratmak istediği kafa karışıklığı ve bunalımlara düşmeden, önümüze koyduğumuz hedeflere varmada örgütlü insanın ilişki ve değer biçimlerine sarılmamız ve tüm yaşantımızı örgütsel çalışmalara vermekten başka alternatifimizin olmadığını da bilmeliyiz...

Şunu da bilmeliyiz:

1990 yılına girerken, KUKM adına oluşturulmak istenen "demokrat" cepheler ve egemen ulus "Sol"larının Kürdistan'ın parçalanmışlığını meşrulaştırarak, Kürdistan Sorunu'nu kendi ülkelerinin bir iç sorunu olarak görme ve kendi burjuvazilerinin kabullenebileceği düzeye çekme uğraşları karşısında, iki yanlı saldırı ve yalnız bırakılma ile karşı karşıyayız...

Partimiz, Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nin siyasal hedeflerinin güvencesi olarak hiçbir pazarlık ve bağımlılığa girmeden, özveri ve yaratıcılıkla KUKM'nin kendisine yüklediği görevleri yerine getirmektedir.

Yeni yılın tüm olumsuz koşullarına rağmen, Bağımsız,Birleşik,Demokratik ve Sosyalist Kürdistan'a olan inancımızdan hiç taviz vermeden, Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadele-

miz'in t ü m evrelerini yoldaşlarımızla birlikte onuzlamayı diliyoruz.

Yaşasın, Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi !

Yaşasın, Kürdistan Kurtuluş Partimiz.

25 Aralık 1989

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ

(rızgari)

POLİT BÜROSU

CEZAEVLERİNDEKİ VOLDAŞLARIMIZA ve DOSTLARIMIZA...

Yoldaşlar, dostlar !

Ülkemiz Kürdistan ve uluslararası bir çok sorun üzerinde yoğun pazarlıkların yapıldığı bir yılı daha geride bırakırken; bir de "sosyalist devletler"deki "değişmeler" bunun üzerine "tuz-biber" serpti... Bu, "yumuşama ya da yenilenme"ler, hem dünya devrimci hareketleri ve hem de Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesini tehdit eden boyutlar yarattı. 1989'un son günlerini yaşarken, oluşturulan bu tehdit hem iç ve hem de dışımızda ağır bir bunalımı gündeme getirdi. Tecrit edilme, yalnız bırakılma düzeyinde dayatmalar yarattı. Gü-nübürlük ve göstermelik eylem ve davranışlarla bu düzeyin aşılması oldukça zor görünmektedir. İşte, böylesi bir dünya'da yeni bir yıla giriyoruz. 1990 yılı daha zorlu bir mücadeleyi gerekli kılıyor. "Barış ve demokrasi" ile gününü gün edenlerin rahatlığı karşısında Kürdistan Ulusal ve toplumsal Kurtuluşu'nun karşı karşıya olduğu ciddi ve sorumluluk gerektiren düzeye gözlerimizi çevirmek gerekiyor. Bu yeni yılda da, içinde bulunduğunuz baskı ve zor koşullara rağmen, dikkatlerinizi Orta-Doğu'da patlamaya hazır ve pazarlıklar içine düşürülmüş bir mayın cehennemi gibi duran Kürdistan Ulusal ve Toplumsal kurtuluş Mücadelesine çekmek istiyoruz.

Sınırsız, kanlı bir yıkım içinde dört yanından kuşatılmış, mazlum ulusumuzun bağımsızlık ve özgürlük savaşını, kendi içinde izole edip; parçalamak ve boğmak istemektedirler. Bu amaçla; emperyalist ve sömürgeci güçler, askeri ve siyasal tedbirlerini daha da geniş bir alana yayarak, Ulusal Kurtuluş Mücadelemizi tarihin gündeminden düşürmek ve kendi çıkarlarını sürdürmek için, akla gelebilecek her türlü ittifak içindedirler... Bu ittifak, aynı zamanda, bir takım sosyal ve kültürel haklar uğruna bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin önüne dikilmiş, ülke ve ulus taleplerimizi usturuplu biçimde aşağı seviyelere çekmektedir.. Bu hain plan içinde görev almış başmimar ise; sömürgeci TC'dir. TC, ehlileştirdiği ve yasallaşması için icazet verdiği ruhsatlı "sol" ile "dörtbaşı mamur siyaset adamları" olarak sunmaya başladığı "seçkin Kürtler"le, plan ve programını "başarı" ile sürdürmektedir. Objektif olarak bölücü konumda olan ve seksiyon örgütlenmesi ile buna bağlı talepler savunan eğilimleri de sırtımıza yüklemiştir ! Dikkat ederseniz, bugünlerde birer birer piyasaya "arzu endam" eden neidiği belirsiz birçok "yurtsever" türedi. Bunca zulüm ve bunca kahır ile yıllardır sürdürülen mücadele hiç yokmuş gibi geri itilerek, "kahramanlık" edebiyatları ile "cesaret" örnekleri aldı yürüdü!.. Şimdiye kadar nerede oldukları belli olmayan (bazılarının belli!) bu "günün adamları" nı her yanları ile teşhir etmek zorunluluğu dayatmıştır...

Bu hain pusularla birlikte, egemen ulus "Sol"undan gelecek hesaplı ideolojik ve siyasal saldırılar ile karanlık pazarlıklara karşı da; Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelemizi kiskançlıkla savunup, korumak ve bayraklaştırmak zorunda olduğumuzu da unutmamalıyız.. Bağımsızlık ve özgürlük temel ilkemizi hayata geçirmek için, kesin-
tisiz bir ateş hattında vurularak yolumuza devam etmek azim ve kararında olmalıyız.

Voldaşlar, Doslar !

Dışarıda yaratılmış olan bu kaos'un cezaevlerini de etkilediğini gözlemlemekteyiz. Bundandır ki, cezaevlerindeki yoldaşlarımızın ve dostlarımızın, mücadelemizin içinde bulunduğu zor koşulların yüküne omuz verecek inanç ve kararlılıkta olduğundan kuşkumuz yoktur...

Sömürgeci TC'nin içine düştüğü bunalımın acısını cezaevleri'nden; siyasal tutuklu ve hükümlülere çıkarılmaya çalışıldığını biliyoruz. Ancak, arda ardına yaratılan provakasyonların amaçlarını da çok iyi saptamak zorundayız. Bu güdülen siyaset, ilk elde, sonsuzda bir cezaevi anlayışını tutuklu ve hükümlüler üzerinde etkin kılma ve azar azar imha etmeye yöneliktir. Bu güdülen siyasetin en büyük malzemesi, cezaevlerinin doğası gereği her türlü baskıya karşı ortak duruşunu parçalamak için, basit ve günlük istekleri -ki, bu cezaevlerinde genel bir kabul görüyor- somut ve temel istemlerin önüne koyması olarak görünmektedir.. Bu olguya, Direnişleri ölü metası haline getirip, sömüren kötürümlüğün de eklenmesi gerekmektedir... İşte, bu olgulardan dolayıdır ki, Cezaevleri Direnişlerine kamuoyu'nun destek ve dikkati sürekli kılınmıyor. Partimiz, bu konuda gerekli destek ve sürekli dayanışma anlayışını bugüne kadar sürdürmüş ve sürdürecektir...

Voldaşlar,

Bugün Türkiye'de yeni bir keşif gibi tartışmaya sunulan "Kürt halkının varlığı" soyutlaması, "dil ve kültür üzerindeki baskıların kaldırılması" mücadelesi düzeyini oluşturmaya yöneliktir. Ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile özdeşleştiril-

mek suretiyle, Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelemizi uzun vadeli "erteleme" ve imha'yı amaçlamaktadır. Biz, Kürt Ulusunun varlığı Sorunu'nu uzun ve çetin mücadeleler ile yıllardır aşmış bulunuyoruz. Her yanıyla somut ve açık bir içeriğe de kavuşturulmuştur. Öyleki, siyasal programlar ile eylemsel bir düzeye geçirilmiştir. Şimdi, mücadelenin gerisinde sunulan "Kürt Dili ve Kültürü üzerindeki baskıların kaldırılmasına" da karşı değiliz. Bu, bizim asgari demokratik program hedeflerimiz içindedir. Bazı grupları böyle "meşru" nedenlere dayalı programlara karşı gösterme, aslında dışlanmalarını sağlamak ve "ehlileşen" grupları gündemde tutmak içindir.

Ayrıca, hayatın tüm zorlukları önünde zıncanda ve zulümde on yıllardır süregelen mücadelemizin yarattığı ideolojik ve teorik birikimin somut siyasal bir ifadesi olarak oluşan partimiz; cansız ve donuk tezlerle yaratılmış Türkiye pratiğinin çarpık silahlı mücadele anlayışı'nın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesiyle hiç bir ilgisinin olmadığını da saptamıştır. Buna bağlı olarak, emperyalist ve sömürgecilerin en büyük korkusu olan anti-sömürgeci tüm ulusal ve toplumsal güçlerin ortak bir taarruz cephesi'nde örgütlenmelerini eylemini militan bir eylem olarak gündemin birinci maddesi olarak kabul etmiştir. Bu görev kitlelerin ayaklandırılması ve yönlendirilmesini gerektirmektedir. Bu da, Kürdistan'ın askeri işgalden arındırılması ve bütün sömürgeci ilişki ve bağımlılıklara son verilmesi zorunlu hedefiyle çakışmaktadır. Aynı zamanda, azami program hedefimiz olan Toplumsal Kurtuluşun asgari hedefi olan Ulusal Kurtuluş Cephesi siyasetine de denk düşmektedir...

Voldaşlar,

Emperyalist ve sömürgecilerin ülkemizde yaymaya çalıştıkları karanlığı, "zorunlu

luğunu kavradığımız özgürlük sabahına" ulaştırmak için tüm kararlılığımızla çalış-
lıyız. Bunun için en önemli güvencemiz yoldaşça güven ve ilişkiler'dir.. ideolojik-
teorik, siyasal ve örgütsel uzun mücadele yıllarının getireceği çetin günlere, daha
da sabırlı ve kararlı olarak, hiç bir pişmanlık duygusuna düşmeden hazırlıklı
olmalıyız... 1990 yılında daha da duyarlı olacağımız umuduyla, parti adına hepinize
yoldaşça selam, sevgi ve saygılarımızı iletiyoruz.

YAŞASIN, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemiz !

YAŞASIN, Ulusumuzun özgürlüğü ve ülkemizin bağımsızlığı !

YAŞASIN, cezaevlerindeki direniş !

25 Aralık 1989

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ

(rızgari)

MERKEZ KOMİTESİ GENEL SEKRETERLİĞİ

HAİN PUSULARDA YENİ BİR NEWROZ !..

Tarihsel kökleri M.Ö. 2000 yılına kadar uzanan Newroz; Kürdistan'da, despotluğa ve sömürüye karşı kitlesel başkaldırığı anlatır. Yüz yıllardır Kürdistan dağlarında yakılan isyan ateşi Newroz'larda daha bir gürleşir... Varlığını tarihten gelen bu kitlesel başkaldırılara borçlu olan Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi, bugün zor ve zor olduğu kadar da, dayanılması ulusumuza, ülkemize ve Kürdistan emekçilerine duyulan vefa ve inançla aşılacak çetin bir geçitten geçmektedir...

Dünya, emperyalizme karşı kanlı bir doğuşun içindedir. Yaşanan ideolojik, siyasi ve ahlaki çöküşün sakat bir muhakemesi sonucu oluşan "Detant", dünyayı bir baştan bir başa tutan ve savaş alanlarını emperyalist-sömürgeci tasarruflara terketmekten başka bir anlama gelmemektedir. Bu siyasetin diyetini ise, yine emperyalistlerce üretilen kimyasal silahların denendiği bir imha laboratuvarı haline getirilmiş Kürdistan ve Kürt Ulusu ödemektedir. Çağdaş dünya, bu çağ dışı imha'ya karşı kör, sağır ve suskun'dur. Kürt Ulusu, çok yönlü bir imha tehdidi'nin değişik safhalarıyla ve yok edilmekle karşı karşıyadır.

Iran-Irak Savaşı'nın Kürt Ulusuna ödediği bedel; 16 Mart 1988'de Güney Kürdistan'ın HALEPÇE şehrinde, 5000'in üzerinde savunmasız kadın, çocuk ve ihtiyarın imhası oldu.. Bu imha'nın ardından, kimyasal silahlar kullanılarak yerlerinden edilen yüzbinlerce Kürdistanlı, yaşadığı topraklardan kovularak muhacerat'ın binyüzlü pusularıyla yok olmaya terk edildi...

Emperyalistler,sömürgeciler ve bir bütün halinde egemen devletler;Orta-Doğu'ya "istikrar" kazandırmak amacıyla,kendi program hedefleri içerisinde İran-İrak Savaşı'nı tarafların iradeleri dışında "Barış"la sonuçlandırdılar ve Filistin Sorununu da "çözüm" ulaştırdılar. Bu uygulamaların hemen ardından, Kürdistan'ın (Türkiye,İran,İrak ve Suriye'in işgali altında olan ve ayrı ayrı sömürgeleştirilen) parçalarının birbiriyle ilişkilerinin kesilmesi ve her parçadaki mücadeleyi sömürgeci olduğu devletin "bir iç sorunu" olarak gösterip,"ulusal-kültürel özerklik" programını gündeme getirdiler ve daha farklı planların uygulanabilmesi için de tampon bölge uygulamasına geçtiler...

Yıllardır Kürdistan'da uygulanan İskân Kanunları ve askeri tedbirlerle muhacirleştirme eylemini,Kürt Ulusuna kendi "dostları" eliyle Avrupa siyaset batakanelerinde "Kürtlerin İnsani Hakları" adı altında "seçkin Kürt şahsiyetlerinin" katıldıkları konferanslarla onaylatarak,geçmişte Ermenilere reva görülen sonun ilk adımı atılmaya başlandı...

Hazırlanan bu alçakça pusular,gıdalarının büyük bölümünü sosyal-şövenizm'den almaktadır. Gelişen Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'ne bir milim dahi katkısı olmayan Sosyal-Şöven güdük siyaset erbabları,bizzatıhi sömürgeci burjuvazinin izin ve icazeti'yle Kürtlerin eksperliğine soyunmuşlardır. Böylece,sömürgeci burjuvazi ve yandaşları,Kürdistan'ın tepeden tırnağa onursuzlaştırılması ve Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nde ileride onarılması mümkün olamayacak gedikler açılması eylemiyle,kendi programlarını uygulayabilecekleri bakir alan arayışı içine girmişlerdir... Bu siyasal istismar,yaşadığımız günlerin kaçınılmaz görevlerinden biri olan UKKTEH'ni kendilerine temel dayanak yaparak,satılmışlıklarını ve Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'ne ne kadar "dost" olduklarını bir kez daha yorumsuz ortaya koymuşlardır...

Kürdistan Sorunu, uluslararası planda yalnız bırakılmış ve tecrit'le karşı karşıyadır. Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesini hedef şaşırtarak başka yönlere çekmek ve "Kürt Sorunu"nu,Kürt Ulusu'nun iradesi dışında dayatmalarla kendi çıkarları doğrultusunda "çözmek" isteyenlerin oyunlarını bozmak en temel görevlerden biri olarak,Kürdistan'daki ulusal,demokrat ve sosyalist siyasal güçlerin önünde durmaktadır...

Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi bağımsızlıkçı bir siyaset izlemek ve kendi gücüne dayanmak zorundadır. Şartlar bağıra bağıra, Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nin önüne temel hedefleriyle birlikte, tüm ulusal ve toplumsal siyasal güçlerin katılacakları Ortak Bir Taarruz Cephesi ve örgütlendirilmiş Peşmerge Hücreleri temelinde Ulusal İsyan'ı koymuştur..

Eğer Orta-Doğu'da gerçek bir barış, Demokratik Türkiye, İran, Irak ve Suriye isteniyorsa; bunun şalidamarını Kürdistan'daki askeri işgalin kaldırılması oluşturur. Emperyalist-sömürgeci ilişki ve bağımlılıklarla, çözüm önerilerinin yerle bir edilmesiyle, ancak, Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan'ın kurulması gerçekleşebilir...

Kürdistan'da ulusal başkaldırıların sembolleştiği Ne'wroz'a girdiğimiz bu günlerde; Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi zor ve çetin bir döneme girmiş bulunmaktadır... Sorunun üzerine ciddi siyasal çözümlerle gidilmezse, içinden çıkılması mümkün olmayan sonuçlarla karşılaşmak kaçınılmaz olacaktır.

Bütün boyutlarıyla Kürdistan'ın pazarlanmasına ve kanlı pusulara karşı duralım.

Yaşasın NEWROZ !

Yaşasın Ulusumuzun Özgürlüğü ve Ülkemizin Bağımsızlığı.

Yaşasın Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelemiz.

Mart 1990

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ
(rızgari) POLİT BÜROSU

DI KEMINEN XAYIN DE NEWROZÊKÎ NO !

Koka dîroka Newroz'ê digihê 2 hezar sal Beriya Mîladê. Newroz li Kurdistanê li diji kedxwarî û zordestiyê serîhildana girseyi dide fehmkirin. Di Newrozan de, agirên serîhildanê di çiyayên Kurdistanê de geştir dibe... Hebûna Têkoşîna Rizgariya Netewî û Ciyakiya Kurdistanê deyndarê vê mîrasê ye. Iro Têkoşîna me dîsa ji pêvajokekî dijwar derbas dibe. Ev Pêvajoya dijwar jî tenê bi baweriya hêzên kedkar ên Kurdistanê ve dikare bê birîn...

Dinya li dij emperyalîzmê di nav şerekî xwînî de ye. Ev "detanta" (nermî) ku niha pêk hatiye, encama darizandina çewt a rizîbûna îdeolojîk, siyasî û exlaqî ye. Mana vê terikandina qadên şerê li seranserê dinê, bin tesîra emperyalîzm û kolonyalîzm e. Kurdistan bûye laboratuara qirkirina çekên kimyewî, ku ji alî dewletên emperyalîst ve tên afirandin. Bi vî awayî netewa Kurd fatura vê siyaseta dide. Dinya hemdem, li hember vê hovîtiyê ker û bêdeng e. Netewa Kurd jî di bin tehdîda qirkirinê de ye...

Netewa Kurd, di 16'ê Adarê 1988 an de li Kurdistanê Başûr li HELEBÇE bi wundakirina 5 hezar jin, zarok û mirovên bê desthilat bedêla şerê Iran û Iraq da... Li pey vê qirkirinê, encama bikaranîna çekên kimyewî, bi sed hezaran Kurd ji cîh û warên xwe bûn, ketin nav keminên mi-haciriye...

Dewletên emperyalîst û kolonyalîst, ji bo berjewendiyên xwe, li Rojhilatanavîn "îstîqrar" dixwestin. Vê îstîqrarê jî li derveyî îrada her du dewletên alî, bi "aştiyê" Iran û Iraqê pêk anîn. Pîrsa Fîllîstînê jî "çareser" kirin. Li pey van kiryanan, ji bo birîna peywendiyên her çar perçeyên Kurdis-

tanê (Kurdistana Tirkiye,Iran,Iraq û Surye ku hatine vegirtin û kolonîkirin) û nîşandana pîrsa her perçek, wek "pîrseko hundurî" yê dewletên kolonyalîst; programa "muxtariya netewî û çandî" û herêma tamponî anîn rojevê.

Bi salan e, li Kurdistanê bi zagonên îskanê û bi zordestiya eskerî mihaçîrkirina Kurdan dom dike. Niha jî ev siyaseta, bi destê "dostan" li mehfelên siyasî qirêj yê Ewropa, di bin navê "Mafê Mirovî yê Kurdan", bi beşdarbûna "şexsiyetên bijarte yê Kurd" di Konferansan de tê tesdiqkirin. Bi vî awayî, tiştên ku berê anîbûn, serê Ermenîyan, niha jî dixwazin binin serê Kurdan.

Ev keminên xayin xwîna xwe ji sosyal-şovenîzmê digirin. Siyasetvanên sosyal-şoven ên ku heya îro millîmeke ji Têkoşîna Rizgarî û Civakiya Kurdistanê re xizmet nekirine, ji nişkêve bi destur û alîkariya burjuwaziya kolonyalîst dixwazin bibin pişpor û aqilmendê Kurdan. Bi vî rengî burjuwaziya kolonyalîst û nokeerên wan dixwazin li Kurdistanê Civakekî bêşexsiyet pêkbinin. Ji bo ku bikaribin programên xwe tetbîq bikin, hewl didin ku di Têkoşîna Rizgariya Netewî û Civakiya Kurdistanê de birinên bê derman vekin. Digel vê îstismara siyasî, erka pêwîst a îro,ango mafê Çarenûsa Netewî (MÇN) ji xwe re dikin piştek û dixwazin rûçikên xwe qirêj û xwefirêşî ya xwe veşêrin. Kirinên wan dide xwuyakirin ku ev celeb siyaseta çiqas "dostê" Têkoşîna Netewî û Civakiya Kurdistanê ne !...

Pîrsa Kurdistanê di platformên navnetewî de tenê hatiye hiştin, beramberê tecrîtê ye. Xirakirina plan û îstikên, ku dixwazin berê tevgera Kurd bidin hedefên çewt û "pîrsa kurdî" li derveyî îrada Netewa Kurd "hel bikin"; erk û wezîfe bingehîn a hêzên siyasî yê netewî, demokratî û Sosyalîstên Kurdistanê ye...

Divê Têkoşîna Rizgariya Netewî û civakiya Kurdistanê siyasetek serbixwe bimeşîne û piştî xwe bide heza xwe. Şertên mawcud, erka pêkanîna Eniya Mişterek a Erişê ku bi beşdarbûna hemû hêzên siyasî û civakiya netewa me pêk bê ; komikên pêşmerge ku li ser bingeha şerîhildana netewî bilind bibin, bi hedefên bingehîn ve derxistiye pêşiya Têkoşîna Rizgariya Netewî û Civa-

kiya Kurdistanê.

Ji bo aştiya Rojhilatnavîn û ji bo demokratbûna Tirkiye, Iran, Iraq û Surye ; divê dagîrkeriya leşkerî li Kurdistanê bê şikandin. Bi tenê ruxandin û têkbirina girêdayîn û planên emperyalistî û kolonyalistî ,Kurdistanek serbixwe, yekgirtî û demokratî ava dibe...

Di van rojên serhildana netewî ,ango Newrozê de, Têkoşina me di nav rewşekî pir dijwarde ye... Ger ji bo çareserkirina pirsê, alternatîfên pêwîst neyên afirandin, wê Têkoşina me bikeve nav tevliheviyeke çetin, êdî jê derketin jî ne hesan e.

Divê bi her awayî li hember firotina Kurdistanê û kemînên xwînî bisekinin.

Bijî NEWROZ !

Bijî azadiya netewa me û Serxwebûna Welatê me.

Bijî Têkoşina Rizgariya Netewî û Civakiya me.

Adara 1990

PARTIYA RIZGARIYA KURDISTAN

(rizgari)

BUROYA SIYASî

24 NİSAN BÜYÜK ERMENİ KATLIAMI !

Tarihleri katliam, zulüm ve sürgünlerle yazılmış ve aynı topraklar üzerinde yaşayan uluslardan biri olan Ermeniler'in vatansızlığa mahkûm edilişlerinin yeni bir yılındayız...

24 Nisan Büyük Ermeni Katliamı'nın her yeni yılı yaklaştığında, Türk devleti'nin ırkçı-sömürgeci tarih anlayışları gereği, Ermenilerin kendilerini nasıl katlettikleri anlatılır. Üniversiteler ve "Bilim Adamları", araştırmacılar harekete geçirilir. Bu yıl da aynı ve alışılmış seneryo yaşanmaktadır. Üstelik Dünya'nın birçok yerinde ve ABD senatosunda 24 Nisan'ın Ermeni Katliamı günü olarak kabul edilmesi nedeniyle, Türk devleti daha da azgın bir biçimde yalan ve yanlış dayalı propagandasını hızlandırdı.. Yine, "katledilen Türklerin toplu mezarları" ortaya "çıkarıldı".. Bu kez Van'da ortaya çıkarıldığı açıklanan "toplu mezarlar"ın önümüzdeki yıllarda nerede "çıkacağı"ni bilemiyoruz.. Ancak, şunu biliyoruz ki, bu uydurma senaryo böyle sürüp gidecektir. Nasıl ki, Sömürgeci Türk devleti Kürt Ulusunu yok sayıp, bir yandan da katliam ve sürgün siyasetini devam ettirmektedir; Ermeni Ulusu için de aynı süreç devam ettirilecektir. Bu senaryo'nun arkasında duran çok önemli tarihi nedenler vardır. Ancak, bugünkü durumu itibariyle GAP'ın hayata geçirilmesi ve bölgede askeri üstünlük sağlanması için Ermeni ve Kürt sorunlarının tamamen tasfiye edilmesinin de gerekliliği Türk devleti açısından somut nedenler oluşturmaktadır...

(...)

19. Yüzyılda iç Anadolu, Karadeniz ve Kıkya olarak bilinen yerlerde yaşıyan Ermeniler, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Ticari sermayenin yaklaşık % 20'sini ellerinde bulunduruyorlardı. Bu nedenle kapitalist ilişkiler içindeki gelişme nedeniyle uluslaşma sürecine diğer uluslardan önce girerek, imparatorluk bünyesinde örgütlü bir yapıyla duruyorlardı... 1845'lerden sonra, Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde Gayrı Müslim tebaa'ya karşı başlatılan soykırım'dan en çok etkilenen uluslardan biri Ermeniler oldu.

1890'larda Bağdat Demiryolu Projesi'yle sıcak denizlere açılma hayalleri içinde olan Almanlarla, bu projeden yararlanarak kendi devlet otoritelerini Doğu'ya taşıma ihtiyacı duyan Osmanlı İmparatorluğu arasındaki anlaşma sağlanmıştı. Ancak, bu proje bir diğer boyutu ile Sivas-Erzurum üzerinden Batum'a ulaşacak olan bir Demiryolu Projesini de gerçekleştireceğinden, Trans-Kafkas Demiryolu şebekesini tehdit ediyordu. Bu nedenle Çarlık Rusyası tarafından engellendi. Böylece Ermeniler üzerinde yoğunlaşan katliam düzeyi de bu engelleme ile nisbeten durdurulmuş oluyordu.. Bu proje aynı zamanda Alman Emperyalizmini İngiliz sömürgelerine bağlamayı da amaçladığından, İngilizleri de tehdit etmekteydi...

Tüm bu çıkar çatışmaları ile birlikte, Osmanlı İstihbarat Örgütü ve Alman Ajanları tarafından İttihat ve Terakki Fırkası'nın Büyük Türkiye Hayalleri tahrik edilerek, Doğu'ya açılma planları karşısında ciddi bir tehdit oluşturan Ermenilerin ortadan kaldırılması gündeme getirildi. Devlet ajanları ve fanatik din adamları eliyle jenosit planı uygulamaya konuldu. 1890'lardan 1923 ve oradan da günümüze kadar süren bu jenosit planı ancak 5 evrede tamamlanabildi. Bu katliamın asla unutulmamacak kesiti ise, 1915-1917 yıllarında yapılmış olan 2. Büyük Ermeni Katliamı'dır. Bu dönemde 1,5 milyona yakın Ermeni katledilmiş, kalanlar ise çeşitli entrika ve yöntemlerle muhacirleştirilerek, Ermeni Ulusu ebedi bir vatansızlığa "m a n k ü m" edilmiştir.

Daha sonraları Cumhuriyet döneminde ise, Ermenilerin vatanlarına dönmelerine izin verilmiştir...

Muhacir Ermeniler, ülkelerinden uzak yerlerde çeşitli yollar deneyerek, vatanlarına dönme mücadelelerini yürüttüler. Bugün bu mücadele salt konferanslar, uluslararası kınama ve diplomasinin yoğunlaşması ile, Ermeni Soykırımı Tasarıları'yla giderek tarihin gündeminden düşürülme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bir de, Sovyetlerin Ulusal Sorunla ilgili yanlış siyasetleri sonucu bağımsızlık ve özgürlüğüne kavuşamamış, Azeri'lerin saldırısı altında kalmıştır. Yine Türk devleti çeşitli entrikalarla bu saldırıların arkasında durup Azeri'leri destekleyerek, bu kez de Ermeni kıyımına bu yoldan devam etmektedir...

100 yıl uzakta kalmış ağıtların tazeliğini her an duyan ve yaşayan Kürt Ulusu, emperyalist metropollerde rüşvet olarak siyaset kulislerinin süsü konumuna getirilen Ermeni Sorunu'na, Kürdistan'da canlılığını koruyan ve hayat alanı genişleyen bağımsızlık mücadelesi'nde yeniden hayat kazandırılacaktır..

Bugün, güçlerinin bölünmüş olması nedeniyle Kürt Ulusal Hareketi de muhacirleştirilmek isteniyor.. Ve yine Ermenilerin karşılaştıkları trajedi, seçkin Kürt şahsiyetleri eliyle, emperyalist metropollerde gizli pazarlıklarla, ulusal ve toplumsal siyasal güçleri bağımsızlık taleplerinden geri düşürmek amacıyla oluşturulan "Kürtlerin İnsani Hakları" vb... gibi konferanslarla Kürt Ulusuna da yaşatılmak isteniyor..

Sömürgeci Türk Devleti'nin bu yanlış ve entrikacı tarih anlayışını ortadan kaldırmak, yerine gerçek tarih anlayışını bütün gerekleriyle ortaya koymak zorunluluğu vardır. Bu yapılmıştır. Eksiği ve aksağı ile yapılmıştır... Sömürgeci Türk Devleti bütün yanları ile mümkün olduğu kadar teşhir edilmiştir. Ancak, bu da yeterli değildir. Aynı zamanda

mücadele birliktelikleri ile gerçek tarihi oluşturmak gerekmektedir..

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin temel ittifakçı güçlerinden biri olarak kabul ettiğimiz Ermeni kardeşlerimizin, ortak düşmana karşı mücadele birliktelikleri içinde olmaları zorunluluğu vardır. Bu görev kaçınılmaz olarak kendini dayatmıştır.

Ermenilerin yaşadıkları katliam, soykırım ve sürgünlerin hesabı sorulmalı ve unutulmalıdır.. Ortak Düşmana vurulacak darbe mücadele alanında birliktelik ve KUKM'nin yanında olmaktan geçmektedir.

24 NİSAN ERMENİ KATLIAMI'NIN YILDÖNÜMÜDÜR !

BÜYÜK ERMENİ KATLIAMI'NI UNUTMA !

YAŞASIN ERMENİ VE KÜRT ULUSLARININ BİRLİK VE DAYANIŞMASI !

24 Nisan 1990

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ

(Rızgari)

POLİT BÜROSU

BİRLİK - DAYANIŞMA ve MÜCADELE GÜNÜ !

1 M A Y I S

Dünya Emekçilerinin BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELE GÜNÜ olan 1 Mayıs'ta, bir bütün olarak uluslararası proletarya hareketi ve ulusal kurtuluş mücadeleleri çetin, zor ve sancılı bir süreçten geçmektedir...

1990 1 Mayıs'ına girerken, emeğin kurtuluşu için Şikago'da işçilerin direnişi artık bir **an**ı olarak kalmaya mahkûm edilmiştir. Emperyalizmin iradesi ve çıkarlarına uygun uluslararası detant siyasetinin başını çeken "sosyalist" devletlerin içine düştükleri ideolojik ve siyasal teslimiyetin sonuçları bütün ağırlığıyla dünya emekçilerinin ulusal kurtuluş mücadelesi veren ulusların üstüne yıkılmıştır...

1 Mayıs'ın anlamı olan BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELE artık **p r a g m a t i k** anlayışlar-
la darmadağın hale getirilmiştir.

BİRLİK; uluslararası proletaryanın taleplerinin ayrı ayrı yerlerde seyretmesi nedeniyle parçalanmış, ulusal çıkarlara dönüşmüştür. Emperyalist devletlerin emekçileri ulusal gelirden yüksek düzeyde pay alarak, durumlarının daha da iyileştirilmesi uğruna iktidar mücadelesinden çoktan vazgeçmişlerdir. "Sosyalist" devletlerdeki emekçiler ise, "kendi" iktidarlarını eleştirerek, "Açıklık" ve "Yeniden Yapılanma" siyasetlerinin içinde günden güne erimektedirler. Bu nedenlerle, uluslararası proletaryanın **b i r l i ğ i**'nden çok,

Emperyalist devletlerdeki "emekçilerin" ekonomik düzey ve "özgürlük"lerine ulaşma mücadelesi içindedirler...

DAYANIŞMA'dan ise, çoktan vazgeçilmiştir. Bizim DAYANIŞMA'dan anladığımız uluslararası devrimci proletarya ile dünyada gelişen devrimci ve ulusal kurtuluş mücadeleleri ile DAYANIŞMA'dır..Dünya emekçileri, hiçbir ayırım gözetmeksizin -"Sosyalist" devletlerdeki emekçiler dahil- bu dayanışmanın kenarından bile geçmemektedirler..

MÜCADELE; "Sosyalist" devletlerdeki emekçilerin "kendi" iktidarları ile mücadeleye dönüşmüştür...

Yeni bir BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELE günü yaşanırken karamsar bir tablo çizmek yanlış değildir. Ancak, gerçek olan budur (elbetteki komünistler bu durumun ciddi bir analizini yapacaklar ve hesaplaşma olacaktır. Ancak, neyin nasıl çözümleneceğini şimdiden kestirmek henüz erkendir...).

Bu gerçekler, en somut biçimde, içinde bulunduğumuz Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi tarafından yaşanmıştır ve bugün daha da büyük boyutlarıyla yaşamaktadır...

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin en çok DAYANIŞMA'ya ihtiyacı olduğu dönemde yalnız başına olduğu gözler önündedir. Bun da Kürdistanlı siyasal güçlerin payı vardır. Ancak, 4 sömürgeci devlet(ler)'in çıkarları, Emperyalist devletlerin Orta-Doğu'daki çıkarları ve bütün bunların yanında "Sosyalist" devletlerin detant siyaseti ile Savaşan Kürdistan'lılar, bir de bu ülkelerin emekçilerinin desteğinden yoksundurlar...

Dünyanın gözleri önünde bir ulus katledilirken,HALEPÇE'de 5000 insan barbarca öldürülürken, bırakınız diğer devletleri; Türkiye, İran, Irak ve Suriye emekçileri bir protestoda dahi bulunmadılar. Bu gerçekleri görebilsek o zaman ancak yalnızlığımızı yorumlayabiliriz.

Son günlerde Kuzey Kürdistan'daki katliamlar ve kitlelerin kendiliğinden direnişleri, kepenk kapatma eylemleri, gazete almama vb.. davranışlarının polis ve MIT elemanları ile ÖZEL TİM tarafından silah zoruyla susturulması bile sömürgeci devletlerdeki emekçileri küçücük bir kıpırdanışa götürmedi ! Balyozlarla dükkanların bizzat sömürge valisinin de katılımı ile parçalanması ve gazetecilerin dünyada görülmeyen baskılara maruz bırakılmaları, hiç mi hiç önemsenmedi. Bir kere daha, Kürdistan emekçileri, Kürt ulusu ve bir bütün olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi yalnız bırakıldı.

Egemen ulus "Sol"larının mantığı ise, Türkiye'de "demokratikleşme" sürecinde durmaktadır. Kendi emekçilerine Kürdistan'daki gerçekleri gösterebilme ve onları yönetme-yönlendirmeden tamamen uzaktırlar... Bugün Kuzey Kürdistan'da yaşanmakta olan katliam, zulüm ve uygulanmak istenen sürgün provaları, Tampon Bölge oluşturma eylemlerine karşı da bir protesto görülmemektedir. Tam tersine son zamanda sömürgeci devletin bastırması üzerine ve Yeni Olağanüstü Hal Yasaları karşısında durumu yumuşatma ve "demokratik" geçişi sağlamak için elbirliği içindedirler.. Ve Kürdistan'da Takrir-i Sükün Yasası'na benzer -hatta daha ağır- baskılar getiren yasalar karşısında başı kesik horozlar gibi panik göstererek, açık olmasada kapalı kapılar ardında günah çıkarmaya ve yayınlarını bastırmak için köşe bucak matbaa aramaya koyuldular. Yurtdışında olanaklar elde etme çabaları yoğunlaştı. "illegalite" hayranlığı tartışılmaya, yasal parti kurma girişimlerinden vazgeçilmeye başlandı..Bir kez daha suçlu olarak KUKM gündeme getirilmek istenmektedir. Dikkatler burjuvazinin isteğine uygun başka yönlere çekilmektedir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini Demokratik Hak ve Özgürlükler temelinde "Kürtlerin İnsani Hakları" düzeyinde tartışmaktadırlar. Oysa, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin aktif kitlesel desteğe ihtiyacı vardır. Kürdistanın askeri işgalden arındırılması eyleminin desteklenmesi gerekmektedir. Kürt ulusunun gerçek talebi içi boşaltılarak "İnsani Haklar" temelinde düşünülemez...

"Sosyalist" devletlerdeki gelişmeler karşısında da şaşkın hale gelmiş olan "Sol"lar, hemen kendilerini son duruma uyarladılar. Bu uygunluk içerisinde Kürdistan Sorunu'na da doğru çözümler getirilmesi mümkün görünmemektedir...

Yoldaşlar,

1 Mayıs 1990'a böylesi olumsuzluklar içerisinde giriyoruz.

İçinde bulunduğumuz durum daha da ağır koşullarda devam edecektir. Bu dönemde BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELEYE daha çok ihtiyacımız vardır. Uluslararası bu yalnızlığımızı ancak kendi iç dayanışmamız, birliğimiz ve mücadele ile giderebiliriz. Ulusumuzun bütün biçimler içerisindeki köleliğe karşı verdiği mücadeleyi bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist KÜRDİSTAN'la t a ç l a n d ı r m a k için var gücümüzle çalışmalıyız. Umutlarımızı karartan kanlı pusuları dağıtarak amacımıza ulaşabilmek için en yakın ve geçerli yol bütün Kürdistanlıların TEK BİR ORTAK TAARRUZ CEPHESİ'nde güçlerini birleştirmelerinden geçmektedir.

Dünya emekçilerinin ve ezilen mazlum ulusların BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELE günü olan 1 Mayıs'ların gerçek anlamını kazanacağını umuyoruz !

Y A Ş A S I N B İ R L İ K - D A Y A N I Ş M A v e M Ü C A D E L E . . .

1 Mayıs 1990

**KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ
(Rızgari)**

POLİT BÜROSU

Beşê 4'a

6- ARMANC Û NAVEROKA PARTÎ.

Naveroka Partiya Rizgariya Kurdistanê (Rizgarî), netewî-demokratî û sosyalîst e, û partiyeke girseyî (kitlese) ye.

a) Armanca programa (bernama) netewî û demokratî ya partî, jî bo Kurdistanekî serbixwe yekgirtî û demokratî; şikênandina vegirtina (dagîrkeriya-îşxala) eskerî ye.

Ji bo vê;

aa) Partî hemû hêzên siyasîyên welatparêz, demokratîk û sosyalîst dixwaze biyekî êrîşê de - Eniya Rizgariya Netewî ya Kurdistan- bîne ba hev.

bb) Partî, tesbîtkirina hedefên siyasî yê gîştî, ecîl û çareserkerina wan ARMANC, xwe jî di vê pêvajokê de WESITE ke girîng dibîne.

b) Armanca sosyalîst a programa partî jî, avakirina civakêkî bê çîn, bê kedxwarî ku bi maf û êrken wekhev ve

hatiye hunandin e.

7- NAVEROKA ŞOREŞA KURDISTANÊ.

Şoreşa Kurdistanê mêtîngêh (kolonî), divê li ser hîmên rastî yê sosyo ekonomî, siyasî û civakî ya Kurdistanê bilindî pêk bê. Bi dîtînen îtxal li Kurdistanê çêkirina şoreşê nabe. Wê şoreşa Kurdistanê, li ser daxwaza xelkê, bi beşdarbûna xelkê ve bi naverokekî demokratî de çêbibe.

a) Netîca şikênandina vegirtina eskerî li Kurdistanê, bi dawîna hemû pêwendî û girêdayînen kolonyalist, jî bo AZADIYA NETEWA ME û SERXWEBÛNA WELATÊ ME wê şoreşeke ANTÎ-KOLONYALÎST Û NETEWÎ Û DEMOKRATÎ pêk bê.

b) Piştî avakirina civakêkî serbixwe, azad û demokratî, jî bo RIZGARIYA CIVAKI ya Kurdistanê wê bê rawestan (bêsekinandin) Kurdistan bigihîje ŞOREŞA SOSYALISTÎ.

c) Bi girêdayî sedem û netîcên jorîn, karaktera şoreşa Kurdistanê bi du aliye, di nav hev de, lê jî hev cuda du naveroka wê hene; NETEWÎ-DEMOKRATÎ û SOSYALÎSTÎ. JI BER vê armancên programa me yê nêzik

(asgarî) û dûr (azamî) hembêz dike.

8- HEDEFÊN GIŞTÎ YÊN TÊKOŞINÊ.

- Partiya Rizgariya Kurdistanê li dijî koletiya kapitalîst û tiştên ku bi wê we girêdayî;

- **EMPERYALÎZM, KOLONYALÎZM, FAŞÎZM, FEODALÎZM** û her awayî **PAŞVERÛTIYÊ**,

- **PÊWENDÎ** û **GIRDAYÎNÊN** ku gelên kedkar di bin zordestî û kedxwariyê de digire, têdikoşe.

9- HEDEFÊN STRATEJÎK.

A- Dijî Kolonyalîst û Nokerên wan:

Wê Partiya Rizgariya Kurdistanê li dijî kolonyalîzm û nokerên wan têkoşîneke bê eman bidimîne. Ev têkoşîn wê ji alî siyasî, îdeolojî, diplomasi û eskerî ve bê meşandin.

a) Kolonyalîst û nokerên wan dijminê herf mezin ên şoreşa Kurdistanê ne. Şikênandin û ji welat dûrxistina wan, wê serxwebûna welatê me û azadiya netewa me jî bi xwe re bîne. Wê warê şikênandina dagîrkeriya eskerî û avakirina civakêî demokratî jî peyda bike.

b) Ev çîn, paşverû û li dijî-şoreşê ne. Şikênandin û dîrxistina wan ji Kurdistanê wê him helkirina programa me yê nêzik bîne û hem jî me nêziktirê programa me yê dûr bike.

c) Partiya me, di nav cîhên hessas yên hêzên kolonyalîst û nokeran de bi hezbûn û çêkirina komika pelixandina mejiyên wan û hilweşandina iskeletê wan û ruxandina hunakên wan ji xwe re **WEZÎFE DIBÎNE**.

B- Ji alî çîn û tebeqên afgirê şoreşa Kurdistanê ve:

I- Partiya Rizgariya Kurdistanê, ji xwe re kiriye armanc, ku bi giştî proleterya Kurdistanê û karkerên çandiniyê têxe partiyekê û zanistîya niştimanî û sosyalîstî bighijîne wan.

a) Û dîsa partî xweş pê zane û dixwaze ku Kurdistanê demokratî û bê çîn û bê xwînmişî avake û di hindurê pêvejokê ve, vî tiştî qewmî bike.

b) Armanca me ye ku em bi giştî proleterya tevî şerê rizgariya netewî bikin.

c) Daxwazên karkerên çandiniyê yên asgarî di çarçova programê de pêk tîne û van tifaqdarên tabîî hesab dike.

II- Partiya Rizgariya Kurdistanê guh dide pîrgîrêkên karkerên demsalfî û wan bi bîr û baweriyên sosyalîstî dihisîne. Her weha, lê di kole kû wan têxe nav tevgera Kurdî.

III- Partî, gundiyên belengaz bi rêxistin dike û dizane ku ew in yên di pîrgîrêka netewî de hêza mezin.

a) Daxwazên gundiyan belengaz yên weke hetên kar û xak pêk tîne û li gora daxwaza wan programa çêdike.

b) Avakirina rêxisistinên sosyalîstî di rîya kedê de pêk

tîne, têkoşîna wan ê ekonomî-demokratî polîtîze dike.

IV- Partî, hêla gundiye nava maldar yêna radîkal bi rêxistin dide, ji bo dûrxistina vê beşê ji xwînmiya, dixebite û daxwazên wan program dike.

a) Yêna ji vê beşê kû di bin tesîra îdeolojiya xwînmiyandê nemaye, em dê wan tîxin nav rîza şoreşgeran û şerê rizgariya netewî.

b) Partî, gundiye nava maldar, yêna ku li alî xwînmiyan çîh digirin wek dijmin dibîne û li hember wan tîdikîşe.

V- Partî, bê kêmayî li ber xwe dide ku gundiye dewlemend bê hel (notral) bike.

VI- Partî, kar û xebatê dike ku, di nav karkerên Kurd yêna li Ewropa bi bîr û baweriyên sosyalîstî û netewî belav bike. Ji bo vê yekê;

a) Li Ewropa kar û bar li ser ziman, folklor û edebiyata kurdî wê bête kirin.

b) Têkîlî di navbera karkerên welatên ku Kurd lê dimînin û karkerên Kurd de, tî peydakirin û raya giştî ya Ewropî bi doza Kurd tî hisandin.

c) Di koloniyên Kurdî yêna derveyî welat de karê rêxistinî tî kirin û li hemberî asimilasyonê xebat tî kirin.

VII- Partiya Rizgariya Kurdistanê, ji bo pêkanîna mafên wan karkerên ku mecburî li metropolên xwînmiyî dimînin tîkoşîn dike û rêxistinîna pêktîne.

a) Kar û bar ji bo tevîbûna van karkeran di warê siyasî û aborî tî kirin.

b) Dijî asimilasyonê wan kar tî kirin.

c) Ji bo serxwebûna welat û azadiya neteweyî me, partî, kar û xebat dike ku vî beşê jî tevî rîzên tevgera Kurd bike.

VIII- Partiya Rizgariya Kurdistanê, li ber xwe dide ku xortên xwendevan tevî tevgera Kurdî bike. Dîsa partî, liv dide ku wan ji zordestiya çîna serdest xilas ke. Di vî warî de rêxistinîna pêwîst tîne pêkanîn.

Daxwazên xortan yêna rojane tîne programkirin. Pirtir xebata eşkere tîne firehkirin. Bi vê yekê re di nav xortan de yêna jêhaî tevî tevgerê tîne kirin.

IX- Partiya Rizgariya Kurdistanê, kar û bar ji bo tevîbûna ronakbîran di nav tevgera rizgariyî netewî û civakî de dike. Di nava pêvajoyê de yêna ku dibin proleter, ji bo ku tevî tevgerê bibin, hemû kar tîne kirin.

X- Partiya Rizgariya Kurdistanê, liv dide ku burjuwayên navê tevî şerê rizgariya netewî bike. Li dijî beşa ji van ku tevî tevgerê nabe, tîkoşînek dijwar dide. Bi kêmayî nahêle ku dijî tevgerê bisekinin.

XI- Hemû kar û bar tîne kirin ku proleterên lumpen tevî şerê rizgariya netewî bibin. Yêna li metropolê ji asimilasyonê tîne parastin. Dîsa liv tî dayîn ku ev kes tevî polîs û rêxistinîna dijî kurdîyê nabin. Beşa ku nehatibe rêxistinîkirin jî, bi pêkanîna daxwazên rojane tîne razîkirin.

Beşê 5'a

10- DOST Û DIJMINÊN ME

Partiya Rizgariya Kurdistanê (dewlet, rêxistin û kesên) ku tevî tevgera me dibin, yan jî alîkarî dikin, dost dibîne.

Ew kes yan jî dewlet û rêxistinên ku li dijî şerê rizgariya me yî netewî dirawestin, DIJMIN in.

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê, welatên sosyalîst, tevgerên rizgariya netewî û karkerên welatên kapitalîst dost dibîne û piştgira tevgera wan dike.

b) Ji ber ku Partiya Rizgariya Kurdistanê bi tu blokan ve ne girêdayî ye, di vî warî de tewrekî rexnegirî û serbixwe digre.

c) Partiya Rizgariya Kurdistanê bi dewletên ku; xwe tevî karê me yî nawxoyî (hundirî) nakin, bê merfeat alîkariya şerê me yî netewî dikin û hurmetê ji hedefên me yî siyasî digrin re têkîlî datîne. Ev têkîlî têkiliyên resmî û diplomatî ne.

11- SIYASETA ME LI SER ENIYA RIZGARIYA NETEWÎ

Li Kurdistanê li gora şertên kapitalîzmê hemû çînan rêxistinên xwe pêk anîne û program û kirinên wan zelal in.

Li Kurdistanê xebat ne bi tenê ji aliyê çînî ve tê kirin. Lê

belê hem çînî û hem netewî bi hev re tê meşandin. Di vî warî de vekirina pirsgerêkanetewî rojane ye û divê ev bête kirin. Di warê Têkoşina Rizgariya Netewîya Kurdistanê de, programên hêzên siyasîyên Kurdistanê lihev tînin. Lê belê di cihna de lihev ketin jî çêdibe. Ev jî dibê sedema belavbûn û neyekbûna hêzên netewî û sosyalîst yê anti-kolonyalîst. Herçiqas gelek sedemên vê neyekbûnê hebin jî, di dawiyê de ev tişt alîkariya kolonyalîstan dike û têkoşinê bê hêz dike.

Ji ber van sedeman:

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê pewîst dibîne ku ji bo dawî anîna vegirtina leşkerî, şikêandina pêwendî û girêdayînan kolonyalîst, azadiya netewî û serxwebûna Kurdistanê û avakirina civakeke demokratî hemû hêzên netewî û sosyalîst bînin ba hev.

b) Partiya Rizgariya Kurdistanê ji xwe re erkeke hîmî dibîne ku hemû hêzên sosyalîst û netewî di enîkî yekbûyî-êrîşî de bicivîne, li dor stratejiyek yekbûyî bigihîne hev.

c) Partiya Rizgariya Kurdistanê bawer e, ku hemû dijayetiyên di navbera hêzên rizgarîxwazên netewî û sosyalîst de bi rengekî demokratî dikarin bêne hel kirin. Di Eniya Rizgariya Netewî de hemû girêk, gerek li gor mafên netawa me bêne vekirin û bi nermayî dijayetî bêne hel kirin.

12-SIYASETA ME YA TIFAQDARIYÊ

Siyaseta me ya tifaqdarîyê li ser yekbûna têkoşîna çinan û grubên siyasî ye. Em behsa grubên siyasî yên li her çar perçan dikin.

Di nava pêvejoyê de, her çin û gurûb li gor programên xwe û serbixwe dilive. Ev tiştekî tabîlî ye, lê ji aliyê taybetî ve em bi yekbûna têkoşerîyê bawerîn. Tifaq li ser vî hîmê tî awakirin.

Ji bo ku berxwedana netewî ya Kurd qels û bi tenê ne mîne gerek em her îmkân û rîyan bikar bînin.

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê, yekrast tevî berxwedana dijî-metingehîye li hemû perçan dibe û tifaq û yekîtiyan bi hêzên van perçan re çêdike.

b) Partiya Rizgariya Kurdistanê, di warê Şerê Rizgariya Netewî de, dijî xwînmîjan tifaqê li ser hîmê têkoşerî dîke.

c) Partiya Rizgariya Kurdistanê têkilî danîne, bi sosyalîstên gelê serdest û tevgerên demokrat re gelekî grîng û pêwîst dibîne. Ji gel wan hêzan, tifaqên dem dirêj, tifaqên rojane û bihevra karkirîne jî pêwîst dibîne.

Ji bo vê yeke;

aa) Hemberî êrîşa xwînmîjan bi hemû awa û tewran, pêkanîna desteka demokrat, şoreşger û sosyalîstên gelên serdest,

bb) Ji bo kişandina şer ji ser xakê Kurdistanê, bi aliyê xakê xwînmijande;

cc) Ji bo pêk anîna xwe veşartin û parastin di çeperên dijmin de,

dd) Divê ji hêzên şoreşger-demokrat û sosyalîstên, netewên serdest re grîngîya hevkarî û tevkarîyan bidin zanîn û wan bê qeyd û şert bîkşînin nav wan hevkarî û tevkarîyan. Û herweha divê ji wan re bidin zanîn ku di serketina, têkoşîna wan bi wxede rola hevkarî û tevkarî gelekî girîng e.

Beşê 6'a

13- BAWERÎYA ME YA LI SER ŞER Û LEŞKERÊ RIZGARIYA NETEWÎ

Kolonîbûna (mêtingehbûna) Kurdistanê ne bitenê ji ber dewlemendiyên wê yên ser erd û bin erd in. Lê ji alîkî ve jî, ji ber cîhê Kurdistanê yê sîstratejî di Rojhilata Navîn de ye. Ji ber vê yekê bindest hiştina Kurdistanê ji-nîk dewletên xwînmîj ve, ji aliyê dewletên emperyalîst ve jî tîte destek kirin.

Kurdistan, ji her çar alîyan ve tîjî çeperên leşkerî, meydane balafirên şerî û tîjî leşkerên şervan e. Ev leşker, dagîrker û êrîşvan e. Ji sedê salan ve, ev leşker xwînrêjîyê û jenosîdê dîke.

A- Şerê ku li ser netewa Kurd hatiye ferzkirin, ŞERÊKÎ NEHEQ E:

Ji aliyê emperyalîst û xwînmijan ve, li ser netewa Kurd şerêkî neheqî hatiye ferzkirin. Gelek kaş û kendal li ber azadiya gelê me û serxwebûna welatê me hatine danîn.

Stratêjiya me bi giştî aştî û demokrasi ye. Lê li hember wî şerê neheqî, em dê bi hêz rawestin.

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê, bîryar sitandîye ku şer bike ta kesê tafî ji gelê me sax bimîne û dagîrkeran ji Kurdistanê derîne.

b) Partiya me, dizane ku ev şer dûr û dirêj e û gelekî dijwara.

B-TAKTÎKÊN ku pêwîste em pêk bînin

li hemberê wî şerê neheq:

Ev leşkerê ku bi hemû çekên modern û bi hêz di welatê me de bi cî bûne, divê em, hemberî wî **TAKTÎKÊN ŞER** yê li şoreşa pêpelukî tîn, bikarbînin.

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê ji bo acizkirin, bi paşve ajotin û tirsandina wî leşkerî karên **PÊŞMERGEYÎ** li bajarên û gundan wê pêk bîne.

b) Partiya Rizgariya Kurdistanê wê **LEŞKERÊ GEL** (ku ev hêzên **PÊŞMERGE NE**) zêde bike. Partiya me hêzên pêşmerge, ji ber ku ji nav gel hatine û li gor şertên Kurdistanê pêk hatine, wan hêzên bîngehîn leşkerî dibîne.

c) Partiya Rizgariya Kurdistanê bê şik dizane ku rizgariya Kurdistanê li ser milên pêşmergan bilind dibe. Ji ber wê yekê, grîngîyeke dijwar dide perwerde û şerba ziya pêşmergan.

C- PÊKANÎNA LEŞKERÊ RIZGARIYA KURDISTANÊ

Em bawer in ku leşkerê Rizgariya Netewî bayî pêşmergeyê ku ji nava gel hatine çê nabe. Gava qala (çêl) şerê çekdarî bête kirin, gereke em bi hêzkirina pêşmerge tîm bikin.

Ev tişt jî wê car-caran giraniya kirinên leşkerî li ser têkoşinê jî bîne. Ji ber wê yekê:

-Di têkoşinê de, hêla siyasî her dê grîngtir bête girtin.

-Pêşketina siyasî ya pêşmerge divê neyê îhmalkirin.

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê, berî ku bîgehê debara êrîşa giştî yê pêşmerge, wê êrîş û mehw kirinên demdemî pêk bîne. Ev karê leşkerî ku dijî hedefên ku berê hatiye tesbîtkirin wê ji aliyê Komikên Pêşmerge bînin kirin, ev, karê me yî leşkerî yê pêşî ye.

b) Partiya Rizgariya Kurdistanê wê pêşmerge û fermandarê ku di nav şer de dibin xwedî tecrube, wê hêzên hê bilindtir **YEKÎTIYÊN PÊŞMERGE** ji wan çêke. Ev wê pelên pêşmergan bin. Pel, liqên leşkerî yê heremî wê peyda bibin û di nav re jî birêz kirina siyasî wê di nav gel de bête pêk anîn. Ev dê erkeke hîmî be.

c) Partiya Rizgariya Kurdistanê wê bixebite ku hêzên pêşmerge bi program bilivîn û ev bi hereketên xelkê bînin destek kirin.

d) Partiya Rizgariya Kurdistanê dê hemu hecêtên ku ji êrîşa dijî dijmin re pêwîst in pêk bîne.

D- RÊVEBIRIN û gerandina xebatên leşkerî:

Hêzên pêşmerge û fermanदारên me yên ku di nav Têkoşîna Rizgariya Netewî de naverokê polayî werdigrin, li gor berjewendiya netewa me wê hemû di bin fermandariyekî giştî de bîn rêxistinîkin. Ji bo têkoşîna me ev pirs, pirseke jiyani ye.

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê wê hemû xebat û çalakiyên eskerî, wê bi wesita **KONSEYA YEKÎTIYÊN PÊŞMERGE** bimeşîne. Ev konsey, divê ji pisporên eskerî, ku li ser rewşa welat şarazê ne, pêk be. Divê ew di nav hiyerarşîya rêxistinî de bîn polîtzekirin jî.

b) Partiya Rizgariya Kurdistanê, pêkanîna leşker, tenê bi girêdayî grubek ve nabîne. Divê hemû hêzên siyasî, eskerî û xelkê ku berjewendiya wan di şoreşa Kurdistanê de hene, di vê leşkerê de cîh bigirin. Wê Partî, ji bo pêkanîna vê armancê xebatên din re jî piştevaniyê bike.

c) Partiya Rizgariya Kurdistanê şerta pêkanîna leşkerê bi girêdayî afirandina erdên rizgarkirî ve yek dibîne.

d) Partiya Rizgariya Kurdistanê, wê berpirsiyarên leşkerî yên hêzên siyasî yên din, ku di nav Eniya Rizgariya Netewîya Kurdistanê de li hember kolonyalîstan şer dike, pêwîst dibîne ku ew jî di pêkanîna ordiyê de cîh bigirin.

14- DÎTINA ME LI SER HEREMÊN RIZGARKIRÎ

Partiya Rizgariya Kurdistanê di zanebûna têkoşîna wela-tekî çarparçe buyî û pêwendiyên wê qutbûyî de ye, ku di her perçekî wê de li gor berjewendiyên kolonyalîstan avahiyeke civakî ji yên din cuda, pêkhatî de ye.

Ji ber vê:

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê, rêya pêkanîna Kurdistanê serbixwe, yekgirtî, demokrat û sosyalîst, di destpêkirina têkoşîna her perçeyî ji cem xwe û domkirina bi aliyê giştî ya Kurdistanê de dibîne.

b) Partiya Rizgariya Kurdistanê, pêwîst dibîne, ku afirandina **HEREMÊN RIZGARKIRÎ** ji seheyên bi hêz destpê bike û fireh bike.

c) Li gor baweriya Partiya Rizgariya Kurdistanê, divê heremên rizgarkirî bi awakî lez, li gor hedefên programê bîn organîzekirin.

15- RÊVEBIRINA HEREMÊN RIZGARKIRÎ

Partiya Rizgariya Kurdistanê, wê di heremên rizgarkirî de prensîbên **RÊVEBIRINA JÊRÎN** pêkbîne:

1) Divê civak ji her alî ve û hemû beşên xwe ve bi awakî demokratî, ji nû ve bê rêxistinîkin. Divê xelk bi xwe rêvebirên xwe hilbijêre.

2) Wê îmkaniyeta bi çek kirina xelkê bê pêkanîna Bargirê Millî (mîlîsên netewî) bê pêkanîna û rêxistinîkirina wan ê pêwîst bê cîbe cî kirinê.

3) Wê organên heremî bi dengên (rayê) xelkê bîn hilbijartinê.

4) Rêvebirên ku ji alî gel ve tîn hîlbijartin, kar û barên xwe de serkewtî nebin, xelk dikare wazîfê wan ji destê wan bistîne. Kesên ku ji alî rêxistinên siyasî û Eniya Rizgariya Netewî bîn tayinkirin, ji alî xelk ve neyên xwestin wê ew jî bîn guhertin.

5) Nûnerên ku ji alî rêxistinên siyasî û Eniya Rizgariya Netewî bîn tayinkirin û nûnerên herêmî ku ji alî gel ve tîn hîlbijartin wê bihevre MECLISA GEL pêkbinin. Ev meclîs wê di heremên rizgarkirî de van wezîfên jêrîn hilgire ser milê xwe.

a) Bi giştî kar û barên rêvebirinê û

b) Meşandina xizmetên eskerî, siyasî, ekonomîk, sihet, ticaret, kultur û hwd.

6) Li gor vatîniyan, wê nûnerên rêxistinên di nav Meclîsa Gel de, li gor seheya xizmetên xwe wezîfê bigrin ser xwe û bimeşînin.

7) Wê kar û barên dadimendiye ji alî MEHKEMÊN ŞOREŞÊ bîn meşandin. Nûnerên mehkemê wê ji alî rêxistinên siyasî û ji alî Eniya Rizgariya Netewî ve bîn tayinkirin.

8) Wê bi damezirandina GUMRUKÊ ve ticaretên heremên rizgarkirî bîn kontrol kirinê.

9) Kontrola afirandin (ûretim) û fiyetan, wê ji KOMITEYÊN ku ji alî partî ve bîn pêkanin bête meşandin. Wê ev komîte malên ku ji heremên rizgarkirî re ji derve bîn jî dê kontrol bike.

16- KIRYARÊN HEREMÊN RIZGARKIRÎ

Kiryarên ku di heremên rizgarkirî de bîn tetbîqkirin wê piştî şoreşê bibin modela civata nû jî. Ji bo wî Partiya Rizgariya Kurdistanê kiryarên jêrîn pêwîst dibîne:

a) Wê afirandin (ûretim) û serifandin (tûketim) bîn kollektîvê kirinê. Wê gundiyên bê erd re, di heremên rizgarkirî de erd bê belavkirinê.

b) Wê fealiyetên çandiniyê (ziraat) bîn organîzekirin û çandina erdên heremên rizgarkirî bê plankirinê.

c) Wê malên ku ji destê kolonyalîstan bîn girtin bi awakî kollektîf bîn xerckirinê. Tîstên ku ji wan bi dest dikeve ji alî KONSEYA YEKÎTIYÊN PÊŞMERGE ve bîn parastin.

d) Xeynê bac(vergî) ên gumrukî û yên din wê carna bacên taybetî jî bê standin.

e) Di firotin û tespîtkirina fiyetên malan de, wê kontrolê merkezi çêbe, bi vî awayî rê li ber kedxwarî û bi hêzbûna burjuwaziyê piçûk û navmalدار bê girtin.

Beşê 7'a

17-WEZIFEYÊN SIYASÎ Û HEDEFÊN ACÎL

A- Wê statuya kolonî bi hemû şiklên xwe ve bê rakirin, pêwendî û girêdayînen kolonyalîstî bîn rakirin, neffca wan ê tabî vegirtina (dagîrkerî) eskerî li welatê me bê şikandinê.

B- Bi îfadeya iqtîdara girseyên (kitleler) xelkê bi çek; bi wesita KONSEYA ŞOREŞÊ wê big hîjin programê xwe yê jêrîn.

18- PERSPEKTÎFA ME YA IQTÎDARA SIYASÎ

a) Ji bo temsîlkirina girseyan (kitleler) bi awakî dîrek (yekser);

-bi dengên (ray-oy) wekhev, giştî, bi yek derece û ve-şartî hilbijartina organên qanûnçêker (yasama) û rêvebir (icra-îdare),

-bi wesita organên qanûnçêker û rêvebir rêxistina awahiya civakî û siyasî ya welat.

b) Ji alî gel ve pêkanîna organên dadimendiyê û guhertina wan.

c) Rakirina organên dadimendî yên kolonyalîstan û îptalkirina qanûnên (zagon-yasa) wan.

d) Wê hilbijartin û rêvebirina îdareyên herêmfî ji alî gel ve bê kirin. Wê gel rêvebirên xwe bi xwe hilbijêre û dema pêwîst dikare wan biguherîne.

e) Hemû hemwelatîyên Kurdistanê 18 salî bibin xwedî mafê bijartinê û yên 21 salî jî wê bibin xwedî mafê hilbijartinê.

19- PERSPEKTÎFA ME YA BERGIRÎ

Wê parastin û bergirîya welat û şoreşê ji alî KONSEYA ŞOREŞÊ, ku îradeya girseyên çekdar a xelkê temsîl dike, bê kirin.

20- DÎTINA ME YA AZADIYA BÎR Û BAWERÎ Û HUNANDINÊ

a) Li ber mafê bîr û bawerî û hunandinê (rêxistinçêkiri-

nê) re wê tu sînor neyê danîn.

b) Wê meydana hunandinê ya eşkere (legal) bê vekirin. Di gundan de damezirandina kooperatîf û kome-lên gundiyan, yekîtiya cotkaran, klubên sporê û hwd. bê teşwîqkirin.

c) Di bajarên de wê li ber rêxistina xortan, klubên sporê û rêxistinên xwendevanên ûnîversîte tu sînor neyê danîn.

d) Wê li ber rêxistinên civakî û çandî yên jinan tu sînor neyê danîn û wê piştgiriya wan bê kirin.

e) Wê li ber avakirina rêxistinên siyasî yên çînî û tebeqî re tu sînor neyê danîn.

f) Wê hemû rêxistinên ku li dijî berjewendîya netewa Kurd û li hember şoreşa Kurdistanê bin, bîr qede-xekin.

21- AZADIYA OLÎ Û ÎBADETÊ

a) Wê îş û karê olî û dewletê ji hev bîr veqetandin.

b) Wê herkes di bawerî û îbadeta xwe de azad be.

c) Wê bikaranîna nûfuza olî li ser xelkê bê qedexekirin.

22- MAFÊN HINDIKAYIYÊH MILLÎ Û GRUBÊN OLÎ

a) Wê hemû rengên serdestiyên netewî û ferqiyet bîr rakirin, wê hemû hindikayiyên millî û grubên olî bibin xwedî mafên wekhev.

b) Wê ferqiyeta nijad, cins, ziman û olî bîr qedexekin. Wê rewşekî azad bê pêkanîn, bo ku hindikayiyên millî û grubên olî bikaribin xwe pêşxînin û geş bibin.

c) Ew îmkaniyetên ku gelê Kurd jê fêde bibîne, divê hindikayî û grubên millî û olî jî wekhev, ji eynî îmkaniyetan sûd wergerin.

23- RÊKXISTINA EKONOMIYA KURDISTANÊ

a) Wê dest li ser malên emperyalîst û kolonyalîstan bê danîn.

b) Wê hemû astengên li ber ekonomiya Kurdistanê bêt hilanîn.

c) Wê dewlet dest li ser erd û malên tebeqên noker ên Kurd deyne.

d) Wê hemû dewlemendî û hebûnên Kurdistanê, ji bo îhtiyaciya gelê Kurdistanê bêt bikaranîn.

e) Wê ticareta derve di destê dewletê de be. Wê pêşkîna sermiyan mehellî li gor berjewendî û îhtiyaciya gelê kerdar pêşkeve û wê ji bo berhemdayîna rê li ber wê bê vekirin.

24- TEMÎNATÊN MAFÊN GELE KEDKAR

a) Wê hemû mafên gelê kerdar di bin temînata de bin. Wê hemû pêwendî û girêdayîna li dijî berjewendîya gelê kerdar bêt rakirin.

b) Wê dest li ser karxana û cîhên kar ên milkê serdestan bê danîn û bibin milkîyeta dewletê û rêvebirina wan karxanan wê ji alî karkeran ve bê meşandin û berhemên wan bêt kontrolkirinê.

c) Wê dema xebatê zêdeyî 8 seatan nebe. Li gor destdayîna kar û neketina kapasîta afirandîna dikare bibe 6

seat.

d) Wê mafê hunandina karker û gundiyan bê parastin û divê bikaribin di nav sendîka û kooperatîfan de xwe bihunin û divê bi rêya nûnerên karker û gundiyan ev rêxistin bêt kontrolkirin û di bin temînatê de bin.

e) Wê li ber mafên lihevhatina giştî (toplu sözleşme) û grevê tu sinor neyê danîn. Wê lokavt bê qedexekirin.

f) Wê keçixwariya keda zarok û jin re destur neyê dayîn. Wê zarok ji her alî ve di bin temînatê de bin û ji bo pêşeroja civata me, divê bi awakî taybatî bêt gihandin.

g) Wê mafê sigorta û teqawudiya hemû xebatkarên bê parastin. Wê jiyan kesên seqet, pîr û kal, bî û sêwîyan di bin temînata dewletê de bin.

25- TEMÎNATA MAFÊN GUNDIYAN

a) Wê milkîyeta mezin a erd bê rakirin. Di warê zîreatê (çandî) de hemû pêwendiyên girêdanê bêt rakirin. Bi vî armancê, wê gundiyan Kurdistanê re erd bê dayîn û ji bo ajotin û çandiniyê ji wan re wesîteyên pêwîst bê temînkirin.

b) Erdêr ku ji kolonyalîst û nokerên wan bêt stendin, wê bibin milkê dewletê. Wê li ser wan erdan gundên nîmûne bêt avakirin û têkevin bin kontrola gundiyan.

c) Wê deynên gundiyan Kurdistanê ku ji dewletên kolonyalîst û nokerên wan re hebin, bêt îptalkirin.

d) Wê afirandina kollektîf bê teşwîqkirin.

e) Wê ji bo xwedîkirina pez û dewaran tiştên pêwîst

bête kirin.

26- PIRSA XANÎ

- a) Wê pirsaxanî ji alf dewletê ve bê helkirin.
- b) Wê hemwelatîyek tenê ji bê xanî nemîne.
- c) Wê kirêya xaniyan zêdeyî % 10 ê maaşa nebe.

27- PÊKANÎNA CIVAKEKÎ BI SIHHET

a) Wê hemû xizmetên sihhî bikeve bin kontrola dewletê û ji bo pêkanîna civakekî bi sihhet, xebatên ilmî yên pêwîst bê kirin û di dermankirina (tedavî) nexweşîyan de metodên îpîdîfî (îlkel) bîn rakirin.

b) Wê hemû hemwelatên Kurdistanê bi awakî wekhev ji xizmetên sihhî îstîfade bikin.

c) Wê di nexweşxana, kolejên sihhî û dezgahên wek wan de teknolojîya hemdem bê bikaranîn û divê ew dezgah bîn pêşxistin.

d) Wê îmkaniyetên pêwîst ji bo gihandin û mêzêkirina zarokan bîn pêkanîn. Ji bo vê; wê jin beriya zain û piştê wê di bin kontrolê de bin. Wê kreş (zarokxana) û çîhên mêzêkirinê yên bê pere bîn pêkanînê.

e) Ji bo pêçandina birnên civakekî, ku ji şer derdikeve û ji bo tedavîya nexweşî û seqetbûnên ku wê di dema şer de peyda bibin; rewşa psikolojîk a civakê bê rakirin, ji bo wê jî;

aa) Wê doktor, nexweşmêz û personelên din ji nav kesên jêhatî û kêrhatî bîn neqandin û bi perwerde-

yekî girîng bîn gihandin.

bb) Wê navendiyên rehabilitasyonê yên xwedî îmkaniyetên fireh bîn vekirin.

cc) Wê nexweşî û kêmasiyên psikolojîk û pedagojîk ku netîca şer derkevin meydana, divê tedavîya wan bi awakî tolerans û bê ku ew kes piçûk bê dîtin, bê kirin. Ji bo vê divê metodên ciddî bîn tesbîtkirin

dd) Wê dejenerasyon a civakî û bikaranîna maddeyên tevîzandin (narkotîk) û fihuş û hwd. bîn qedexekirin. Li dij van tiştan têkoşîn wezîfêkî bîngêhîn e.

28- PÊKANÎNA MAFÊN JINAN

Jinên me yên ku bi awakî karîger (aktîf) beşdarî şerê rizgariya netewî dibin, di heremên rizgarkirî de di nav afirandina jîyanê de cîh digirin, bi mezinkirina zarokan ve bo têkoşîna me xwîna taze didin, avakirina civakekî nû û demokratî de girîngiya wan dizanin.

Partiya Rizgariya Kurdistanê, xeynî tiştên ku di destpêka programê de daye xuyakirin, wê armancên jêrîn jî pêk bîne:

a) Wê li hember firqiyeta cinsî, ku ji alf civakê û ji alf takîkî emperyalîst û kolonyalîstan ve hatiye meydana xebat bê kirin.

b) Wê li hember kiryarên bi firq li ser jinan têkoşîn bê kirin.

c) Edet û dezgahên ne modern bê hilanîn. Wê jin di hemû seheyên jîyanê de bi awakî wekhev cîhê xwe

bigirin.

d) Wê jin di nav organên partiyê de bi awakî aktîf cîh bigirin û bi nîsbetê baş bîn temsîlîkin.

e) Ji bo ku jin xwe pêş xînin û di pêşketina civata me de rolekî baş bilêzin; di sewiya netewî û navnetewî de wê bikaribin ku di nav rêxistinên kulturel de cîh bigirin, ji wan re îmkane pêwîst divê bîn peydakirin. Bi vê armancê ve girêdayî, wê partî, YEKÎTIYA JINAN pêk bîne.

f) Ew rêxistinên ku di sewiya navnetewî de ji bo "mafên jina" û "wekheviya jin û mêran" bi taybetî hatine çêkirin, li pêşiya civaka ku wê bê awakî asteng in û dîtinên çewt in, ji ber vê;

aa) Wê li hember ew dîtin û rêxistinên çewt têkoşîn bê dayîn.

bb) Pirsê wekheviya jin û mêran divê ji bo Kurdistanê bi giştî bê berçav û di naverokê demokratî de bi awakî giştî bê tetbîqîkin.

cc) Wê li hember dîtinên ku pirsê jinan yê ku ji alî kapitalîzmê ve hatine afirandin bi mîrasên feodalîte ve yek dibînin, şerê îdeolojîk bê kirin.

29-TEMÎNATA MAFÊN XORTAN

Partiya Rizgariya Kurdistanê, di Kurdistanê ku ji şer derkeve û di pêkanîna civaka azad a Kurdistanê de girîngiyeke mezin dide fonksiyonên xortan û wan pêşeroja (istîqbalgelecek) welatê me dibîne. Ji ber vê ji wan re temînatên jê-

rîn pêşniyar dike;

a) Wê ji bo perwerdekirin û têgihandina xortên Kurdistanê hemû îmkaniyet bîn bikaranîn.

b) Wê li gor jêhatîbûn û meylên wan jixortên Kurdistanê re îmkane kar, perwerde û xwendinê bîn pêkanîn.

c) Di navbera xortên ku di nav şerê de bigihên û xortên ku di piştê şerê de bigihênwê nakokî jî derkevin, divê ev yekê ha normal bê dîtin û ji bo helkirina vê metoden pêwîst bîn afirandin.

d) Ji bo ku xortên me bikaribin ji edetên xirab xilas bibin û ji bin tesîrên emperyalîstan derkevin, wê bi her awayî tedbîr bê standin:

aa) Wê xortên me ser taktîkên perwerdeya emperyalîstan de bîn hîşyarkirin.

bb) Wê li hember êrîşên kulturî yê emperyalîst û kolonyalîstan û li ber propoganda wan ê wek muzîk, reklam, cil û hwd. de xortên me bîn parastin.

cc) Wê xortên me bi perwerdeyêkî ciddî li ser hîmên xwe yê netewî bi awakî hemdem bîn perwerde û rêxistinîkin.

dd) Edet o toreyên me, tu car wê bi sifeta paşverûtiyê neyê dîtin û bi awakî demokratî pêşketina wan re rê bê vekirin.

e) Wê ketina xwendegehên navîn û bilind bê pêş bi-be. Polîtîkayek perwerde ya bi plan wê bê meşandin. Wê xwendina destpêkê bibe mecburî.

f) Wê girîngiyeke mezin ji bo xwendina huner û pişê

bê dayîn.

30- XEBATÊN ILMÎ

- a) Wê li ber tu xebatê ilmî (zanistî) sinor neyê danîn.
- b) Wê dewlet ji bo xebatên ilmî hemû imkaniyetên xwe bi kar bîne û piştgiriya xebatên ilmî bike.

31- PARASTIN Û PÊŞKETINA HÊJAYIYÊN KULTURI

Wê hemû hêjayiyên kulturî (çandî) yên Kurdistanê bîn parastin. Tiştên texrîbbûyî bîn avakirin. Partiya Rizgariya Kurdistanê ji bo parastina hêjayiyên kulturî van dîtinên jêrîn berpêş dike:

a) Wê hemû astengên li ber zimanê kurdî bê hilanîn û li Kurdistanê zimanê kurdî bibe zimanê resmî.

aa) Wê li Kurdistanê zimanên din jî bîn bikaranîn û ji bo pêşketina wan wê tedbirên pêwîst bîn standin.

bb) Wê xwendin û nivîsandina kurdî bibe mecbûrî û xwendina bîgehî bibe beles.

b) Ji bo pêşxistina hêjayiyên me yî kulturî û folklorîk ku

hatine texrîbkirin, hemû imkaniyet wê bîn bikaranîn.

c) Wê imkaniyeta çap û weşanê bîn zêdekirin. Wê imkaniyeta derxistina bi her cure weşanê bî peyda kirin. Weşanên ku li dijî şoreşa Kurdistanê û li dijî berjewendiyên netewa me bin, wê bîn qedexekirin.

d) Wê hemû hêjayiyên me yî artîstîk bîn pêşxistin. Ji bo vî:

aa) Wê xebatên tiyatro û film bîn teşwîq kirin.

bb) Wê Bale û Opereya Dewletê bê awakirin.

cc) Ji bo pêş xistina hunere wêne (Resim) û peykarî hemû imkaniyetên bîn temînkirin.

e) Wê Radyo û Televizyona Dewletê bîn dameziran-din û bi awakî ciddî bîn rêxistin kirin. Wê di radyo û televizyonê de bi her zimanî û naverokêkî netewî de muzîk, tiyatro û hwd. bîn weşandin.

f) Wê li ser tarîxa Kurdistanê û xweşîkbûna wê yê turîstîk xebatê kirin. Bi awakî fireh potansiyela turîzmê bê pêkanîn. Di warê turîzmê de, divê xelkê bê perwerdekirin û bi hemû wesîteyan girîngiya wê bê belav kirin. Ji bo gihandina personelên xizmeta turîzmê wê navendiyên perwerde bîn vekirin.

g) Wê eserên kevin û rabûrdiya dirokê, bi xebatên arkeolojîk û muzeyan ve ji nû ve bîn organîzekirin û parastin. Ji bo naskirina dinê bîn pêşkeşkirin.

h) Wê hemû hindikayî û grubên etnîk di xebatên hunerî û çandî de serbest bin.

i) Wê li ser xebatên hunerî û çandî tu sansur neyê danîn.

Beşê 8'a

32-QEBÛLKIRINA MÎRASA KURDISTANÊ Û PÊVAJOKA DÎROKÎ YA PARTIYÊ

a) Partiya Rizgariya Kurdistanê (Rizgarî) li ser mîrasên barxwedanên netewî û tevgerên siyasî - çî baş, çî xirab - bilind dibe û ji wê mîrasê re xwedî derketiye û şikl girtiye û pêşketiye.

b) Bingeha Partiya Rizgariya Kurdistanê bi rabûrduyeke dîrokî ve girêdayîye.

c) Partiya Rizgariya Kurdistanê; li ser hîm û mîrasa têkoşîna DDKO di dawiya salên 60 î de pêkhatibû û di zindanên kolonyalîstan de bi berxwedanên şoreşgerî ve mezin bûbû û paşê jî dora kovara Rizgarî de gihastibû merhalekî, bilind dibe.

aa) Tevgera Siyasî ya Rizgarî, di pêvajoka awakirina îdeolojiyê de, têkoşîna netewî û demokrasî ya anti-kolonyalîst a gelê Kurd danîbû pêşiya xwe. Vê perspektîfê li hember hemû êrîşan parastibû.

bb) Bi vê perspektîfê ve;

1- Hedefên programa têkoşîne ku girêdayînen welatê me bi kolonyalîzmê ve dawî bîne, ango şikênandina vegirtina eskerî zelal kiriye.

2- Bi têkoşîna netewî, ango azadiya netewa me

û serxwebûna welatê me, ku teqabûla Eniya Rizgariya Netewî ya Kurdistanê ye.

3- Bê rawestan, programa ku rizgariya civakî ya Kurdistanê pêk tîne, tesbît kiriye û hedefên xwe yê têkoşîne zelal kiriye û bi hev ve girêdaye.

4- Ji bo rizgariya netewî û civakî kadroyên pêwîst gihandiye.

cc) Tevgera Siyasî ya Rizgarî carna ji hundir ve derb xwariye û carna jî bûye hedefa êrîşên burjuwaziya kolonyalîst

dd) Tevgera Siyasî ya Rizgarî bi êrîş û provakasyonên kolonyalîstan û derbên hundirî ve di pêvajokên likidasyonê de, hejiyaye, lê her carê xwe nû kiriye û têkoşîna xwe domandiye.

d) Partiya Rizgariya Kurdistanê, di zemîna îdeolojîk siyasî û teorîk ku Tevgera Siyasî ya Rizgarî afirandiye, hedefên xwe tesbît kiriye û programa xwe pêk aniye, bilind dibe.

e) Hîmê Partiya Rizgariya Kurdistanê bi kadroyên xwedî tecrube, têgihîştî û fedakar yê Tevgera Siyasî ya Rizgarî pêk hatîye. Partiyêke netewî, sosyalîst û girseyî ye (kitlesel). Û çîhê xwe di pêvajoka têkoşîne de girtiye, pêvajoka têkoşîne didomîne.

33- GUHERTIN Û PÊŞXISTINA PROGRAMÊ

Partiya Rizgariya Kurdistanê li hember her rûdanekî siyasî ya nû de dikare programa xwe de çîh bide maddeyên

nû û daxuyaniyên pêwîst bike.

34-PEJIRANDIN Û WEŞANDINA PROGRAMÊ

Programa Partiya Rizgariya Kurdistanê bi şiklê xweyê pê-
şî, wek pêşniyar (taslak) di 10'ê Adarê 1988 an de ji bo gif-
tûgoyê (mînaqaşê) hatiye pêşkêşkirin, di Civîna Fireh ya
Komîta Navendî ya Partî ku 10'ê Îlona 1988 an de pêk hati-
ye, şiklê xwe yê dawî standiye. Wê program bi zimanên pê-

wîst yê dinê de dikare çap bibe.

Teşrîn 1988

Partiya Rizgariya Kurdistan
[rîzgari]

•••

* HELEBÇEYÊ JI BÎR MEKE !.. *

BÎJÎ NEWROZ.

YAŞASIN BİRLİK, DAYANIŞMA ve MÜCADELE.